

Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen

Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen

Den som har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen har breda baskunskaper för olika uppgifter inom en bransch och mer specialiserat kunnande och sådan yrkesskicklighet som arbetslivet kräver inom minst ett delområde med anknytning till en verksamhetshelhet i arbetslivet. Närvårdare eller akuttvårdare på grundnivå som har avlagt grundexamen kan utföra sitt arbete med hänsyn till bestämmelser, instruktioner samt värdegrund och yrkesetik inom branschen. De kan interagera professionellt både i multiprofessionella och multikulturella arbetsmiljöer. De kan planera, genomföra och bedöma den vård och omsorg som främjar klientens eller patientens hälsa, välbefinnande, funktionsförmåga samt tillväxt och delaktighet i olika miljöer för social- och hälsovård eller fostran. De kan ge klientorienterad handledning om tjänster, mångsidigt utnyttja välfärdsteknologi och utveckla sin yrkesskicklighet genom livslångt lärande. De kan sörja för patient- och klientsäkerheten, arbeta aseptiskt och ergonomiskt samt sörja för arbetssäkerheten och arbetshälsan för egen del.

Inom kompetensområdet för pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga kan de inom småbarnspedagogiken främja barnets tillväxt, välbefinnande och lärande samt barns, ungas och familjers hälsa och välbefinnande. Inom kompetensområdet mentalhälsoarbete och missbrukarvård kan de arbeta inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt utföra klient- och nätverksarbete inom branschen. Inom kompetensområdet vård och rehabilitering av äldre kan de i hemvården arbeta främjande för klientens funktionsförmåga och främja de äldres delaktighet. Inom kompetensområdet sjukvård och omsorg kan de främja klientens hälsa, arbeta inom hemvården och sjukvården. Inom kompetensområdet för arbete med personer med funktionsnedsättning kan de främja de funktionshindrades delaktighet samt upprätthålla och främja deras funktionsförmåga. Inom kompetensområdet fotvård kan de främja klientens fothälsa och arbeta inom fotvård. Inom kompetensområdet munhälsovård kan de arbeta inom munhälsovård och främja klientens munhälsa. Inom kompetensområdet akuttvård på grundnivå kan de utföra arbete som främjar hälsa, säkerhet, välbefinnande och funktionsförmåga samt arbeta inom akuttvård.

De valbara examensdelarna ger närvårdarna eller akuttvårdarna på grundnivå kunnande att profilera sig för olika verksamhetssektorer inom social- och hälsovården, som till exempel att utnyttja välfärdsteknologi för att upprätthålla funktionsförmågan, terminalvård, provtagning, arbete som stödjer hemmaboende och livshantering, mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, immobiliseringsbehandling, perioperativt vårdarbete, arbete i situationer med många patienter och storolyckor, arbete med funktionella metoder, arbete som främjar barns och ungas mentala färdigheter samt munhälsovård och fotvård.

Den som har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen kan arbeta med olika uppgifter inom vård och omsorg, äldre- och handikappservice, mentalhälsoarbete och missbrukarvård, hemvård, småbarnspedagogik, barnskydd, barnfamiljer, öppenvård inom social- och hälsovårdsbranschen samt inom institutionsvården. Arbetsplatserna kan finnas inom primärvården och specialistsjukvården, bl.a. på bäddavdelningar, polikliniker, munhälsovårdsenheter, akuttvård på grundnivå, perioperativa enheter, terminalvård eller hemsjukhus. Arbetsplatserna kan finnas inom den offentliga, privata eller tredje sektorn. Den som har avlagt examen kan också arbeta som egenföretagare, bl.a. inom fotvård. Akuttvårdare på grundnivå med examen inom kompetensområdet akuttvård på grundnivå kan arbeta mycket mångsidigt i arbetslivet också inom andra uppgifter än akuttvård, dock inte inom småbarnspedagogik.

I Utbildningsstyrelsens föreskrift "Krav på de studerandes hälsotillstånd i yrkesinriktade grundexamina" finns bestämmelser om examensspecifika krav på hälsotillståndet.

Namn på grunderna	Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen
Föreskriftens diarienummer	OPH-2629-2017
Koulutuskoodit	Grundexamen inom social- och hälsovård (371101)
Osaamisalat	Kompetensområdet för arbete med personer med funktionsnedsättning (1794) Kompetensområdet för sjukvård och omsorg (1792) Kompetensområdet för fotvård (1788) Kompetensområdet för mentalhälsoarbete och missbrukarvård (1790) Kompetensområdet för vård och rehabilitering av äldre (1787) Kompetensområdet för akutvård på grundnivå (1791) Kompetensområdet för munhälsovård (1793) Kompetensområdet för pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga (1789)
Tutkintonimikkeet	Akutvårdare på grundnivå (01004) Närvårdare (10008)
Träder i kraft	01.08.2018

Innehållsförteckning

1. Uppbyggnaden av examen.	1
2. Examensdelar.	10
2.1. Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp (106233).	10
2.2. Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp (106226).	21
2.3. Att arbeta inom hemvård, 40 kp (106234).	38
2.4. Att främja äldres delaktighet, 35 kp (106228).	56
2.5. Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp (106227).	74
2.6. Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp (106231).	80
2.7. Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp (106235).	85
2.8. Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp (106236).	93
2.9. Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp (106240).	101
2.10. Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp (106243).	109
2.11. Att arbeta inom terminalvård, 15 kp (106246).	117
2.12. Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp (106248).	127
2.13. Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp (106252).	132
2.14. Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp (400010).	140
2.15. Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp (400011).	144
2.16. Arbeta i ett företag, 15 kp (400009).	148
2.17. Planering av företagsverksamhet, 15 kp (400008).	150
2.18. Att arbeta inom fotvård, 40 kp (106232).	153
2.19. Att främja fothälsa, 35 kp (106230).	163
2.20. Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp (106237).	177
2.21. Att främja barns, ungas och familjers hälsa och välbefinnande, 35 kp (106238).	192
2.22. Mentalhälsoarbete och missbrukarvård, 40 kp (106241).	209
2.23. Mentalhälsoarbete och missbrukarvård i klient- och nätverksarbete, 35 kp (106239).	224
2.24. Att arbeta inom sjukvård, 35 kp (106247).	241
2.25. Genomförandet av immobilisationsvård, 15 kp (106229).	258
2.26. Att arbeta inom perioperativ vård, 15 kp (106245).	269
2.27. Att arbeta inom munhälsovård, 40 kp (106249).	278
2.28. Att främja munhälsa, 35 kp (106250).	295

2.29. Att främja delaktighet i arbete med funktionsnedsättning, 35 kp (106244).	306
2.30. Att bevara och främja funktionsförmågan inom omsorg av person med funktionsnedsättning, 40 kp (106254).	319
2.31. Att främja hälsa, trygghet och välbefinnande, 25 kp (106251).	334
2.32. Att upprätthålla och främja funktionsförmågan, 30 kp (106253).	349
2.33. Att arbeta inom akutvård på grundnivå, 40 kp (106225).	363
2.34. Att arbeta inom akutvård, 35 kp (106224).	379
2.35. Att arbeta i situationer med många patienter och storolyckor, 15 kp (106242).	397
2.36. Kunnande i kommunikation och interaktion (12 kp i svenskspråkig yrkesutbildning), 11 kp (400012).	403
2.37. Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp (400013).	429
2.38. Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp (400014).	438
3. Specialbestämmelser för grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen.	462
4. Anpassning och avvikelser.	463
5. Bedömningsskala.	464

1. Uppbyggnaden av examen

Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen består av yrkesinriktade examensdelar (145 kp) och gemensamma examensdelar (35 kp). En yrkesinriktad grundexamen omfattar 180 kompetenspoäng.

Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen innehåller åtta kompetensområden:

- Kompetensområdet för vård och rehabilitering av äldre, närvårdare
- Kompetensområdet för fotvård, närvårdare
- Kompetensområdet för pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga, närvårdare
- Kompetensområdet för mentalhälsoarbete och missbrukarvård, närvårdare
- Kompetensområdet för sjukvård och omsorg, närvårdare
- Kompetensområdet för munhälsovård, närvårdare
- Kompetensområdet för arbete med personer med funktionsnedsättning, närvårdare
- Kompetensområdet för akutvård på grundnivå, akutvårdare på grundnivå

Kompetensområdena innehåller fyra obligatoriska examensdelar, varav de två första examensdelarna Arbete som främjar tillväxt och delaktighet samt Arbete som upprätthåller välbefinnande och funktionsförmåga ingår i alla andra utom Kompetensområdet för akutvård på grundnivå där de obligatoriska examensdelarna är Arbete som främjar hälsa, trygghet och välbefinnande samt Arbete som upprätthåller och främjar funktionsförmågan. De ovanstående två första obligatoriska examensdelarna ska avläggas med godkänt betyg i yrkesprov före yrkesproven i de två övriga obligatoriska examensdelarna i kompetensområdet.

De gemensamma examensdelarna är: Kunnande i kommunikation och interaktion, Kunnande i matematik och naturvetenskap och Kunnande om samhället och arbetsliv.

Studierandena ska inkludera valbara studier omfattande 15 kompetenspoäng i studierna.

YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR   145 KP
Kompetensområdet för vård och rehabilitering av äldre   145 kp Närvårdare
Obligatoriska examensdelar   130 kp
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, O
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, O
Att arbeta inom hemvård, 40 kp, O
Att främja äldres delaktighet, 35 kp, O
Valbara examensdelar   15 kp
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp <i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i>
Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp <i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i>
Högskolestudier   5-15 kp <i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i>
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp
Kompetensområdet för fotvård   145 kp Närvårdare

Obligatoriska examensdelar   130 kp
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, O
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, O
Att arbeta inom fotvård, 40 kp, O
Att främja fothälsa, 35 kp, O
Valbara examensdelar   15 kp
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp
<i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i>
Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp
<i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i>
Högskolestudier   5-15 kp
<i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i>
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp
Kompetensområdet för pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga   145 kp
<i>Närvårdare</i>
Obligatoriska examensdelar   130 kp
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, O
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, O
Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp, O
Att främja barns, ungas och familjers hälsa och välbefinnande, 35 kp, O

Valbara examensdelar   15 kp
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp
<i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i>
Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp
<i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i>
Högskolestudier   5-15 kp
<i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i>
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp
Kompetensområdet för mentalhälsoarbete och missbrukarvård   145 kp
<i>Närvårdare</i>
Obligatoriska examensdelar   130 kp
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, O
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, O
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård, 40 kp, O
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård i klient- och nätverksarbete, 35 kp, O
Valbara examensdelar   15 kp
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp

Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
<p>Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i></p>
<p>Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp</p> <p><i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i></p>
<p>Högskolestudier   5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i></p>
<p>Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp</p>
<p>Kompetensområdet för sjukvård och omsorg   145 kp</p> <p><i>Närvårdare</i></p>
<p>Obligatoriska examensdelar   130 kp</p>
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, ○
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, ○
Att arbeta inom hemvård, 40 kp, ○
Att arbeta inom sjukvård, 35 kp, ○
<p>Valbara examensdelar   15 kp</p>
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Genomförandet av immobilisationsvård, 15 kp
Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp

Att arbeta inom perioperativ vård, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp <i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i>
Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp <i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i>
Högskolestudier   5-15 kp <i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i>
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp
Kompetensområdet för munhälsovård   145 kp <i>Närvårdare</i>
Obligatoriska examensdelar   130 kp
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, ○
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, ○
Att arbeta inom munhälsovård, 40 kp, ○
Att främja munhälsa, 35 kp, ○
Valbara examensdelar   15 kp
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp

Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp <i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i>
Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp <i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i>
Högskolestudier   5-15 kp <i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i>
Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp
Kompetensområdet för arbete med personer med funktionsnedsättning   145 kp <i>Närvårdare</i>
Obligatoriska examensdelar   130 kp
Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp, O
Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp, O
Att främja delaktighet i arbete med funktionsnedsättning, 35 kp, O
Att bevara och främja funktionsförmågan inom omsorg av person med funktionsnedsättning, 40 kp, O
Valbara examensdelar   15 kp
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp

Planering av företagsverksamhet, 15 kp
<p>Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar kunskande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunskandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i></p>
<p>Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp</p> <p><i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i></p>
<p>Högskolestudier   5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunskandet.</i></p>
<p>Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp</p>
<p>Kompetensområdet för akutvård på grundnivå   145 kp</p> <p><i>Akutvårdare på grundnivå</i></p>
<p>Obligatoriska examensdelar   130 kp</p>
Att främja hälsa, trygghet och välbefinnande, 25 kp, ○
Att upprätthålla och främja funktionsförmågan, 30 kp, ○
Att arbeta inom akutvård på grundnivå, 40 kp, ○
Att arbeta inom akutvård, 35 kp, ○
<p>Valbara examensdelar   15 kp</p>
Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp
Genomförandet av immobilisationsvård, 15 kp
Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp
Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp
Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp
Att arbeta i situationer med många patienter och storolyckor, 15 kp
Att arbeta inom perioperativ vård, 15 kp
Att arbeta inom terminalvård, 15 kp
Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
<p>Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet   5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar kunskande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen</i></p>

<p><i>utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i></p>
<p>Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen   5-15 kp</p> <p><i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i></p>
<p>Högskolestudier   5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i></p>
<p>Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier   1-15 kp</p>
<p>GEMENSAMMA EXAMENSDELAR   35 KP</p> <p><i>Kunnande i kommunikation och interaktion omfattar minst 12 kompetenspoäng, kunnande i matematik och naturvetenskap minst 6 kompetenspoäng och kunnande om samhälle och arbetsliv minst 9 kompetenspoäng. Därtill ska det i de gemensamma examensdelarna ingå valbara mål för kunnandet som den studerande väljer från en eller flera gemensamma examensdelar och ett eller flera delområden på så sätt att omfattningen på 35 kp uppfylls.</i></p>
<p>Kunnande i kommunikation och interaktion (12 kp i svenskspråkig yrkesutbildning), 11 kp, O</p>
<p>Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp, O</p>
<p>Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp, O</p>
<p>Valbara mål för kunnandet inom gemensamma examensdelar (8 kp inom svenskspråkig yrkesutbildning)   9 kp</p> <p><i>De valbara målen för kunnandet inom de gemensamma examensdelarna omfattar 8 kp och kan vara valbara mål för kunnandet som är fastställda i examensgrunderna eller andra valbara mål som utbildningsanordnaren beslutat om och som stöder målen för kunnandet som är fastställda för den ifrågavarande examensdelen och dess delområden i examensgrunderna. I de valbara målen för kunnandet kan också ingå kunnande som den studerande förvärvat tidigare och som stöder målen för kunnandet som är fastställda för den ifrågavarande examensdelen och dess delområden i examensgrunderna.</i></p>

2. Examensdelar

2.1. Att främja utveckling och delaktighet, 25 kp (106233)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, verksamhetsprinciper, värderingar och yrkesetiska principer
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp
- planera, genomföra och utvärdera främjande av utveckling och delaktighet
- interagera med klienten
- främja utveckling och delaktighet med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material
- handleda och assistera i dagliga aktiviteter
- sörja för klientens välbefinnande, hälsa och säkerhet
- informera om tjänster
- upprätthålla säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, verksamhetsprinciper, värderingar och yrkesetiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, verksamhetsprinciper och arbetsplatsens anvisningar tillsammans med arbetsgruppen • arbetar enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens värderingar och närvårdarens yrkesetiska principer • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • arbetar enligt kvalitetsrekommendationerna och föreskrifterna om egenkontroll under arbetsgruppens handledning • agerar enligt principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, verksamhetsprinciper och arbetsplatsens anvisningar • agerar enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens värderingar och närvårdarens yrkesetiska principer och motiverar sin verksamhet • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • arbetar enligt kvalitetsrekommendationerna och föreskrifterna om egenkontroll • agerar enligt principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, verksamhetsprinciper och arbetsplatsens anvisningar och motiverar sin verksamhet • agerar enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens värderingar och närvårdarens yrkesetiska principer och motiverar sin verksamhet och löser etiska utmaningar i anslutning till sitt arbete • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • arbetar enligt kvalitetsrekommendationerna och föreskrifterna om egenkontroll och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt arbetsplatsens verksamhet • samarbetar med arbetsgruppen • kommunicerar och dokumenterar enligt rutinerna på arbetsplatsen med arbetsgruppens handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt arbetsplatsens verksamhet i samarbete med arbetsgruppen • samarbetar ansvarsfullt med arbetsgruppen • kommunicerar och dokumenterar enligt rutinerna på arbetsplatsen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar smidigt sina arbetsuppgifter enligt arbetsplatsens verksamhet i samarbete med arbetsgruppen • tar initiativ och samarbetar ansvarsfullt med arbetsgruppen • kommunicerar och dokumenterar professionellt i olika situationer.

Den studerande planerar, utför och utvärderar främjande av utveckling och delaktighet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om klientens tillväxt och utveckling med hjälp av olika metoder för insamling av information • skaffar information om klientens funktionsförmåga och resurser samt önskemål och intressen • sätter upp mål som främjar klientens utveckling och delaktighet • deltar inom arbetsgruppen i planeringen av klientarbetet • arbetar systematiskt och utvärderar hur verksamheten har genomförts
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om klientens tillväxt och utveckling med hjälp av ändamålsenliga metoder för insamling av information • skaffar information om klientens funktionsförmåga och resurser samt önskemål och intressen med hjälp av ändamålsenliga metoder för insamling av information tillsammans med klienten • sätter tillsammans med klienten upp mål som främjar utveckling och delaktighet • deltar i planeringen av klientarbetet och gör sin insamlade information tillgänglig för arbetsgruppen och klienten • arbetar systematiskt och utvärderar hur verksamheten har genomförts
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar mångsidigt information om klientens tillväxt och utveckling med hjälp av ändamålsenliga metoder för insamling av information • skaffar mångsidigt information om klientens funktionsförmåga och resurser samt önskemål och intressen med hjälp av ändamålsenliga metoder för insamling av information tillsammans med klienten • sätter tillsammans med klienten mångsidigt upp mål som främjar utveckling och delaktighet • deltar aktivt i planeringen av klientarbetet och gör sin insamlade information tillgänglig för arbetsgruppen och klienten • arbetar målmedvetet och systematiskt och utvärderar mångsidigt hur verksamheten har genomförts.

Den studerande interagerar med klienten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående med uppskattning och skapar en positiv interaktionssituation • är närvarande och tillgänglig och visar intresse gentemot klienten • observerar klientens interaktionsinitiativ och kommunikationssätt samt svarar på dem i återkommande dagliga situationer • beaktar inverkan av språk, kultur och åskådning i interaktionssituationen • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående med uppskattning, observerar individuella situationer och skapar en positiv interaktionssituation • är närvarande och tillgänglig och visar på olika sätt intresse gentemot klienten • observerar klientens interaktionsinitiativ och kommunikationssätt samt svarar på dem • beaktar inverkan av klientens språk, kultur och åskådning i interaktionssituationerna • anpassar sin interaktion efter klientens behov och använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående med uppskattning, observerar individuella situationer och skapar en positiv interaktionssituation och främjar samarbetet • är närvarande och tillgänglig och visar på olika sätt intresse gentemot klienten och använder närvaron målmedvetet • observerar klientens interaktionsinitiativ, identifierar olika former av kommunikationssätt svarar på dem och stödjer klienten i kommunikationen • beaktar inverkan av klientens språk, kultur och åskådning individuellt i interaktionssituationerna • anpassar sin interaktion efter klientens behov och använder mångsidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och lättbegripligt tal.

Den studerande främjar utveckling och delaktighet med branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material.

Att handleda om utveckling och lärande	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder i sitt arbete kunskaper om människans fysiska, psykiska och sociala utveckling i livets olika skeden • identifierar styrkor och stödbehov inom delområden i den fysiska, kognitiva, färdighetsmässiga, emotionella och sociala utvecklingen • identifierar psykologiska faktorer som påverkar människans aktivitet • möjliggör upplevelser av framgång för klienten och ger positiv respons • använder funktionella metoder för att främja utveckling och lärande • utnyttjar i verksamheten de möjligheter som omgivningen erbjuder med hänsyn till klientens önskemål • uppmuntrar till lärande i dagliga situationer • arbetar tillsammans med arbetsgruppen enligt principerna för tidigt stöd och förebyggande arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder i sitt arbete mångsidigt kunskaper om människans fysiska, psykiska och sociala utveckling i livets olika skeden • identifierar styrkor och stödbehov inom delområden i den fysiska, kognitiva, färdighetsmässiga, emotionella och sociala utvecklingen och tillämpar informationen i sitt arbete • identifierar psykologiska faktorer som påverkar människans aktivitet och utnyttjar informationen i sitt arbete • möjliggör upplevelser av framgång för klienten och stödjer en positiv självuppfattning hos klienten • använder resursorienterat funktionella metoder för att främja utveckling och lärande • utnyttjar i verksamheten klientorienterat de möjligheter som omgivningen erbjuder • skapar möjligheter till lärande i dagliga situationer och uppmuntrar till lärande • arbetar enligt principerna för tidigt stöd och förebyggande arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder i sitt arbete mångsidigt kunskaper om människans fysiska, psykiska och sociala utveckling i livets olika skeden och tillämpar kunskaperna individuellt • identifierar styrkor och stödbehov inom delområden i den fysiska, kognitiva, färdighetsmässiga, emotionella och sociala utvecklingen och tillämpar informationen individuellt i sitt arbete • identifierar psykologiska faktorer som påverkar människans aktivitet och utnyttjar informationen i sitt arbete och motiverar sin verksamhet • möjliggör mångsidiga upplevelser av framgång för klienten och stödjer en positiv självuppfattning hos klienten i olika situationer • använder resurs- och klientorienterat funktionella metoder för att främja utveckling och lärande • utnyttjar i verksamheten mångsidigt och klientorienterat de möjligheter som omgivningen erbjuder

- skapar mångsidiga möjligheter till lärande och stärkande av färdigheter i vardagliga situationer och uppmuntrar till lärande
- arbetar enligt principerna för tidigt stöd och förebyggande arbete och motiverar sin verksamhet.

Att främja deltagande och samarbete

Den studerande

Nöjaktiga N1

- stödjer klientens aktivitet i olika situationer
- handleder gemensam verksamhet och verksamhet i grupp
- ser till att klienten har möjlighet att delta i en verksamhet och tar hänsyn till klientens förutsättningar att delta
- använder funktionella metoder och tar hänsyn till konstens och kulturens möjligheter att främja delaktighet
- agerar med arbetsgruppens stöd i problem- och konfliktsituationer

Nöjaktiga N2

Goda G3

- stödjer klientens aktivitet och individuella val i olika situationer och använder kunskap om delaktighet
- handleder målmedvetet gemensam verksamhet och verksamhet i grupp och identifierar gruppenomen
- ser till att klienten har möjlighet att delta i en verksamhet enligt förutsättningar och intresse
- använder klientorienterat funktionella metoder och utnyttjar konstens och kulturens möjligheter att främja delaktighet
- agerar konstruktivt i problem- och konfliktsituationer och främjar samarbete

Goda G4

Berömliga B5

- stödjer mångsidigt klientens aktivitet och individuella val i olika situationer och utnyttjar mångsidigt kunskap om delaktighet
- handleder målmedvetet gemensam verksamhet och verksamhet i grupp och tar hänsyn till gruppenomen och gruppmedlemmarnas styrkor
- ser till att klienten har möjlighet att delta i en verksamhet enligt förutsättningar och intresse och motiverar sin verksamhet
- använder klientorienterat funktionella metoder och utnyttjar mångsidigt konstens och kulturens möjligheter att främja delaktighet
- förutser problem- och konfliktsituationer och agerar konstruktivt i dem och främjar samarbete.

Den studerande handleder och assisterar i dagliga aktiviteter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och assisterar klienterna i dagliga aktiviteter och utnyttjar information om klientens resurser och stödbehov • observerar i sin verksamhet vilka effekter verksamhetsmiljö och tillgänglighet har på självständig aktivitet • handleder klienten till att dagligen kunna röra sig på ett säkert sätt • använder hjälpmedel och teknologi på ett säkert sätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och assisterar klienterna i dagliga aktiviteter på ett klientorienterat sätt och främjar självständig aktivitet • ordnar verksamhetsmiljön så att den är tillgänglig och främjar självständighet • handleder till och skapar möjligheter för att klienten på ett säkert och regelbundet sätt kan röra sig • använder hjälpmedel och teknologi säkert och klientorienterat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och assisterar klienterna i dagliga aktiviteter på ett klientorienterat sätt och främjar självständighet samt motiverar sin verksamhet • ordnar tillsammans med klienten verksamhetsmiljön så att den är tillgänglig och motiverar och främjar självständig aktivitet • handleder och skapar mångsidiga möjligheter för klienten att på ett säkert och regelbundet sätt röra sig • använder hjälpmedel och teknologi säkert och klientorienterat och motiverar sin verksamhet.

Den studerande sörjer för klientens välbefinnande, hälsa och säkerhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> observerar klientens välbefinnande och hälsotillstånd och arbetar tillsammans med arbetsgruppen på det sätt som situationen kräver och utnyttjar evidensbaserad kunskap sörjer för klientens säkerhet enligt anvisningarna samt förutser säkerhetsrisker och farliga situationer ser till att omgivningen är ren, trivsamt och fungerande med hänsyn till klientens önskemål stödjer positiv psykisk hälsa hos klienten främjar klientens förmåga att ta hand om sig själv och tar hänsyn till klientens självbestämmanderätt handleder och assisterar klienten vid måltider och tar hänsyn till munhälsa, näringsrekommendationer, specialdieter samt religiösa och etiska koster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> observerar hur klienten mår samt hans tillstånd och agerar på det sätt som situationen kräver och utnyttjar evidensbaserad kunskap identifierar faktorer som påverkar klientens säkerhet, förutser säkerhetsrisker och farosituationer och sörjer för säkerheten tillsammans med klienten sörjer tillsammans med klienten för att omgivningen är ren, trivsamt och fungerande med hänsyn till klientens önskemål och behov stödjer positiv psykisk hälsa hos klienten och handleder klienten att observera faktorer som påverkar välbefinnandet främjar klientens förmåga att ta hand om sig själv samt ger stöd i val och beslut med hänsyn till klientens självbestämmanderätt handleder och assisterar klienten vid måltider och motiverar sin verksamhet med kunskap om munhälsa, näringsrekommendationer, specialdieter samt religiösa och etiska koster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> observerar mångsidigt klientens välbefinnande och hälsotillstånd och agerar på det sätt som situationen kräver och utnyttjar evidensbaserad kunskap identifierar mångsidigt faktorer som påverkar klientens säkerhet, förutser säkerhetsrisker och farosituationer samt sörjer för säkerheten tillsammans med klienten sörjer för och handleder klienten att se till att klientens omgivning är ren, trivsamt och fungerande med hänsyn till klientens önskemål och behov stödjer mångsidigt positiv psykisk hälsa hos klienten och handleder klienten att observera faktorer som främjar välbefinnandet främjar klientens förmåga att ta hand om sig själv samt ger klientorienterat stöd i val och beslut med hänsyn till klientens självbestämmanderätt handleder och assisterar klienten vid måltider och motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om munhälsa, näringsrekommendationer, specialdieter samt religiösa och etiska koster.

Den studerande informerar om tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten och de närstående information om den pedagogiska branschens, social- och hälsovårdsbranschens tjänster och förmåner tillsammans med arbetsgruppen • handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten i användning av tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten och de närstående information om den pedagogiska branschens, social- och hälsovårdsbranschens tjänster och förmåner • handleder klienten och de närstående i användning av tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger mångsidigt klienten och de närstående information om den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens tjänster och förmåner • handleder och stödjer klienten och de närstående i beslutsfattande om tjänster och användning av tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården.

Den studerande upprätthåller säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik • identifierar faktorer som påverkar den egna arbetsförmågan och hur egna val påverkar arbetsförmågan • identifierar faktorer som medverkar till ett positivt arbetsklimat • identifierar risk- och belastningsfaktorer i arbetet • arbetar enligt ergonomiska principer i bekanta arbetssituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik • tar hand om sin arbetsförmåga och identifierar hur egna val påverkar arbetsförmågan • främjar ett positivt arbetsklimat med sin verksamhet • arbetar med hänsyn till risk- och belastningsfaktorer i arbetet • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande arbetssituationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik • tar hand om sin arbetsförmåga och identifierar hur egna val påverkar arbetsförmågan och motiverar sin verksamhet • främjar aktivt ett positivt arbetsklimat med sin verksamhet • arbetar med hänsyn till risk- och belastningsfaktorer i arbetet och motiverar sina arbetsmetoder • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande arbetssituationer och motiverar sin verksamhet.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt eget lärande och kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot respons och anpassar sin verksamhet enligt givna anvisningar • skaffar självständigt handledning i problemsituationer • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt eget lärande och sina kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt • utvärderar sitt eget arbete och utnyttjar respons för att anpassa sin verksamhet • gör val och löser problem i sitt arbete som medlem i arbetsgruppen • upprätthåller och utvecklar självständigt kunskaper och färdigheter som arbetet kräver
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt eget lärande och kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt och utnyttjar mångsidigt de möjligheter till lärande som arbetsplatsen erbjuder • utvärderar och utvecklar sitt arbete självständigt utifrån respons • gör smidigt val och löser problem i olika situationer i sitt arbete som medlem i arbetsgruppen • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som arbetet kräver.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och i verkliga arbetssituationer främja klientens utveckling och delaktighet inom den pedagogiska branschen och social- och hälsovårdsbranschen eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.2. Att främja välbefinnande och funktionsförmåga, 30 kp (106226)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- utföra närvårdarens arbete i enlighet med styrande författningar och anvisningar
- planera sitt arbete
- interagera med klienten
- använda ett resursorienterat arbetsgrepp som främjar klientens funktionsförmåga
- motivera klienten till egenvård som främjar hälsan och välbefinnandet och att förebygga risker
- handleda klienten till funktionsförmåga

- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i grundvård och omsorg, terminalvård och läkemedelsbehandling
- informera om tjänster
- handleda vid användning och underhåll av hjälpmedel och välfärdsteknologi
- upprätthålla säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa
- utveckla sin verksamhet och motivera sina lösningar med yrkesmässig kunskap.

Bedömning

Den studerande utför närvårdarens arbete i enlighet med styrande lagstiftning och anvisningar.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer i återkommande situationer • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer i varierande situationer • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar sina lösningar med dem • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete.

Systematiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> planerar och sätter upp behovsorienterade mål för sitt arbete tillsammans med en del klienter arbetar klientorienterat med en del klienter planerar dagliga arbetsuppgifter som medlem av arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> planerar och sätter upp mål för sitt arbete med hänsyn till klientens behov och kultur tillsammans med klienten arbetar klient- och kulturorienterat planerar sina dagliga arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens veckovisa planer agerar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp inom närvårdarens ansvarsområde
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> sätter behovs- och kulturorienterat upp mål för sitt arbete tillsammans med klienterna och planerar sitt arbete utifrån detta presenterar alternativa arbetssätt och arbetar klientorienterat och motiverar sin verksamhet planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens övriga planer för verksamhet agerar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp inom närvårdarens ansvarsområde.

Att utarbeta en klientorienterad plan	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> deltar i arbetet med att göra upp en plan som främjar hälsan och välbefinnandet för klienten tillsammans med klienten och de närstående genomför planen tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> gör upp en plan som främjar hälsan och välbefinnandet för klienten tillsammans med klienten och de närstående och använder finländsk klassificering i vårdarbetet genomför och utvärderar planen tillsammans med arbetsgruppen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> gör upp en plan som främjar hälsan och välbefinnandet för klienten tillsammans med klienten och de närstående och använder finländsk klassificering i vårdarbetet genomför och utvärderar planen för klienten och använder finländsk klassificering i vårdarbetet och rådgör med klienten och de närstående samt andra yrkesgrupper när planen görs upp.

Egenkontroll	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten som medlem i arbetsgruppen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför egenkontroll av enheten och sätter sig in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utför egenkontroll av enheten och sätter sig aktivt in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll ur närvårdarens arbetssynvinkel • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och gör förbättringsförslag.

Den studerande interagerar med klienten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer som medlem i arbetsgruppen • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • handleder klienten i återkommande dagliga situationer och använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • bemöter klienten och de närstående som medlem i arbetsgruppen • observerar klientens gester och miner • använder beröring som stöd i interaktionen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • handleder klienten och använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • bemöter klienten, de anhöriga och de närstående med omtanke • observerar klientens gester och miner • använder beröring som stöd i interaktionen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i varierande interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • handleder klienten och använder mångsidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal i olika situationer • bemöter klienten, de anhöriga och de närstående med omtanke och tar hänsyn till varierande situationer • observerar klientens gester och miner • använder beröring som stöd i interaktionen.

Den studerande använder ett resursorienterat arbetsgrepp som främjar klientens funktionsförmåga.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens resurser och utnyttjar observation och intervjuer med klienten och de närstående • använder ett resursorienterat arbetsgrepp som främjar klientens funktionsförmåga • lyssnar på klientens åsikter och önskemål och stödjer som medlem i arbetsgruppen ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens resurser och utnyttjar observation och intervjuer med klienten och de närstående • använder systematiskt ett resursorienterat arbetsgrepp som främjar klientens funktionsförmåga • lyssnar på klientens åsikter och önskemål och stödjer ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens resurser och utnyttjar observation och intervjuer med klienten och de närstående • använder systematiskt, målmedvetet och smidigt ett resursorienterat arbetsgrepp som främjar klientens funktionsförmåga • lyssnar på klientens åsikter och önskemål och stödjer mångsidigt ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten • tar hänsyn till klientens närstående och nätverk för socialt välbefinnande.

Den studerande motiverar klienten till egenvård som främjar hälsan och välbefinnandet och förebygger risker.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar klienten till val som främjar hälsan och välbefinnandet • identifierar våldshot i familjen och nära relationer och illabehandling och agerar i situationerna på överenskommet sätt på arbetsplatsen • identifierar och förebygger folkhälsorelaterade risker och olyckshändelser som medlem i arbetsgruppen • främjar kända klienters fysiska och psykiska hälsa samt säkerhet och välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar klienten till egenvård som främjar hälsan och välbefinnandet samt till livsstilsförändringar • identifierar våldshot i familjen och nära relationer och illabehandling och informerar arbetsgruppen om det • identifierar och förebygger folkhälsorelaterade risker och olyckshändelser som medlem i arbetsgruppen • främjar olika och klienters i olika ålder fysiska och psykiska hälsa samt säkerhet och välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar självständigt klienten till egenvård som främjar hälsan och välbefinnandet samt till livsstilsförändringar • främjar mångsidigt olika och olika gamla klienters fysiska och psykiska hälsa samt säkerhet och välbefinnande i varierande situationer • identifierar våldshot i familjen och nära relationer och illabehandling och tar upp det till diskussion i arbetsgruppen om det • identifierar, förebygger och handleder klienten att undvika folkhälsorelaterade risker och olyckshändelser • erbjuder klienten möjligheter att klara av dagliga sysslor och utnyttjar klientens eget nätverk och de möjligheter som omgivningen erbjuder.

Den studerande handleder klienten till funktionsförmåga.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten till funktionsförmåga i dagliga aktiviteter • gör det möjligt för klienten att få lämplig motion och utevistelse • erbjuder klienten aktivitet och använder olika funktionella metoder • observerar vad klienten är intresserad av under handledningen till sociala aktiviteter samt erbjuder nya möjligheter till delaktighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten till funktionsförmåga samt stöder delaktighet • handleder klienten om lämplig motion och gör inom vården och omsorgen utevistelse möjlig • erbjuder aktivt klienten verksamhet och använder olika funktionella metoder • observerar vad klienten är intresserad av under handledningen till sociala aktiviteter samt erbjuder nya möjligheter till delaktighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och uppmuntrar klienten mångsidigt till funktionsförmåga samt stödjer delaktighet och tar hänsyn till de närstående och övrigt nätverk • erbjuder klienten aktivt möjligheter till lämplig motion och utevistelse och inför dem i vården och omsorgen • erbjuder aktivt och kreativt klienten verksamhet och använder olika funktionella metoder • observerar vad klienten är intresserad av under handledningen till sociala aktiviteter samt erbjuder nya möjligheter till delaktighet.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i grundvård och omsorg, terminalvård och läkemedelsbehandling.

Grundvård och omsorg om klienten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför grundvård och omsorg på ett klient- och behovsorienterat sätt • tillämpar evidensbaserade rutiner i sitt arbete • följer principerna för aseptiskt arbete • känner till den friska människans anatomi och fysiologi samt principerna för stöd av grundrörelserna • känner till vilka förändringar sjukdomar orsakar i kroppens normala anatomi och fysiologi • observerar som medlem i arbetsgruppen klientens vitala funktioner och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem på överenskommet sätt • ger grundvård till klienter med minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar och främjar funktionsförmågan enligt arbetsgruppens anvisningar • främjar munhälsan och ger grundvård av munnen • ger grundvård av fötterna • ger grundvård till klienter med psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och främjar funktionsförmågan enligt arbetsgruppens anvisningar • ger smärtbehandling och använder olika smärtlindringsmetoder som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför grundvård och omsorg på ett klient- och behovsorienterat sätt • tillämpar evidensbaserade rutiner i sitt arbete • följer principerna för aseptiskt arbete • känner till den friska människans anatomi och fysiologi samt principerna för att stöda grundrörelserna • känner till vilka förändringar sjukdomar orsakar i kroppens normala anatomi och fysiologi • observerar klientens vitala funktioner och symtom samt funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem • ger grundvård till klienter med minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar och främjar funktionsförmågan målmedvetet och på eget initiativ • ger grundvård till klienter med psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och främjar funktionsförmågan målmedvetet och självständigt • främjar munhälsan och ger grundvård av munnen samt identifierar svårigheter i basvården av munnen • ger grundvård av fötterna och identifierar svårigheter i basvården av fötterna • observerar klientens smärta och ger smärtbehandling och använder olika smärtbehandlingsmetoder
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utför grundvård och omsorg på ett klient- och behovsorienterat sätt som multiprofessionellt samarbete • tillämpar evidensbaserade rutiner i sitt arbete • följer principerna för aseptiskt arbete

- känner till den friska människans anatomi och fysiologi samt principerna för stöd av grundrörelserna
- känner till vilka förändringar sjukdomar orsakar i kroppens normala anatomi och fysiologi
- observerar klientens vitala funktioner, symtom och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem och agerar självständigt i varierande situationer
- ger självständigt och klientorienterat grundvård till klienter med minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar, främjar funktionsförmågan och utvärderar sina arbetsmetoder
- ger självständigt och klientorienterat grundvård till klienter med psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och främjar funktionsförmågan med hänsyn till nätverket
- ger individuell främjande vård och grundvård för munhälsan, identifierar utmaningar i grundvården av munnen samt samarbetar med sakkunniga
- ger individuell grundvård för fötterna, identifierar utmaningar i fotvården samt samarbetar med sakkunniga
- observerar klientens smärta och ger smärtbehandling och använder olika smärtbehandlingsmetoder med hänsyn till förändringar i klientens tillstånd och funktionsförmåga.

Att handleda dagliga aktiviteter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer, handleder och motiverar klienterna till att klara av dagliga sysslor på ett resursorienterat sätt i återkommande arbetssituationer • observerar en del av klientens behov av socialt stöd eller problem och informerar arbetsgruppen om sina observationer • tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa • tar som medlem i arbetsgruppen hänsyn till olik sexuell läggning hos klienterna • tar som medlem i arbetsgruppen hänsyn till klientens kultur • tar hänsyn till klientens behov av sömn och vila
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer, handleder och motiverar klienterna till att klara av dagliga sysslor på ett resursorienterat sätt • identifierar sociala problem och hälsotillstånd samt tar hänsyn till dem enligt arbetsgruppens anvisningar • tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa • tar hänsyn till olika sexuell läggning hos klienterna • tar hänsyn till klientens kultur • tar hänsyn till klientens behov av sömn och vila och erbjuder en del behandlingsalternativ mot brist på sömn och vila
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer, handleder och motiverar klienterna till att klara av dagliga sysslor på ett resursorienterat sätt i varierande situationer utreder klientens funktionsförmåga och ger stöd för klientens sociala nätverk, välbefinnande, stödbehov och problem • handleder klienten att skaffa hjälp • tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa • tar hänsyn till olika sexuell läggning hos klienterna • tar hänsyn till klientens kultur och utför grundvård enligt kulturen i varierande situationer • tar hänsyn till klientens behov av sömn och vila och erbjuder olika behandlingsalternativ mot brist på sömn och vila och förstår sömnens och vilans betydelse för klientens funktionsförmåga och välbefinnande.

Att arbeta inom terminalvård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sitt arbete kunskap om terminalvård och vård av döende patienter • tar hänsyn till klienten och de närstående i terminalvården • deltar som medlem i arbetsgruppen i terminalvård och vård av döende patienter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar sina beslut med kunskap om vård av döende patienter • tar hänsyn till klientens kultur och de närstående i terminalvården • deltar som medlem i arbetsgruppen i terminalvård och vård av döende patienter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar mångsidigt sina beslut om vård av döende patienter • tar hänsyn till klientens kultur och de närstående i terminalvården • deltar som medlem i arbetsgruppen i terminalvård och vård av döende patienter.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete tillsammans med arbetsgruppen • identifierar klientens behov av läkemedelsbehandling och kontrollerar om klientens läkemedelslista är aktuell och tar reda på eventuella riskuppgifter så som allergier mot läkemedelssubstanser som medlem i arbetsgruppen • hanterar och doserar läkemedlen aseptiskt, felfritt och säkert • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel och som inhalation enligt anvisningarna • observerar effekter, interaktioner och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används vid minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen • handleder klienten enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandlingen av de vanligaste minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomarna, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • känner till enhetens rapporteringsmetod för avvikelser i medicineringen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar och doserar läkemedlen aseptiskt, felfritt och säkert • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • identifierar klientens behov av läkemedelsbehandling och behov av justering, kontrollerar om klientens läkemedelslista är aktuell och tar reda på eventuella riskuppgifter så som allergier mot läkemedelssubstanser • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel och som inhalation enligt anvisningarna • känner till och observerar effekter, interaktioner och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används vid minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt behärskar läkemedelsbehandlingen av de vanligaste minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar

	<ul style="list-style-type: none"> • känner till enhetens rapporteringsmetod för avvikelser i medicineringen och agerar enligt anvisningarna samt rapporterar avvikelser i medicineringen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar och doserar läkemedlen aseptiskt, felfritt och säkert • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • identifierar klientens behov av läkemedelsbehandling och behov av justering, kontrollerar om klientens läkemedelslista är aktuell och tar reda på eventuella riskuppgifter så som allergier mot läkemedelssubstanser • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel och som inhalation enligt anvisningarna och situationen • känner till, observerar och motiverar effekter, interaktioner och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används vid minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • handleder aktivt klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt behärskar läkemedelsbehandlingen av de vanligaste minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • känner till enhetens rapporteringsmetod för avvikelser i medicineringen och agerar enligt anvisningarna och rapporterar avvikelser i medicineringen.

Att handleda klienter om näringsfrågor och matinköp

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och observerar klientens näringsbehov och matsituation samt munhälsa • tar hänsyn till näringsrekommendationer och specialkostor samt religiösa och etiska kostor samt munhälsan vid handledning av klienter i kostfrågor • ger näringsterapi till klienten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och observerar helhetsbetonat klientens näringsbehov och matsituation samt munhälsa • motiverar och handleder klienten i näringsfrågor och tar hänsyn till näringsrekommendationer och specialkostor, religiösa och etiska kostor samt munhälsan • ger näringsterapi till klienten • tar hänsyn till att näringen är estetisk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och observerar helhetsbetonat klientens näringsbehov och munhälsa samt kontrollerar matintaget som multiprofessionellt samarbete • motiverar och handleder mångsidigt klienten i näringsfrågor och tar hänsyn till näringsrekommendationer och specialkostor, religiösa och etiska kostor samt munhälsan • ger näringsterapi till klienten • tar mångsidigt hänsyn till att näringen är estetisk.

Den studerande informerar om tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten och de närstående information om social- och hälsovårdsbranschens tjänster och förmåner tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till processen för handledning om service och ger klienten och de närstående information om social- och hälsovårdsbranschens tjänster och förmåner • presenterar en del stärkande tjänster och alternativ för klienten • stödjer klienten och de närstående i beslutsfattandet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till processen för handledning om service och ger klienten och de närstående mångsidig information om social- och hälsovårdsbranschens tjänster och förmåner • handleder klienten till behövliga tjänster och tar hänsyn till klientens och de närståendes behov och motiverar sin verksamhet • presenterar olika stärkande tjänster för klienten och erbjuder alternativ till klienten och de närstående • stödjer klienten och de närstående i beslutsfattandet.

Den studerande handleder vid användning och underhåll av hjälpmedel och teknologi som stödjer välbefinnandet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar teknologi och hjälpmedel som stödjer välbefinnandet och funktionsförmågan • ger handledning om användning av hjälpmedel • handleder och använder säkert hjälpmedel som klienten behöver för rörlighet och förflyttning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid användning och underhåll av teknologi och hjälpmedel som stödjer välbefinnandet och funktionsförmågan samt utnyttjar välfärdsteknologins möjligheter i arbetet • handleder om användning och underhåll av hjälpmedel • handleder och använder säkert hjälpmedel som klienten behöver för rörlighet och förflyttning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder mångsidigt vid användning av teknologi som stödjer välbefinnandet och funktionsförmågan • kartlägger klientens hjälpmedelsbehov och utnyttjar distributionskanalerna för hjälpmedel och välfärdsteknologi • handleder mångsidigt vid användning och underhåll av hjälpmedel och förebygger med sin verksamhet risksituationer på grund av utrustningen • handleder och använder säkert hjälpmedel som klienten behöver för rörlighet och förflyttning.

Den studerande upprätthåller säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa.

Att beakta arbetshälsan och säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan • känner till rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar som medlem av arbetsgruppen på det sätt som situationen kräver • upprätthåller arbetsförmågan och arbetsenergin • utnyttjar vardagsmotion samt förebygger olycksfall i arbetet • arbetar säkert och tillämpar som medlem i arbetsgruppen principer för ergonomi och arbetssäkerhet och förebygger olyckor och skador på grund av arbetet • bedömer och observerar fysiska och psykiska belastningsfaktorer i sitt arbete • förstår betydelsen av ergonomi och av att upprätthålla klientens funktionsförmåga för att förebygga problem i rörelseorganen och för vårdens kvalitet • bedömer klientens funktionsförmåga och väljer ett sätt att hjälpa och ett hjälpmedel som stödjer klientens funktionsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet och förebygger arbetsrelaterade skador • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan • känner till rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • upprätthåller arbetsförmågan och arbetsenergin • utnyttjar vardagsmotion samt förebygger olycksfall i arbetet • arbetar säkert och tillämpar som medlem i arbetsgruppen principer för ergonomi och arbetssäkerhet och förebygger olyckor och skador på grund av arbetet • bedömer och observerar fysiska och psykiska belastningsfaktorer i sitt arbete och förebygger dem • förstår betydelsen av ergonomi och av att upprätthålla klientens funktionsförmåga för att förebygga problem i rörelseorganen och för vårdens kvalitet och motiverar sin verksamhet • bedömer klientens funktionsförmåga och väljer ett sätt att hjälpa och ett hjälpmedel som stödjer klientens funktionsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet och förebygger arbetsrelaterade riskfaktorer • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan • känner till rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver och motiverar sin verksamhet • upprätthåller arbetsförmågan och arbetsenergin • utnyttjar vardagsmotion samt förebygger olycksfall i arbetet • arbetar säkert och tillämpar som medlem i arbetsgruppen principer för ergonomi och arbetssäkerhet och förebygger olyckor och skador på grund av arbetet • bedömer och observerar fysiska och psykiska belastningsfaktorer i sitt arbete och förebygger dem och motiverar sin verksamhet • förstår betydelsen av ergonomi och av att upprätthålla klientens funktionsförmåga för att förebygga problem i

	<p>rörelseorganen och för vårdens kvalitet och motiverar mångsidigt sin verksamhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens funktionsförmåga och väljer ett sätt att hjälpa och ett hjälpmedel som stödjer klientens funktionsförmåga.
--	---

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar datasekretess och tystnadsplikt i hanteringen av patienthandlingar • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och förhindrar med sin verksamhet smittspridning • använder hjälpmedel säkert i hjälpsituationer • agerar som medlem i arbetsgruppen i klientens vård även med hänsyn till klienter med utmanande beteende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar datasekretess i hanteringen av patienthandlingar och agerar enligt anvisningarna om tystnadsplikt • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och förhindrar med sin verksamhet smittspridning • använder säkert och smidigt hjälpmedel i hjälpsituationer • bemöter klienter med utmanande beteende och följer arbetsplatsens säkerhetsrutiner
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • hanterar patienthandlingar enligt anvisningarna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt och agerar enligt anvisningarna om tystnadsplikt • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och förhindrar med sin verksamhet smittspridning • använder säkert och smidigt hjälpmedel i hjälpsituationer och motiverar sin verksamhet • förebygger svåra situationer, bemöter klienter med utmanandebeteende och tillämpar arbetsplatsens säkerhetsrutiner.

Den studerande utvecklar sin verksamhet och motiverar sina lösningar med yrkesmässig kunskap.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och sin yrkesmässiga utveckling samt anpassar sin verksamhet enligt respons • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och skaffar information från tillförlitliga källor som medlem i arbetsgruppen • fattar beslut tillsammans med arbetsgruppen inom närvårdarens ansvarsområde • observerar vad som behöver främjas bättre i klientens hälsa och välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och sin yrkesmässiga utveckling samt ger respons och utnyttjar responsen hen får • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • motiverar lösningarna i sitt arbete med evidensbaserad kunskap och söker information från tillförlitliga källor • fattar självständiga beslut inom närvårdarens ansvarsområde • ger förbättringsförslag för att öka klientens hälsa och välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och sin yrkesmässiga utveckling samt ger respons och utnyttjar mångsidigt responsen hen får • upprätthåller utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • motiverar mångsidigt lösningarna i sitt arbete med evidensbaserad kunskap och skaffar information från tillförlitliga källor • fattar självständiga beslut inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med klienten samt klientens närstående och nätverk • ger realistiska förbättringsförslag för att öka klientens hälsa och välbefinnande och agerar aktivt för att främja välbefinnandet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer och främja klientens välbefinnande och funktionsförmåga inom social- och hälsovården. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.3. Att arbeta inom hemvård, 40 kp (106234)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som gäller arbete inom social- och hälsovårdsbranschen
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp och ett nätverk
- planera, genomföra och utvärdera sitt arbete hos en klient som bor hemma

- interagera med klienten och de närstående
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja hemvårdsklientens funktionsförmåga
- utföra läkemedelsbehandling i hemmet
- utföra terminalvård i hemmet
- ge handledning om användning av olika tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete
- bedöma sina möjligheter att arbeta som företagare inom välfärdsbranschen

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer i återkommande situationer • respekterar den hemmaboende klientens integritet, seder, vanor och egendom • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • känner till hemvårdens olika planer för egenkontroll och tillämpar enhetens egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar sin verksamhet • respekterar den hemmaboende klientens integritet, seder, vanor och egendom • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • utför egenkontroll av hemvården och är insatt i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • respekterar den hemmaboende klientens integritet, seder, vanor och egendom • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • tillämpar hemvårdens planer för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna och gör förbättringsförslag • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en arbetsgrupp och ett nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer i samarbete med arbetsgruppen • använder virtuella tjänster och möjligheterna till distanshandledning i arbetet • gör val och fattar beslut som gäller arbetet i samarbete med arbetsgruppen • samarbetar multiprofessionellt och känner till en del yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • medverkar positivt till det sociala klimatet på arbetsplatsen • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar smidigt sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer i samarbete med arbetsgruppen • använder aktivt virtuella tjänster och möjligheterna till distanshandledning i arbetet • gör val och fattar beslut samt löser problem i anslutning till arbetet ansvarsfullt och samarbetsvilligt som medlem i arbetsgruppen • samarbetar multiprofessionellt och känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • medverkar positivt till det sociala klimatet på arbetsplatsen och observerar den • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar smidigt och aktivt sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer i samarbete med arbetsgruppen • använder aktivt och mångsidigt virtuella tjänster och möjligheterna till distanshandledning i arbetet och motiverar vid behov vikten av dem • gör val och fattar beslut självständigt i anslutning till arbetet samt löser problem • samarbetar aktivt multiprofessionellt och känner mångsidigt till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • medverkar positivt till det sociala klimatet på arbetsplatsen och observerar den och motiverar betydelsen av ett bra arbetsklimat för arbetshälsan • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar sitt arbete hos en hemmaboende klient.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens behov av vård och rehabilitering och hur brådskande det är och samarbetar med olika parter • observerar och bedömer klientens funktionsförmåga och resurser i hemmet och använder en ändamålsenlig indikator för funktionsförmågan • observerar klientens fysiska, kognitiva, psykiska, andliga, sociala samt juridiska funktionsförmåga • tar hänsyn till klientens individuella livssituation, livsmiljö, livshistoria, kultur och sexualitet i planeringen av sitt arbete • gör tillsammans med klienten en klientorienterad plan som stödjer välbefinnandet • agerar enligt planen och utvärderar hur den har förverkligats • rapporterar och dokumenterar tydligt och klart observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga utan att bryta mot klientsäkerheten • använder arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens databaser inom närvårdarens ansvarsområde • förstår betydelsen av överföring av information om klienten i vårdkedjan
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens behov av vård och rehabilitering och hur brådskande det är och planerar sitt arbete utifrån detta samt samarbetar med olika parter • observerar och bedömer klientens funktionsförmåga och resurser i hemmet och använder ändamålsenliga indikatorer för funktionsförmågan • observerar klientens fysiska, kognitiva, psykiska, andliga, sociala samt juridiska funktionsförmåga och förstår deras betydelse för klientens välbefinnande • tar hänsyn till och kartlägger klientens individuella livssituation, livsmiljö, livshistoria, kultur och sexualitet och förstår deras betydelse i planeringen av sitt arbete • gör tillsammans med klienten och de närstående en plan som är klientorienterad och stödjer välbefinnandet • agerar enligt planen och utvärderar hur den har förverkligats samt framför ändringsbehov som gäller klientens funktionsförmåga • rapporterar och dokumenterar smidigt observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga utan att bryta mot klientsäkerheten • använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens databaser inom närvårdarens ansvarsområde • tar hänsyn till och förstår betydelsen av överföring av information om klienten i vårdkedjan
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer självständigt klientens behov av vård och rehabilitering och hur brådskande det är och planerar sitt arbete utifrån detta samt samarbetar med olika parter • observerar och bedömer mångsidigt funktionsförmågan och resurserna i hemmet tillsammans med klienten och

använder mångsidigt olika ändamålsenliga indikatorer för funktionsförmågan samt motiverar sina val

- observerar klientens fysiska, kognitiva, psykiska, andliga, sociala samt juridiska funktionsförmåga och förstår deras betydelse för klientens välbefinnande samt kan mångsidigt motivera sina val och sin verksamhet
- tar hänsyn till och kartlägger klientens individuella livssituation, livsmiljö, livshistoria, kultur och sexualitet och motiverar sina lösningar i planeringen av sitt arbete
- gör i samarbete med klienten, de närstående och nätverket en plan som är mångsidig, klientorienterad och stödjer välbefinnandet
- agerar målmedvetet enligt planen och redigerar och kompletterar den enligt klientens funktionsförmåga och mål samt utvärderar hur den har förverkligats
- rapporterar och dokumenterar aktivt och mångsidigt observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga tillsammans med klienten
- använder mångsidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens databaser inom närvårdarens ansvarsområde
- tar i sitt arbete hänsyn till betydelsen av överföring av information om klienten i vårdkedjan och motiverar sin verksamhet.

Den studerande interagerar med klienten och de närstående.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående professionellt • lyssnar på klientens och de närståendes åsikter och tar hänsyn till individuella önsknings • arbetar tillsammans med personer från olika kulturer • agerar professionellt i interaktionssituationer med klientens familj, stödnätverk och närståendevårdare • använder i vården av klienten beröring, humor och närvaro på ett lämpligt sätt i situationen • använder lättbegripligt tal och anpassar vid behov sin kommunikation • använder en del lämpliga digitala och informations- och kommunikationstekniska möjligheter för situationen som stöd för interaktionen • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående professionellt och naturligt • lyssnar på klientens och de närståendes åsikter och önskemål och stödjer klientens delaktighet och aktivitet • arbetar tillsammans med personer från olika kulturer och utvecklar sin kulturmedvetenhet • agerar professionellt och samarbetsvilligt med klientens familj, stödnätverk och närståendevårdare • använder i vården av klienten naturligt beröring, humor och närvaro på ett lämpligt sätt i situationen • använder lättbegripligt språk och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • använder lämpliga digitala och informations- och kommunikationstekniska möjligheter för situationen som stöd för interaktionen • använder smidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående professionellt och naturligt med hänsyn till klientens individuella behov • lyssnar på klientens och de närståendes åsikter och önskemål och stödjer ett delaktigt, aktivt och betydelsefullt liv för klienten • arbetar tillsammans med personer från olika kulturer och utvecklar aktivt sin kulturmedvetenhet och motiverar sitt sätt att agera • agerar professionellt och aktivt i samarbete med klientens familj, stödnätverk och närståendevårdare och stödjer närståendevårdaren i sitt arbete • använder i vården av klienten aktivt och naturligt beröring, humor och närvaro på ett lämpligt sätt i situationen • använder naturligt lättbegripligt tal och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och uppmuntrar klienten till att uttrycka sig själv • använder mångsidigt lämpliga digitala och informations- och kommunikationstekniska möjligheter för situationen som stöd för interaktion • använder för situationen lämpliga talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och motiverar sina val.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja hemvårdsklientens funktionsförmåga.

Att vårda och handleda hemvårdsklienter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> vårdar klienten och använder evidensbaserade kunskaper, rekommendationer och metoder identifierar och observerar åldersrelaterade förändringar i kroppens normala anatomi och fysiologi identifierar de vanligaste sjukdomarna och deras särdrag hos äldre personer samt hur de påverkar klientens funktionsförmåga och vårdbehov identifierar verkningarna av flera samtidiga sjukdomar och minnessjukdomar på funktionsförmågan och vårdbehovet identifierar och observerar i sitt arbete verkningarna av psykiska problem och missbruksproblem på äldre personers funktionsförmåga och vårdbehov stödjer positiv psykisk hälsa och återhämtningsorientering hos klienten observerar klientens vitala funktioner och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem på överenskommet sätt utför symtomatisk behandling med hänsyn till sjukdomarnas särdrag assisterar och utför vårdåtgärder använder metoder för handledning av vårdarbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> vårdar klienten och använder evidensbaserade kunskaper, rekommendationer och metoder med hänsyn till klientens delaktighet och aktivitet identifierar och observerar åldersrelaterade förändringar i kroppens normala anatomi och fysiologi identifierar de vanligaste sjukdomarna och deras särdrag hos äldre personer samt hur de påverkar klientens funktionsförmåga och vårdbehov identifierar effekterna av flera samtidiga sjukdomar och minnessjukdomar på funktionsförmågan och vårdbehovet identifierar och observerar i sitt arbete effekterna av psykiska problem och missbruksproblem på funktionsförmågan och vårdbehovet stödjer positiv psykisk hälsa och återhämtningsorientering hos klienten observerar klientens vitala funktioner och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem på överenskommet sätt utför symtomatisk behandling med hänsyn till sjukdomarnas särdrag och förändringar samt informerar om dem på överenskommet sätt assisterar och utför vårdåtgärder och motiverar sin verksamhet använder mångsidigt metoder för handledning av vårdarbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> vårdar klienten och använder mångsidigt evidensbaserade kunskaper, rekommendationer och metoder med hänsyn till klientens delaktighet och aktivitet

- identifierar och observerar åldersrelaterade förändringar i kroppens normala anatomi och fysiologi och motiverar sin verksamhet
- identifierar de vanligaste sjukdomarna och deras särdrag hos äldre personer samt hur de påverkar klientens funktionsförmåga och vårdbehov
- identifierar effekterna av flera samtidiga sjukdomar och minnessjukdomar på funktionsförmågan och vårdbehovet och motiverar sin verksamhet
- identifierar och observerar i sitt arbete effekterna av psykiska problem och missbruksproblem på äldre personers funktionsförmåga och vårdbehov och motiverar sin verksamhet
- stödjer positiv psykisk hälsa och återhämtningsorientering hos klienten
- observerar klientens vitala funktioner och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem på överenskommet sätt
- utför symtomatisk behandling med mångsidig hänsyn till sjukdomarnas särdrag och förändringar samt agerar på det sätt som situationen kräver och motiverar sin verksamhet
- använder aktivt och mångsidigt metoder för handledning av vårdarbete.

Att främja funktionsförmågan i hemmet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten resursorienterat i dagliga aktiviteter och tar hänsyn till hur klientens livssituation, smärtor, sömn och stress påverkar funktionsförmågan • handleder och assisterar i dagliga aktiviteter och tar hänsyn till hudvård och fothälsa • handleder och assisterar vid skötsel av personlig hygien och tar hänsyn till utsöndringsfunktionen • bedömer och lindrar klientens smärtor med olika metoder • uppmärksammar om miljön är säker och tillgänglig och identifierar riskfaktorer för olyckor i hemmet och på fritiden samt ingriper mot dem • handleder klienten och de närstående i användning av hjälpmedel, utrustning för omgivningskontroll, säkerhetsteknologi och välfärdsteknologi och kan med arbetsgruppens stöd skaffa dem • handleder klienten till vardagsmotion och att upprätthålla och främja den fysiska funktionsförmågan • handleder klienten och de närstående i hälsofrämjande egenvård • handleder klienten till meningsfulla sociala interaktionssituationer och aktiviteter som lindrar och förebygger ensamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten aktivt och resursorienterat i dagliga aktiviteter och tar hänsyn till hur klientens livssituation, smärtor, sömn och stress påverkar funktionsförmågan • handleder och assisterar i dagliga aktiviteter och tar hänsyn till hudvård och fothälsa samt identifierar särskilda problem • handleder och assisterar vid skötsel av personlig hygien med hänsyn till utsöndringsfunktion samt identifierar särskilda problem • bedömer och lindrar klientens smärtor med olika metoder och förstår smärtans betydelse för klientens livskvalitet • uppmärksammar om miljön är säker och tillgänglig och identifierar mångsidigt riskfaktorer för olyckor i hemmet och på fritiden samt ingriper mot dem • handleder klienten och de närstående i användning, underhåll och anskaffning av hjälpmedel, utrustning för omgivningskontroll, säkerhetsteknologi och välfärdsteknologi • uppmuntrar och handleder klienten till vardagsmotion och att upprätthålla och främja den fysiska funktionsförmågan • handleder klienten och de närstående i hälsofrämjande egenvård och att förebygga risker • handleder och motiverar klienten till meningsfulla sociala interaktionssituationer och aktiviteter som lindrar och förebygger ensamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten aktivt, resursorienterat och kreativt i dagliga aktiviteter och tar hänsyn till hur klientens livssituation, smärtor, sömn och stress påverkar funktionsförmågan • handleder och assisterar i dagliga aktiviteter och tar hänsyn till hudvård och fothälsa samt identifierar särskilda problem och löser dem

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och assisterar vid skötsel av personlig hygien med hänsyn till utsöndringsfunktion samt identifierar särskilda problem och löser dem • bedömer och lindrar klientens smärtor med olika metoder och förstår smärtans betydelse för klientens livskvalitet och motiverar sin verksamhet • uppmärksammar om miljön är säker och tillgänglig och identifierar riskfaktorer för olyckor i hemmet och på fritiden samt ingriper mot dem med sin verksamhet • handleder och motiverar klienten och de närstående i användning, underhåll och anskaffning av hjälpmedel, utrustning för omgivningskontroll, säkerhetsteknologi och välfärdsteknologi • uppmuntrar och handleder aktivt klienten till vardagsmotion och att upprätthålla och främja den fysiska funktionsförmågan • motiverar och handleder klienten och de närstående i hälsofrämjande egenvård och att förebygga risker • handleder och motiverar klienten till meningsfulla sociala interaktionssituationer och aktiviteter som lindrar och förebygger ensamhet.
--	--

Att assistera och handleda klienten i vardagen	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten att sköta eller sköter daglig rengöring, städning, sopsortering och klädvård i hemmet • hanterar och sorterar avfall med hänsyn till risk- och problemavfall • assisterar klienten vid ärenden eller sköter ärenden utanför hemmet för klientens räkning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten att sköta eller sköter daglig rengöring städning, sopsortering och klädvård i hemmet efter individuella behov • hanterar och sorterar avfall med hänsyn till risk- och problemavfall • assisterar klienten vid ärenden eller sköter ärenden utanför hemmet för klientens räkning och uppmuntrar till aktivitet och delaktighet i skötseln av egna ärenden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och uppmuntrar klienten att sköta eller sköter daglig rengöring, städning, sopsortering och klädvård i hemmet efter individuella behov • hanterar och sorterar avfall med hänsyn till risk- och problemavfall och gör vid behov förbättringsförslag • assisterar klienten vid ärenden eller sköter ärenden utanför hemmet för klientens räkning och uppmuntrar till aktiv självständighet och delaktighet i skötseln av egna ärenden.

Att handleda om näring och munhälsovård

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till näringsrekommendationer för äldre personer • bedömer och följer klientens näringsstatus och vätskebalans • handleder klienten och vid behov de närstående att sörja för hälsofrämjande näring och tar hänsyn till inköp och tillredning av maten samt specialdieter • bedömer klientens munhälsa och observerar vilken inverkan munhälsan har på välbefinnandet • utnyttjar i sitt arbete kunskap om munhälsa • hjälper och handleder klienten i munvården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till näringsrekommendationer och näringsriktlinjer för äldre personer • bedömer och följer klientens näringsstatus och vätskebalans • handleder och motiverar klienten och vid behov de närstående att sörja för hälsofrämjande näring och tar hänsyn till inköp och tillredning av maten samt specialdieter • bedömer klientens munhälsa och observerar vilken inverkan munhälsan har på välbefinnandet samt handleder klienten att upprätthålla munhälsan • utnyttjar i sitt arbete kunskap om munhälsa och särskilda problem • hjälper och handleder klienten i munvården och identifierar särskilda problem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till näringsrekommendationer och näringsriktlinjer för äldre personer och motiverar sin verksamhet • bedömer och följer mångsidigt klientens näringsstatus och vätskebalans • handleder och motiverar klienten och vid behov de närstående att sörja för hälsofrämjande näring och tar hänsyn till inköp och tillredning av maten samt specialdieter och motiverar sin verksamhet • bedömer klientens munhälsa och observerar vilken inverkan munhälsan har på välbefinnandet samt handleder klienten att upprätthålla munhälsan och motiverar sin verksamhet • utnyttjar i sitt arbete kunskap om grunderna och särskilda problem i munhälsan och motiverar sin verksamhet • hjälper och handleder klienten att sköta munhälsan, identifierar särskilda problem och löser problemsituationer.

Den studerande utför läkemedelsbehandling i hemmet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel felfritt, aseptiskt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste minnessjukdomarna, kroniska sjukdomarna, folksjukdomarna och psykiska sjukdomarna • tar reda på vilka egenvårdsläkemedel och receptbelagda läkemedel, vitamin- och mineralpreparat samt naturpreparat klienten använder och observerar verkningarna av dem samt eventuella risker för läkemedelsbehandlingen • identifierar risker som påverkar klientens läkemedelsbehandling samt åldersrelaterade ämnesomsättningsförändringar och multimedcinering och informerar om dem i arbetsgruppen • känner till och observerar verkningar, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som klienten använder, identifierar eventuella riskläkemedel, de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna och förstår hur de fungerar och utnyttjar informationen i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel felfritt, aseptiskt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste minnessjukdomarna, kroniska sjukdomarna, folksjukdomarna och psykiska sjukdomarna • tar aktivt reda på vilka egenvårdsläkemedel och receptbelagda läkemedel, vitamin- och mineralpreparat samt naturpreparat klienten använder och observerar verkningarna av dem samt eventuella risker för läkemedelsbehandling • identifierar risker som påverkar klientens läkemedelsbehandling samt åldersrelaterade ämnesomsättningsförändringar och multimedcinering samt informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • känner till och observerar verkningar, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som klienten använder, identifierar eventuella riskläkemedel, de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete inom sitt eget ansvarsområde • hanterar, doserar och ger läkemedel felfritt, aseptiskt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder aktivt klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste minnessjukdomarna, kroniska sjukdomarna, folksjukdomarna och psykiska sjukdomarna och motiverar in verksamhet • tar aktivt reda på vilka egenvårdsläkemedel och receptbelagda läkemedel, vitamin- och mineralpreparat samt naturpreparat klienten använder och observerar verkningarna av dem samt eventuella risker för läkemedelsbehandling och motiverar sin verksamhet • identifierar och motiverar aktivt risker som påverkar klientens läkemedelsbehandling samt åldersrelaterade ämnesomsättningsförändringar och multimedcinering och informerar om dem i arbetsgruppen samt förebygger dem • känner till, observerar och förklarar verkningar, samverkningar och multimedcinering av de läkemedel som klienten använder, identifierar eventuella riskläkemedel, de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen.

Den studerande utför terminalvård i hemmet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till klientens livstestamente • kan principerna för terminalvård och agerar efter dem som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • accepterar döden som en naturlig del av livet och diskuterar frågor om döden med klienten och de närstående med stöd av arbetsgruppen • identifierar klientens lidande och smärta och ger symtomlindrande och god terminalvård som medlem av arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till klientens livstestamente • kan principerna för terminalvård och agerar efter dem och motiverar sin verksamhet som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • accepterar döden som en naturlig del av livet och diskuterar frågor om döden med klienten och de närstående • identifierar klientens lidande och smärta och ger symtomlindrande och god terminalvård och tar hänsyn till den döende klienten och de närstående
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till klientens livstestamente • lyssnar på och kan samtala med klienten och de närstående om önskemål och behov vid terminalvård • kan principerna för terminalvård, agerar efter dem och motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • accepterar döden som en naturlig del av livet och diskuterar naturligt frågor om döden med klienten och de närstående • identifierar klientens lidande och smärta och ger helhetsbetonat symtomlindrande och god terminalvård med hänsyn till den döende klienten och de närstående.

Den studerande ger handledning om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till service- och förmånssystemet och processen för servicehandledning och uppdaterar sina kunskaper om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av service samt presenterar alternativ för klienten på ett ändamålsenligt sätt • handleder klienten och de anhöriga att använda elektroniska tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningskyldighet som gäller inom social- och hälsovården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till service- och förmånssystemet och processen för servicehandledning och uppdaterar aktivt sina kunskaper om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete på ett klientorienterat sätt • handleder klienten och de närstående i användningen av service samt presenterar alternativ för klienten på ett ändamålsenligt sätt • handleder klienten och de anhöriga att använda elektroniska tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningskyldighet som gäller inom social- och hälsovården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner mångsidigt till service- och förmånssystemet och processen för servicehandledning och uppdaterar aktivt sina kunskaper om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar mångsidigt informationen i sitt arbete på ett klientorienterat sätt och tar hänsyn till de närstående • handleder klienten och de närstående i användningen av service samt presenterar alternativ för klienten på ett ändamålsenligt sätt och stödjer dem i beslutsfattandet • handleder klienten och de anhöriga att använda elektroniska tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningskyldighet som gäller inom social- och hälsovården.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att upprätthålla arbetshälsan och arbets säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till hemvårdens säkerhetsplan för arbete som utförs i hemmen och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbets säkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbets klimatets inverkan på klientnöjdheten • identifierar fysiska och psykiska belastningssituationer i sitt arbete • utnyttjar kroppens naturliga rörelsemönster i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med att röra sig och vid förflyttning • tillämpar ergonomiska anvisningar i förflyttningssituationer • identifierar klientens resurser vid förflyttningar • använder hjälpmedel för förflyttning ändamålsenligt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till hemvårdens säkerhetsplan för arbete som utförs i hemmen och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver och förebygger risker • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbets säkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • medverkar till och främjar medarbetarnas välbefinnande och förstår arbets klimatets inverkan på klientnöjdheten • identifierar i sitt arbete fysiska och psykiska faktorer som orsakar belastning och minskar dem med sin verksamhet • utnyttjar ändamålsenligt kroppens naturliga rörelsemönster i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med att röra sig och vid förflyttning • tillämpar ergonomiska anvisningar i förflyttningssituationer • aktiverar klientens resurser vid rörelse och förflyttning • använder hjälpmedel för förflyttning ändamålsenligt och smidigt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till hemvårdens säkerhetsplan för arbete som utförs i hemmen och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar aktivt på det sätt som situationen kräver och förebygger risker • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbets säkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • medverkar till och främjar medarbetarnas välbefinnande och förstår arbets klimatets inverkan på klientnöjdheten och motiverar dess betydelse för arbetshälsan

	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar fysisk och psykisk belastning och minskar dem med sin verksamhet och motiverar sin verksamhet • utnyttjar aktivt kroppens naturliga rörelsemönster i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med att röra sig och vid förflyttning • tillämpar och motiverar ergonomiska anvisningar i förflyttningssituationer • bedömer klientens resurser och aktiverar klienten att använda dem vid rörelse och förflyttning • använder hjälpmedel för förflyttning ändamålsenlig och smidigt samt motiverar sin verksamhet.
--	---

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande eller examinandan	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete hänsyn till klientsäkerheten • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • känner som medlem i arbetsgruppen till vilka svårigheter klienten har att klara sig hemma och eventuella säkerhetsrisker i boendet och behovet av ändringsarbeten i hemmet • identifierar våldshot och illabehandling i familjen och nära relationer och handleder om hjälp tillsammans med arbetsgruppen • identifierar klienter med utmanande beteende i sitt arbete och agerar på det sätt som situationen kräver tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar omfattande hänsyn till klientsäkerheten i arbetet och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • känner till vilka svårigheter klienten har att klara sig hemma och eventuella säkerhetsrisker i boendet och behovet av ändringsarbeten i hemmet • identifierar våldshot och illabehandling i familjen och nära relationer och handleder om hjälp och informerar arbetsgruppen om detta • identifierar klienter med utmanande beteende i sitt arbete och agerar på det sätt som situationen kräver
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar omfattande hänsyn till klientsäkerheten i sitt arbete och motiverar sin verksamhet samt gör förbättringsförslag • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • känner till vilka svårigheter klienten har att klara sig hemma och eventuella säkerhetsrisker i boendet och behovet av ändringsarbeten i hemmet samt gör förbättringsförslag • identifierar våldshot och illabehandling i familjen och nära relationer och handleder aktivt om hjälp och informerar arbetsgruppen om detta • identifierar klienter med utmanande beteende i sitt arbete, agerar på det sätt som situationen kräver samt förebygger med sin verksamhet uppkomsten av krävande situationer.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt lärande och sitt kunnande samt ber om respons • identifierar några av sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • utnyttjar i sitt arbete yrkesmässig kunskap i klientsituationer och skaffar som medlem i arbetsgruppen information från tillförlitliga källor • använder evidensbaserad kunskap samt rekommendationer i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt lärande och sitt kunnande samt ber om respons • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons samt begär vid behov handledning • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • motiverar sina lösningar i arbetet med teoretisk kunskap vid handledning av klienter och skaffar information från tillförlitliga källor • använder aktivt evidensbaserad kunskap samt rekommendationer i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt eget lärande och kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad att utveckla sig själv och sitt kunnande • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sin verksamhet aktivt och begär handledning vid behov • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • motiverar mångsidigt sina lösningar i arbetet med teoretisk kunskap vid handledning av klienter och skaffar information från tillförlitliga källor • använder aktivt evidensbaserad kunskap samt rekommendationer och motiverar sin verksamhet med dem.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare inom välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar med handledning produktifiering av sina kunskaper • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom välfärdsbranschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom välfärdsbranschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • anpassar smidigt sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bidrar mångsidigt med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom välfärdsbranschen.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom hemvård eller korttidsvård eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.4. Att främja äldres delaktighet, 35 kp (106228)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som gäller arbete inom social- och hälsovårdsbranschen
- bedöma sina möjligheter att driva ett företag inom branschen.
- utvärdera och utveckla sitt arbete
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- agera som medlem i en arbetsgrupp
- handleda klienterna att använda service och göra val

- använda olika arbetsmetoder, arbetsredskap och material inom branschen för att främja ett mänskligt liv för klienten i terminalvårdsskedet
- använda olika arbetsmetoder, arbetsredskap och material inom branschen för att främja klientens delaktighet
- interagera med klienten
- planera, utföra och utvärdera sitt arbete

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer • iakttar datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar mångsidigt sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Att arbeta enligt egenkontroll	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer och utvecklar sin verksamhet • förbättrar med hjälp av egenkontroll kvaliteten och klientsäkerheten • utnyttjar kvalitetsrekommendationer i sitt arbete • är medveten om arbetsplatsens plan för egenkontroll och genomför enhetens egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer och utvecklar sin verksamhet och presenterar utvecklingsförslag för att förbättra kvaliteten • förbättrar med hjälp av egenkontroll kvaliteten och klientsäkerheten • utnyttjar kvalitetsrekommendationer i sitt arbete • är medveten om arbetsplatsens plan för egenkontroll och genomför enhetens egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer och utvecklar sin verksamhet och presenterar utvecklingsförslag för att förbättra kvaliteten och tillämpar egenkontroll ur närvårdarens arbetssynvinkel • förbättrar med hjälp av egenkontroll kvaliteten och klientsäkerheten • utnyttjar kvalitetsrekommendationer i sitt arbete • är medveten om arbetsplatsens plan för egenkontroll och genomför enhetens egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> observerar och bedömer olika delområden av klientens funktionsförmåga och stödbehovet tar i planeringen av verksamheten hänsyn till klientens livshistoria, livsmiljö och livskvalitet tar hänsyn till dagens planer på arbetsplatsen i sin planering av verksamheten gör i samarbete med klienten upp en plan som stödjer en meningsfull vardag, genomför den och utvärderar genomförandet tar i sitt arbete hänsyn till omständigheter som främjar rehabiliteringen och upprätthåller sociala nätverk tillsammans med arbetsgruppen agerar som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och följer planer och avtal rapporterar och dokumenterar tydligt och klart observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga utan att bryta mot klientsäkerheten använder arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens databaser inom närvårdarens ansvarsområde
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> observerar och bedömer olika delområden av klientens funktionsförmåga och stödbehovet och använder som hjälp indikatorer för funktionsförmåga tar i planeringen av verksamheten hänsyn till klientens livshistoria, livsmiljö och livskvalitet och stödjer klientens självkänsla tar hänsyn till dagens och veckans planer på arbetsplatsen i sin planering av verksamheten gör i samarbete med klienten upp en plan som stödjer en meningsfull vardag och tar hänsyn till klientens sociala nätverk samt genomför planen och utvärderar genomförandet tar i sitt arbete hänsyn till omständigheter som främjar rehabiliteringen och upprätthåller sociala nätverk agerar ansvarsfullt som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och följer planer och avtal rapporterar och dokumenterar smidigt observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga utan att bryta mot klientsäkerheten använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens databaser inom närvårdarens ansvarsområde
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> observerar och bedömer olika delområden av klientens funktionsförmåga och använder mångsidigt olika indikatorer för funktionsförmåga som hjälp och motiverar sina val tar i planeringen av verksamheten mångsidigt hänsyn till klientens livshistoria, livsmiljö och livskvalitet och stödjer klientens självkänsla tar hänsyn till dagens och veckans planer på arbetsplatsen i sin planering av verksamheten och motiverar sin verksamhet gör i samarbete med klienten upp en mångsidig plan som stödjer en meningsfull vardag och tar hänsyn till

klientens sociala nätverk samt genomför den och utvärderar genomförandet

- tar i sitt arbete mångsidigt hänsyn till omständigheter som upprätthåller och främjar rehabiliteringen och upprätthåller sociala nätverk
- agerar aktivt och ansvarsfullt som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och följer planer och avtal
- rapporterar och dokumenterar aktivt och mångsidigt observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga utan att bryta mot klientsäkerheten
- använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens databaser inom närvårdarens ansvarsområde.

Den studerande interagerar med klienten.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten på ett uppskattande, respektfullt och jämlikt sätt • observerar klientens initiativ till interaktion och besvarar dem • lyssnar på klientens och de närståendes åsikter och tar hänsyn till individuella önskningar • stödjer klientens livshantering och interaktion och använder olika metoder och arbetssätt • använder lättbegripligt tal och anpassar vid behov sin kommunikation • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • agerar professionellt i interaktionssituationer med klientens familj, stödnätverk och närståendevårdare • ger ansvarsfullt service till klienterna i olika situationer, även i telefon och elektroniska medier och iakttar dataskydd och tystnadsplikt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående på ett uppskattande, respektfullt och jämlikt sätt • observerar även små initiativ till interaktion från klientens sida och besvarar dem • lyssnar på klientens och de närståendes åsikter och önskemål och stödjer klientens delaktighet • stödjer klientens livshantering och interaktion och använder olika metoder och arbetssätt • använder lättbegripligt tal och anpassar sin kommunikation efter klientens och gruppens kommunikationsförmåga • använder smidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • agerar professionellt och samarbetsvilligt med klientens familj, stödnätverk och närståendevårdare • ger ansvarsfullt service till klienterna i olika situationer, även i telefon och elektroniska medier och iakttar dataskydd och tystnadsplikt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående på ett uppskattande, respektfullt och jämlikt sätt • observerar även små initiativ till interaktion från klientens sida och besvarar dem och försäkras om att klienten har blivit förstådd • lyssnar på klientens och de närståendes åsikter och önskemål och stödjer ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten • stödjer klientens livshantering och interaktion och använder olika metoder och arbetssätt • använder naturligt lättbegripligt tal och anpassar sin kommunikation efter klientens och gruppens kommunikationsförmåga • använder för situationen lämpliga talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och motiverar sina val • agerar professionellt och aktivt i samarbete med klientens familj, stödnätverk och närståendevårdare och stödjer närståendevårdaren i sitt arbete

	<ul style="list-style-type: none"> ger ansvarsfullt service till klienterna i olika situationer, även i telefon och elektroniska medier och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt.
--	---

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande använder olika arbetsmetoder, arbetsredskap och material inom branschen för att främja klientens delaktighet.

Att handleda till funktionsförmåga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder verksamheten med ett resursorienterat grepp och stödjer rehabilitering • uppmuntrar klienten att hitta sådant som ger tillfredsställelse i livet • försäkrar sig om att hänsyn har tagits till den äldres önskemål och vilja för att främja delaktighet • stödjer delaktighet i intressen som är viktiga för klienten • handleder individer och grupper och utnyttjar kunskap om gruppbildning • handleder klientgrupper med olika funktionsförmåga och använder en del funktionella metoder • främjar interaktionen mellan gruppmedlemmarna och tar hänsyn till åldrandets effekter på syn och hörsel samt minne • handleder klienten till hälsofrämjande motion och utevistelse som en del av dagliga aktiviteter • använder avslappnande metoder • utnyttjar kulturens och konstens möjligheter för att främja delaktighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder verksamheten med ett resursorienterat, möjliggörande och engagerande grepp och stödjer rehabilitering • uppmuntrar och handleder klienten att hitta sådant som ger tillfredsställelse i livet • försäkrar sig om att hänsyn har tagits till den äldres önskemål och vilja för att främja delaktighet • stödjer delaktighet i intressen som är viktiga för klienten och verksamhet i sociala nätverk • handleder individer och grupper och utnyttjar mångsidigt kunskap om gruppbildning • handleder klientgrupper med olika funktionsförmåga och använder funktionella metoder • främjar interaktionen och samarbetet mellan gruppmedlemmarna och tar hänsyn till åldrandets effekter på syn och hörsel samt minne • motiverar och handleder klienten till hälsofrämjande motion och utevistelse som en del av dagliga aktiviteter • använder mångsidigt avslappnande metoder • utnyttjar med hänsyn till klientens önskemål kulturens och konstens möjligheter för att främja delaktighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder verksamheten med ett resursorienterat, möjliggörande och engagerande grepp och motiverar sin verksamhet och stödjer rehabilitering • uppmuntrar och handleder klienten att hitta sådant som ger tillfredsställelse i livet och hjälper klienten att förverkliga det • försäkrar sig om att hänsyn har tagits till den äldres önskemål och vilja för att främja delaktighet • stödjer mångsidigt delaktighet i intressen som är viktiga för klienten och verksamhet i sociala nätverk • handleder individer och grupper och motiverar mångsidigt sin verksamhet med gruppbildning och gruppfenomen

- handleder kreativt klientgrupper med olika funktionsförmåga och använder mångsidigt en del funktionella metoder
- främjar interaktionen och samarbetet mellan gruppmedlemmarna samt deras delaktighet och tar hänsyn till åldrandets effekter på syn och hörsel samt minne
- motiverar och handleder klienten till mångsidig hälsofrämjande motion och utevistelse som en naturlig del av dagliga aktiviteter
- använder mångsidigt och aktivt olika avslappnande metoder
- utnyttjar med hänsyn till klientens önskemål mångsidigt kulturens och konstens möjligheter för att främja delaktighet.

Att främja ett meningsfullt liv	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer klientens självbestämmanderätt och beaktar rätten till integritet och skydd av privatlivet • tar i sin verksamhet hänsyn till klientens seder gällande kultur, livsåskådning och etik samt sexualitet • beaktar att omgivningen är säker och hindersfri och utnyttjar teknologi • handleder klienten att använda datateknik och att utnyttja teknologins möjligheter • stödjer ett eget liv med hög kvalitet för klienten och främjar med sin verksamhet en meningsfull vardag • stärker faktorer som främjar äldre personers psykiska hälsa • förebygger och lindrar klientens upplevelser av ensamhet och utslagning med handlingssätt som minskar ensamhet och utslagning • observerar klientens vitala funktioner samt sömn- och vakenrytm och utnyttjar dem i sitt arbete • bedömer klientens näringsstatus • tar hänsyn till klientens personliga matvanor och till att maten är estetisk samt stödjer självständigt ätande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer klientens självbestämmanderätt och beaktar rätten till integritet och skydd av privatlivet • tar i sin verksamhet hänsyn till klientens seder gällande kultur, livsåskådning och etik samt sexualitet och diskuterar dem med klienten • beaktar att omgivningen är säker, hindersfri och trivsam och utnyttjar teknologi och utrustning för omgivningskontroll för att förbättra säkerheten • motiverar och handleder klienten att använda datateknik och att utnyttja teknologins möjligheter • stödjer ett eget liv med hög kvalitet för klienten och främjar med sin verksamhet en meningsfull och delaktig vardag • stärker faktorer som främjar äldre personers psykiska hälsa och välbefinnande • förebygger och lindrar klientens upplevelser av ensamhet och utslagning med bra interaktion samt handlingssätt som minskar ensamhet och utslagning • främjar och observerar klientens vitala funktioner samt sömn- och vakenrytm och utnyttjar det i sitt arbete • bedömer klientens näringsstatus och förstår dess samband med funktionsförmågan • tar hänsyn till klientens personliga matvanor och till att maten är estetisk samt stödjer självständigt ätande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer klientens självbestämmanderätt och beaktar rätten till integritet och skydd av privatlivet • tar i sin verksamhet hänsyn till klientens seder gällande kultur, livsåskådning och etik samt sexualitet och diskuterar dem naturligt med klienten • beaktar att omgivningen är säker, hindersfri och trivsam och utnyttjar mångsidigt teknologi och utrustning för omgivningskontroll för att förbättra säkerheten • motiverar och handleder aktivt klienten att använda datateknik och att utnyttja teknologins möjligheter

	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer mångsidigt ett eget liv med hög kvalitet för klienten och främjar mångsidigt med sin verksamhet en meningsfull och delaktig vardag • stärker mångsidigt faktorer som främjar äldre personers psykiska hälsa och välbefinnande • förebygger och lindrar klientens upplevelser av ensamhet och utslagning med bra interaktion samt evidensbaserade handlingsätt som minskar ensamhet och utslagning och motiverar sin verksamhet • främjar och observerar klientens vitala funktioner samt sömn- och vakenrytm och ingriper så tidigt som möjligt i förändringar av hälsotillståndet och funktionsförmågan • bedömer klientens näringsstatus och förstår dess samband med funktionsförmågan samt handleder klienten om näring • tar hänsyn till klientens personliga matvanor och till att maten är estetisk samt stödjer självständigt ätande.
--	--

Den studerande använder olika arbetsmetoder, arbetsredskap och material inom området för att främja ett mänskligt liv för klienten i terminalvårdsskedet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner principerna för terminalvård och agerar enligt dem • accepterar döden som en naturlig del av livet och diskuterar frågor om döden med klienten och de närstående med stöd av arbetsgruppen • ger human vård i bekant miljö till livets slut • ger symtomlindrande och god terminalvård som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner principerna för terminalvård och agerar enligt dem • accepterar döden som en naturlig del av livet och diskuterar frågor om döden med klienten och de närstående • ger human vård i bekant miljö till livets slut • ger symtomlindrande och god terminalvård och tar hänsyn till den döende klientens och de närståendes behov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner principerna för terminalvård och agerar enligt dem och motiverar sin verksamhet med kunskap • accepterar döden som en naturlig del av livet och diskuterar naturligt frågor om döden med klienten och de närstående • ger human vård i bekant miljö till livets slut • ger helhetsbetonad symtomlindrande och god terminalvård och tar hänsyn till den döende klientens och de närståendes behov.

Den studerande handleder klienterna att använda service och göra val.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid skötsel av ärenden och val av tjänster och utnyttjar kunskap om servicesystemet • handleder och ger klienten råd om att söka tjänster och förmåner tillsammans med arbetsgruppen • handleder klienten att använda elektroniska tjänster • tillämpar den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården om klientens servicebehov
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid skötsel av ärenden och val av tjänster och utnyttjar i stor utsträckning kunskap om servicesystemet • handleder och ger klienten råd om att söka tjänster och förmåner • handleder smidigt klienten att använda elektroniska tjänster • tillämpar den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården om klientens servicebehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid skötsel av ärenden och val av tjänster och utnyttjar i stor utsträckning och klientorienterat kunskap om servicesystemet • handleder och ger aktivt och klientorienterat klienten råd om att söka tjänster och förmåner • handleder smidigt och mångsidigt klienten att använda elektroniska tjänster • tillämpar den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården om klientens servicebehov.

Den studerande fungerar som medlem i en arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler och rutiner • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • har förmåga att lösa problem • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medarbetare på arbetsplatsen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler och rutiner och motiverar sin verksamhet • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • har förmåga att lösa problem och lägger fram lösningsalternativ • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medarbetare på arbetsplatsen och ger utvecklingsförslag • medverkar positivt till den sociala atmosfären på arbetsplatsen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler och rutiner och motiverar mångsidigt sin verksamhet • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • har förmåga att lösa problem och lägger fram motiverade lösningsalternativ • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medarbetare på arbetsplatsen och ger mångsidiga utvecklingsförslag • medverkar positivt till den sociala atmosfären på arbetsplatsen.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta arbetshälsan och arbets säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver tillsammans med arbetsgruppen • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga • medverkar till medarbetarnas välbefinnande • förstår effekterna av arbetsklimatet på klientnöjdheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • medverkar till ett bra klimat på arbetsplatsen och är villig att främja det • förstår effekterna av arbetsklimatet på klientnöjdheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver och förebygger risker • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • medverkar till ett bra klimat på arbetsplatsen och är villig att främja det och lägger fram förbättringsförslag • förstår effekterna av arbetsklimatet på klientnöjdheten och gör förbättringsförslag.

Ergonomiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt ergonomiska principer • identifierar klientens resurser och observerar vilka effekter livssituation, sömn, stress och hälsa har på funktionsförmågan • identifierar fysiska och psykiska belastningsfaktorer i sitt arbete • utnyttjar naturliga rörelsemönster i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • bedömer klientens funktionsförmåga och behov av hjälpmedel • använder hjälpmedel vid förflyttningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt ergonomiska principer • aktiverar klientens resurser och observerar vilka effekter livssituation, sömn, stress och hälsa har på funktionsförmågan • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar fysisk belastning och försöker minska dem med sin verksamhet • utnyttjar naturliga rörelsemönster ändamålsenligt i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • bedömer klientens funktionsförmåga och behov av hjälpmedel ändamålsenligt • använder smidigt hjälpmedel vid förflyttningar och utvärderar sin yrkesskicklighet vid handledning och assistans
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet • aktiverar klientens resurser och observerar vilka effekter livssituation, sömn, stress och hälsa har på funktionsförmågan och motiverar sin verksamhet • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar belastning och försöker minska dem genom sitt eget agerande och motiverar sin verksamhet • utnyttjar aktivt naturliga rörelsemönster ändamålsenligt i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • bedömer klientens funktionsförmåga och behov av hjälpmedel ändamålsenligt och motiverar sin verksamhet • använder smidigt hjälpmedel vid förflyttningar, utnyttjar naturliga rörelsemönster och assistentens arbetsställningar samt utvärderar sin yrkesskicklighet vid vägledning och assistans.

Beakta till klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar klientsäkerheten i arbetet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar våldshot och illabehandling i familjen och nära relationer • identifierar klienter med utmanande beteende i sitt arbete och agerar som medlem i arbetsgruppen på det sätt som situationen kräver • förebygger olyckor och fall i hemmet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar på ett omfattande sätt klientsäkerheten i arbetet och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar våldshot och illabehandling i familjen och nära relationer och för frågan vidare i arbetsgruppen • identifierar klienter med utmanande beteende i sitt arbete och agerar på det sätt som situationen kräver • förebygger olyckor och fall i hemmet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar på ett omfattande sätt klientsäkerheten i sitt arbete och motiverar sin verksamhet samt gör förbättringsförslag • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar våldshot och illabehandling i familjen och nära relationer samt handleder om hjälp och för frågan vidare i arbetsgruppen • identifierar klienter med utmanande beteende i sitt arbete och agerar på det sätt som situationen kräver samt förebygger med sin verksamhet uppkomsten av krävande situationer • förebygger olyckor och fall i hemmet.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt eget lärande och kunnande • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons • identifierar en del av sina styrkor och utvecklingsområden • motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap och skaffar som medlem i arbetsgruppen information från tillförlitliga källor • gör val och fattar beslut som gäller arbetet med arbetsgruppens stöd
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt eget lärande och sina kunskaper • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons samt begär vid behov handledning • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap och skaffar information från tillförlitliga källor • gör som medlem i arbetsgruppen val och fattar beslut som gäller arbetet samt löser problem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt eget lärande och kunnande • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt aktivt • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad att utveckla sig själv och sitt kunnande • motiverar mångsidigt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap och skaffar aktivt information från tillförlitliga källor • gör val och fattar beslut självständigt i anslutning till arbetet samt löser problem.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare i välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar produktifiering av sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och smidigt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • anpassar sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare genom att i verkliga arbetssituationer främja äldre personers delaktighet där äldre bor, vårdas, rehabiliteras eller använder tjänster. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.5. Att främja funktionsförmågan med välfärdsteknologi, 15 kp (106227)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera hur välfärdsteknologi ska användas i klientarbete
- använder välfärdsteknologiska arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja och bedöma klientens funktionsförmåga
- använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- handleder klienterna i användningen av tjänster som gäller anskaffning och användning av välfärdsteknologi
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt arbete.

Bedömning

Den studerande planerar användning av välfärdsteknologi i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klientens behov som gäller den fysiska, psykiska, kognitiva och sociala funktionsförmågan och som kan tillgodoses med teknologi • känner till utbudet av välfärdsteknologi och vet var det finns mer information om hjälpmedlen och utrustningen • gör upp en plan för användning av välfärdsteknologi för klienten • utvärderar hur planen fungerar tillsammans arbetsgruppen och klienten • framför i en multiprofessionell arbetsgrupp en del av klientens behov gällande anskaffning av välfärdsteknologi • agerar enligt etiska principer och principerna för hållbar utveckling • utvärderar tillsammans med arbetsgruppen nyttan av teknik mot risker och kostnader
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett klientorienterat sätt klientens behov gällande fysisk, psykisk, kognitiv och social funktionsförmåga och välbefinnande som kan tillgodoses med teknologi • känner mångsidigt till utbudet av välfärdsteknologi, följer utvecklingen i branschen och skaffar mer information om hjälpmedlen och utrustningen • gör upp en plan för användning av välfärdsteknologi för klienten och tar mångsidigt hänsyn till möjligheterna med teknologin och klientens individuella behov • utvärderar helhetsbetonat hur planen fungerar tillsammans arbetsgruppen och klienten • framför i en multiprofessionell arbetsgrupp klientens viktigaste behov gällande anskaffning av välfärdsteknologi och sin plan om hur välfärdsteknologin ska användas • identifierar etiska frågor om välfärdsteknologi och agerar på ett klientorienterat sätt enligt etiska principer och principerna för hållbar utveckling • utvärderar nyttan av teknik mot risker och kostnader
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett mångsidigt och klientorienterat sätt klientens behov gällande fysisk, psykisk, kognitiv och social funktionsförmåga och välbefinnande som kan tillgodoses med teknologi • känner till det varierande utbudet av välfärdsteknologi mångsidigt, följer utvecklingen i branschen och skaffar klientorienterat mer information om hjälpmedlen och utrustningen • gör upp en plan för användning av välfärdsteknologi för klienten och tar mångsidigt hänsyn till de varierande möjligheterna med teknologin och klientens individuella behov och kostnaderna • utvärderar helhetsbetonat hur planen fungerar tillsammans arbetsgruppen och klienten och motiverar sina lösningar • framför i en multiprofessionell arbetsgrupp klientens enskilda behov gällande anskaffning av välfärdsteknologi • identifierar etiska frågor om välfärdsteknologi agerar på ett klientorienterat och ansvarsfullt sätt enligt etiska principer och principerna för hållbar utveckling

- utvärderar mångsidigt nyttan av teknik mot risker och kostnader.

Den studerande använder välfärdsteknologiska arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja och bedöma klientens funktionsförmåga.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder teknologi säkert och ändamålsenligt i klientarbetet • handleder klienten och de närstående i att använda välfärdsteknologi och tar hänsyn till klientens funktionsförmåga och hälsotillstånd • stödjer klientens egen aktivitet och trygghetskänsla med hjälp av välfärdsteknologi • handleder klienten i socialt umgänge och delaktighet och utnyttjar välfärdsteknologi • tar i valet av välfärdsteknologi hänsyn till möjligheten till tillgänglig användning • bedömer hur användning av välfärdsteknologi påverkar klientens hälsa och funktionsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder teknologi säkert, ändamålsenligt och systematiskt i klientarbetet • handleder inspirerat klienten och de närstående i att använda välfärdsteknologi och tar hänsyn till klientens funktionsförmåga och hälsotillstånd • stödjer och främjar klientens egen aktivitet och trygghetskänsla med hjälp av välfärdsteknologi • handleder klienten i socialt umgänge och delaktighet och utnyttjar mångsidigt teknologins möjligheter • tar i valet av välfärdsteknologi hänsyn till estetik och möjligheten till tillgänglig användning • utvärderar välfärdsteknologins fördelar och effekter för klientens hälsa och funktionsförmåga och använder olika metoder för att samla in information
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder teknologi klientorienterat, säkert, ändamålsenligt och systematiskt i klientarbetet och tar hänsyn till förändringar i klientens funktionsförmåga • handleder naturligt och inspirerat klienten och de närstående i att använda välfärdsteknologi och tar hänsyn till klientens funktionsförmåga och hälsotillstånd • stödjer och främjar klientorienterat och systematiskt klientens egen aktivitet och trygghetskänsla med hjälp av välfärdsteknologi • handleder klienten i socialt umgänge och delaktighet och utnyttjar klientorienterat och mångsidigt teknologins möjligheter • tar i valet av välfärdsteknologi hänsyn till estetik och möjligheten till hinderfri och ergonomisk användning • utvärderar välfärdsteknologins fördelar och effekter för klientens hälsa och funktionsförmåga och använder olika metoder för att samla in information och observerar systematiskt förändringar i funktionsförmågan.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar med klienten och de närstående om behoven av och möjligheterna med välfärdsteknologi • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och tar i interaktionen hänsyn till klientens kulturbakgrund och värderingar • samarbetar multiprofessionellt kring anskaffning, användning, underhåll och utvärdering av teknologi och utnyttjar möjligheter till distanshandledning • informerar och dokumenterar i nätverket klientens och de närståendes erfarenheter av att använda välfärdsteknologi
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar med klienten och de närstående om behoven av och möjligheterna med välfärdsteknologi och motiverar klienten till att skaffa nödvändig välfärdsteknologi • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och behov och tar i interaktionen hänsyn till klientens kulturbakgrund och värderingar • samarbetar multiprofessionellt på ett klientorienterat och ansvarsfullt sätt kring anskaffning, användning, underhåll och utvärdering av teknologi och utnyttjar möjligheter till distanshandledning • informerar och dokumenterar i nätverket sina observationer och klientens och de närståendes erfarenheter av att använda välfärdsteknologi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar med klienten och de närstående om behoven av och möjligheterna med välfärdsteknologi och motiverar klienten till att skaffa nödvändig välfärdsteknologi och motiverar det med kunskaper om fördelarna med teknologi • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och behov och tar i interaktionen på ett naturligt sätt hänsyn till klientens kulturbakgrund och värderingar • samarbetar multiprofessionellt på ett klientorienterat och ansvarsfullt sätt kring anskaffning, användning, underhåll och utvärdering av teknologi och utnyttjar möjligheter till distanshandledning och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • informerar och dokumenterar i nätverket sina observationer och klientens och de närståendes erfarenheter av att använda välfärdsteknologi och ger förbättringsförslag.

Den studerande handleder klienterna i användningen av tjänster som gäller anskaffning och användning av välfärdsteknologi.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten och de närstående i anskaffning av välfärdsteknologi • ger tillsammans med arbetsgruppen klienten information om anskaffning och betalningsarrangemang för välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar • ser till att klienten får behövlig service och agerar kostnads- och kvalitetsmedvetet i klientens intresse
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder som medlem i ett multiprofessionellt nätverk klienten och de närstående i anskaffning av välfärdsteknologi • ger klienten information om anskaffning och betalningsarrangemang för välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar • ser till att klienten får behövlig service och agerar kostnads- och kvalitetsmedvetet i klientens intresse
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder som medlem i ett multiprofessionellt nätverk mångsidigt klienten och de närstående i anskaffning av välfärdsteknologi • ger klienten behövlig information om anskaffning och betalningsarrangemang för välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar • ser till att klienten får behövlig service och agerar kostnads- och kvalitetsmedvetet i klientens intresse.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar enligt säkerhetsanvisningarna och tar hänsyn till ergonomi och aseptik • handleder klienten i säker användning av välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar och tar hänsyn till klientens resurser, funktionsförmåga och tillstånd • ser till att de välfärdsteknologiska hjälpmedlen och anordningarna fungerar och är driftsäkra samt informerar tillsammans med arbetsgruppen om problem med driftsäkerheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar enligt säkerhetsanvisningarna i varierande situationer och tar hänsyn till ergonomi och aseptik • handleder klienten i säker användning av välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar och tar hänsyn till klientens resurser, funktionsförmåga och tillstånd • ser till att de välfärdsteknologiska hjälpmedlen och anordningarna fungerar och är driftsäkra samt informerar andra om problem med driftsäkerheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar enligt säkerhetsanvisningarna i varierande situationer och tar hänsyn till ergonomi och aseptik • handleder klienten i säker användning av välfärdsteknologiska hjälpmedel och anordningar och tar hänsyn till klientens resurser, funktionsförmåga och tillstånd • ser till att de välfärdsteknologiska hjälpmedlen och anordningarna fungerar och är driftsäkra samt informerar andra om problem med driftsäkerheten och kontakter vid behov sakkunniga.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ta emot respons och utvärderar sitt arbete genom respons • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden i användning av välfärdsteknologi • följer utvecklingen på området välfärdsteknologi
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom respons • identifierar sina styrkor och förbättrar sina kunskaper i användning och handledning av välfärdsteknologi • följer utvecklingen på området välfärdsteknologi och förmedlar informationen till medarbetarna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom självvärdering och respons • identifierar sina starka sidor och förbättrar sina kunskaper i handledning, inspiration och motivering gällande användning av välfärdsteknologi • följer utvecklingen på området välfärdsteknologi och agerar innovativt och vidarebefordrar evidensbaserad kunskap till medarbetarna.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer och främja klientens funktionsförmåga inom det pedagogiska området och social- och hälsovården. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.6. Fotvård för olika klientgrupper, 15 kp (106231)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera fotvårdsarbete i olika arbetsmiljöer
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja klientens funktionsförmåga
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- handleda klienterna att använda service och i val som gäller service
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt arbete.

Bedömning

Den studerande planerar fotvårdsarbete i olika arbetsmiljöer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och beaktar arbetsplatsens övriga planer • gör val och fattar beslut som gäller arbetet • undersöker, identifierar och bedömer klientens behov av fotvård och utnyttjar kunskaper om behovet av fotvård hos personer i olika åldrar • arbetar enligt vårdplanen • gör en egenvårdsplan för fotvård • använder tillsammans med arbetsgruppen klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens övriga planer • gör val och fattar beslut som gäller arbetet • undersöker, identifierar och bedömer klientorienterat klientens behov av fotvård och utnyttjar kunskaper om behovet av fotvård hos personer i olika åldrar • arbetar målmedvetet enligt vårdplanen • utarbetar en egenvårdsplan för fotvård tillsammans med klienten • använder klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens övriga planer och anpassar sin verksamhet enligt situationen • gör val och fattar beslut som gäller arbetet och motiverar sin verksamhet • undersöker, identifierar och bedömer klientorienterat klientens behov av fotvård och tar hänsyn till klienten önskemål och utnyttjar kunskaper om behovet av fotvård hos personer i olika åldrar • arbetar målmedvetet och helhetsbetonat enligt vårdplanen • gör tillsammans med klienten en egenvårdsplan för fotvård och uppdaterar den • använder klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt och motiverar sin verksamhet.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja klientens funktionsförmåga.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar förändringar i klientens funktionsförmåga och observerar verkningar av sjukdomar på den • handleder klienten eller de närstående om egenvård av fötterna • förbereder ett fungerande fotvårdsrum enligt anvisningarna i olika arbetsmiljöer • väljer arbetsredskap och produkter som behövs i fotvården samt använder dem säkert • planerar och genomför fotvården enligt aseptisk arbetsordning • behandlar hudförändringar på fötterna och klipper naglarna • handleder klienten i fotgymnastik samt masserar fötterna • väljer en individuellt lämplig färdig avlastningsprodukt för klienten • handleder olika grupper i fötternas välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar förändringar i klientens funktionsförmåga och observerar verkningar av sjukdomar på den och främjar klientens funktionsförmåga • handleder och ger klienten eller de närstående råd om egenvård av fötterna • förbereder ett fungerande fotvårdsrum i olika arbetsmiljöer och tar hänsyn till klientens funktionsförmåga • väljer klientorienterat arbetsredskap och produkter som ska användas i fotvården samt använder dem säkert • planerar och genomför fotvården enligt aseptisk arbetsordning • behandlar klientorienterat hud- och nagelförändringar på fötterna samt klipper naglarna • handleder klienten i individuell fotgymnastik samt masserar klientorienterat fötterna • väljer en färdig individuellt lämplig avlastningsprodukt för klienten och visar hur den ska användas • handleder klientorienterat olika grupper om fötternas välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar förändringar i klientens funktionsförmåga och observerar verkningar av sjukdomar på den och främjar klientens funktionsförmåga • handleder, motiverar och ger klienten eller de närstående råd om egenvård av fötterna • identifierar i sitt arbete klienter med utmanande beteende och förebygger med sin verksamhet svåra situationer och sörjer för sin egen säkerhet • förbereder ett fungerande fotvårdsrum enligt anvisningarna i olika arbetsmiljöer med hänsyn till klientens behov och funktionsförmåga • planerar och genomför fotvården enligt aseptisk arbetsordning • behandlar klientorienterat hud- och nagelförändringar på fötterna samt klipper naglarna och observerar behandlingens verkningar på klientens funktionsförmåga • handleder klienten om funktionell fotgymnastik samt masserar fötterna på ett klientorienterat sätt • väljer en individuellt lämplig färdig avlastningsprodukt för klienten, handleder om hur den används, underhålls och användningen kontrolleras

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klientorienterat och kreativt olika grupper om fötternas välbefinnande.
--	---

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • observerar hur det egna beteendet inverkar på interaktionssituationer • använder i interaktionssituationer lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • betjänar klienterna ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med arbetsgruppen med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt och klientorienterat i interaktionssituationer • observerar hur det egna beteendet inverkar på interaktionssituationer • använder i interaktionssituationer lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder på ett klientorienterat sätt • betjänar klienterna ansvarsfullt och jämlikt med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik på ett klientorienterat sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt och klientorienterat i varierande interaktionssituationer • observerar hur det egna beteendet inverkar på interaktionssituationer • använder i interaktionssituationer lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder på ett klientorienterat och mångsidigt sätt • betjänar klienterna ansvarsfullt och jämlikt med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik på ett mångsidigt och klientorienterat sätt.

Den studerande handleder klienterna i användning av tjänster och val av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster • handleder klienten att använda elektroniska tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster samt presenterar alternativ för klienten • handleder klienten att använda elektroniska tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar klientorienterat informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster samt presenterar ändamålsenliga alternativ för klienten • handleder klienten att använda elektroniska tjänster.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens fotvårdsomgivning så att inga mikrober sprids • sörjer för att fotvårdsredskapen och fotvårdsutrustningen fungerar och är driftsäkra • sörjer för sin egen hygien, ergonomi och att skyddskläderna är rena och använder ändamålsenlig skyddsutrustning • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens fotvårdsomgivning så att inga mikrober sprids och motiverar sin verksamhet • sörjer för att fotvårdsredskapen och fotvårdsutrustningen fungerar och är driftsäkra samt informerar andra om problem med driftsäkerheten • sörjer för sin egen hygien, ergonomi och att skyddskläderna är rena och använder ändamålsenlig skyddsutrustning • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens fotvårdsomgivning så att inga mikrober sprids och motiverar mångsidigt sin verksamhet • sörjer för att fotvårdsredskapen och fotvårdsutrustningen fungerar och är driftsäkra samt informerar andra om problem med driftsäkerheten och kontaktar vid behov service • sörjer för sin egen hygien, ergonomi och att skyddskläderna är rena och använder ändamålsenlig skyddsutrustning • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga och motiverar mångsidigt sin verksamhet.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ta emot respons och utvärderar sitt arbete genom respons • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden i fotvårdsarbetet • följer utvecklingen inom fotvårdsbranschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom respons • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt utvecklar sitt kunnande inom fotvård • följer utvecklingen inom fotvårdsbranschen och vidarebefordrar informationen till medarbetarna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom självvärdering och respons • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt utvecklar sitt kunnande inom fotvård med hjälp av evidensbaserad kunskap • följer utvecklingen inom fotvårdsbranschen och förmedlar informationen till arbetsplatsen.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och ge klienten fotvård i verkliga arbetssituationer inom den pedagogiska branschen, social- och hälsovårdsbranschen eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.7. Att stödja hemmaboende och livshantering, 15 kp (106235)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja klientens möjlighet att bo hemma eller flytta dit
- planera och utvärdera sitt arbete
- använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att stöda hemmaboende och stärka livshanteringen
- handleda klienterna att använda tjänster och göra val
- upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärderar och utvecklar arbetet.

Bedömning

Den studerande främjar klientens möjlighet att bo hemma eller flytta dit.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till boendialternativ, skyldigheten att ordna boendetjänster, skyldigheterna enligt diskrimineringslagen samt stödtjänster för hemmabonde • medverkar till att bedöma en boendeforms lämplighet för klienten i samarbete med klienten och nätverket • tar hänsyn till kontinuiteten i levnadssättet och hemmets betydelser för klienten och de närstående • bedömer klientens funktionsförmåga och resurser, identifierar utmaningar, risker och stödbehov i samband med hemmaboende samt söker med arbetsgruppens stöd, lösningar för dem tillsammans med klienten • gör anmälan om ett observerat servicebehov • ger råd och handledning vid förändringar i livssituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner ingående till olika boendialternativ, skyldigheten att ordna boendetjänster, skyldigheterna enligt diskrimineringslagen samt stödtjänster för hemmabonde och ger information om dem • bedömer mångsidigt en boendeforms lämplighet för klienten i samarbete med klienten och nätverket • tar hänsyn till kontinuiteten i levnadssättet och hemmets betydelser för klienten och de närstående • bedömer mångsidigt klientens funktionsförmåga och resurser, identifierar utmaningar, risker och stödbehov i samband med hemmaboende samt söker lösningar för dem tillsammans med klienten • gör anmälan om ett observerat servicebehov • ger råd och handledning vid förändringar i livssituationen och stärker klientens och de närståendes möjligheter att hantera livet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner ingående till olika boendialternativ, skyldigheten att ordna boendetjänster, skyldigheterna enligt diskrimineringslagen samt stödtjänster för hemmabonde och ger klientorienterat information om dem • bedömer mångsidigt en boendeforms lämplighet för klienten i samarbete med klienten och nätverket och motiverar sin verksamhet • tryggar klientorienterat kontinuiteten i levnadssättet och tar hänsyn till hemmets betydelser för klienten och de närstående • bedömer mångsidigt klientens funktionsförmåga och resurser tillsammans med klienten och de närstående och tar hänsyn till individuella situationer och söker tillsammans med klienten lämpliga lösningar för dem • gör anmälan om ett observerat servicebehov • ger klientorienterat råd och handledning vid förändringar i livssituationen och stärker klientens och de närståendes möjligheter att hantera livet.

Den studerande planerar och utvärderar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål och planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med klienten och arbetsgruppen och utnyttjar information om klientens önskemål, resurser och funktionsförmåga • arbetar målmedvetet • utvärderar arbetet och måluppfyllelsen tillsammans med klienten och de närstående
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål och planerar smidigt sina arbetsuppgifter i samarbete med klienten och arbetsgruppen och utnyttjar mångsidigt information om klientens önskemål, resurser och funktionsförmåga • arbetar målmedvetet och resursorienterat • utvärderar klientorienterat arbetet och måluppfyllelsen tillsammans med klienten och de närstående
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål och planerar smidigt sina arbetsuppgifter tillsammans med klienten och arbetsgruppen och tillgodoser klientens möjligheter att planera sitt liv och fatta beslut om det • arbetar målmedvetet och resursorienterat och motiverar sin verksamhet • utvärderar klientorienterat arbetet och måluppfyllelsen och engagerar klienten och de närstående.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att stödja hemmaboende och stärka livshantering.

Att handleda i dagliga aktiviteter och livshantering	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till klientens rättighet till privatliv • handleder klienten att ta hand om sig själv, dygnsrytmen och hemmet • bedömer klientens förutsättningar för aktivitet och främjar tillgänglighet och delaktighet • möjliggör egna val i dagligt liv • stödjer positiv psykisk hälsa • utnyttjar distanshandledningens möjligheter och gör situationsspecifika lösningar i samarbete med arbetsgruppen • handleder i samarbete med arbetsgruppen vid anskaffning, användning och underhåll av teknologi och hjälpmedel som stödjer hemmaboende • identifierar otrygghet, visar omtanke och söker lösningar tillsammans med arbetsgruppen • identifierar säkerhetsrisker och sörjer för klientens säkerhet • stödjer klienten i olika kris- och problemsituationer och utnyttjar kunskaper och arbetsgruppens kunnande om att hjälpa människor i kris
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till klientens rättighet till privatliv i olika situationer • handleder och stödjer klienten att ta hand om sig själv, dygnsrytmen och hemmet • bedömer tillsammans med klienten mångsidigt klientens förutsättningar för aktivitet och främjar tillgänglighet och delaktighet • handleder och stödjer klienten att göra egna val i dagligt liv • stödjer positiv psykisk hälsa och utnyttjar klientens resurser och intressen samt stärker klientens psykiska funktionsförmåga • använder klientorienterat handledning och rådgivning på distans med hänsyn till om tjänsten är lämplig för klienten • handleder vid anskaffning, användning och underhåll av teknologi och hjälpmedel som stödjer hemmaboende • identifierar otrygghet, visar omtanke och söker tillsammans med klienten lösningar som stärker tryggheten • identifierar säkerhetsriskerna och handleder klienten att sörja för säkerheten i sitt hem • stödjer mångsidigt klienten i olika kris- och problemsituationer och utnyttjar kunskaper och arbetsgruppens kunnande om att hjälpa människor och stödja livshantering
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar konsekvent hänsyn till klientens rättighet till privatliv i olika situationer • handleder, stödjer och motiverar klienten att ta hand om sig själv, dygnsrytmen och hemmet • bedömer tillsammans med klienten ingående klientens förutsättningar för aktivitet och främjar mångsidigt tillgänglighet och delaktighet • handleder och stödjer konsekvent och mångsidigt klienten att göra egna val i dagligt liv

	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer positiv psykisk hälsa och utnyttjar mångsidigt klientens resurser och intressen samt stärker klientens psykiska funktionsförmåga • använder på ett klientorienterat och motiverande sätt handledning och rådgivning på distans och kontrollerar om tjänsten är lämplig för klienten • handleder vid anskaffning, användning och underhåll av teknologi och hjälpmedel som stödjer hemmaboende och framför alternativ • identifierar otrygghet, visar omtanke och söker mångsidigt tillsammans med klienten lösningar som stärker tryggheten • identifierar säkerhetsriskerna och handleder klienten att helhetsbetonat sörja för säkerheten i sitt hem • stödjer mångsidigt klienten i olika kris- och problemsituationer och utnyttjar ingående kunskaper och arbetsgruppens kunnande om att hjälpa människor och stödja livshantering.
--	---

Att handleda i socialt umgänge	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar behov av socialt stöd, ger stöd och handleder till tjänster • utreder klientens sociala nätverk tillsammans med klienten och de närstående och handleder klienten att identifiera sina sociala resurser i vardagen • ger ändamålsenlig handledning och stöd för att skapa och upprätthålla sociala relationer med hänsyn till klientens förväntningar och önskemål • ger handledning och stöd för att skapa och upprätthålla sociala relationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar behov av socialt stöd, ger stöd och handleder till tjänster och utnyttjar information om former och tjänster för socialt stöd • utreder klientens sociala nätverk tillsammans med klienten och de närstående samt handleder klienten att utnyttja sina sociala resurser i vardagen • identifierar upplevelser av ensamhet och hur den påverkar klientens funktionsförmåga och hälsa samt söker sätt att lindra ensamheten tillsammans med klienten • ger handledning och stöd för att skapa och upprätthålla sociala relationer med hänsyn till klientens förväntningar och önskemål
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar behov av socialt stöd, ger stöd och handleder till tjänster och utnyttjar mångsidigt information om former och tjänster för socialt stöd • utreder klientens sociala nätverk tillsammans med klienten och de närstående samt handleder målmedvetet klienten att identifiera och utnyttja sina sociala resurser i vardagen • identifierar upplevelser av ensamhet och hur den påverkar klientens funktionsförmåga och hälsa samt söker ändamålsenliga sätt att lindra ensamheten tillsammans med klienten • ger ändamålsenligt handledning och stöd för att skapa och upprätthålla sociala relationer med hänsyn till klientens förväntningar och önskemål.

Att stödja närstående- och familjevård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till närstående- och familjevårdens olika former och informerar klienten och de närstående om dem • känner till lagstiftning, tjänster och stödåtgärder gällande närstående- och familjevård och handleder om dem • assisterar och vårdar klienten i samarbete en närståendevårdaren och uppskattar deras sakkunskap • identifierar närståendevårdarens behov av stöd och handledning samt stödjer närståendevårdarens välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till närstående- och familjevårdens olika former och informerar mångsidigt klienten och de närstående om dem • känner till lagstiftning, tjänster och stödåtgärder gällande närstående- och familjevård och handleder om dem och framför olika alternativ • assisterar och vårdar klienten i samarbete en närståendevårdaren och uppskattar deras sakkunskap • samtalar om närståendevårdarens behov av stöd och handledning samt stödjer närståendevårdarens välbefinnande och tar hänsyn till individuella behov och situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till närstående- och familjevårdens olika former, informerar mångsidigt klienten och de närstående om dem och ger stöd i beslutsfattande • känner till lagstiftning, tjänster och stödåtgärder gällande närstående- och familjevård och handleder om tjänsterna och framför olika alternativ och tar hänsyn till förändringar i servicebehovet och valfrihet • assisterar och vårdar klienten i samarbete en närståendevårdaren och uppskattar deras sakkunskap • samtalar om närståendevårdarens behov av stöd och handledning samt stödjer närståendevårdarens välbefinnande och tar mångsidigt hänsyn till individuella behov och situationer.

Den studerande handleder klienterna i att använda tjänster och göra val.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid skötsel av ärenden och val av tjänster och utnyttjar kunskap om servicesystemet • handleder och ger klienten råd om att söka tjänster och förmåner samt att fylla ansökningar om dem • informerar klienten och de närstående om juridiskt förutseende • samarbetar multiprofessionellt för att trygga hemmaboende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid skötsel av ärenden och val av tjänster och utnyttjar i stor utsträckning kunskap om servicesystemet • handleder och ger klienten råd om informationssökning, tillgång till tjänster och förmåner och att fylla ansökningar om dem • handleder klienten och de närstående om juridiskt förutseende samt klientens livstestamente • samarbetar multiprofessionellt och klientorienterat för att trygga hemmaboende
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder vid skötsel av ärenden och val av tjänster och utnyttjar i stor utsträckning och klientorienterat kunskap om servicesystemet • handleder och ger klienten ingående råd om informationssökning, tillgång till tjänster och förmåner och att fylla ansökningar om dem • handleder klienten och de närstående om juridiskt förutseende samt klientens livstestamente och motiverar sin verksamhet • samarbetar multiprofessionellt och klientorienterat för att trygga hemmaboende och tar hänsyn till förändrade situationer.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetssäkerhet • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer • arbetar enligt ergonomiska principer • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet och beaktar dem i sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetssäkerhet och motiverar sin verksamhet • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande situationer • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet samt utnyttjar handledning för att främja sin arbetshälsa och sin yrkesskicklighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetssäkerhet och motiverar och utvecklar sin verksamhet • ser till hygien och arbetar enligt aseptiska principer • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande situationer och motiverar och utvecklar sin verksamhet • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet samt utnyttjar handledning för att främja sin arbetshälsa och sin yrkesskicklighet.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet genom självvärdering och respons • följer social- och hälsovårdsbranschens utveckling och vidarebefordrar aktuell informationen till arbetsplatsen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom självvärdering och respons • följer mångsidigt social- och hälsovårdsbranschens utveckling och vidarebefordrar aktuell informationen till arbetsplatsen samt till klienten och klientens närstående
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom självvärdering och respons och motiverar sin verksamhet • följer mångsidigt social- och hälsovårdsbranschens utveckling och vidarebefordrar aktuell informationen till arbetsplatsen samt till klienten och klientens närstående och utnyttjar informationen i sin verksamhet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och stödjande hemmaboende och livshantering för klienten i verkliga arbetssituationer inom hemvård, serviceboende, korttidsvård eller i klientens hem. Till de delar som den

yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.8. Att främja barns och ungas mentala färdigheter, 15 kp (106236)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja barns och ungas mentala hälsa
- planera, genomföra och utvärdera verksamhet som stärker barns och ungas mentala färdigheter
- interagera med barn, unga och deras närstående
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid handledning av barn eller unga
- ge familjer handledning om användning av tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar barns och ungas mentala hälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar skyddande faktorer och riskfaktorer för den mentala hälsan • identifierar de vanligaste symtomen på mentalhälsoproblem hos barn och unga • handleder barnet eller den unga att hitta sina styrkor • förmedlar en accepterande och trygg atmosfär • uppmuntrar till gemensamma och meningsfulla aktiviteter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar individuellt skyddande faktorer och riskfaktorer för barnets eller den ungas mentala hälsa • identifierar symtom på mentalhälsoproblem hos barn och unga • handleder barnet eller den unga att hitta sina styrkor och stärker utvecklingen av självkänsla • förmedlar en uppskattande, accepterande och trygg atmosfär • uppmuntrar till gemensamma och meningsfulla aktiviteter och främjar delaktighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och stärker individuellt skyddande faktorer för barnets eller den ungas mentala hälsa, identifierar riskfaktorer och förebygger dem • identifierar symtom på mentalhälsoproblemen hos barn och unga och utnyttjar evidensbaserad kunskap om dem • handleder barnet eller den unga att hitta sina styrkor och stärker aktivt utvecklingen av självkänsla och en positiv självbild • bemöter barnet eller den unga som en unik individ och förmedlar en uppskattande, accepterande och trygg atmosfär • uppmuntrar till gemensamma och meningsfulla aktiviteter och främjar aktivt delaktighet.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar verksamhet som stärker barns och ungas mentala färdigheter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar verksamhet som stärker de mentala färdigheterna tillsammans med barn eller unga och arbetsgruppen • agerar med hänsyn till barns eller ungas individuella behov • utvärderar hur verksamheten har genomförts tillsammans med barn eller unga och arbetsgruppen hur verksamheten har genomförts • dokumenterar sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar verksamhet som stärker de mentala färdigheterna mångsidigt tillsammans med barn eller unga och arbetsgruppen • agerar med hänsyn till barns eller ungas individuella behov och styrkor • utvärderar mångsidigt tillsammans med barn eller unga och arbetsgruppen hur verksamheten har genomförts • dokumenterar sitt arbete klientorienterat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar verksamhet som stärker de mentala färdigheterna mångsidigt och målmedvetet tillsammans med barn eller unga och arbetsgruppen • agerar systematiskt och målmedvetet med hänsyn till barns eller ungas individuella behov och styrkor • utvärderar mångsidigt tillsammans med barn eller unga och arbetsgruppen hur verksamheten har genomförts och förstår betydelsen av kontinuerlig utvärdering • dokumenterar sitt arbete systematiskt och klientorienterat.

Den studerande interagerar med barn, unga och deras närstående.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet eller den unga och de närstående respektfullt och jämlikt • agerar i samarbete med barnet eller den unga och de närstående • respekterar olikheter och tar i sin verksamhet hänsyn till familjernas mångfald och olika livssituationer • anpassar sin interaktion med hänsyn till barnets eller den ungas utvecklingsfas • ger uppmuntrande respons • agerar professionellt i svåra situationer tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet eller den unga och de närstående respektfullt och jämlikt och bygger upp en förtroendefull interaktionsrelation • agerar i samarbete med barnet eller den unga och de närstående och stärker familjens självständiga aktivitet och delaktighet • respekterar olikheter och tar i sin verksamhet klientorienterat hänsyn till familjernas mångfald och olika livssituationer • anpassar sin interaktion med individuell hänsyn till barnets eller den ungas utvecklingsfas och behov • ger uppmuntrande respons som stödjer utvecklingen av en positiv självbild hos barnet eller den unga • agerar professionellt i svåra situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet eller den unga och de närstående respektfullt och jämlikt och bygger aktivt upp en förtroendefull interaktionsrelation • agerar i samarbete med barnet eller den unga och de närstående och stärker familjens självständiga aktivitet och delaktighet och motiverar sin verksamhet • respekterar olikheter och tar i sin verksamhet klientorienterat hänsyn till familjernas mångfald och olika livssituationer och motiverar sin verksamhet • anpassar sin interaktion med individuell hänsyn till barnets eller den ungas utvecklingsfas, behov, känslor och situation • ger uppmuntrande och konstruktiv respons som stödjer utvecklingen av självkänsla och positiv självbild hos barnet eller den unga • agerar professionellt och förutseende i svåra situationer.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid handledning av barn eller unga.

Att handleda om emotionella och sociala färdigheter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar som mall för känslouttryck samt stödjer barnet eller den unga att känna igen och uttrycka sina känslor • klär känslor ord och tar emot dem • handleder vårdnadshavaren om att bemöta barns och ungas känslor • handleder barn och unga i att agera tillsammans • ger stöd för att skapa och upprätthålla vänskapsrelationer samt ser till att inga barn och ungdomar ständigt hamnar utanför gruppen • identifierar olika former av mobbning, ingriper mot dem och reder ut konflikter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar som en trygg mall för känslouttryck samt stödjer barnet eller den unga att känna igen och uttrycka sina känslor • klär känslor ord och tar emot dem och samtalar om dem • handleder vårdnadshavaren om att bemöta och hantera barns och ungas känslor • handleder aktivt barn och unga i att agera tillsammans • ger aktivt stöd för att skapa och upprätthålla vänskapsrelationer samt ser till att inga barn och ungdomar ständigt hamnar utanför gruppen • identifierar olika former av mobbning, ingriper mot dem samt handleder barn eller unga att reda ut konflikter och komma överens
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar som en trygg mall för känslouttryck samt stödjer barnet och den unga att uttrycka sina känslor och stärker utvecklingen av självreglering • klär känslor ord och tar emot dem och samtalar om dem på ett empatiskt sätt • handleder individuellt och klientorienterat vårdnadshavaren om att bemöta och hantera barns och ungas känslor • handleder aktivt barn och unga i att agera tillsammans och stärker positiv interaktion • stödjer aktivt uppkomsten av vänskapsrelationer och främjar känslan av gruppmedlemskap samt ser till att inga barn och ungdomar ständigt hamnar utanför gruppen • identifierar olika former av mobbning, ingriper mot dem och förebygger mobbning samt handleder barn och unga att reda ut konflikter och komma överens.

Att stärka färdigheterna att ta hand om sig själv	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer barn eller unga att se till att få tillräckligt med vila, sömn och lugn • handleder barn eller unga om näring som stödjer välbefinnandet och sörjer för lugna måltider tillsammans • handleder barn, unga eller vårdnadshavare att sörja för regelbunden dygnsrytm och rutiner • handleder barn eller unga till daglig motion och att hitta glädjen i att röra på sig • handleder barn eller unga att stärka sina säkerhetsfärdigheter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer barn och unga att se till att få tillräckligt med vila, sömn och lugn och motiverar sömnens och vilans betydelse för tillväxten och välbefinnandet • handleder barn eller unga om näring som stödjer välbefinnandet och sörjer för lugna och trivsamma måltider tillsammans • handleder och motiverar barn, unga eller vårdnadshavare att sörja för regelbunden dygnsrytm och rutiner • handleder och uppmuntrar barn eller unga till daglig motion och att hitta glädjen i att röra på sig • handleder barn eller unga att stärka sina säkerhetsfärdigheter och agera säkert i svåra situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer barn och unga att se till att få tillräckligt med vila, sömn och lugn och motiverar sömnens och vilans betydelse för tillväxten och välbefinnandet och lär ut hur man lugnar ner sig • handleder aktivt barn eller unga om näring som stödjer välbefinnandet och sörjer för lugna och trivsamma måltider tillsammans och motiverar betydelsen av det • handleder och motiverar barn, unga eller vårdnadshavare att sörja för regelbunden dygnsrytm och rutiner samt att göra val i vardagen som stärker det mentala välbefinnandet • handleder barn eller unga till daglig motion och att hitta glädjen i att röra på sig och erbjuder olika möjligheter till mångsidig motion • handleder barn eller unga att stärka sina säkerhetsfärdigheter och agera säkert i svåra situationer och tar finkänsligt hänsyn till barnets eller den ungas erfarenheter.

Att använda funktionella metoder och redskap	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder genom leken eller funktionella metoder barnet att uttrycka sina känslor, sin kreativitet och att öva interaktionsfärdigheter • handleder barn eller unga att hantera och uttrycka känslor och använder funktionella metoder • lär ut metoder för att lugna ner sig och slappna av
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder mångsidigt genom leken och funktionella metoder barnet att uttrycka sina känslor, sin kreativitet och att öva interaktionsfärdigheter • handleder barn eller unga att hantera och uttrycka känslor och använder mångsidigt funktionella metoder • handleder barn eller unga att känna igen kroppens och sinnets signaler samt lär ut metoder för att lugna ner sig och slappna av
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder mångsidigt genom leken och funktionella metoder barnet att uttrycka sina känslor, sin kreativitet och att träna interaktionsfärdigheter och utnyttjar kunskap om lekens eller funktionella metoders betydelse för det mentala välbefinnandet • handleder barn eller unga att hantera och uttrycka känslor och använder mångsidigt funktionella metoder och främjar barnets och den ungas förmåga att uttrycka känslor och erfarenheter samt att hitta sina styrkor • handleder barnet eller den unga att känna igen kroppens och sinnets signaler samt lär ut metoder för att lugna ner sig och slappna av och utnyttjar kunskap om olika avslappningsmetoder.

Den studerande handleder familjer om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar familjens behov av tjänster och använder kunskap om skyddande faktorer och riskfaktorer för den mentala hälsan • känner till mentalvårdstjänster för barn och unga och handleder om användning av tjänsterna • handleder om användning av tredje sektorns och organisationernas tjänster • arbetar enligt principerna för förebyggande barnskydd och iakttar anmälningsskyldighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar familjens behov av tjänster och använder mångsidigt kunskap om skyddande faktorer och riskfaktorer för den mentala hälsan • känner till mentalvårdstjänster för barn och unga och handleder individuellt om användning av tjänsterna • handleder efter behov om användning av tredje sektorns och organisationernas tjänster • arbetar enligt principerna för förebyggande barnskydd och iakttar anmälningskyldighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar familjens behov av tjänster och använder mångsidigt kunskap om skyddande faktorer och riskfaktorer för den mentala hälsan samt stödjer familjens resurser • känner mångsidigt till mentalvårdstjänster för barn och unga och handleder individuellt om användning av tjänsterna • handleder individuellt och efter behov om användning av tredje sektorns och organisationernas olika tjänster • arbetar enligt principerna för förebyggande barnskydd och iakttar anmälningskyldighet.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet och sörjer för barnens och de ungas säkerhet • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet och beaktar dem i sin verksamhet • identifierar känslor som arbetet väcker samt skaffar kollegialt stöd och handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet, förutser och förebygger risksituationer och sörjer för barnens och de ungas säkerhet • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet och sörjer för sin egen arbetshälsa • identifierar känslor som arbetet väcker samt skaffar aktivt kollegialt stöd och handledning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet, förutser och förebygger risksituationer och sörjer helhetsbetonat för barnens och de ungas säkerhet • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet, sörjer för sin egen arbetshälsa samt upprätthåller ett bra arbetsklimat • identifierar känslor som arbetet väcker och hanterar dem professionellt samt skaffar aktivt kollegialt stöd och handledning.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot respons och anpassar sin verksamhet utifrån responsen • utvecklar sina yrkesmässiga kunskaper och färdigheter för att stärka barns och ungas mentala färdigheter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin verksamhet och identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • utvecklar sin verksamhet enligt respons och kraven i arbetet • utvecklar mångsidigt sina yrkesmässiga kunskaper och färdigheter för att stärka barns och ungas mentala färdigheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt och aktivt sin verksamhet och identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • utvecklar sin verksamhet enligt respons och kraven i arbetet och motiverar sin verksamhet • utvecklar mångsidigt sina yrkesmässiga kunskaper och färdigheter för att stärka barns och ungas mentala färdigheter och motiverar lösningarna i sin verksamhet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och i verkliga arbetssituationer med tjänster för barn, unga eller familjer främja barns eller ungas mentala färdigheter.

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.9. Mentalhälsoarbete och missbrukarvård för olika klientgrupper, 15 kp (106240)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- med sin verksamhet främja klientens mentala välbefinnande, mentala hälsa och drogfrihet samt förebygga problem
- planera sitt arbete
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- använda arbetsmetoder, arbetsredskap och material inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård i klientarbetet
- handleda klienterna till tjänster
- upprätthålla och stärka sin arbetshälsa och arbetssäkerhet
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar med sin verksamhet klientens mentala välbefinnande, mentala hälsa och drogfrihet samt förebygger problem.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer klienten att ta hand om sitt mentala välbefinnande och utnyttjar kunskap om faktorer som främjar och stödjer mentalt välbefinnande • känner till vilka faktorer som innebär skydd och vilka som innebär risker för klientens mentala hälsa och droganvändning • planerar tillsammans med klienten och arbetsgruppen verksamhet som främjar mental hälsa och drogfrihet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer resursorienterat klienten att ta hand om sitt mentala välbefinnande och utnyttjar kunskap om faktorer som främjar och stödjer mentalt välbefinnande • känner mångsidigt till vilka faktorer som innebär skydd och vilka som innebär risker för klientens mentala hälsa och droganvändning • planerar tillsammans med klienten verksamhet som främjar mental hälsa och drogfrihet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer resursorienterat klienten att ta hand om sitt mentala välbefinnande och utnyttjar mångsidigt kunskap om faktorer som främjar och stödjer mentalt välbefinnande • känner mångsidigt till vilka faktorer som innebär skydd och vilka som innebär risker för klientens mentala hälsa och droganvändning samt tar hänsyn till de närståendes betydelse • planerar mångsidigt tillsammans med klienten verksamhet som främjar mental hälsa och drogfrihet.

Den studerande planerar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt klientens behov i samarbete med arbetsgruppen • identifierar klientens behov av vård och stöd samt bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är • agerar enligt planen och dokumenterar uppgifterna klientorienterat • samarbetar med klientens nätverk • utvärderar tillsammans med arbetsgruppen hur planen har förverkligats
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt klientens behov som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • identifierar klientens behov av vård och stöd samt resurser och bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är • agerar aktivt och smidigt enligt planen och dokumenterar uppgifterna klientorienterat • samarbetar aktivt med klientens nätverk • utvärderar hur planen har förverkligats som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt klientens behov tillsammans med klienten, de närstående och en multiprofessionell arbetsgrupp • identifierar klientens behov av vård och stöd samt resurser och bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är och agerar på det sätt som situationen kräver • agerar aktivt och smidigt enligt planen och tar hänsyn till förändrade situationer och dokumenterar uppgifterna klientorienterat • samarbetar aktivt med klientens nätverk och motiverar sin verksamhet • utvärderar hur planen har förverkligats tillsammans med klienten och en multiprofessionell arbetsgrupp.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten professionellt och skapar en trygg interaktionsrelation • lyssnar aktivt och förstår dialogens betydelse i samarbetsrelationen med klienten • identifierar försvarsmekanismer i interaktionsrelationen • tar hänsyn till hur språk, kultur och åskådning inverkar på interaktionssituationen • observerar effekterna av miner, gester och sin egen verksamhet i interaktionssituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående professionellt och skapar en trygg interaktionsrelation • lyssnar aktivt och förstår dialogens betydelse i samarbetsrelationen med klienten och de närstående • identifierar försvarsmekanismer och utnyttjar kunskap om dem i interaktionsrelationen med klienten • tar mångsidigt hänsyn hur språk, kultur och åskådning inverkar på interaktionssituationen • observerar effekterna av miner, gester och sin egen verksamhet i interaktionssituationen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående professionellt samt skapar en trygg och förtroendefull interaktionsrelation • lyssnar aktivt på ett naturligt sätt och förstår dialogens betydelse i samarbetsrelationen med klienten och de närstående • identifierar försvarsmekanismer och utnyttjar kunskap om dem i interaktionsrelationen med klienten och de närstående • tar mångsidigt hänsyn till hur språk, kultur och åskådning inverkar på interaktionssituationen och motiverar sin verksamhet • observerar effekterna av miner, gester och sin egen verksamhet i interaktionssituationen.

Den studerande använder arbetsmetoder, arbetsredskap och material inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård i klientarbetet

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder evidensbaserad kunskap om mentalhälso- och missbruksproblem, deras behandling och rehabilitering i arbetet med klienter med olika ålder och bakgrund • stödjer klienten i krissituationer och utnyttjar kunskaper och arbetsgruppens kunskaper om hjälp för människor i kris • handleder klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen med hänsyn till klientens funktionsförmåga och självbestämmanderätt • utför säkert läkemedelsbehandling av mentalvårds- och missbrukarklienter och tar hänsyn till särdrag i den • stödjer klientens delaktighet och aktivitetsmöjligheter i sociala relationer och grupper • aktiverar klienten till att röra sig och utevistelse
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt evidensbaserad kunskap om mentalhälso- och missbruksproblem, deras behandling och rehabilitering i arbetet med klienter med olika ålder och bakgrund • stödjer klienten i krissituationer och utnyttjar kunskap och arbetsgruppens kunskaper om hjälp för människor i kris och samarbetar med arbetsgruppen • handleder och motiverar klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen med hänsyn till klientens funktionsförmåga och självbestämmanderätt • utför säkert läkemedelsbehandling av mentalvårds- och missbrukarklienter och tar hänsyn till särdrag i den • stödjer aktivt klientens delaktighet och aktivitetsmöjligheter i sociala relationer och grupper • aktiverar klienten till att röra sig och utevistelse på ett sätt som tilltalar klienten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt och aktivt evidensbaserad kunskap om mentalhälso- och missbruksproblem, deras behandling och rehabilitering i arbetet med klienter med olika ålder och bakgrund • stödjer klienten i krissituationer och utnyttjar kunskap och arbetsgruppens kunskaper om att hjälpa människor i kris och samarbetar multiprofessionellt med arbetsgruppen • handleder och motiverar klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen på ett för klienten betydelsefullt sätt med hänsyn till klientens funktionsförmåga och självbestämmanderätt • utför säkert läkemedelsbehandling av mentalvårds- och missbrukarklienter och tar hänsyn till särdrag i den • stödjer aktivt klientens delaktighet och aktivitetsmöjligheter i sociala relationer och grupper och utnyttjar klientens och sina egna starka sidor • aktiverar klienten till att röra sig och utevistelse på ett sätt som tilltalar klienten och uppmuntrar till att hitta nya alternativ.

Den studerande handleder klienterna till tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten information om tjänster inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård och utnyttjar informationen som medlem i arbetsgruppen • handleder som medlem i arbetsgruppen klienten om ansökning av tjänster, beslutsfattande och användning av tjänster och tar hänsyn till klientens behov, önskemål och självbestämmanderätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten information om tjänster inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård och utnyttjar informationen • handleder och stödjer klienten om ansökning av tjänster, beslutsfattande och användning av tjänster och tar hänsyn till klientens behov, önskemål och självbestämmanderätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten mångsidig information om tjänster inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård och utnyttjar informationen • handleder, stödjer och motiverar klienten om ansökning av tjänster, beslutsfattande och användning av tjänster och tar hänsyn till klientens behov, önskemål och självbestämmanderätt.

Den studerande upprätthåller och stärker sin arbetshälsa och arbets säkerhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbets hälsa och arbets säkerhet och förebygger arbetsrelaterade riskfaktorer som medlem i arbetsgruppen • sörjer för sin egen och klienternas säkerhet i hotfulla situationer • identifierar väsentliga belastningsfaktorer i arbetet samt utnyttjar handledning för att främja sin arbets hälsa och sitt yrkeskunnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbets hälsa och arbets säkerhet och förebygger arbetsrelaterade riskfaktorer • sörjer för sin egen och klienternas säkerhet i hotfulla situationer och förutser hot-, vålds- och krissituationer • identifierar väsentliga belastningsfaktorer i arbetet samt utnyttjar aktivt handledning för att främja sin arbets hälsa och sitt yrkeskunnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbets hälsa och arbets säkerhet och förebygger arbetsrelaterade riskfaktorer och motiverar sin verksamhet • sörjer för sin egen och klienternas säkerhet i hotfulla situationer och förutser hot-, vålds- och krissituationer och motiverar sin verksamhet • identifierar väsentliga belastningsfaktorer i arbetet samt utnyttjar aktivt handledning för att främja sin arbets hälsa och sitt yrkeskunnande och agerar stärkande för arbets hälsan på arbetsplatsen.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete utifrån respons • utvärderar sina attityder, värderingar och kunskaper i arbetet med mentalvårds- och missbrukarklienter samt agerar efter etiska principer • utvärderar sina professionella färdigheter i interaktionsrelationer • agerar som medlem i arbetsgruppen, konsulterar andra sakkunniga och agerar i ett multiprofessionellt samarbete • följer social- och hälsovårdsbranschens utveckling och vidarebefordrar aktuell informationen till arbetsplatsen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom självvärdering och respons • utvärderar aktivt sina attityder, värderingar och kunskaper i arbetet med mentalvårds- och missbrukarklienter samt agerar efter etiska principer • utvärderar sina professionella färdigheter i interaktionsrelationer och anpassar vid behov sin verksamhet • agerar aktivt som medlem i arbetsgruppen, konsulterar andra sakkunniga och agerar i ett multiprofessionellt samarbete • följer mångsidigt social- och hälsovårdsbranschens utveckling och vidarebefordrar aktuell informationen till arbetsplatsen samt till klienten och klientens närstående
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin verksamhet och utvecklar sitt arbete genom självvärdering och respons • utvärderar aktivt sina attityder, värderingar och kunskaper i arbetet med mentalvårds- och missbrukarklienter samt agerar efter etiska principer och utvecklar sin verksamhet • utvärderar och utvecklar sina professionella färdigheter i interaktionsrelationer och motiverar sina valda handlingssätt • agerar aktivt som medlem i arbetsgruppen, konsulterar i omfattande utsträckning andra sakkunniga och agerar i ett multiprofessionellt samarbete • följer mångsidigt social- och hälsovårdsbranschens utveckling och vidarebefordrar aktuell informationen till arbetsplatsen samt till klienten och klientens närstående och utnyttjar informationen i sin verksamhet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och i verkliga arbetssituationer främja klientens mentala välbefinnande, mentala hälsa och drogfrihet inom det pedagogiska området och social- och hälsovården eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.10. Provtagning och kundbetjäning i närvårdarens arbete, 15 kp (106243)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- med sin verksamhet främja klientens välbefinnande i provtagningsituationer
- planera närvårdarens arbete i provtagningsituationer och kundbetjäning
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid provtagning och kundbetjäning
- handleda klienterna i tjänsterna
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar med sin verksamhet klientens välbefinnande i provtagningsituationer

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skapar en lugn atmosfär som medlem i arbetsgruppen och agerar säkert • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, instruktioner och verksamhetsprinciper • känner till arbetsplatsens plan för egenkontroll och tillämpar som medlem i arbetsgruppen enhetens egenkontroll • följer principerna för hållbar utveckling och känner som medlem i arbetsgruppen till kostnadseffekter och kvalitetskriterier
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skapar en lugn atmosfär och agerar säkert • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, instruktioner och verksamhetsprinciper och motiverar sin verksamhet med dem • utför egenkontroll och är insatt i arbetsplatsens plan för egenkontroll • följer principerna för hållbar utveckling och känner till kostnadseffekter och kvalitetskriterier
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skapar en lugn atmosfär, lyssnar på klienten och agerar säkert • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, instruktioner och verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sin verksamhet med dem • sätter sig aktivt in i arbetsplatsens plan för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete och arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll samt gör förbättringsförslag • främjar med sin verksamhet att principerna för hållbar utveckling följs, motiverar sin verksamhet samt agerar kostnadsmedvetet och enligt kvalitetskriterierna.

Den studerande planerar närvårdarens arbete i provtagningsituationer och kundbetjäning.

Planering av det egna arbetet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete klientorienterat inom närvårdarens ansvarsområde och tar som medlem i arbetsgruppen hänsyn till laboratoriets kvalitetssystem • arbetar systematiskt och målmedvetet som medlem i arbetsgruppen enligt anvisningarna • följer arbetsinstruktioner, arbetstider och avtal
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete klientorienterat inom närvårdarens ansvarsområde och tar hänsyn till laboratoriets kvalitetssystem • arbetar systematiskt och målmedvetet enligt anvisningarna och anpassar smidigt sin verksamhet enligt dagliga situationer • följer arbetsinstruktioner, arbetstider och avtal
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar arbeten och uppgifter inom närvårdarens ansvarsområde självständigt och klientorienterat och tar hänsyn till laboratoriets kvalitetssystem och agerar aktivt i en multiprofessionell arbetsgrupp • arbetar systematiskt, målmedvetet och ändamålsenligt enligt anvisningarna och anpassar smidigt sitt arbete efter den övriga verksamheten i arbetsmiljön • följer arbetsinstruktioner, arbetstider och avtal.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar sakligt och vänligt med klienten och handleder klienten under de olika faserna av åtgärden • interagerar professionellt med klienten • agerar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • samarbetar med klientnätverket som medlem i arbetsgruppen • använder i interaktionen talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder med klienterna • använder lättbegripligt tal och anpassar vid behov sin kommunikation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar sakligt, individuellt och uppmuntrande med klienten och handleder klienten under de olika faserna av åtgärden • interagerar professionellt med klienten och främjar klientens välbefinnande med hjälp av interaktiva metoder • agerar aktivt och ansvarsfullt som medlem av en multiprofessionell arbetsgrupp samt tar hänsyn till de uppgifter och ansvarsområden som de andra medlemmarna i arbetsgruppen har • samarbetar med klientnätverket • använder i interaktionen talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder med klienterna • använder lättbegripligt språk och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar sakligt, individuellt, uppmuntrande och förtroendeväckande med klienten och handleder klienten under de olika faserna av åtgärden • interagerar professionellt med klienten och främjar företagsamt och individuellt klientens välbefinnande med hjälp av interaktiva metoder • agerar aktivt och ansvarsfullt som medlem av en multiprofessionell arbetsgrupp samt med intressenter • agerar sakligt i konfliktsituationer och tar hänsyn till de uppgifter och ansvarsområden som de andra medlemmarna i arbetsgruppen har • samarbetar smidigt med klientnätverket • använder i interaktionen talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder med klienterna i olika situationer • använder naturligt lättbegripligt tal och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och uppmuntrar klienten till att uttrycka sig själv.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid provtagning och kundbetjäning.

Att utnyttja evidensbaserad kunskap i provtagningssituationen	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sitt arbete evidensbaserad kunskap om att främja hälsa och välbefinnande, kroppens anatomi och fysiologi, vitala funktioner, sjukdomar och om vården av dem • utnyttjar i sin verksamhet kunskaper om arbetssäkerhet i arbetet med klienter i olika åldrar och med olika bakgrund inom närvårdarens ansvarsområde • utnyttjar i sitt arbete kunskap om processen för laboratorieundersökningar, systemet för laboratorietjänster och serviceleverantörerna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap om att främja hälsa och välbefinnande, kroppens anatomi och fysiologi, vitala funktioner, sjukdomar och vården av dem • motiverar sin verksamhet med kunskaper om arbetssäkerhet i arbetet med klienter i olika åldrar och med olika bakgrund inom närvårdarens ansvarsområde • motiverar sin verksamhet med kunskap om processen för laboratorieundersökningar, systemet för laboratorietjänster och serviceleverantörerna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • motiverar mångsidigt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap om att främja hälsa och välbefinnande, kroppens anatomi och fysiologi, vitala funktioner, sjukdomar och vården av dem • motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskaper om arbetssäkerhet i arbetet med klienter i olika åldrar och med olika bakgrund inom närvårdarens ansvarsområde • motiverar sin verksamhet med kunskap om processen för laboratorieundersökningar, systemet för laboratorietjänster och serviceleverantörerna.

Att agera i en provtagningsituation	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar säkert de viktigaste laboratorieundersökningarna hos klienten enligt arbetsenhetens anvisningar • agerar vid provtagningen enligt arbetsplatsens hygienrutiner och aseptisk arbetsordning • kontrollerar vid åtgärden hur klienten mår och säkerställer som medlem i arbetsgruppen kontinuitet i vården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar säkert och klientorienterat de viktigaste laboratorieundersökningarna hos klienten enligt arbetsenhetens anvisningar • agerar vid provtagningen enligt lagstiftning, hygienrutiner och aseptisk arbetsordning och förebygger spridning av smitta • kontrollerar vid åtgärden hur klienten mår och säkerställer som medlem i arbetsgruppen kontinuitet i vården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar säkert, skickligt, självständigt och klientorienterat de viktigaste laboratorieundersökningarna hos klienten enligt arbetsenhetens anvisningar • agerar vid provtagningen enligt lagstiftning, hygienrutiner och aseptisk arbetsordning och förebygger spridning av smitta • kontrollerar vid åtgärden hur klienten mår och agerar klientorienterat i oväntade situationer och säkerställer kontinuitet i vården.

Att använda metoder och instrument och underhålla instrument	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder klientorienterat de viktigaste arbetsmetoderna, arbetsredskapen och materialen i sitt arbete som medlem i arbetsgruppen • underhåller den utrustning som behövs vid provtagningen och kontrollerar tillgången på material som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder klientorienterat och självständigt de viktigaste arbetsmetoderna, arbetsredskapen och materialen i sitt arbete • underhåller den utrustning som behövs vid provtagningen och kontrollerar tillgången på material självständigt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • väljer självständigt de lämpligaste arbetsmetoderna, arbetsredskapen och materialen för sitt arbete och använder dem smidigt i varierande arbetssituationer • ser till att utrustningen som behövs vid provtagningen kompletteras, rengörs och underhålls och sköter ansvarsfullt om vårdmiljön på det sätt som situationen kräver samt bedömer behovet av rengöring efter särskilda situationer.

Att använda och registrera i datasystem	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder klientdatasystemen • använder som medlem av arbetsgruppen arbetsenhetens informations- och kommunikationsutrustning inom närvårdarens ansvarsområde enligt arbetsenhetens instruktioner och iakttar datasekretess i kommunikationen • dokumenterar provtagningarna enligt instruktionerna som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder klientdatasystemen • använder arbetsenhetens informations- och kommunikationsutrustning sakligt inom närvårdarens ansvarsområde enligt arbetsenhetens instruktioner och iakttar datasekretess i kommunikationen • dokumenterar provtagningarna enligt instruktionerna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder smidigt klientdatasystemen • utnyttjar informations- och kommunikationsutrustning i klientens vård • använder arbetsenhetens informations- och kommunikationsutrustning ändamålsenligt inom närvårdarens ansvarsområde enligt instruktionerna och iakttar datasekretess i kommunikationen • dokumenterar provtagningarna enligt instruktionerna och motiverar sin verksamhet.

Den studerande handleder klienter om tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet för provtagning inom närvårdarens ansvarsområde • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i klientens hem om tjänster samt utnyttjar det multiprofessionella nätverkets sakkunskap • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens service- och avgiftssystem samt använder som medlem i arbetsgruppen sina kunskaper i klienthandledningssituationer • handleder som medlem i arbetsgruppen klienten att använda elektroniska tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet för provtagning inom närvårdarens ansvarsområde och uppdaterar sitt kunnande om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i klientens hem om tjänster och presenterar alternativ samt utnyttjar det multiprofessionella nätverkets sakkunskap • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens service- och avgiftssystem samt använder sina kunskaper i klienthandledningssituationer • handleder klienten att använda elektroniska tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet för provtagning inom närvårdarens ansvarsområde och uppdaterar sitt kunnande om servicesystemet och motiverar sin verksamhet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i klientens hem om tjänster och presenterar alternativ samt utnyttjar det multiprofessionella nätverkets sakkunskap • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens service- och avgiftssystem samt använder sina kunskaper individuellt i klienthandledningssituationer • handleder självständigt klienten att använda elektroniska tjänster.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens anvisningar om arbetshälsa och arbetssäkerhet, brand- och elsäkerhetsbestämmelser, förebygger hälsoriskerna i arbetet och informerar klienterna och arbetsgruppen om dem • använder ändamålsenliga arbetskläder och följer arbetsplatsens hygienrutiner och aseptisk arbetsordning • arbetar enligt ergonomiska principer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador • bemöter som medlem i arbetsgruppen klienter med utmanande beteende • agerar enligt arbetsenhetens säkerhetsanvisningar och skyddar vid behov sig själv
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens anvisningar om arbetshälsa och arbetssäkerhet, brand- och elsäkerhetsbestämmelser samt förebygger hälsorisker på grund av arbetet och informerar självständigt klienterna och arbetsgruppen om dem • använder ändamålsenliga arbetskläder och agerar enligt arbetsplatsens hygienrutiner och aseptisk arbetsordning samt förebygger hälsorisker och hälsoskador • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande situationer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador • bemöter klienter med utmanande beteende • agerar enligt arbetsenhetens säkerhetsanvisningar och skyddar vid behov sig själv
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens anvisningar om arbetshälsa och arbetssäkerhet, brand- och elsäkerhetsbestämmelser samt förebygger hälsorisker på grund av arbetet och informerar aktivt klienterna och arbetsgruppen om dem • använder ändamålsenliga arbetskläder och agerar enligt arbetsplatsens hygienrutiner och aseptisk arbetsordning samt utvecklar den aseptiska verksamheten inom sitt ansvarsområde • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande situationer och utnyttjar klientens resurser och hjälpmedel samt utvecklar arbetsmiljöns ergonomiska funktionalitet • förutser krävande situationer och bemöter klienter med utmanande beteende professionellt • agerar enligt arbetsenhetens säkerhetsanvisningar och skyddar vid behov sig själv.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger respons och anpassar vid behov sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sina kunskaper samt identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • motiverar lösningarna i sitt arbete med yrkesmässig kunskap och upprätthåller dem • tar emot och ger respons samt förstår responsens betydelse i utvecklingen av sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sitt kunnande samt identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och begär vid behov handledning • motiverar lösningarna i sitt arbete med yrkesmässig kunskap och upprätthåller dem • tar emot och ger respons samt förstår responsens betydelse i utvecklingen av sitt arbete • gör realistiska utvecklingsförslag.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom provtagning och kundbetjäning eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.11. Att arbeta inom terminalvård, 15 kp (106246)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja välbefinnande och livskvalitet hos en människa i terminalvård
- planera, utföra och utvärdera helhetsvården av en människa som ligger för döden
- interagera med människor i terminalvård och deras närstående
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material och främjar välbefinnandet hos personen i terminalvård
- stödja och handleda de närstående till personen i terminalvård
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar välbefinnande och livskvalitet hos människor i terminalvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar inom sitt ansvarsområde enligt aktuella och viktiga författningar om vården av döende människor • tar i sitt arbete hänsyn till rekommendationer för terminalvård samt evidensbaserad kunskap och agerar enligt dem och sörjer för livskvalitet för människor i terminalvård • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar inom sitt ansvarsområde konsekvent enligt aktuella och viktiga författningar om vården av döende människor • tar i sitt arbete hänsyn till rekommendationer för terminalvård samt evidensbaserad kunskap och agerar enligt dem och sörjer för livskvalitet för människor i terminalvård • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar inom sitt ansvarsområde konsekvent enligt aktuella och viktiga författningar om vården av döende människor och motiverar sin verksamhet med dem • tar i sitt arbete hänsyn till rekommendationer för terminalvård samt evidensbaserad kunskap och agerar enligt dem och sörjer för livskvalitet för människor i terminalvård • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna.

Den studerande planerar, utför och utvärderar helhetsvården av en människa som ligger för döden.

Att delta i terminalvårdssamtalet och planera terminalvården	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer den döende människans och de närståendes delaktighet i terminalvårdssamtalen • tar hänsyn till den döende klientens livstestamente och sätter sig noga in i det • sörjer för att den döende människan och de närstående får yrkesmässig information om vårdarbetet och servicesystemet som stöd för beslutsfattande • ger läkaren information för terminalvårdsbeslutet tillsammans med arbetsgruppen • ger tillförlitlig och aktuell information till den döende människan och de närstående • sörjer inom sitt ansvarsområde för att alla delaktiga i vården känner till beslutet, terminalvårdsplanen samt ett eventuellt livstestamente
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer sakkunnigt den döende människans och de närståendes delaktighet i terminalvårdssamtalen och upprätthåller ett öppet diskussionsklimat • tar hänsyn till den döende klientens livstestamente och sätter sig noga in i det och handleder den döende människan och de närstående i att göra upp ett livstestamente • sörjer för att den döende människan och de närstående får yrkesmässig information om vårdarbetet och servicesystemet som stöd för beslutsfattande • ger inom sitt ansvarsområde läkaren information för terminalvårdsbeslutet • ger tillförlitlig och aktuell information till den döende människan och de närstående och diskuterar önskemål naturligt och respektfullt med dem • sörjer inom sitt ansvarsområde för att alla delaktiga i vården känner till beslutet, terminalvårdsplanen samt ett eventuellt livstestamente
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer sakkunnigt och vid rätt tidpunkt den döende människans och de närståendes delaktighet i terminalvårdssamtalen och upprätthåller ett öppet och förtroendefullt klimat • tar hänsyn till den döende klientens livstestamente och sätter sig noga in i det och handleder och stödjer den döende människan och de närstående i att göra upp ett livstestamente • sörjer för att den döende människan och de närstående får yrkesmässig information om vårdarbetet och servicesystemet som stöd för beslutsfattande och fungerar vid behov som stöd • ger självständigt inom sitt ansvarsområde läkaren information för terminalvårdsbeslutet • ger tillförlitlig och aktuell information till den döende människan och de närstående samt diskuterar önskemål, stödåtgärder och alternativ naturligt och respektfullt med dem • sörjer inom sitt ansvarsområde för att alla delaktiga i vården känner till beslutet, terminalvårdsplanen samt ett eventuellt livstestamente.

Att genomföra terminalvårdsplanen eller uppfylla livstestamentet

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • har respekt för det unika hos den döende människan, för att hen blir hörd och förberedd för döden • tar hänsyn till att den döende människans självbestämmanderätt uppfylls när vården planeras • deltar i planeringen av vården av den döende människan med stöd av den döende människans livshistoria, sociala, kulturella, intellektuella och andliga behov • uppmuntrar den döende människan att ge uttryck för sina behov av närhet, estetik, sexualitet och beröring • agerar enligt terminalvårdsplanen och utvärderar dess genomförande och framför klientens behov gällande vården • rapporterar och dokumenterar observationer om klientens tillstånd utan att riskera klientsäkerheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • har respekt för det unika hos den döende människan, för att hen blir hörd och förberedd för döden • tar hänsyn till och sörjer för att den döende människans självbestämmanderätt uppfylls när vården planeras • deltar i planeringen av vården av den döende människan med stöd av den döende människans livshistoria, sociala, kulturella, intellektuella och andliga behov • uppmuntrar den döende människan att ge uttryck för sina behov av närhet, estetik, sexualitet och beröring och förstår betydelsen av dem i planeringen av sitt arbete och motiverar betydelsen av dem som en del av helhetsbetonad vård • agerar enligt terminalvårdsplanen och utvärderar dess genomförande och framför ändringsbehov som gäller klientens helhetsbetonade vård • rapporterar och dokumenterar professionellt observationer om klientens tillstånd utan att riskera klientsäkerheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • har respekt för det unika hos den döende människan, för att hen blir hörd och förberedd för döden • tar hänsyn till och sörjer för att den döende människans självbestämmanderätt uppfylls när den helhetsbetonade vården planeras • deltar i planeringen av vården av den döende människan med stöd av den döende människans livshistoria, sociala, kulturella, intellektuella och andliga behov • uppmuntrar den döende människan att ge uttryck för sina behov av närhet, estetik, sexualitet och beröring och förstår betydelsen av dem i planeringen av sitt arbete samt motiverar betydelsen av dem som en del av helhetsbetonad vård • agerar enligt terminalvårdsplanen och utvärderar dess genomförande och framför ändringsbehov som gäller klientens helhetsbetonade vård och utnyttjar olika parter kompetens i sin arbetsmiljö • rapporterar och dokumenterar professionellt, aktivt och mångsidigt observationer om klientens tillstånd tillsammans med klienten och de närstående utan att riskera klientsäkerheten.

Den studerande interagerar med människor i terminalvård och deras närstående.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter den döende människan respektfullt, är närvarande i interaktionssituationen och uppmuntrar den döende människan att uttrycka sina känslor • diskuterar respektfullt med den döende människan om hennes liv och förestående död • förstår att upplevelsorna av lidande och ångest inför livets slut ingår i döendet • lyssnar på och hör den döende människan • drar i interaktionssituationen nytta av närvaro, uppmuntran, hopp, glädje och humor • stödjer den döende människan och de närstående i sorgen • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar vid behov sin kommunikation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter den döende människan uppriktigt och respektfullt och är närvarande i interaktionssituationen och uppmuntrar den döende människan samt de närstående att uttrycka sina känslor • diskuterar respektfullt och empatiskt med den döende människan om hennes liv och förestående död • förstår att upplevelsorna av lidande och ångest inför livets slut ingår i döendet och kan ta emot dem • lyssnar på och hör den döende människan och de närstående • drar i interaktionssituationen aktivt nytta av närvaro, uppmuntran, hopp, glädje och humor • stödjer den döende människan och de närstående i sorgen enligt deras behov • använder smidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar vid behov sin kommunikation
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter den döende människan uppriktigt och respektfullt och är närvarande i interaktionssituationen, visar förståelse och uppmuntrar den döende människan samt de närstående att uttrycka sina känslor och diskuterar dem på ett naturligt sätt • diskuterar respektfullt och empatiskt med den döende människan om hennes liv och förestående död samt frågor om meningen med livet • förstår att upplevelsorna av lidande och ångest inför livets slut ingår i döendet och kan ta emot samt lindra dem • lyssnar på och hör den döende människan och de närstående och förstår att tystnad ingår i bemötandet • drar i interaktionssituationen aktivt och mångsidigt nytta av närvaro, uppmuntran, hopp, glädje och humor • stödjer den döende människan och de närstående i sorgen enligt deras behov samt motiverar sin verksamhet • använder smidigt och mångsidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar vid behov sin kommunikation.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material och främjar välbefinnandet hos människor i terminalvård.

Att ge den döende människan helhetsbetonad vård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger symtomatisk behandling och tar hänsyn till den döende människans behov och sjukdomarnas särdrag • ger bra lägesbehandling samt mun- och hudvård • sörjer för den döende människans näring och vätsketillförsel och tar hänsyn till klientens önskemål • sköter ändamålsenligt om den döende människans utsöndringsfunktion • ger helhetsbetonad smärtbehandling • sörjer för läkemedelsbehandling enligt sitt eget ansvarsområde • ger läkemedelsfri symtomatisk behandling • observerar tecken på annalkande död och informerar arbetsgruppen på ändamålsenligt sätt om dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger symtomatisk och helhetsbetonad behandling och tar hänsyn till den döende människans behov och sjukdomarnas särdrag • ger bra lägesbehandling samt mun- och hudvård och förstår deras betydelse för den döende människan • sörjer för den döende människans näring och vätsketillförsel och tar hänsyn till klientens önskemål och smak • sköter ändamålsenligt om den döende människans utsöndringsfunktion • ger helhetsbetonad smärtbehandling och framför olika alternativ • sörjer för helhetsbetonad läkemedelsbehandling enligt sitt eget ansvarsområde • ger läkemedelsfri symtomatisk behandling och presenterar olika former för psykosocialt stöd • observerar tillförlitligt tecken på annalkande död och informerar på ändamålsenligt sätt om dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger symtomatisk och helhetsbetonad behandling och tar hänsyn till den döende människans behov och sjukdomarnas särdrag och motiverar sin verksamhet • ger bra lägesbehandling samt mun- och hudvård, förstår deras betydelse för den döende människan samt motiverar sin verksamhet • sörjer för den döende människans näring och vätsketillförsel och tar hänsyn till klientens önskemål och smak samt motiverar deras betydelse • sköter ändamålsenligt om den döende människans utsöndringsfunktion och motiverar sin verksamhet • ger helhetsbetonad smärtbehandling och framför olika alternativ samt motiverar mångsidigt sin verksamhet • sörjer för helhetsbetonad läkemedelsbehandling enligt sitt eget ansvarsområde och motiverar sin verksamhet • ger läkemedelsfri symtomatisk behandling och presenterar olika former för psykosocialt stöd samt motiverar sin verksamhet • observerar tillförlitligt tecken på annalkande död och informerar på ändamålsenligt sätt om dem.

Att vårda en avliden människa	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar när döden inträffar enligt vårdmiljöns anvisningar och rutiner som medlem i arbetsgruppen • verkställer den avlidnas livstestamente och följer kulturella vanor och seder som medlem i arbetsgruppen • informerar den avlidnas närstående som överenskommet • vårdar som medlem i arbetsgruppen den avlidna värdigt och enligt god sed och gör det möjligt för de närstående att vara med och göra i ordning den avlidna • deltar som medlem i arbetsgruppen tillsammans med de närstående i slutsamtalet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar när döden inträffar enligt vårdmiljöns anvisningar och rutiner • verkställer den avlidnas livstestamente och följer kulturella vanor och seder • informerar den avlidnas närstående som överenskommet • vårdar den avlidna värdigt och enligt god sed och gör det möjligt för de närstående att vara med och göra i ordning den avlidna • deltar i slutsamtalet med de närstående och utvärderar vården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar när döden inträffar enligt vårdmiljöns anvisningar och rutiner • verkställer den avlidnas livstestamente och följer kulturella vanor och seder och gör det möjligt för de närstående att vara med • informerar den avlidnas närstående som överenskommet • vårdar den avlidna värdigt, individuellt och enligt god sed och gör det möjligt för de närstående att vara med och göra i ordning den avlidna • deltar i slutsamtalet med de närstående och utvärderar vården och fokuserar på framtiden.

Den studerande stödjer och handleder de närstående till en person i terminalvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar vid mötet hänsyn till de närståendes bakgrund, ålder och kultur • bedömer de närståendes resurser under den döende människans vårdprocess • gör det möjligt för de närstående att delta i grundvården • stödjer de närståendes behov i processen när de lämnar den döende och efter att döden har inträtt • handleder de närstående att hantera sin sorg • stödjer de närstående att förstå det unika i döden • bemöter närstående med utmanande beteende som medlem i arbetsgruppen • utreder tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp vilka stöd- och serviceformer de närstående behöver • stödjer de närstående när det är dags att ta farväl och förstår betydelsen av att ta farväl • handleder de närstående i praktiska frågor i samband med dödsfallet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till de närståendes bakgrund, ålder och kultur samt agerar individuellt i mötet med dem • observerar och bedömer de närståendes resurser under den döende människans vårdprocess • gör det möjligt för de närstående att delta i grundvården och handleder dem i den • stödjer de närståendes behov och känslor i processen när de lämnar den döende och efter att döden har inträtt • handleder de närstående att hantera sin sorg och att vid behov söka hjälp i kris- och sorgegrupper • stödjer de närstående att förstå det unika i döden • bemöter närstående med utmanande beteende • utreder tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp vilka stöd- och serviceformer de närstående behöver och handleder dem till dessa • handleder och stödjer de närstående i praktiska frågor i samband med dödsfallet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till de närståendes bakgrund, ålder och kultur samt agerar individuellt och helhetsbetonat i mötet med dem • observerar och bedömer de närståendes resurser under den döende människans vårdprocess och stödjer dem • gör det möjligt för de närstående att delta i grundvården och handleder dem aktivt i den • identifierar och stödjer de närståendes behov och känslor i processen när de lämnar den döende och efter att döden har inträtt • handleder och uppmuntrar de närstående att hantera sin sorg och att vid behov söka hjälp i kris- och sorgegrupper • stödjer de närstående att förstå det unika i döden • bemöter närstående med utmanande beteende och agerar professionellt i situationen • utreder tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp vilka stöd- och serviceformer de närstående behöver och handleder dem till dessa och motiverar sin verksamhet

- handleder och stödjer aktivt de närstående i praktiska frågor i samband med dödsfallet.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta arbetshälsan och arbets säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga, hanterar professionellt sina egna känslor i vården av döende människor och utnyttjar kollegialt stöd och handledning i arbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • hanterar professionellt sina egna känslor i vården av döende människor och utnyttjar aktivt kollegialt stöd och handledning i arbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver och förebygger risker • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa och arbetssäkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • hanterar professionellt sina egna känslor i vården av döende människor och utnyttjar aktivt kollegialt stöd och handledning i arbetet samt motiverar deras betydelse för sin egen arbetshälsa.

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete hur en döende människas rädsla, smärta och ångest inverkar på beteendet och klientens och omgivningens säkerhet • tar i sitt arbete hänsyn till klientsäkerheten • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete hur en döende människas rädsla, smärta och ångest inverkar på beteendet och klientens och omgivningens säkerhet och för frågan vidare i arbetsgruppen • tar hänsyn till klientsäkerheten i arbetet och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete hur en döende människas rädsla, smärta och ångest inverkar på beteendet och klientens och omgivningens säkerhet och för frågan vidare i arbetsgruppen och försöker med sin verksamhet förebygga svåra situationer • tar omfattande hänsyn till klientsäkerheten i arbetet och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina egna kunskaper • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver för arbete inom terminalvård • identifierar några av sina styrkor och utvecklingsområden och bedömer sin lämplighet att vårda döende människor • deltar i arbetsenhetens utveckling som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som yrket kräver för arbete inom terminalvård • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och överväger realistiskt sin lämplighet att vårda döende människor • deltar i arbetsenhetens utveckling och visar förmåga att stödja sina kolleger
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar aktivt och mångsidigt kunskaper och färdigheter som yrket kräver för arbete inom terminalvård samt delar sina kunskaper med arbetsgruppen • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad att utveckla sig själv och sitt kunnande och överväger realistiskt sin lämplighet att vårda döende människor • deltar i arbetsenhetens utveckling och visar förmåga och vilja att stödja sina kolleger.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom terminalvård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.12. Munhälsovård för olika klientgrupper, 15 kp (106248)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja klientens välbefinnande och munhälsa
- planera sitt arbete och klientarbete
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- använder arbetsmetoder, redskap och produkter för munhälsovård
- handleda klienterna om tjänster för munhälsovård
- bevara och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar klientens välbefinnande och munhälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer de viktigaste rekommendationerna och anvisningarna för munvård • stödjer klientens egen aktivitet i egenvård av munnen • stödjer med sin verksamhet klientens välbefinnande och hälsomedvetenhet • agerar inom sitt ansvarsområde enligt aktuell och central lagstiftning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer rekommendationerna och anvisningarna för munvård • uppmuntrar klienten till egen aktivitet i egenvård av munnen • stärker klientens välbefinnande och hälsomedvetenhet • agerar inom sitt ansvarsområde enligt aktuell och central lagstiftning och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer rekommendationerna och anvisningarna för munvård samt motiverar sin verksamhet • identifierar klientens resurser och stödjer klientens egen aktivitet i egenvård av munnen och utnyttjar klientens resurser • stärker och ökar klientens välbefinnande och hälsomedvetenhet • agerar inom sitt ansvarsområde enligt aktuell och central lagstiftning och motiverar mångsidigt sin verksamhet.

Den studerande planerar sitt arbete och sitt klientarbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete med hänsyn till vård- och serviceplanen • samarbetar med klienten • dokumenterar observationer om klientens munhälsa, munvårdsvanor och egenvårdsanvisningar i samarbete med arbetsgruppen • gör upp en plan för egenvård av munnen för klienten i samarbete med arbetsgruppen • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete med hänsyn till vård- och serviceplanen och klientens behov • samarbetar med klienten, de närstående och ett multiprofessionellt nätverk • dokumenterar observationer om klientens munhälsa, munvårdsvanor och egenvårdsanvisningar • gör upp en plan för egenvård av munnen för klienten i samarbete med klienten • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete med hänsyn till vård- och serviceplanen och klientens behov samt anpassar sin verksamhet om klientens vård- och serviceplan ändras • samarbetar med klienten, de närstående och ett multiprofessionellt nätverk och utvecklar sitt arbete • dokumenterar observationer om klientens munhälsa, munvårdsvanor och egenvårdsanvisningar samt använder informationen i planeringen betet • gör upp en plan för egenvård av munnen för klienten i samarbete med klienten och följer planens effekter på klientens välbefinnande • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar och beter sig professionellt i interaktionssituationer • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och lättbegripligt tal • förstår hur åldern, språket, kulturen och livsåskådningen påverkar mötet med klienten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer och observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • använder smidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • tar i sitt arbete hänsyn till hur åldern, språket, kulturen och livsåskådningen påverkar mötet med klienten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer, tar individuellt hänsyn till klienterna och anpassar sin kommunikation efter situationen • använder smidigt och mångsidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • tar i sitt arbete hänsyn till hur åldern, språket, kulturen och livsåskådningen påverkar mötet med klienten och motiverar sin verksamhet.

Den studerande använder arbetsmetoder, arbetsredskap och produkter för munhålsvård

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar en frisk mun och en del av de vanligaste sjukdomarna i munnen • känner till verkningarna av allmän-sjukdomar på munhälsan och verkningarna av sjukdomar i munnen på klientens välbefinnande • känner till en del effekter av läkemedel och droger på munhälsan • känner till en del faktorer som främjar munhälsan • väljer behövliga redskap och produkter för rengöring av munnen • utför munvård på klienten som en del av sitt dagliga arbete • hjälper vid behov klienten att rengöra munnen • utnyttjar hjälpmedel för egenvård av munnen i sitt arbete • identifierar olika vårdlösningar för klientens mun och känner till en del alternativ för rengöring av munnen • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar en frisk mun och de vanligaste sjukdomarna i munnen • känner till effekterna av allmän-sjukdomar på munhälsan och effekterna av sjukdomar i munnen på klientens välbefinnande • känner till effekterna av läkemedel och droger på munhälsan • känner till faktorer som främjar munhälsan • väljer rätt redskap och produkter för rengöring av munnen i samarbete med klienten • utför munvård på klienten som en del av sitt dagliga arbete • handleder och hjälper vid behov klienten att rengöra munnen • informerar vid behov de närstående och arbetsgruppen om klientens egenvård av munnen • väljer tillsammans med klienten hjälpmedel för egenvård av munnen • identifierar olika vårdlösningar för klientens mun och känner till olika alternativ för rengöring av munnen • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet med dem samt agerar kostnadsmedvetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar en frisk mun och de vanligaste sjukdomarna i munnen samt utnyttjar kunskaperna i sitt arbete • utnyttjar i sitt arbete kunskap om effekterna av allmän-sjukdomar på munhälsan och effekterna av sjukdomar i munnen på klientens välbefinnande • utnyttjar i sitt arbete kunskap om effekterna av läkemedel och droger på klientens munhälsa • känner till faktorer som främjar munhälsan utnyttjar kunskaperna i sitt arbete • väljer rätt redskap och produkter för rengöring av munnen i samarbete med klienten och anpassar vid behov arbetsplanen • utför munvård på klienten inom sitt dagliga arbete och anpassar vid behov arbetsplanen • handleder och hjälper vid behov klienten att rengöra munnen och uppmuntrar till självständighet • informerar och handleder vid behov de närstående och arbetsgruppen om klientens egenvård av munnen

	<ul style="list-style-type: none"> • väljer tillsammans med klienten hjälpmedel för egenvård av munnen och handleder klienten i användningen av hjälpmedlen • utvärderar hur klientens egenvård av munnen har genomförts och anpassar vid behov planen tillsammans med klienten • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet samt agerar kostnadsmedvetet.
--	--

Den studerande handleder klienterna om tjänster för munhälsovård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicenätverket för munhälsovård • handleder klienten till tjänster för munhälsovård som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar servicenätverket för munhälsovård i sitt arbete • handleder klienten och de närstående till tjänster för munhälsovård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar servicenätverket för munhälsovård i sitt arbete • bedömer klientens behov av vård tillsammans med arbetsgruppen • handleder klienten och de närstående till tjänster för munhälsovård.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningar för hygien och aseptik i sitt arbete • arbetar enligt ergonomiska principer anpassar sin verksamhet utifrån respons • agerar professionellt i möten med klienter med utmanande beteende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningar för hygien och aseptik i sitt arbete och motiverar sin verksamhet • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet med principer för ergonomiskt arbete • bemöter klienter med utmanande beteende professionellt och följer arbetsmiljöns säkerhetsrutiner i sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningar för hygien och aseptik i sitt arbete och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap samt anpassar vid behov sin verksamhet • arbetar enligt ergonomiska principer, utvärderar sin egen ergonomiska verksamhet samt anpassar den så att belastningen minskar och hittar alternativa sätt att arbeta • bemöter klienter med utmanande beteende professionellt och följer arbetsmiljöns säkerhetsrutiner i sin verksamhet och informerar vårdnätverket om utmaningarna.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sina kunskaper • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i munhälsovård • tar emot och ger respons och anpassar vid behov sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sina kunskaper, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • motiverar lösningarna i munhälsovården med yrkesmässig kunskap • tar emot och ger respons samt förstår responsens betydelse i utvecklingen av sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sitt kunnande, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och begär vid behov handledning • motiverar lösningarna i munhälsovården med yrkesmässig kunskap och upprätthåller dem • tar emot och ger respons samt förstår responsens betydelse i utvecklingen av sitt arbete • gör realistiska utvecklingsförslag.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och främja klientens munhälsa i verkliga arbetssituationer inom det pedagogiska området och social- och hälsovård eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.13. Funktionella metoder för att främja välbefinnande, 15 kp (106252)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja klientens välbefinnande med hjälp av funktionella metoder och naturen
- planera sitt arbete
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- använda funktionella metoder, redskap och material för att främja klientens välbefinnande
- handleda klienten att ta del av konst-, kultur- och naturtjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar klientens välbefinnande med hjälp av funktionella metoder och naturen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar tillämplig konst, natur och motion och arbetar resursorienterat med olika klienter • följer principerna för hållbar utveckling • främjar kreativitet genom att uppmuntra klienterna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar mångsidigt tillämplig konst, natur och motion och arbetar resursorienterat med olika klienter • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet • främjar ett klimat som tillåter kreativitet och uppmuntrar och inspirerar klienterna till verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar mångsidigt tillämplig konst, natur och motion och arbetar resursorienterat med olika klienter och motiverar sin verksamhet • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och ger förbättringsförslag • främjar ett klimat som tillåter kreativitet och uppmuntrar och inspirerar klienterna till mångsidig verksamhet.

Den studerande planerar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete tillsammans med arbetsgruppen och utnyttjar kunskaper om konstrelaterade metoder, naturen och motion • samarbetar med en multiprofessionell arbetsgrupp • sätter upp mål för sin verksamhet • planerar, genomför och utvärderar verksamheten enligt klientgruppen • tar i planeringen hänsyn till klientens integritet • bedömer och dokumenterar förändringar i funktionsförmågan och effekter på välbefinnandet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete och utnyttjar kunskaper om konstrelaterade metoder, naturen och motion • samarbetar med en multiprofessionell arbetsgrupp och uppmuntrar arbetsgruppen att använda metoder som ökar delaktigheten • sätter klientorienterat upp mål för sin verksamhet • planerar, genomför och utvärderar verksamheten mångsidigt enligt klientgruppen • tar i planeringen smidigt hänsyn till klientens integritet • bedömer och dokumenterar förändringar i funktionsförmågan och effekter på välbefinnandet tillsammans med klienten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete och utnyttjar kunskaper om konstrelaterade metoder, naturen och motion och motiverar sin verksamhet • samarbetar med en multiprofessionell arbetsgrupp och uppmuntrar mångsidigt arbetsgruppen att använda metoder som ökar delaktigheten • sätter smidigt och klientorienterat upp mål för sin verksamhet • planerar, genomför och utvärderar verksamheten mångsidigt och smidigt enligt klientgruppen • tar i planeringen smidigt hänsyn till klientens integritet och motiverar sin verksamhet • bedömer och dokumenterar förändringar i funktionsförmågan och effekterna på välbefinnandet tillsammans med klienten och de närstående.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar sakligt i interaktionssituationer och skapar ett klimat som tillåter kreativitet • agerar som handledare i vanliga situationer samt analyserar och hanterar sitt känslotillstånd • handleder individen med interaktiva metoder och använder lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • drar i interaktionssituationen nytta av närvaro, uppmuntran och humor • handleder klienter i olika åldrar att uttrycka sig själva • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation • agerar och kommunicerar ansvarsfullt som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar sakligt och professionellt i interaktionssituationer och skapar ett inspirerande klimat som tillåter kreativitet • agerar som handledare i nya och varierande situationer samt analyserar och hanterar sitt känslotillstånd • handleder individen och gruppen med interaktiva metoder och använder lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • drar i interaktionssituationen nytta av närvaro, uppmuntran och humor • handleder klienter i olika åldrar att uttrycka sig själva och tar hänsyn till livsfas • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation • agerar och kommunicerar ansvarsfullt som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar sakligt och professionellt i interaktionssituationer och skapar ett inspirerande och uppmuntrande klimat som tillåter kreativitet • agerar som handledare i nya och varierande situationer samt analyserar och hanterar sitt känslotillstånd och motiverar sin verksamhet • handleder individen och gruppen med interaktiva metoder och använder lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar sin interaktion på det sätt som situationen kräver • drar i interaktionssituationen nytta av närvaro, uppmuntran och humor • handleder klienter i olika åldrar att uttrycka sig själva och tar hänsyn till livsfas och personlighet • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation • agerar och kommunicerar ansvarsfullt som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk.

Den studerande använder funktionella metoder, hjälpmedel och material för att främja klientens välbefinnande.

Att utnyttja naturen och omgivningen i handledningen av klienten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sin verksamhet tillsammans med arbetsgruppen information om möjligheter och material i närmiljön och naturen samt metoder som inkluderar djur • uppmuntrar klienten att bekanta sig med, pröva och undersöka de möjligheter som naturen och omgivningen bjuder • motiverar klienten och gruppen till att dagligen vistas ute och röra sig i naturen med hänsyn till hindersfrihet • utnyttjar naturen och omgivningen samt metoder som inkluderar djur i sin handledning av klienten och gruppen samt möjliggör estetiska upplevelser • använder avslappnande metoder i naturen och näromgivningen • tar i sin verksamhet hänsyn till allemansrätten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sin verksamhet experimentell information om möjligheter och material i närmiljön och naturen samt metoder som inkluderar djur • uppmuntrar klienten och gruppen att bekanta sig med, pröva och undersöka de möjligheter som naturen och omgivningen bjuder individuellt • motiverar klienten och gruppen till naturupplevelser, att dagligen vistas ute och röra sig i naturen med hänsyn till hindersfrihet • utnyttjar mångsidigt naturen och omgivningen samt metoder som inkluderar djur i sin handledning av klienten och gruppen samt möjliggör estetiska upplevelser • använder mångsidigt avslappnande metoder i naturen och näromgivningen • tar hänsyn till effekterna av sin verksamhet på naturen och omgivningen • tar i sin verksamhet hänsyn till allemansrätten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sin verksamhet mångsidigt experimentell information om möjligheter och material i närmiljön och naturen samt metoder som inkluderar djur och motiverar sin verksamhet • uppmuntrar klienten och gruppen att bekanta sig med, pröva och undersöka de möjligheter som naturen och omgivningen bjuder individuellt och mångsidigt • motiverar klienten och gruppen till olika naturupplevelser, att dagligen vistas ute och röra sig i naturen med hänsyn till hindersfrihet • utnyttjar mångsidigt naturen och omgivningen samt metoder som inkluderar djur i sin handledning av klienten och gruppen samt möjliggör estetiska upplevelser och motiverar sin verksamhet • använder mångsidigt och kreativt avslappnande metoder i naturen och näromgivningen • tar hänsyn till effekterna av sin verksamhet på naturen och omgivningen och motiverar sin verksamhet • tar i sin verksamhet hänsyn till allemansrätten.

Funktionella metoder i handledning av klienter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna som aktörer i eget liv och främjar ett eget liv för klienten • väljer lämpliga handledningsmetoder för klienter och grupper med olika ålder och olika funktionsförmåga tillsammans med arbetsgruppen och tar hänsyn till utvecklingsfaser i gruppen • använder ett möjliggörande och engagerande arbetsgrepp i handledningen av verksamheten • stödjer klienternas sociala umgänge och interaktion under verksamheten tillsammans med arbetsgruppen • inspirerar individerna till aktivitet, ger uppmuntrande respons under verksamheten och sporrar till att undersöka och pröva olika uttrycksformer tillsammans med arbetsgruppen • handleder klienten och gruppen och utnyttjar kunskap om konstinriktade metoder, hjälpmedel och material • handleder klienten att agera och göra individuella val oberoende av kön • medverkar till att upprätthålla en accepterande och trygg verksamhetsomgivning som respekterar mångfald • gör verksamheten rytmisk under handledningen tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna som aktörer i eget liv och främjar ett eget liv med hög kvalitet för klienten • väljer lämpliga handledningsmetoder för klienter och grupper med olika ålder och olika funktionsförmåga och tar hänsyn till utvecklingsfaser i gruppen och motiverar sin verksamhet • använder ett möjliggörande och engagerande arbetsgrepp mångsidigt i handledningen av verksamheten • främjar klienternas sociala umgänge och interaktion under verksamheten • inspirerar individerna till aktivitet, ger uppmuntrande respons under verksamheten och sporrar till att undersöka och pröva olika uttrycksformer • handleder klienten och gruppen och utnyttjar mångsidigt evidensbaserad kunskap om konstinriktade metoder, hjälpmedel och material • handleder klienten att agera och göra individuella val oberoende av kön och stödjer klienten att ta ansvar handlingen • medverkar till att upprätthålla en accepterande och trygg verksamhetsomgivning som respekterar mångfald och motiverar sin verksamhet • bemöter klienten respektfullt och individuellt samt skapar en stressfri atmosfär • gör verksamheten rytmisk under handledningen i varierande situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna som aktörer i eget liv och främjar mångsidigt ett eget liv med hög kvalitet för klienten • väljer lämpliga handledningsmetoder för klienter och grupper med olika ålder och olika funktionsförmåga och tar hänsyn till utvecklingsfaser i gruppen och motiverar mångsidigt sin verksamhet • använder ett möjliggörande och engagerande arbetsgrepp mångsidigt och kreativt i handledningen av verksamheten

	<ul style="list-style-type: none"> • främjar med olika metoder klienternas sociala umgänge och interaktion under verksamheten • inspirerar individerna till aktivitet, ger uppmuntrande respons under verksamheten och sporrar till att undersöka och pröva olika uttrycksformer och motiverar sin verksamhet • handleder klienten och gruppen och utnyttjar mångsidigt evidensbaserad kunskap om konstinriktade metoder, hjälpmedel och material • handleder kreativt klienten att agera och göra individuella val oberoende av kön och stödjer klienten att ta ansvar handlingen • medverkar till att upprätthålla och främjar en accepterande och trygg verksamhetsomgivning som respekterar mångfald och motiverar mångsidigt sin verksamhet • bemöter klienten respektfullt och individuellt samt skapar en stressfri atmosfär • gör på ett kreativt sätt verksamheten rytmisk under handledningen i varierande situationer.
--	--

Den studerande handleder klienten att ta del av konst-, kultur- och naturtjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten och de närstående information om konst-, kultur-, natur- och djurrelaterade tjänster • handleder klienten och gruppen att använda konst-, kultur-, natur- och djurrelaterade tjänster samt att bekanta sig med kulturarvet • främjar klientens delaktighet i intressen och aktivitet i sociala nätverk • möjliggör tillgänglighet till konst-, kultur- och naturaktiviteter för klienten och erbjuder klienten upplevelser som ger inre styrka
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten och de närstående information om olika konst-, kultur-, natur- och djurrelaterade tjänster • handleder klienten och gruppen att mångsidigt använda konst-, kultur-, natur- och djurrelaterade tjänster samt att bekanta sig med kulturarvet • främjar delaktighet i intressen som är viktiga för klienten och aktivitet i sociala nätverk och uppmuntrar till att hitta sådant som ger tillfredsställelse • möjliggör tillgänglighet till olika konst-, kultur- och naturaktiviteter för klienten och erbjuder klienten upplevelser som ger inre styrka
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger mångsidigt och ändamålsenligt klienten och de närstående information om konst-, kultur-, natur- och djurrelaterade tjänster • handleder individuellt och ändamålsenligt klienten och gruppen att använda konst-, kultur-, natur- och djurrelaterade tjänster samt att bekanta sig med kulturarvet • främjar delaktighet i intressen som är viktiga för klienten och aktivitet i sociala nätverk och uppmuntrar mångsidigt till att hitta sådant som ger tillfredsställelse • möjliggör tillgänglighet till olika konst-, kultur- och naturaktiviteter för klienten och erbjuder klienten upplevelser som ger inre styrka och motiverar sin verksamhet.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta arbetshälsan och arbets säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till enhetens säkerhetsplan och agerar på det sätt som situationen kräver tillsammans med arbetsgruppen • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet • tar ansvar för sin egen arbetshälsa och arbets säkerhet och arbetsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till enhetens säkerhetsplan och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till enhetens säkerhetsplan och agerar på det sätt som situationen kräver och förebygger risker • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa och arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet.

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete effekterna av sitt beteende på klientens och omgivningens säkerhet • tar i sitt arbete hänsyn till klientsäkerheten • skapar en trygg atmosfär • arbetar säkert och följer ergonomiska principer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete effekterna av sitt beteende på klientens och omgivningens säkerhet • tar hänsyn till klientsäkerheten i sitt arbete och motiverar sin verksamhet • skapar en trygg och uppmuntrande atmosfär • arbetar säkert och följer ergonomiska principer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar i sitt arbete effekterna av sitt beteende på klientens och omgivningens säkerhet och förebygger med sin verksamhet uppkomsten av krävande situationer • tar hänsyn till klientsäkerheten i sitt arbete och motiverar mångsidigt sin verksamhet • skapar en trygg, uppmuntrande och inspirerande atmosfär • arbetar säkert och följer ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina egna kunskaper • identifierar en del av sina styrkor och utvecklingsområden • upprätthåller de kunskaper och färdigheter som yrket kräver inom stödjande av funktionalitet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt sina kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och utvärderar realistiskt sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som yrket kräver inom stödjande av funktionalitet • är den som i arbetsgemenskapen som uppmuntrar kreativitet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sina egna kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden, utvärderar realistiskt sitt kunnande samt utvecklar sin verksamhet • upprätthåller och utvecklar aktivt och mångsidigt de kunskaper och färdigheter som arbetet kräver inom stödjande av funktionalitet • ger förslag till förbättringar av verksamheten • är den som i arbetsgemenskapen uppmuntrar och möjliggör kreativitet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och främja klientens välbefinnande med funktionella metoder i verkliga arbetssituationer inom den pedagogiska branschen, social- och hälsovårdsbranschen eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.14. Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp (400010)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- utvärdera och utveckla sitt eget kunnande och sin egen arbetsmiljö
- arbeta med uppgifter som kräver spetskompetens inom branschen
- beakta kvalitetskraven på produktion, produkter eller tjänster på spetsnivå
- arbeta i nätverk inom branschen och i samarbete med kunden.

Bedömning

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt kunnande och sin arbetsmiljö.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar framgångarna i sitt arbete och sitt eget kunnande • utvecklar sitt kunnande och sina arbetssätt • utarbetar en individuell utvecklingsplan för sin egen del • anpassar sig till förändringar och arbetar långsiktigt i arbetsuppgifter som kräver spetskompetens • utvecklar sin arbetsmiljö tillsammans med de andra • arbetar på ett naturligt sätt som en del av teamet och anpassar sig till arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt framgångarna i sitt arbete och sitt kunnande samt motiverar sin utvärdering • utvecklar aktivt sitt kunnande och sina arbetssätt • utarbetar en individuell utvecklingsplan för sin egen del, så att den stöder utvecklingen till spetskompetens • anpassar sig snabbt till förändringar och arbetar långsiktigt och utvecklar sitt arbete i arbetsuppgifter som kräver spetskompetens • stöder tillsammans med de andra utvecklingen av arbetsmiljön till den nivå som krävs för spetskompetens • arbetar aktivt som en del av teamet och anpassar sig väl till arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt framgångarna i sitt arbete och sitt eget kunnande samt motiverar sin utvärdering och definierar sina utvecklingsbehov • utvecklar aktivt sitt kunnande och sina arbetssätt till en nivå för utmanande arbetsuppgifter • förnyar aktivt sitt eget kunnande, så att det stöder utvecklingen till spetskompetens • förutser förändringar för att lättare kunna anpassa sig till dem och arbetar långsiktigt och utvecklar sitt arbete och sig själv i arbetsuppgifter som kräver spetskompetens • utvärderar sin arbetsmiljö och ger utvecklingsförslag och respons • arbetar med spetskompetens i teamet och delar aktivt med sig av sitt kunnande till de andra.

Den studerande arbetar med uppgifter som kräver spetskompetens inom branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder på eget initiativ arbetsmetoder, arbetsredskap och material • arbetar omsorgsfullt • skaffar och använder på eget initiativ den information som behövs i arbetet och ber vid behov om råd • arbetar kostnadseffektivt och med goda resultat med beaktande av tiden och andra tillgängliga resurser • främjar varaktiga kundrelationer i sitt arbete • följer arbetsplatsens regler och arbetstiderna • arbetar ansvarsfullt och följer branschens yrkesetiska principer • tar ansvar för säkerheten i det egna arbetet och följer bestämmelserna och anvisningarna om arbetarskydd • säkerställer kundernas och de övriga användarnas säkerhet enligt anvisningar • arbetar ergonomiskt riktigt och håller sin arbetsmiljö städad under hela arbetsprocessen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • väljer på eget initiativ arbetsmetoder, arbetsredskap och material samt använder dem i föränderliga situationer • arbetar omsorgsfullt, kreativt och innovativt • skaffar och tillämpar på eget initiativ den information som behövs i arbetet och klarar av att lösa problemsituationer tillsammans med andra • arbetar på eget initiativ kostnadseffektivt med beaktande av tiden och andra tillgängliga resurser och så att det främjar företagets eller organisationens resultat • främjar aktivt kontinuiteten i verksamheten och varaktiga kundrelationer • följer arbetsplatsens regler och arbetstiderna • arbetar ansvarsfullt och tar initiativ i enlighet med de yrkesetiska principerna inom branschen • tar ansvar för säkerheten i det egna arbetet och observerar och meddelar om riskerna som är förknippade med arbetet samt följer bestämmelserna och anvisningarna om arbetarskydd • säkerställer kundernas och de övriga användarnas säkerhet på ett självständigt sätt • arbetar ergonomiskt riktigt och håller sin arbetsmiljö städad under hela arbetsprocessen även i utmanande arbetssituationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • väljer modigt även nya arbetsmetoder, arbetsredskap och material samt använder dem smidigt i föränderliga situationer • arbetar systematiskt, noggrant och säkert samt kreativt och innovativt • skaffar och tillämpar självständigt information som behövs i arbetet i föränderliga arbetssituationer och motiverar sina lösningar utifrån den information som hen skaffat • arbetar med företagarmässig attityd med beaktande av tiden och andra tillgängliga resurser och så att det främjar företagets eller organisationens resultat • främjar självständigt kontinuiteten i verksamheten och varaktiga kundrelationer • följer arbetsplatsens regler och arbetstiderna

	<ul style="list-style-type: none"> • är stolt över sitt yrke och sitt kunnande, arbetar ansvarsfullt och utvecklar sitt arbete i enlighet med de yrkesetiska principerna inom branschen • tar ansvar för säkerheten i det egna och arbetsteamets arbete, följer bestämmelserna och anvisningarna om arbetarskydd samt observerar och meddelar om risker som är förknippade med arbetet • säkerställer kundernas och de andra användarnas säkerhet aktivt och i föränderliga situationer • arbetar ergonomiskt riktigt och håller sin arbetsmiljö städad under hela arbetsprocessen även i utmanande arbetsituationer samt deltar i utvecklingen av arbetsförhållandena.
--	---

Den studerande beaktar kvalitetskraven på produktion, produkter eller tjänster på spetsnivå.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upptäcker avvikelser • klarar av de vanligaste problemsituationerna genom att använda läromedel och handböcker • sätter upp sina mål och planerar det egna arbetet och tidsplanen så att de är realistiska och genomförbara och beaktar de höga kvalitetskraven • arbetar i enlighet med företagets eller organisationens mål för kvalitet och hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förhandlar och söker lösningar till avvikelserna • klarar av problemsituationer på egen hand • sätter upp mål samt gör upp arbets- och tidsplaner som är realistiska och genomförbara i föränderliga förhållanden och som beaktar de höga kvalitetskraven • är aktiv i arbetet mot företagets eller organisationens mål för kvalitet och hållbar utveckling och observerar utvecklingsområden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förhandlar och söker lösningar till avvikelserna samt korrigerar verksamheten enligt överenskomna lösningar • klarar av problemsituationer på egen hand och kan motivera sina val • sätter upp mål samt gör självständigt upp arbets- och tidsplaner som är realistiska och genomförbara i föränderliga förhållanden och som beaktar de höga kvalitetskraven och kan vid behov ändra en plan • är mycket engagerad i arbetet mot företagets eller organisationens mål för kvalitet och hållbar utveckling samt utvecklar verksamhetsmodeller för att uppnå dessa mål.

Den studerande arbetar i nätverk inom branschen och i samarbete med kunden.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar med kunderna och på arbetsplatsen på sitt modersmål och hjälpligt på minst ett för hen främmande språk • känner till nationella nätverk inom branschen och bekantar sig med branschens aktörer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar med kunderna och på arbetsplatsen på sitt modersmål och på minst ett för hen främmande språk • känner till de centrala nationella och internationella nätverk inom branschen och bekantar sig med branschens aktörer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar smidigt med kunderna och på arbetsplatsen på sitt modersmål och på minst ett för hen främmande språk • känner till de centrala nationella och internationella nätverk inom branschen och kan använda sig av nätverken i sitt arbete.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att arbeta inom den egna branschen i arbetssituationer som kräver spetskompetens. Kunnandet kan också påvisas i nationella och internationella tävlingssituationer. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.15. Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp (400011)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- sätta sig in i olika former för anordnande av yrkesutbildning och i yrkesinriktade examina
- verka som kontaktperson mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen
- handleda andra studerande i utbildning som ordnas på en arbetsplats och i övrigt förvärvande av kunnande
- ge respons om utvecklingen av kunnandet.

Bedömning

Den studerande sätter in sig i olika former för anordnande av yrkesutbildning och i yrkesinriktade examina.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar de mest centrala formerna för anordnande av yrkesutbildning • känner till de yrkesinriktade examina inom den egna branschen • tar del av examensgrunderna inom den egna branschen under handledning • identifierar kopplingen mellan arbetsuppgifterna på arbetsplatsen och examensgrunderna inom den egna branschen under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar på ett omfattande sätt arbetsfördelningen mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen i anordnandet av yrkesutbildning • informerar på arbetsplatsen om anordnandet av yrkesutbildning tillsammans med utbildningsanordnaren
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar på ett konsekvent sätt information om verksamheten hos de parter som medverkar i anordnandet av yrkesutbildning • preciserar mångsidigt arbetsfördelningen mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen i anordnandet av yrkesutbildning • informerar på ett mångsidigt sätt på arbetsplatsen om anordnandet av yrkesutbildning tillsammans med utbildningsanordnaren.

Den studerande verkar som kontaktperson mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger under handledning möjligheterna att genomföra utbildning på en arbetsplats och yrkesprov • diskuterar under handledning i arbetsgemenskapen om utbildning som ordnas på en arbetsplats och ordnandet av yrkesprov med en annan studerande, arbetstagarna, arbetsplatshandledaren och bedömare • arbetar med olika studerande och arbetstagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger möjligheterna att genomföra utbildning på en arbetsplats och yrkesprov • diskuterar ansvarsfullt i arbetsgemenskapen om utbildning som ordnas på en arbetsplats och ordnandet av yrkesprov med en annan studerande, arbetstagarna, arbetshandledaren och bedömare • arbetar med olika studerande och arbetstagare
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger ansvarsfullt möjligheterna att genomföra utbildning på en arbetsplats och yrkesprov • diskuterar självständigt och ansvarsfullt i arbetsgemenskapen om utbildning som ordnas på en arbetsplats och yrkesprov med en annan studerande, arbetstagarna, arbetshandledaren och bedömare • arbetar flexibelt med olika studerande och arbetstagare.

Den studerande handleder andra studerande i utbildning som ordnas på en arbetsplats och i övrigt förvärvande av kunnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet under handledning • informerar om de centrala frågorna kring de studerandes arbetarskydd och arbetsplatsens anvisningar och praxis • handleder den studerande att nå målen för förvärvandet av kunnandet • utvärderar sin egen handledarkompetens
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet och målen och innehållet för övrigt förvärvande av kunnande • introducerar den studerande i arbetarskyddet och arbetsplatsens anvisningar och praxis • uppmuntrar på ett interaktivt sätt den studerande att nå målen för förvärvandet av kunnandet • utvärderar sin egen handledarkompetens och preciserar sina utvecklingsbehov utifrån respons
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar på ett omfattande sätt del av den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet och målen och innehållet för övrigt förvärvande av kunnande • introducerar den studerande på ett omfattande sätt i arbetarskyddet och arbetsplatsens anvisningar och praxis • stärker den studerande i att nå målen för förvärvandet av kunnandet • utvärderar mångsidigt sin egen handledarkompetens och utvecklar den utifrån respons.

Den studerande ger respons om utvecklingen av kunnandet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar utvecklingen av kunnandet med den studerande • jämför under handledning det kunnande som den studerande förvärvat med de fastställda målen • ger den studerande respons om utvecklingen av kunnandet • beaktar i responsen studerande som behöver särskilt stöd samt studerande som representerar olika språk- och kulturgrupper
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes mål och innehåll för förvärvandet av kunnandet i utbildning som ordnas på en arbetsplats • jämför det kunnande som den studerande förvärvat med de fastställda målen • ger den studerande respons om utvecklingen av kunnandet under tiden för utbildning som ordnas på en arbetsplats • beaktar i responsen på ett ansvarsfullt sätt studerande som behöver särskilt stöd samt studerande som representerar olika språk- och kulturgrupper
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes mål och innehåll för förvärvandet av kunnandet i utbildning som ordnas på en arbetsplats och övrigt förvärvande av kunnande • jämför mångsidigt det kunnande som den studerande förvärvat med de fastställda målen • ger den studerande respons om utvecklingen av kunnandet under tiden för utbildning som ordnas på en arbetsplats och övrigt förvärvande av kunnande • beaktar i responsen på ett interaktivt och ansvarsfullt sätt studerande som behöver särskilt stöd samt studerande som representerar olika språk- och kulturgrupper.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov i praktiska arbetsuppgifter genom att förbereda och öva sig inför introduktions-, handlednings- och responssituationer. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov, kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.16. Arbeta i ett företag, 15 kp (400009)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera affärsverksamheten i ett företag
- skapa samarbetsnätverk som främjar i affärsverksamheten
- bedriva företagsverksamhet
- utvärdera och utveckla verksamheten i ett företag.

Bedömning

Den studerande planerar affärsverksamheten i ett företag.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar den information som behövs i planeringen av de olika delområdena i företagets affärsverksamhet • använder information om stödtjänster för företagsverksamhet • sätter upp strategiska mål för företaget • identifierar risker som är förknippade med företagsverksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar strategiska mål för företaget och en kundorienterad åtgärdsplan för dem • gör upp budgetar och en finansieringsplan och är medveten om företagarens ställning • identifierar de centrala risker som är förknippade med företagsverksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar på ett förutseende och välgrundat sätt företagets strategiska mål och en kundorienterad plan för dem samt genomför planen för att uppnå målen • gör självständigt upp budgetar och en finansieringsplan och är medveten om företagarens ställning • identifierar och utvärderar de risker som är förknippade med företagsverksamhet.

Den studerande skapar samarbetsnätverk som främjar affärsverksamheten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar centrala samarbetspartner utgående från verksamheten • planerar samarbetet med centrala partner
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar på egen hand eller som medlem i en grupp en central samarbetspartner • kommer överens om samarbetsformen med den valda samarbetspartnern • ingår vid behov ett samarbetsavtal med beaktande av ansvar och skyldigheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar på egen hand eller som medlem i en grupp samarbetspartner och kommer överens om samarbetsformerna • ingår samarbetsavtal med beaktande av ansvar och skyldigheter.

Den studerande bedriver företagsverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedriver företagsverksamhet på egen hand eller som del av en gemenskap • sköter det delområde av affärsverksamheten man kommit överens om • löser på ett kundorienterat sätt problemsituationer som gäller företagets verksamhet, men behöver en del stöd • följer verksamhetsområdets lagstiftning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedriver företagsverksamhet på egen hand eller som del av en gemenskap • sköter självständigt det delområde av affärsverksamheten man kommit överens om • löser på ett kundorienterat sätt problemsituationer som gäller företagets verksamhet • följer verksamhetsområdets lagstiftning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedriver företagsverksamhet på egen hand eller som del av en gemenskap • sköter självständigt olika delområden av affärsverksamheten och visar flexibilitet och god tidsanvändning i verksamheten • löser på ett kundorienterat sätt problemsituationer som gäller företagets verksamhet och säkerställer kundnöjdhet • följer verksamhetsområdets lagstiftning.

Den studerande utvärderar och utvecklar verksamheten i ett företag.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov i praktiska arbetsuppgifter genom att bedriva företagsverksamhet. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov, kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.17. Planering av företagsverksamhet, 15 kp (400008)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- utvärdera sina egna styrkor och sitt kunnande

- söka fram och komma med idéer för möjligheter till affärsverksamhet
- utveckla en affärsidé och utarbeta en affärsverksamhetsplan för den
- skapa nätverk med olika intressentgrupper
- utarbeta de dokument som behövs vid grundande av ett företag.

Bedömning

Den studerande utvärderar sina egna styrkor och sitt kunnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger de egna styrkorna i att verka som företagare • lyfter fram sitt eget kunnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger sina egna styrkor i att verka som företagare • presenterar sitt behövliga kunnande företagsverksamheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • lyfter fram sina egna styrkor och hur de kan användas då hen verkar som företagare • utvärderar sitt eget kunnande och sina utvecklingsbehov.

Den studerande söker fram och kommer med idéer för möjligheter till affärsverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger utifrån sina egna styrkor vilka möjligheter för affärsverksamhet det finns • kartlägger företagen och kunderna inom den valda branschen, men behöver tidvis handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger företagen och kunderna inom den valda branschen • bedömer möjligheterna för affärsverksamhet utifrån kartläggningen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer självständigt vilka innovativa möjligheter för affärsverksamhet som kan hittas på marknaden • presenterar en eller flera företagsidéer eller möjligheter till affärsverksamhet.

Den studerande utvecklar en affärsidé och utarbetar en affärsverksamhetsplan för den.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utreder utvecklingsutsikterna för marknaden och konkurrenssituationen • utvecklar en genomförbar affärsidé • presenterar en plan över funktionerna inom företaget, men behöver en del handledning • utreder det finansieringsbehov som krävs för starta upp företagsverksamheten • beaktar verksamhetsområdets lagstiftning i planeringen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utreder och förutser utvecklingsutsikterna för marknaden och konkurrenssituationen • presenterar utifrån affärsidén en plan över administrationen och resurserna för de olika funktionerna • beräknar kostnaderna som ansluter sig till företagsverksamheten och planerar finansieringen • beaktar verksamhetsområdets lagstiftning i planeringen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förutser och analyserar utvecklingsutsikterna för marknaden och konkurrenssituationen • presenterar utifrån affärsidén en realistisk och välgrundad plan över administrationen och resurserna för de olika funktionerna • gör upp budgetar och en finansieringsplan • gör en riskhanteringsanalys och en säkerhetsplan för företaget • beaktar verksamhetsområdets lagstiftning i planeringen.

Den studerande skapar nätverk med olika intressentgrupper.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar de intressentgrupper som är förknippade med företagsverksamheten • presenterar företagets verksamhetsmodell för någon intressentgrupp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • väljer intressentgrupper som är centrala med tanke på den egna verksamheten • presenterar företagets verksamhetsmodell på ett åskådligt och säljande sätt för någon central intressentgrupp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • har ett initiativtagande samarbete med valda intressentgrupper • presenterar företagets verksamhetsmodell på ett åskådligt och välgrundat sätt för de valda intressentgrupperna.

Den studerande utarbetar de dokument som behövs vid grundande av ett företag.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov i praktiska arbetsuppgifter genom att på egen hand eller i grupp utarbeta en affärsverksamhetsplan för den utvecklade affärsidén. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov, kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.18. Att arbeta inom fotvård, 40 kp (106232)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, föreskrifter och verksamhetsprinciper samt rekommendationerna för fotvård
- planera sitt arbete och samarbeta som medlem i en arbetsgrupp och ett professionellt nätverk
- planera, genomföra och utvärdera klientens fotvård
- agera i interaktion med klienten, klientens assistent och hälso- och sjukvårdspersonal i specialfrågor inom fotvård
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material och produkter i hälsovård och läkemedelsbehandling av fötterna
- utvärdera och utveckla sin verksamhet i fotvårdsarbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, föreskrifter och verksamhetsprinciper samt rekommendationerna för fotvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer i återkommande situationer • utför fotvårdsarbete och tillämpar evidensbaserad kunskap • följer kvalitetskriterierna för fotvård • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar sin verksamhet • utför fotvårdsarbete och utnyttjar evidensbaserad kunskap • utför fotvårdsarbete enligt kvalitetskriterierna för fotvård • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, föreskrifter och etiska principer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • utför och utvecklar sitt fotvårdsarbete och tillämpar evidensbaserad kunskap och motiverar sin verksamhet • utför och utvecklar sitt fotvårdsarbete enligt kvalitetskriterierna för fotvård • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar som medlem i en arbetsgrupp och ett professionellt nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och beaktar arbetsplatsens övriga planer • agerar professionellt i klientsituationer och med hälso- och sjukvårdspersonal • utnyttjar den mångprofessionella arbetsgruppens sakkunskap i specialfrågor inom fotvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och beaktar arbetsplatsens övriga planer • agerar professionellt i klientsituationer och med hälso- och sjukvårdspersonal • utnyttjar klientorienterat den mångprofessionella arbetsgruppens sakkunskap i specialfrågor inom fotvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och beaktar arbetsplatsens övriga planer och anpassar sin verksamhet enligt situationen • agerar professionellt i klientsituationer och med hälso- och sjukvårdspersonal • utnyttjar mångsidigt och klientorienterat den mångprofessionella arbetsgruppens sakkunskap i specialfrågor inom fotvård.

Den studerande planerar, utför och utvärderar klientens fotvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • undersöker och identifierar klientens huvudsakliga behov av fotvård • bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är och handleder som medlem i arbetsgruppen klienten om hur man söker tjänster • gör tillsammans med klienten en skriftlig vårdplan och agerar efter vårdplanen • dokumenterar utförd vård • gör en egenvårdsplan för fotvård till klienten • informerar arbetsgruppen om klientens tillstånd • använder som medlem i arbetsgruppen klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • undersöker och identifierar klientens behov av fotvård • bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är och handleder klienten om hur man söker tjänster • gör tillsammans med klienten en skriftlig vårdplan och genomför den på ett helhetsbetonat sätt • dokumenterar utförd vård • gör tillsammans med klienten en egenvårdsplan för fotvård • informerar arbetsgruppen om förändringar i klientens fothälsa • använder klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • undersöker och identifierar klientorienterat klientens behov av fotvård • bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är samt handleder och ger klienten och de närstående råd om hur man söker vård eller tjänster • gör tillsammans med klienten en skriftlig fotvårdsplan och genomför och utvärderar den på ett helhetsbetonat sätt • dokumenterar utförd vård • gör tillsammans med klienten en egenvårdsplan för fotvård och handleder om hur den ska genomföras • informerar arbetsgruppen om förändringar i klientens hälsa • använder klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt.

Den studerande interagerar med klienten, klientensassistent och hälso- och sjukvårdspersonal i specialfrågor om fotvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar verkningarna av sitt beteende och sin ordlösa kommunikation i interaktionssituationer • använder i interaktionssituationer lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • tar i interaktionssituationer hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • tar i interaktionssituationer hänsyn till klientens kulturella, religiösa och etiska seder • arbetar i fotvården inom närvårdarens ansvarsområde • identifierar klientens behov av tjänster för social- och hälsovård samt rehabilitering
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår verkningarna av sitt beteende och sin ordlösa kommunikation i interaktionssituationer • använder i olika interaktionssituationer lättbegripligt tal och talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder på ett klientorienterat sätt • agerar i interaktionssituationer enligt anvisningar om datasekretess och tystnadsplikt • tar i interaktionssituationer hänsyn klientens kulturella, religiösa och etiska seder • arbetar i fotvården som sakkunnig inom närvårdarens ansvarsområde • identifierar klientens behov av tjänster för social- och hälsovård samt rehabilitering och handleder klienten till användning av tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar verkningarna av sitt beteende och sin ordlösa kommunikation i interaktionssituationer och anpassar klientorienterat sin verksamhet • använder i olika interaktionssituationer lättbegripligt tal och använder klientorienterat talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • betjänar i olika interaktionssituationer klienterna ansvarsfullt med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • agerar i interaktionssituationer med klienter från olika kulturer och skaffar information om kulturell mångfald • arbetar i varierande fotvårdssituationer som sakkunnig inom närvårdarens ansvarsområde • identifierar klientens behov av tjänster för social- och hälsovård samt rehabilitering och ger klienten råd om användning av tjänster.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material och produkter i hälsovård och läkemedelsbehandling av fötterna.

Aseptiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens vårdomgivning så att inga mikrober sprids • förbereder enligt anvisningarna ett fungerande behandlingsrum • sörjer för sin egen hygien och använder skyddskläder och ser till att de är rena • behandlar enligt anvisningarna fotsår med aseptisk arbetsordning • underhåller utrustning och redskap som används i hälsovård av fötterna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens vårdomgivning så att inga mikrober sprids och motiverar sin verksamhet • förbereder ett fungerande behandlingsrum och tar i förberedelserna hänsyn till klientens funktionsförmåga • sörjer för sin egen hygien och använder skyddskläder och ser till att de är rena • behandlar fotsår med aseptisk arbetsordning • underhåller utrustning och redskap som används i fothälsovård och informerar arbetsgruppen om problem med driftsäkerheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens vårdomgivning så att inga mikrober sprids och motiverar mångsidigt sin verksamhet • förbereder ett fungerande behandlingsrum för fotsår och tar i förberedelserna hänsyn till klientens behov och funktionsförmåga • sörjer för sin egen hygien och använder skyddskläder och ser till att de är rena • behandlar fotsår med aseptisk arbetsordning • underhåller utrustning och redskap som används i fothälsovård och informerar arbetsgruppen om problem med driftsäkerheten och kontakter vid behov service.

Resursorienterat arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar förändringar i klientens funktionsförmåga • handleder klienten eller klientens närstående om egenvård av fötterna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar förändringar i klientens funktionsförmåga och främjar klientens funktionsförmåga • handleder och ger klienten eller de närstående råd om egenvård av fötterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt förändringar i klientens funktionsförmåga och främjar klientens funktionsförmåga • handleder, motiverar och ger klienten eller de närstående råd om egenvård av fötterna.

Att identifiera förändringar i fötterna	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> undersöker konditionen i huden på fötterna, blodcirkulationen i de nedre extremiteterna samt klientens upplevda smärta undersöker och identifierar förändringar i klientens fottillstånd observerar verkningarna av sjukdomar på fothälsan diskuterar förändringar i klientens fottillstånd med sakkunniga inom fotvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> undersöker och identifierar konditionen i huden på fötterna, blodcirkulationen i de nedre extremiteterna samt klientens upplevda smärta undersöker med olika metoder förändringar i klientens fottillstånd och identifierar utmaningar i fotvården observerar verkningarna av sjukdomar på fothälsan och funktionsförmågan diskuterar förändringar i klientens fottillstånd och särskilda frågor med sakkunniga inom fotvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> undersöker och identifierar klientorienterat konditionen i huden på klientens fötter, blodcirkulationen i de nedre extremiteterna samt klientens upplevda smärta undersöker med olika metoder förändringar i klientens fottillstånd och identifierar utmaningar i fotvården och motiverar sin verksamhet observerar verkningarna av sjukdomar på fothälsan och funktionsförmågan med hjälp av evidensbaserad kunskap och handleder klienten förebyggande fotvård diskuterar förändringar i klientens fottillstånd och särskilda frågor med sakkunniga inom fotvård och presenterar olika alternativ.

Att behandla förändringar i fötterna	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • behandlar hälsoförändringar i fötterna enligt sitt ansvarsområde och följer vårdanvisningarna och sörjer för smärtbehandling • behandlar fotsår och använder sårvårdsprodukter i behandlingen av fotsår och använder evidensbaserad kunskap • väljer en lämplig färdig avlastningsprodukt och identifierar behovet av hjälpmedel
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • behandlar klientorienterat hälsoförändringar i fötterna enligt sitt ansvarsområde och följer vårdanvisningarna och sörjer för smärtbehandling • behandlar fotsår och använder sårvårdsprodukter i behandlingen av fotsår och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • använder i sitt arbete lämpliga färdiga avlastningsprodukter samt planerar och tillverkar en individuellt lämplig avlastningsprodukt med hänsyn till klientens funktionsförmåga • identifierar behovet av hjälpmedel och handleder om anskaffning och användning av dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • behandlar klientorienterat hälsoförändringar i fötterna enligt sitt ansvarsområde och följer vårdanvisningarna och sörjer för smärtbehandling och motiverar sin verksamhet • behandlar fotsår och använder sårvårdsprodukter i behandlingen av fotsår och motiverar mångsidigt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • använder i sitt arbete lämpliga färdiga avlastningsprodukter samt planerar och tillverkar en individuellt lämplig avlastningsprodukt med hänsyn till funktionalitet och utseende och klientens funktionsförmåga • identifierar behovet av hjälpmedel och handleder om anskaffning och användning av dem samt tar hänsyn till deras betydelse för att främja arbetsförmågan.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt sitt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till den vanligaste läkemedelsbehandlingen vid fotvård • behandlar fotsår med läkemedel för utvärtes bruk och tar hänsyn till effekterna av klientens läkemedelsbehandling på funktionsförmågan • handleder tillsammans arbetsgruppen klienten att utföra behandling med läkemedel för utvärtes bruk • observerar eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar om sina observationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt sitt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt om den vanligaste läkemedelsbehandlingen vid fotvård • behandlar fotsåret med läkemedel för utvärtes bruk och tar mångsidigt hänsyn till effekterna av klientens läkemedelsbehandling på funktionsförmågan och motiverar sin verksamhet • handleder klienten att utföra behandling med läkemedel för utvärtes bruk • observerar eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar om sina observationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt sitt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder smidigt läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder aktivt klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt ger mångsidigt handledning om den vanligaste läkemedelsbehandlingen vid fotvård

- behandlar fotsår med läkemedel för utvärtes bruk och tar mångsidigt hänsyn till effekterna av klientens läkemedelsbehandling på funktionsförmågan och motiverar mångsidigt sin verksamhet
- handleder klienten att utföra behandling med läkemedel för utvärtes bruk och att observera effekterna av läkemedlen
- observerar eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar om sina observationer.

Att beakta klientsäkerheten

Den studerande	
Nöjaktiga N1	• beaktar i sitt arbete klientsäkerheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	• beaktar på ett omfattande sätt klientsäkerheten i arbetet och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	• beaktar på ett omfattande sätt klientsäkerheten i sitt arbete och motiverar sin verksamhet samt gör förbättringsförslag.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet i fotvårdsarbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt fotvårdsarbete och sitt kunnande • upprätthåller kunskaper och färdigheter som fothälsoarbetet kräver • tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • gör val och fattar beslut samt löser problem i arbetet som medlem i arbetsgruppen • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och skaffar den från tillförlitliga källor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt fotvårdsarbete och sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som fothälsoarbetet kräver • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och skaffar handledning vid behov • gör val och fattar beslut samt löser problem som gäller arbetet • motiverar lösningarna i sitt arbete med teoretiska kunskaper och skaffar dem från tillförlitliga källor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt fotvårdsarbete och sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som fothälsoarbetet kräver • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet samt ger realistiska utvecklingsförslag • identifierar mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden och skaffar handledning vid behov • fattar självständigt val och beslut som gäller arbetet och löser problem • motiverar mångsidigt lösningarna i sitt arbete med teoretiska kunskaper och skaffar dem från tillförlitliga källor.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom fotvård.

Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.19. Att främja fothälsa, 35 kp (106230)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer för närvårdare
- planera sitt arbete och samarbeta som medlem i en arbetsgrupp och ett professionellt nätverk
- planera, genomföra och utvärdera klientens fotvård
- interagera med fotvårdsklienter i olika åldrar

- använda branschens arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och produkter i fotvård
- ge handledning om användning av tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt arbete
- bedöma sina möjligheter att verka som företagare inom fotvård.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer för närvårdare.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper • agerar ansvarsfullt med hänsyn till branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom sitt yrke • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar sin verksamhet • agerar ansvarsfullt med hänsyn till branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom sitt yrke och motiverar sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sin verksamhet • agerar ansvarsfullt med hänsyn till branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom sitt yrke och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och gör förbättringsförslag • agerar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar som medlem i en arbetsgrupp och ett nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete klientorienterat tillsammans med arbetsgruppen • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och beaktar arbetsplatsens övriga planer • gör val och fattar beslut som gäller arbetet • följer arbetsplatsens regler och verksamhetsprinciper • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • har förmåga att lösa problem • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och agerar som medlem i ett multiprofessionellt team • medverkar till ett bra arbetsklimat • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete klientorienterat • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens övriga planer • gör val och fattar beslut som gäller arbetet och motiverar sin verksamhet • följer arbetsplatsens regler och rutiner • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • har förmåga att lösa problem och lägger fram alternativ till lösningar • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och agerar samarbetsvilligt som medlem i ett multiprofessionellt team • medverkar positivt till det sociala klimatet på arbetsplatsen • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete klientorienterat och helhetsbetonat • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens övriga planer och anpassar sin verksamhet enligt situationen • gör val och fattar beslut som gäller arbetet och motiverar mångsidigt sin verksamhet • följer arbetsplatsens regler och rutiner samt gör förbättringsförslag • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt samt informerar medarbetarna om förändringar • har förmåga att lösa problem och hittar olika alternativ till lösningar i situationen • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och agerar samarbetsvilligt och aktivt som medlem i ett multiprofessionellt team • medverkar positivt till det sociala klimatet på arbetsplatsen • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten.

Den studerande planerar, utför och utvärderar klientens fotvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • undersöker, identifierar och bedömer klientens behov av fotvård • gör en skriftlig fotvårdsplan • agerar enligt vårdplanen • gör en egenvårdsplan för fotvård • använder tillsammans med arbetsgruppen klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelserna om datasekretess och tystnadsplikt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • undersöker, identifierar och bedömer klientorienterat klientens behov av fotvård • gör tillsammans med klienten en skriftlig fotvårdsplan • agerar enligt vårdplanen • gör en egenvårdsplan för fotvård tillsammans med klienten • använder klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelserna om datasekretess och tystnadsplikt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • undersöker, identifierar och bedömer klientorienterat klientens behov av fotvård och tar hänsyn till klientens önskemål • gör tillsammans med klienten en skriftlig fotvårdsplan och uppdaterar den • agerar enligt vårdplanen • gör tillsammans med klienten en egenvårdsplan för fotvård och uppdaterar den • använder klientdatasystemen med hänsyn till bestämmelserna om datasekretess och tystnadsplikt.

Den studerande interagerar med fotvårdsklienter i olika åldrar.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • använder i interaktionssituationer vid behov talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • betjänar klienterna ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med arbetsgruppen med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik • agerar med klienter från olika kulturer • agerar könsmedvetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt och klientorienterat i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • använder i interaktionssituationer lättbegripligt tal och vid behov talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder på ett klientorienterat sätt • betjänar klienterna ansvarsfullt och jämlikt med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder klientorienterat informations- och kommunikationsteknik i sitt arbete • agerar med klienter från olika kulturer och skaffar information om kulturell mångfald • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade könsförväntningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt och klientorienterat i varierande interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt beteende i varierande interaktionssituationer samt anpassar sin verksamhet vid behov • använder lättbegripligt tal i interaktionssituationer och utnyttjar klientorienterat talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • betjänar klienterna ansvarsfullt och jämlikt med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder klientorienterat och mångsidigt informations- och kommunikationsteknik i sitt arbete • agerar med klienter från olika kulturer och skaffar informationen om kulturell mångfald samt främjar jämlikhet med sin verksamhet • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade könsförväntningar samt främjar jämlikhet med sin verksamhet.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material och produkter i fotvård.

Att genomföra fotvård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder enligt anvisningar ett fungerande fotvårdsrum i olika arbetsmiljöer • undersöker med hjälp av de vanligaste metoderna fötterna hos klienter i olika åldrar och tar hänsyn till effekten av sjukdomar på fothälsan • väljer arbetsredskap, material, utrustning och produkter som behövs i fotvården samt använder dem säkert • behandlar klientorienterat hudförändringar på fötterna och nagelförändringar på tårna med de vanligaste behandlingsmetoderna • behandlar huden på foten och naglarna med egenvårdsläkemedel för utvärtes bruk • beaktar verkningar och biverkningar av utvärtes läkemedelsbehandling samt handleder klienten att utföra läkemedelsbehandling • handleder klienten om fotgymnastik och ger fotmassage och använder beröring som behandlingsmetod • väljer en färdig individuellt lämplig avlastningsprodukt för klienten och visar hur den ska användas • handleder olika grupper om fötternas välbefinnande • använder ett arbetssätt som stödjer klientens funktionsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder ett fungerande fotvårdsrum i olika arbetsmiljöer och tar hänsyn till klientens funktionsförmåga • undersöker med hjälp av olika metoder fötterna hos klienter i olika åldrar och tar hänsyn till verkningar av sjukdomar på fothälsan och funktionsförmågan • väljer klientorienterat arbetsredskap, material, utrustning och produkter som ska användas i fotvården samt använder dem säkert • behandlar klientorienterat hudförändringar på fötterna och nagelförändringar på tårna med olika behandlingsmetoder • behandlar klientorienterat huden på foten och naglarna med egenvårdsläkemedel för utvärtes bruk • tar hänsyn till verkningar och biverkningar av utvärtes läkemedelsbehandling samt handleder klienten att utföra och följa effekterna av läkemedelsbehandlingen • handleder klienten individuellt om lämplig fotgymnastik och ger klientorienterad fotmassage och använder beröring som behandlingsmetod • väljer avlastningsprodukter som ska användas i fotvården med hänsyn till klientens funktionsförmåga samt planerar och tillverkar individuellt lämpliga avlastningsprodukter • visar klienten hur avlastningsprodukten eller avlastningsprodukterna ska användas och underhållas • handleder klientorienterat olika grupper om fötternas välbefinnande • använder ett arbetssätt som främjar och stödjer klientens funktionsförmåga
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder ett fungerande fotvårdsrum enligt anvisningarna i olika arbetsmiljöer med hänsyn till klientens behov och funktionsförmåga • undersöker ingående med hjälp av olika metoder fötterna hos klienter i olika åldrar och tar hänsyn till verkningar av sjukdomar på fothälsan och funktionsförmågan • väljer klientorienterat arbetsredskap, material, utrustning och produkter som ska användas i fotvården och tar hänsyn till verksamhetens ekonomi samt använder redskapen och utrustningen smidigt och säkert • behandlar hudförändringar på fötterna och nagelförändringar på tårna med ändamålsenliga behandlingsmetoder • visar klienten funktionell fotgymnastik och ger klientorienterad fotmassage och använder beröring som behandlingsmetod • behandlar huden på foten och naglarna ändamålsenligt med egenvårdsläkemedel för utvärtes bruk i interaktion med klienten • tar hänsyn till verkningar och biverkningar av läkemedelsbehandlingen samt handleder klientorienterat att utföra och följa verkningarna av utvärtes läkemedelsbehandling • väljer klientorienterat avlastningsprodukter som ska användas i fotvården, planerar och tillverkar individuellt lämpliga avlastningsprodukter och tar hänsyn till att de är funktionella och estetiska • ger klientorienterad handledning om hur avlastningsprodukten eller avlastningsprodukterna ska användas, underhållas och kontrolleras samt säkerställer vid behov fortsatt behandling • handleder klientorienterat och kreativt olika grupper om fötternas välbefinnande. Använder klientorienterat ett arbetssätt som främjar och stödjer klientens funktionsförmåga.
--------------	---

Att motivera till egenvård

Den studerande

Nöjaktiga N1

- handleder klienten i egenvård av fötternas hälsa och välbefinnande enligt rekommendationerna samt stödjer klienten att främja näringen
- handleder klienten i valet av skor och strumpor, vården av hud och naglar, fothygien och fotgymnastik
- identifierar klientens behov av hjälpmedel för att röra sig och handleder klienten om anskaffning, användning och underhåll av hjälpmedel

Nöjaktiga N2

Goda G3

- handleder klientorienterat och motiverar klienten i egenvård av fötternas hälsa och välbefinnande samt att främja näringen
- handleder klienten individuellt i valet av skor och strumpor, vården av hud och naglar, fothygien samt fotgymnastik
- identifierar klientens behov av hjälpmedel för att röra sig och handleder klienten om anskaffning, användning och underhåll av hjälpmedel

Goda G4

Berömliga B5

- handleder klientorienterat och motiverar klienten i egenvård av fötternas hälsa och välbefinnande samt att främja näringen och kontrollerar möjligheterna att genomföra egenvården
- handleder klienten individuellt och ingående i valet av skor och strumpor, vården av hud och naglar, fothygien samt fotgymnastik
- bedömer klientens behov av hjälpmedel för att röra sig och handleder klienten om anskaffning, användning och underhåll av hjälpmedel.

Aseptiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens fotvårdsomgivning så att inga mikrober sprids • planerar och genomför fotvården enligt aseptisk arbetsordning • underhåller redskapen och utrustningen som har använts i fotvården • underhåller redskapen enligt aseptiska principer samt samarbetar vid behov med instrumentvården • sörjer för sin egen hygien och rena skyddskläder och använder ändamålsenlig skyddsutrustning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens fotvårdsomgivning så att inga mikrober sprids • planerar och genomför fotvården enligt aseptisk arbetsordning • underhåller redskapen och utrustningen som har använts i fotvården • underhåller redskapen enligt aseptiska principer samt samarbetar vid behov med instrumentvården • sörjer för sin egen hygien och rena skyddskläder och använder ändamålsenlig skyddsutrustning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sköter rengöringen av klientens fotvårdsomgivning så att inga mikrober sprids • planerar och genomför fotvården enligt aseptisk arbetsordning • underhåller redskapen och utrustningen som har använts i fotvården • underhåller redskapen enligt aseptiska principer samt samarbetar vid behov med instrumentvården • sörjer för sin egen hygien och rena skyddskläder och använder ändamålsenlig skyddsutrustning.

Den studerande handleder om användning av olika tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet enligt sitt ansvarsområde • känner till klientens vård- och servicekedja • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster • handleder klienten att använda elektroniska tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet enligt sitt ansvarsområde och uppdaterar sitt kunnande om servicesystemet som medlem i arbetsgruppen • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster samt presenterar alternativ för klienten • handleder klienten att använda elektroniska tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet enligt sitt ansvarsområde och uppdaterar sitt kunnande om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av service samt presenterar alternativ för klienten på ett ändamålsenligt sätt • handleder klienten att använda elektroniska tjänster.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet • identifierar klientens resurser och låter klienten själv göra det som funktionsförmågan och tillståndet tillåter • använder säkert hjälpmedel för förflyttning och rörelse • identifierar belastnings- och riskfaktorer i sin bransch och anpassar sin verksamhet med hänsyn till belastningsfaktorerna • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende • lämnar enligt anvisningarna söndrig utrustning till service
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet • identifierar mångsidigt klientens resurser och låter klienten själv göra det som funktionsförmågan och tillståndet tillåter • använder säkert och smidigt hjälpmedel för förflyttning och rörelse • identifierar belastnings- och riskfaktorer i sin bransch och utvecklar sitt arbete med hänsyn till belastningsfaktorerna • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga • identifierar klienter med utmanande beteende och försöker med sin verksamhet förebygga svåra situationer • lämnar enligt anvisningarna söndrig utrustning till service
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt tillämpar informationen i varierande förhållanden • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet • identifierar klientens resurser och låter klienten själv göra det som funktionsförmågan och tillståndet tillåter och tar hänsyn till varierande situationer • använder säkert, smidigt och ändamålsenligt hjälpmedel för förflyttning och rörelse och motiverar sin verksamhet • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i sin bransch och utvecklar sitt arbete och arbetsenhetens arbetsmetoder • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga

- identifierar klienter med utmanande beteende och försöker med sin verksamhet förebygga svåra situationer och sörjer för sin egen säkerhet
- lämnar enligt anvisningarna söndrig utrustning till service.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt arbete och sitt kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • gör val och fattar beslut samt löser problem i arbetet som medlem i arbetsgruppen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i fotvård • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och skaffar den från tillförlitliga källor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sitt kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för yrkesmässig tillväxt • tar emot respons och utvecklar sin verksamhet utifrån respons • gör självständigt val och fattar beslut samt löser problem i arbetet • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som krävs i fotvård • motiverar lösningarna i sitt arbete med evidensbaserad kunskap och skaffar den från tillförlitliga källor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt arbete och sitt kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt och motiverar mångsidigt sitt arbete • tar emot och ger respons och utvecklar aktivt sin verksamhet utifrån respons • gör val och fattar självständiga beslut och löser problem i arbetet • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som krävs i fotvård • motiverar ingående beslut som gäller arbetet med evidensbaserad kunskap.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare i välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar produktifiering av kunnandet • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom fotvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom fotvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete och anpassar smidigt sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bidrar mångsidigt med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom fotvård.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare genom att i verkliga arbetssituationer främja klientens fothälsa inom fotvård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.20. Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp (106237)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de författningar, bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som styr småbarnspedagogiken
- planera sitt arbete och samarbeta multiprofessionellt
- utföra pedagogiskt arbete och främja delaktigheten i småbarnspedagogik
- interagera med barnet och vårdnadshavaren
- främja barnets hälsa, trygghet och välbefinnande
- använda arbetsmetoder, arbetsredskap och material för småbarnspedagogik
- utveckla barnets emotionella färdigheter och förmåga att agera tillsammans med andra
- främja barnets språkutveckling samt tanke- och problemlösningsfärdigheter
- främja barnets lek och rörelse

- främja barnets kulturella, åskådningmässiga och etiska tänkande
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt de författningar, bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som styr småbarnspedagogiken.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer den lagstiftning som styr småbarnspedagogiken och grunderna för planen för småbarnspedagogik • följer arbetsenhetens värderingar och verksamhetsprinciper • agerar med respekt för barnet • arbetar enligt principerna för jämlikhet och likabehandling • bemöter barnen individuellt och tar hänsyn till barnens åsikter • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • agerar i barnets intresse och tillämpar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer den lagstiftning som styr småbarnspedagogiken och grunderna för planen för småbarnspedagogik • följer arbetsenhetens värderingar och verksamhetsprinciper • agerar med hänsyn till barndomens egenvärde och förhåller sig respektfullt till barnet • arbetar enligt principerna för jämlikhet och likabehandling och främjar med sin verksamhet en atmosfär som respekterar mångfald • bemöter barnen individuellt och tar hänsyn till barnens åsikter samt ger barnen möjlighet att påverka i frågor som gäller dem själva • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • agerar i barnets intresse och tillämpar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer den lagstiftning som styr småbarnspedagogiken och grunderna för planen för småbarnspedagogik • följer arbetsenhetens värderingar och verksamhetsprinciper • agerar med hänsyn till barndomens egenvärde och förhåller sig respektfullt till barnet och ser det unika hos varje barn • arbetar enligt principerna för jämlikhet och likabehandling och främjar en verksamhetskultur som respekterar mångfald på sin arbetsplats • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • agerar i barnets intresse och tillämpar anmälningsplikten i barnskyddslagen • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar multiprofessionellt.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt arbetsbeskrivningen inom sitt yrke samt enligt arbetsenhetens arbetsuppgifter och ansvarsområden • utför multiprofessionellt samarbete i arbetsgruppen • planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt arbetsbeskrivningen, arbetsuppgifterna och ansvarsområdena inom sitt yrke samt känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden vid sin arbetsenhet • utför ansvarsfullt multiprofessionellt samarbete i arbetsgruppen samt utnyttjar arbetsgruppens kunskande • planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen och tar hänsyn till barngruppens behov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt arbetsbeskrivningen inom sitt yrke samt enligt arbetsenhetens arbetsuppgifter och ansvarsområden samt känner till det multiprofessionella nätverket inom småbarnspedagogiken • utför ansvarsfullt multiprofessionellt samarbete i arbetsgruppen och med nätverket, utnyttjar arbetsgruppens kunskande samt framför egna uppfattningar • planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen och tar hänsyn till barngruppens behov och förutser situationer.

Den studerande utför pedagogiskt arbete och främjar delaktigheten i småbarnspedagogik.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar barnen och barngruppen och utnyttjar kunskap om barnets tillväxt, utveckling och lärande samt individuella stödbehov • arbetar enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik och de rekommendationer som styr småbarnspedagogiken • tar hänsyn till barnens initiativ i den dagliga verksamheten och planeringen av verksamheten • planerar och utför verksamhet som främjar barnets tillväxt, utveckling och lärande • sörjer för en verksamhetsmiljö som stödjer tillväxt, utveckling och lärande tillsammans med barnen och arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar barnen och barngruppen och utnyttjar mångsidigt kunskap om barnets tillväxt, utveckling och lärande samt individuella stödbehov • arbetar målmedvetet och systematiskt enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik och de rekommendationer som styr småbarnspedagogiken • tar hänsyn till barnens initiativ i den dagliga verksamheten och planeringen av verksamheten samt stödjer barnen att uttrycka sina uppfattningar • planerar och utför målmedvetet arbete som främjar barnets tillväxt, utveckling och lärande • planerar och bygger upp en verksamhetsmiljö som främjar tillväxt, utveckling och lärande tillsammans med barnen och arbetsgruppen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar barnet och barngruppen och utnyttjar mångsidigt kunskap om barnets tillväxt, utveckling och lärande samt individuella stödbehov och motiverar sina lösningar med utvecklingspsykologisk och pedagogisk kunskap • arbetar målmedvetet och systematiskt enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik och de rekommendationer som styr småbarnspedagogiken och motiverar sin verksamhet • tar hänsyn till barnens och vårdnadshavarnas initiativ i den dagliga verksamheten och planeringen av verksamheten samt stödjer barnen att uttrycka sina uppfattningar • planerar och utför målmedvetet och mångsidigt arbete som främjar barnets tillväxt, utveckling och lärande • planerar och bygger upp en verksamhetsmiljö som främjar tillväxt, utveckling och lärande tillsammans med barnen och arbetsgruppen och tar hänsyn till att barnen lär sig på olika sätt.

Den studerande interagerar med barnet och vårdnadshavaren.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet och vårdnadshavaren respektfullt samt agerar i samarbete med dem • agerar professionellt i interaktionssituationer • är närvarande och tillgänglig för barnen • förmedlar en positiv interaktionsmodell • identifierar barnets gester och ordlösa kommunikation samt anpassar sin kommunikation efter dem • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal i återkommande dagliga situationer • arbetar ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med familjerna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder informations- och kommunikationsteknik som stöd för interaktionen samt följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet och vårdnadshavaren respektfullt samt agerar i samarbete med dem och tar hänsyn till delaktighet • agerar professionellt i interaktionssituationer och skapar en positiv interaktionsrelation • möjliggör en positiv upplevelse för barnet av att bli hörd och sedd och hjälper barnet att uttrycka sig • identifierar sitt eget sätt att interagera och förmedlar en positiv interaktionsmodell • identifierar barnets gester och ordlösa kommunikation samt anpassar sin kommunikation efter dem och tar hänsyn till barnets utvecklingsnivå • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och lättbegripligt tal • arbetar ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med familjerna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen och följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet och vårdnadshavaren respektfullt samt agerar i samarbete med dem och främjar delaktighet • agerar professionellt i interaktionssituationer med hänsyn till barnets och vårdnadshavarens känslor och situation samt skapar en positiv interaktionssituation • möjliggör en positiv upplevelse för barnet av att bli hörd och sedd och hjälper mångsidigt barnet att uttrycka sig • identifierar sitt eget sätt att interagera och förmedlar en positiv interaktionsmodell i olika situationer • identifierar barnets gester och väsen samt anpassar sin kommunikation efter dem och tar hänsyn till barnets utvecklingsnivå, språkkunskaper och stödbehov • använder talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen samt lättbegripligt tal för att främja interaktionen • arbetar ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med familjerna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder mångsidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen

samt följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier.

Den studerande främjar barnets hälsa, trygghet och välbefinnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens grundläggande behov och personliga hygien • stödjer och handleder i dagliga färdigheter och att ta hand om sig själv • sörjer för möjlighet till vila och hjälper barnen till lugn och ro • sörjer i samarbete med arbetsgruppen för struktur på dagen samt medverkar till att upprätthålla en stressfri atmosfär • sörjer för barnens säkerhet samt handleder barnen att identifiera några fysiska, psykiska och sociala faktorer som påverkar säkerheten • erbjuder barnen tillräckligt med näring och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, religiösa och etiska kostnader samt munhälsan • handleder i matvanor och i att bekanta sig med matkulturer • identifierar barnens behov av tidigt stöd och agerar enligt arbetsenhetens anvisningar • känner till de vanligaste barnsjukdomarna och infektionssjukdomarna, identifierar symtomen på dem och förhindrar spridning av infektioner • känner till läkemedelsbehandlingsplanen inom småbarnspedagogik och agerar efter den
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens grundläggande behov och personliga hygien med respekt för barnet • stödjer och handleder i dagliga färdigheter och att ta hand om sig själv och tar hänsyn till individuella behov • handleder barnen till lugn, avslappning och vila och förstår vilans betydelse för barnets utveckling • sörjer i samarbete med arbetsgruppen för tydlig struktur på dagen samt medverkar till att skapa en stressfri atmosfär • sörjer för barnens säkerhet samt handleder barnen att identifiera fysiska, psykiska och sociala faktorer som påverkar säkerheten • handleder barnen i tillräckliga, mångsidiga och hälsosamma måltider och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, religiösa och etiska kostnader samt munhälsan • handleder mångsidigt i matvanor och i att bekanta sig med matkulturer • identifierar barnens behov av tidigt stöd och agerar enligt arbetsenhetens anvisningar • känner till de vanligaste barnsjukdomarna och infektionssjukdomarna, identifierar symtomen på dem och förhindrar spridning av infektioner i samarbete med vårdnadshavarna • känner till läkemedelsbehandlingsplanen inom småbarnspedagogik och agerar efter den
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens grundläggande behov och personliga hygien med finkänslighet och respekt för barnen • stödjer och handleder i dagliga färdigheter och att ta hand om sig själv och tar hänsyn till individuella behov och situationsfaktorer • handleder barnen till lugn, avslappning och vila med hjälp av olika metoder och förstår vilans betydelse för barnets utveckling

- sörjer i samarbete med arbetsgruppen för tydlig struktur på dagen samt medverkar till att skapa en stressfri atmosfär och använder mångsidigt lämpliga metoder för situationerna
- sörjer för barnens säkerhet samt handleder barnen att känna fysiska, psykiska och sociala faktorer som påverkar säkerheten och motiverar sin verksamhet
- handleder barnen om tillräckliga, allsidiga och hälsosamma måltider och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, religiösa och etiska kostor samt munhälsan och motiverar sin verksamhet
- handleder mångsidigt i matvanor och i att bekanta sig med matkulturer och motiverar sin verksamhet
- identifierar barnens behov av tidigt stöd och agerar enligt arbetsenhetens anvisningar
- känner till de vanligaste barnsjukdomarna och infektionssjukdomarna, identifierar symtomen på dem och förhindrar spridning av infektioner i samarbete med vårdnadshavarna
- känner till läkemedelsbehandlingsplanen inom småbarnspedagogik och agerar efter den.

Den studerande använder arbetsmetoder, arbetsredskap och material för småbarnspedagogik.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder arbetsmetoder för småbarnspedagogik: lek, rörelse, undersökning samt konstnärliga upplevelser och uttryck i sitt arbete med barn • handleder barnen att pröva och använda småbarnspedagogikens arbetssätt i grupper av olika storlek samt självständigt • väljer ett lämpligt arbetssätt, redskap och material för barnet och tar hänsyn till barnets eller barngruppens ålder och intressen, styrkor och stödbehov • handleder barnet och barngruppen med stöd av kunskap om handledning av individer och grupper, handledningsmetoder och möjligheter till verksamhet i smågrupper • främjar delaktighet vid handledning av barn och barngrupper och utnyttjar kunskap om att främja delaktighet • berättar om de vanligaste formerna för alternativ pedagogik • handleder barn och barngrupper i användning av teknologi och utnyttjar teknologi i handledningen • handleder på ett könssensitivt sätt barnen att utveckla sina färdigheter och göra val
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt och varierande arbetsmetoder för småbarnspedagogik: lek, rörelse, undersökning samt konstnärliga upplevelser och uttryck i sitt arbete med barn • handleder barnen att pröva och använda småbarnspedagogikens arbetssätt i grupper av olika storlek samt självständigt och utnyttjar kunskap om varierande arbetssätt och områden för lärande • väljer ett lämpligt arbetssätt, redskap och material tillsammans med barnen och tar hänsyn till barnens eller barngruppens ålder, behov, färdigheter, intressen, styrkor och stödbehov • handleder barn och barngrupper och utnyttjar mångsidigt kunskap om handledning av individer och grupper, handledningsmetoder och möjligheter till verksamhet i smågrupper • främjar delaktighet vid handledning av barn och barngrupper och utnyttjar mångsidigt kunskap om att främja delaktighet • berättar om olika former för alternativ pedagogik • handleder barn och barngrupper i användning av teknologi och utnyttjar mångsidigt teknologi i handledningen • handleder på ett könssensitivt sätt barnen att utveckla sina färdigheter och göra val
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt och på ett för situationen lämpligt sätt arbetsmetoder för småbarnspedagogik: lek, rörelse, undersökning samt konstnärliga upplevelser och uttryck i sitt arbete med barn • handleder barnen att pröva och använda småbarnspedagogikens arbetssätt i grupper av olika storlek samt självständigt och utnyttjar omfattande kunskap om varierande arbetssätt och områden för lärande • väljer ett lämpligt arbetssätt, redskap och material tillsammans med barnen och tar mångsidigt hänsyn till barnens eller

barngruppens ålder, behov, färdigheter, intressen, styrkor och stödbehov

- handleder barn och barngrupper och motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om handledning av individer och grupper, handledningsmetoder och möjligheter till verksamhet i smågrupper
- främjar delaktighet vid handledning av barn och barngrupper samt motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om att främja delaktighet
- berättar mångsidigt om olika former för alternativ pedagogik
- handleder barn och barngrupper i användning av teknologi och utnyttjar mångsidigt teknologi i handledningen och motiverar sin verksamhet
- handleder på ett könssensitivt sätt barnen att utveckla sina färdigheter och göra val.

Den studerande främjar barnets emotionella färdigheter och förmåga att agera tillsammans med andra.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder barnet i utvecklingen av känslouttryck och självreglering • identifierar barnets styrkor och stödjer en positiv självbild och stärkt självkänsla hos barnet • handleder barnet i att iaktta goda vanor samt löser konfliktsituationer • stödjer barnet att utveckla kamratrelationer och fungera i grupp • identifierar och förhindrar mobbning samt ingriper enligt arbetsenhetens anvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder barnet i utvecklingen av känslouttryck och självreglering och utnyttjar kunskap om psykosocial utveckling och psykiskt välbefinnande • identifierar barnets styrkor och handleder barnet att identifiera dem samt stödjer en positiv självbild och stärkt självkänsla hos barnet • handleder barnet i att iaktta goda vanor samt att konstruktivt lösa konfliktsituationer och utnyttjar kunskap om utveckling av medkänsla och empati • stödjer individuellt barnet att utveckla kamratrelationer och fungera i grupp och utnyttjar kunskap om barnets psykosociala utveckling • identifierar och förhindrar mobbning samt ingriper enligt arbetsenhetens anvisningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder barnet konsekvent i utvecklingen av känslouttryck och självreglering och utnyttjar mångsidigt kunskap om psykosocial utveckling och psykiskt välbefinnande • identifierar barnets styrkor och handleder barnet att identifiera dem samt stödjer på olika sätt en positiv självbild och stärkt självkänsla hos barnet • handleder barnet i att iaktta goda vanor samt att konstruktivt lösa konfliktsituationer och motiverar sin verksamhet med kunskap om utveckling av medkänsla och empati • stödjer individuellt barnet att utveckla kamratrelationer och fungera i grupp och utnyttjar kunskap om barnets psykosociala utveckling och motiverar sin utveckling • identifierar mobbning och förhindrar den samt ingriper enligt arbetsenhetens anvisningar.

Den studerande främjar barnets språkutveckling samt tanke- och problemlösningsfärdigheter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till stadierna i barnets språkutveckling, identifierar svårigheter i språkutvecklingen och erbjuder möjligheter till språkligt uttryck • stödjer barnets språkutveckling och utnyttjar dagliga situationer samt tar hänsyn till barnets språkliga bakgrund • utnyttjar möjligheterna i lärmiljön för att stödja barnets språkutveckling • tar i sin verksamhet hänsyn till barnets naturliga sätt att undersöka och förundras över sin omgivning och uppmuntrar barnet att göra iakttagelser och förundras över dem • stödjer utvecklingen av barnets matematiska tänkande och problemlösningsfärdigheter och utnyttjar vardagliga situationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till stadierna i barnets språkutveckling, identifierar svårigheter i språkutvecklingen och erbjuder mångsidiga möjligheter till språkligt uttryck • stödjer barnets språkutveckling och förmåga att använda språket och utnyttjar dagliga situationer samt tar hänsyn till barnets språkliga bakgrund • erbjuder en språkligt rik lärmiljö och främjar barnets språkutveckling • tar i sin verksamhet hänsyn till barnets naturliga sätt att undersöka och förundras över sin omgivning • handleder barnet till iakttagelser, förundran och insikt samt att hitta på nya lösningar • stödjer utvecklingen av barnets matematiska tänkande och problemlösningsfärdigheter och utnyttjar vardagliga situationer och uppmuntrar barnet att iakta, fundera och dra slutsatser
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till stadierna i barnets språkutveckling, identifierar svårigheter i språkutvecklingen och erbjuder mångsidiga möjligheter till språkligt uttryck och motiverar sin verksamhet • främjar barnets språkutveckling och förmåga att använda språket och utnyttjar konsekvent dagliga situationer samt tar hänsyn till barnets språkliga bakgrund • erbjuder en språkligt rik lärmiljö och främjar målmedvetet barnets språkutveckling med hjälp av mångsidiga metoder • tar i sin verksamhet hänsyn till barnets naturliga sätt att undersöka och förundras över sin omgivning och erbjuder barnet mångsidiga möjligheter att undersöka, iakta, fundera och dra slutsatser samt hitta nya lösningar och tänka kritiskt • handleder målmedvetet och mångsidigt utvecklingen av barnets matematiska tänkande och problemlösningsfärdigheter och uppmuntrar barnet att iakta, fundera och dra slutsatser.

Den studerande främjar barnets lek och rörelse.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger plats och möjligheter för spontan lek • handleder leken och tar hänsyn till barnens initiativ och intressen • ser till att alla barn har möjlighet att delta i leken • stödjer utvecklingen av lek och utnyttjar kunskaper om barns behov av stöd • ser till att barnet får möjligheter till att dagligen frivilligt röra på sig inom- och utomhus enligt rekommendationerna som styr motion inom småbarnspedagogiken • handleder barnen och barngruppen att röra på sig och utnyttjar olika metoder, redskap och miljöer för motionen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger plats och möjligheter för spontan lek och utnyttjar kunskap om lekens betydelse för barnets utveckling • handleder leken och tar hänsyn till barnens initiativ och intressen • ser till att alla barn får delta i leken efter egna färdigheter och förutsättningar samt uppleva glädjen i leken • stödjer utvecklingen av lek och utnyttjar kunskaper om barnets individuella behov av stöd • inspirerar barnet till att dagligen frivilligt röra på sig inom- och utomhus enligt rekommendationerna som styr motion inom småbarnspedagogiken • handleder målmedvetet barnen och barngruppen att röra på sig och utnyttjar olika metoder, redskap och miljöer för motionen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger plats och för spontan lek och möjligheter även för långvarigare lekar och utnyttjar kunskap om lekens betydelse för barnets utveckling • uppmuntrar barnen till lek och handleder leken med finkänslig hänsyn till barnens initiativ och intressen • handleder barnen att delta i leken efter egna färdigheter och förutsättningar och stödjer möjligheten att uppleva glädjen i leken • stödjer utvecklingen av lek och utnyttjar kunskaper om barnets individuella behov av stöd och motiverar sin verksamhet • inspirerar barnen till att dagligen frivilligt röra på sig inom- och utomhus enligt rekommendationerna som styr motion inom småbarnspedagogiken och tar hänsyn till barn som rör på sig mindre och behöver stöd • handleder målmedvetet barnen och barngruppen att röra på sig och uppleva glädjen i motion och utnyttjar mångsidigt olika metoder, redskap och miljöer för motionen.

Den studerande främjar barnets tankar om kultur, livsåskådning och etik

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • medverkar till att upprätthålla en accepterande och trygg arbetsmiljö med respekt för mångfald • utnyttjar i sin verksamhet kunskap om olika kulturer och livsåskådningar • handleder barnen i att bekanta sig med det allmänna kulturarvet samt andra närvarande kulturer och livsåskådningar i barngruppen • funderar tillsammans med barnen på etiska frågor som bekymrar dem • respekterar familjernas mångfald
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • medverkar till att upprätthålla och främjar en accepterande och trygg arbetsmiljö med respekt för mångfald • utnyttjar i sin verksamhet mångsidigt kunskap om olika kulturer och livsåskådningar • handleder mångsidigt barnen i att bekanta sig med det allmänna kulturarvet samt andra närvarande kulturer och livsåskådningar i barngruppen • funderar tillsammans med barnen på etiska frågor som bekymrar dem och utnyttjar vardagliga situationer för att hantera etiska frågor • identifierar och tar hänsyn till familjernas mångfald samt respekterar familjernas kulturer och livsåskådningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • medverkar till att upprätthålla och främjar en accepterande och trygg arbetsmiljö med respekt för mångfald och motiverar sin verksamhet • utnyttjar i sin verksamhet mångsidigt kunskap om olika kulturer och livsåskådningar och motiverar sin verksamhet • handleder mångsidigt och barnorienterat barnen i att bekanta sig med det allmänna kulturarvet samt andra närvarande kulturer och livsåskådningar i barngruppen • funderar tillsammans med barnen i en trygg och accepterande atmosfär på etiska frågor som bekymrar dem och utnyttjar vardagliga situationer för att hantera etiska frågor • identifierar och tar hänsyn till familjernas mångfald samt respekterar familjernas kulturer och livsåskådningar och motiverar sin verksamhet.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetssäkerhetsanvisningarna • agerar professionellt i krävande klientsituationer • agerar enligt arbetsenhetens anvisningar i eventuella vålds- och hotsituationer och sörjer för sin egen och klienternas säkerhet • förebygger olycksfall bland barnen och ger första hjälpen • agerar enligt hygienanvisningarna • arbetar enligt ergonomiska principer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador • identifierar och agerar med hänsyn till viktiga psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete och anpassar sin verksamhet enligt respons • medverkar till ett bra arbetsklimat
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet och förebygger säkerhetsrisker • agerar professionellt och förutseende i krävande klientsituationer • agerar enligt arbetsenhetens anvisningar i eventuella vålds- och hotsituationer och sörjer för sin egen och klienternas säkerhet • förebygger olycksfall bland barnen och ger första hjälpen • agerar enligt hygienanvisningarna • arbetar enligt ergonomiska principer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador och utvecklar sina arbetssätt • identifierar och agerar med hänsyn till psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer och utvecklar sina arbetssätt • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet, förebygger säkerhetsrisker och främjar med sin verksamhet arbetssäkerheten • agerar professionellt och förutseende i krävande klientsituationer samt motiverar sin verksamhet • agerar enligt arbetsenhetens anvisningar i eventuella vålds- och hotsituationer och sörjer för sin egen och klienternas säkerhet • förebygger olycksfall bland barnen och ger första hjälpen • agerar enligt hygienanvisningarna • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande situationer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador och utvecklar sina arbetssätt • identifierar och agerar med hänsyn till psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer och utvecklar sitt arbete och sina arbetssätt och motiverar sin verksamhet • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat och samarbete.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin yrkesmässiga utveckling och sätter upp mål för den yrkesmässiga tillväxten • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt utnyttjar dem i sin verksamhet • tar emot respons och anpassar sin verksamhet utifrån responsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i yrket
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin yrkesmässiga utveckling och sätter upp mål för den yrkesmässiga tillväxten • bedömer realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden samt utnyttjar dem i sin verksamhet • utvecklar sin verksamhet utifrån respons och ger konstruktiv respons på arbetsplatsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver samt motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin yrkesmässiga utveckling och sätter upp mål för den yrkesmässiga tillväxten och motiverar sin verksamhet • bedömer realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden samt utnyttjar dem motiverat i sin verksamhet • utvecklar sin verksamhet utifrån respons och ger konstruktiv respons och gör utvecklingsförslag på arbetsplatsen och motiverar sin verksamhet • upprätthåller kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer främja barnets utveckling, välbefinnande och lärande. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.21. Att främja barns, ungas och familjers hälsa och välbefinnande, 35 kp (106238)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, instruktioner, värderingar och etiska principer för närvårdare
- planera sitt arbete och samarbeta multiprofessionellt
- planera, genomföra och utvärdera arbete som främjar klientens hälsa och välbefinnande
- agera i interaktion med barn, unga, familjer och deras närstående
- handleda och stödja barns och ungas tillväxt, utveckling och lärande samt föräldraskapet med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material

- handleda och assistera i vardagliga aktiviteter med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material
- handleda och assistera stödbehövande barn, unga och familjer med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete
- bedöma sina möjligheter att fungera som företagare inom välfärdsbranschen.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, bestämmelser, värderingar och etiska principer för närvårdare.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar med respekt för klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter och barnkonventionen • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och instruktioner samt principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • agerar enligt principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar med respekt för klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter och barnkonventionen • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och instruktioner samt principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen och motiverar sin verksamhet • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare och motiverar sin verksamhet • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar med respekt för klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter och barnkonventionen • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och instruktioner samt principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen och motiverar mångsidigt sin verksamhet • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare och motiverar mångsidigt sin verksamhet • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna och motiverar sin verksamhet och gör utvecklingsförslag • agerar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar multiprofessionellt.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar i samarbete med arbetsgruppen sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer • gör som medlem i arbetsgruppen val och fattar beslut som gäller arbetet • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt agerar i ett multiprofessionellt samarbete • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar i samarbete med arbetsgruppen sina dagliga arbetsuppgifter och schemat smidigt enligt klienternas behov och situationer • gör val och fattar beslut samt löser vardagliga problem i anslutning till arbetet som medlem i arbetsgruppen, men behöver tidvis handledning • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt agerar ansvarsfullt och aktivt i ett multiprofessionellt samarbete • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar i samarbete med arbetsgruppen smidigt sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer med hänsyn till helheten • gör självständigt val och fattar beslut i arbetet samt löser problem som medlem i arbetsgruppen • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden och agerar ansvarsfullt och aktivt i ett multiprofessionellt samarbete och ger utvecklingsförslag • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar arbete som främjar klientens hälsa och välbefinnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klientens behov av vård och stöd samt resurser och bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är tillsammans med arbetsgruppen • sätter upp mål och planerar arbetet tillsammans med klienten och följer arbetsenhetens rutiner • arbetar enligt planen för klientarbetet och utnyttjar kunskap om metoder och hjälpmedel för vård-, rehabiliterings- och familjearbete samt använder ett resursstärkande arbetssätt • observerar klientens situation och tar i sin verksamhet hänsyn till klientens resurser och hälsotillstånd • noterar och dokumenterar klientarbetet enligt arbetsenhetens anvisningar och enligt lagstiftningen • utvärderar hur planen har förverkligats enligt arbetsenhetens anvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klientens behov av vård och stöd samt resurser och bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är • sätter upp mål och planerar arbetet tillsammans med klienten och följer arbetsenhetens rutiner och evidensbaserade metoder • arbetar enligt planen för klientarbetet och använder i sitt arbete metoder och hjälpmedel för vård-, rehabiliterings- och familjearbete samt ett resursstärkande arbetssätt • observerar och lyssnar på klienten samt anpassar sin verksamhet efter situationen, klientens resurser och hälsotillstånd • noterar och dokumenterar klientarbetet enligt arbetsenhetens anvisningar och enligt lagstiftningen • utvärderar hur planen har förverkligats enligt arbetsenhetens anvisningar i samarbete med klienten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klientens behov av vård och stöd samt resurser och bedömer hur brådskande behovet av vård och stöd är och motiverar sin verksamhet • sätter upp mål och planerar arbetet tillsammans med klienten och följer arbetsenhetens rutiner och evidensbaserade metoder och motiverar sin verksamhet • arbetar enligt planen för klientarbetet och använder i sitt arbete mångsidigt metoder och hjälpmedel för vård-, rehabiliterings- och familjearbete samt ett resursstärkande arbetssätt och motiverar sina val • observerar klientens situation mångsidigt, lyssnar på klienten och anpassar sin verksamhet efter situationen, klientens resurser och hälsotillstånd • noterar och dokumenterar klientarbetet enligt arbetsenhetens anvisningar och enligt lagstiftningen • utvärderar mångsidigt hur planen har förverkligats enligt arbetsenhetens anvisningar i samarbete med klienten

Den studerande interagerar med barn, unga, familjer och deras närstående.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående med uppskattning och respekterar klientens integritet och självbestämmanderätt • respekterar familjers mångfald • agerar professionellt i krävande interaktionssituationer och följer arbetsenhetens anvisningar • tar upp svåra frågor med klienten, diskuterar professionellt och utnyttjar arbetsgruppens stöd och kunnande • använder lättbegripligt tal eller talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • bemöter klienten utan förutfattade könsförväntningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående med uppskattning och respekterar konsekvent klientens integritet och självbestämmanderätt • respekterar familjers mångfald och utnyttjar kunskap om familjers mångfald och familjekultur • agerar professionellt i krävande interaktionssituationer och följer arbetsenhetens anvisningar och främjar samarbetsrelationer • tar upp svåra frågor med klienten, diskuterar professionellt och utnyttjar arbetsgruppens stöd och kunnande • använder lättbegripligt tal eller talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och stödjer klientens möjligheter att uttrycka sig själv • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade könsförväntningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående med uppskattning och respekterar konsekvent klientens integritet och självbestämmanderätt och motiverar sin verksamhet • respekterar familjers mångfald och motiverar sin verksamhet med kunskap om familjers mångfald och familjekultur • agerar professionellt och förutseende i krävande interaktionssituationer enligt arbetsenhetens anvisningar och främjar samarbetsrelationer och förtroende • tar upp svåra frågor med klienten, diskuterar professionellt och utnyttjar arbetsgruppens stöd och kunnande • använder lättbegripligt tal eller talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och stödjer klientens möjligheter att uttrycka sig själv mångsidigt • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade könsförväntningar och främjar jämlikhet med sin verksamhet.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig någorlunda på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig någorlunda på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig någorlunda på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i
branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande handleder och stödjer barns och ungas tillväxt, utveckling och lärande samt föräldraskapet med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material.

Att handleda tillväxt, utveckling och lärande	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer barns och ungas tillväxt, utveckling och lärande enligt ålder och utnyttjar kunskap om barnets tillväxt och utveckling • tar hänsyn till familjernas olika livssituationer och förstår hur de påverkar familjemedlemmarnas välbefinnande • identifierar risker och skyddande faktorer i tillväxt och utveckling, känner till principerna för tidigt ingripande, förebyggande och barn- och familjespecifikt barnskydd och agerar med arbetsgruppens stöd enligt dem • handleder föräldrarna att identifiera initiativ från barn i olika åldrar och svara på dem • handleder föräldrarna att identifiera barns och ungas behov, sörja för omsorg samt att agera och uppleva tillsammans med sina barn • vårdar nyfödda samt stödjer den nyföddas familj och tar hänsyn till familjens behov • handleder familjen om amning och spädbarnets näring och ser till att omgivningen är säker och stödjer tillväxt och utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer barns och ungas tillväxt, utveckling och lärande enligt ålder och tar hänsyn till individuella behov och utnyttjar kunskap om barnets tillväxt och utveckling • tar hänsyn till familjernas olika livssituationer och hur de påverkar familjemedlemmarnas välbefinnande • identifierar risker och skyddande faktorer i tillväxt och utveckling, känner till principerna för tidigt ingripande, förebyggande och barn- och familjespecifikt barnskydd och agerar enligt dem • handleder föräldrarna att identifiera initiativ från barn i olika åldrar och svara på dem och agerar som modell för interaktionen och främjar aktivitet tillsammans • handleder föräldrarna att observera barnens styrkor handleder föräldrarna att sörja för omsorg samt att agera och uppleva tillsammans med sina barn • vårdar nyfödda samt stödjer och handleder den nyföddas familj samt tar hänsyn till familjens behov och resurser • handleder familjen om amning och spädbarnets näring på ett klientorienterat sätt • ser till och handleder föräldrarna att sörja för att omgivningen är säker och stödjer tillväxt och utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer barns och ungas tillväxt, utveckling och lärande enligt ålder och tar hänsyn till individuella behov och motiverar sin verksamhet med kunskap om barnets tillväxt och utveckling • tar hänsyn till familjernas olika livssituationer och hur de påverkar familjemedlemmarnas välbefinnande och motiverar sin verksamhet • identifierar individuellt risker och skyddande faktorer i tillväxt och utveckling, känner till principerna för tidigt ingripande, förebyggande och barn- och familjespecifikt barnskydd och agerar enligt dem

- handleder föräldrarna att identifiera initiativ från barn i olika åldrar och svara ändamålsenligt på dem och agerar som modell för interaktionen och främjar verksamhet tillsammans
- handleder och motiverar föräldrarna att observera barnens och de ungas styrkor och behov samt att stödja sina barns tillväxt, utveckling och lärande
- vårdar nyfödda samt stödjer och handleder den nyföddas familj samt tar mångsidigt hänsyn till familjens behov och resurser
- handleder familjen om amning och spädbarnets näring på ett klientorienterat sätt och motiverar sin verksamhet
- ser till och handleder motiverande föräldrarna att se till att omgivningen är säker och stödjer tillväxt och utveckling.

Att handleda i svåra livssituationer och kriser	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar problem med psykisk hälsa och deras inverkan på funktionsförmågan och resurserna samt stödjer positiv psykisk hälsa hos klienten • identifierar riskanvändning av droger samt beroendeproblem och diskuterar dem med klienten med arbetsgruppens stöd • stödjer och handleder klienten och familjen att fungera i dagligt liv och utnyttjar kunskap om psykisk hälsa, drog- och beroendeproblem samt behandling och rehabilitering av dem • identifierar sociala problem och handleder om användning av tjänster med arbetsgruppens stöd • stödjer klienten i krissituationer och utnyttjar kunskap och arbetsgruppens kunnande om att hjälpa människor i kris och samarbetar multiprofessionellt med arbetsgruppen • identifierar våld och illabehandling i familjen och nära relationer och tar i sitt arbete hänsyn till våldshot i samarbete med andra parter • sörjer för barnens och de ungas säkerhet • identifierar ett barns behov av skydd och gör en anmälan med stöd av barnskyddslagen och socialvårdslagen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar problem med psykisk hälsa och observerar deras inverkan på funktionsförmågan och resurserna samt stödjer positiv psykisk hälsa och livshantering hos klienten • identifierar riskanvändning av droger samt beroendeproblem och diskuterar dem med klienten • stödjer och handleder klienten och familjen på ett resursorienterat sätt att fungera i dagligt liv och utnyttjar kunskap om psykisk hälsa, drog- och beroendeproblem samt behandling och rehabilitering av dem • identifierar sociala problem och handleder om användning av tjänster • stödjer klienten i olika krissituationer och utnyttjar kunskap och arbetsgruppens kunnande om att hjälpa människor i kris och samarbetar multiprofessionellt med arbetsgruppen • identifierar våld och illabehandling i familjen och nära relationer, tar i sitt arbete hänsyn till våldshot samt handleder om tillgången till hjälp i samarbete med andra parter • identifierar och förutser säkerhetsrisker, sörjer för barnens och de ungas säkerhet och samarbetar multiprofessionellt • identifierar ett barns behov av skydd och gör en anmälan med stöd av barnskyddslagen och socialvårdslagen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar problem med psykisk hälsa och deras inverkan på funktionsförmågan och resurserna samt stödjer mångsidigt positiv psykisk hälsa och livshantering hos klienten • identifierar riskanvändning av droger samt beroendeproblem och diskuterar dem på ett naturligt sätt med klienten • stödjer och handleder klienten och familjen på ett resursorienterat sätt att fungera i dagligt liv och motiverar sin verksamhet kunskap om psykisk hälsa, drog- och beroendeproblem samt behandling och rehabilitering av dem • identifierar sociala problem, stärker klientens livshantering och handleder om användning av tjänster

- stödjer mångsidigt klienten i olika krissituationer och utnyttjar kunskap och arbetsgruppens kunnande om att hjälpa människor i kris och samarbetar multiprofessionellt med arbetsgruppen
- identifierar våld och illabehandling i familjen och nära relationer, tar i sitt arbete hänsyn till våldshot samt handleder om tillgången till hjälp och främja säkerheten i samarbete med andra parter
- identifierar och förutser säkerhetsrisker och sörjer helhetsbetonat för barnens och de ungas säkerhet
- identifierar ett barns behov av skydd och gör en anmälan med stöd av barnskyddslagen och socialvårdslagen.

Den studerande handleder och assisterar i dagliga aktiviteter med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter barnet och handleder den unga och familjen i dagliga aktiviteter samt i att upprätthålla dygnsrytmen • handleder klienten om hälsosam näring och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, matkultur och seder • handleder och assisterar vid matinköp och matlagning • handleder och assisterar i vården av hemmet och tar hänsyn till klientens behov, önskemål och vanor • handleder och assisterar vid uträttande av ärenden och användning av tjänster och tar även hänsyn till möjligheterna att uträta ärenden på nätet samt agerar som följeslagare och stöd • tar i handledningen hänsyn till hållbar utveckling och ekonomi
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter barnet och handleder den unga och familjen på ett resursorienterat sätt i dagliga aktiviteter samt i att upprätthålla dygnsrytmen • handleder klientorienterat om hälsosam näring och matvanor och tar hänsyn till näringsrekommendationer och specialdieter • handleder och assisterar klientorienterat vid matinköp och matlagning • handleder och assisterar klienten att vårda hemmet och tar hänsyn till klientens och familjens säkerhet och välbefinnande • handleder och assisterar klientorienterat vid uträttande av ärenden och användning av tjänster och tar även hänsyn till möjligheterna att uträta ärenden på nätet samt agerar som följeslagare och stöd • tar i handledningen mångsidigt hänsyn till hållbar utveckling och ekonomi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sköter barnet och handleder den unga och familjen på ett resursorienterat sätt i dagliga aktiviteter samt i att upprätthålla dygnsrytmen och främjar självständighet • handleder klientorienterat och mångsidigt om hälsosam näring och förbättrade matvanor och tar hänsyn till näringsrekommendationer och specialdieter • handleder och assisterar klientorienterat vid matinköp och matlagning och främjar självständig aktivitet i familjen • handleder och assisterar klienten att vårda hemmet och tar mångsidigt hänsyn till klientens och familjens säkerhet och välbefinnande • handleder och assisterar klientorienterat vid uträttande av ärenden och användning av tjänster och tar mångsidigt hänsyn till möjligheterna att uträta ärenden på nätet samt agerar som följeslagare • tar i handledningen hänsyn och motiverar klienten till hållbar utveckling och ekonomi.

Den studerande handleder och assisterar stödbehövande barn, unga och familjer med hjälp av branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material.

Att vårda och rehabilitera stödbehövande barn och unga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och följer barnets och den ungas välbefinnande, meddelar sina observationer enligt arbetsenhetens anvisningar och säkerställer brådskande hjälp • handleder och assisterar i dagliga aktiviteter och utnyttjar kunskap om sjukdomar, skador, utvecklingsstörningar och syndrom samt deras verkan på funktionsförmågan • vårdar barnet och den unga enligt vårdanvisningarna och använder i sitt arbete evidensbaserad kunskap om barnsjukdomar, kroniska sjukdomar och infektioner hos barn och behandling av dem som medlem i arbetsgruppen • agerar enligt målsättningarna för barnets och den ungas totala rehabilitering inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med föräldrarna • förbereder barnet och familjen för undersökningar, åtgärder och terapier • förhindrar spridning av infektioner samt handleder barnet och familjen att förebygga och behandla infektionssjukdomar • stödjer och handleder barnet och familjen i vård och rehabilitering av barnsjukdomar • känner till hjälpmedel och teknologiska möjligheter, utnyttjar dem i sitt arbete och handleder i användning, underhåll och anskaffning av dem • stödjer barnet och familjen i sorgearbete • agerar som medlem i arbetsgruppen i terminalvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och följer barnets och den ungas välbefinnande, meddelar sina observationer enligt arbetsenhetens anvisningar och säkerställer brådskande hjälp • handleder och assisterar resursorienterat i dagliga aktiviteter och utnyttjar kunskap om sjukdomar, skador, utvecklingsstörningar och syndrom samt deras verkan på funktionsförmågan • vårdar barnet och den unga enligt vårdanvisningarna och använder i sitt arbete evidensbaserad kunskap om barnsjukdomar, kroniska sjukdomar och infektioner hos barn och behandling av dem • agerar enligt målsättningarna för barnets och den ungas totala rehabilitering inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med föräldrarna och ett multiprofessionellt nätverk • förbereder barnet och familjen för undersökningar, åtgärder och terapier samt ger information och stöd i förberedelserna • förhindrar spridning av infektioner samt handleder barnet och familjen att förebygga och behandla infektionssjukdomar och motiverar sin verksamhet med kunskap om infektioner • stödjer och handleder klientorienterat barnet och familjen i vård och rehabilitering av barnsjukdomar med hänsyn till resurser och livssituation • känner mångsidigt till hjälpmedel och teknologiska möjligheter, utnyttjar dem i sitt arbete och handleder i användning, underhåll och anskaffning av dem • stödjer barnet och familjen i sorgearbete och diskuterar med barnet om döden med hänsyn till barnets utvecklingsnivå

	<ul style="list-style-type: none"> • agerar som medlem i arbetsgruppen i terminalvård och utnyttjar kunskap om terminalvård och stöd för familjen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och följer barnets och den ungas välbefinnande, meddelar sina observationer enligt arbetsenhetens anvisningar och säkerställer brådskande hjälp • handleder och assisterar resursorienterat i dagliga aktiviteter och motiverar sin verksamhet med kunskap om sjukdomar, skador, utvecklingsstörningar och syndrom samt deras verkan på funktionsförmågan • vårdar barnet och den unga enligt vårdanvisningarna och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap om barnsjukdomar, kroniska sjukdomar och infektioner hos barn och behandling av dem • agerar enligt målsättningarna för barnets och den ungas totala rehabilitering inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med föräldrarna och ett multiprofessionellt nätverk och tar smidigt hänsyn till olika situationer • förbereder barnet och familjen för undersökningar, åtgärder och terapier samt ger mångsidigt information och klientorienterat stöd i förberedelserna • förhindrar spridning av infektioner samt handleder familjen att förebygga och behandla infektionssjukdomar och motiverar sin verksamhet mångsidigt med kunskap om infektioner • stödjer och handleder barnet och familjen i vård och rehabilitering av barnsjukdomar och stärker resurserna och förmågan att klara av processerna • känner mångsidigt till hjälpmedel och teknologiska möjligheter, utnyttjar dem i sitt arbete och handleder klientorienterat i användning, underhåll och anskaffning av dem • stödjer barnet och familjen resursorienterat i sorgearbetet och diskuterar med barnet om döden med hänsyn till barnets utvecklingsnivå • agerar som medlem i arbetsgruppen i terminalvård och motiverar sin verksamhet mångsidigt med kunskap om terminalvård och stöd för familjen.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt utnyttjar i sitt arbete kunskaper om särdrag i läkemedelsbehandling av barn och unga • känner till och observerar som medlem i arbetsgruppen verkningar, skade- och biverkningar av de vanligaste läkemedlen som används för behandling sjukdomar, infektioner och kroniska sjukdomar hos barn samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar arbetsgruppen om dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt utnyttjar i sitt arbete kunskaper om särdrag i läkemedelsbehandling av barn och unga • känner till och observerar verkningar, skade- och biverkningar av läkemedel som används för behandling sjukdomar, infektioner och kroniska sjukdomar hos barn samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar arbetsgruppen om dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • handleder aktivt klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt utnyttjar i sitt arbete kunskaper om särdrag i läkemedelsbehandling av barn och unga • känner till, observerar och motiverar verkningar, skade- och biverkningar av läkemedel som används för behandling sjukdomar, infektioner och kroniska sjukdomar hos barn och

uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk samt informerar arbetsgruppen om dem.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbets säkerhet • identifierar säkerhetsriskerna och sörjer för klientens säkerhet • arbetar enligt ergonomiska principer • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet • identifierar känslor som arbetet väcker samt begär kollegialt stöd och handledning • upprätthåller för sin del ett bra arbetsklimat
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbets säkerhet • identifierar mångsidigt säkerhetsriskerna och sörjer för klientens säkerhet • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer och motiverar sin verksamhet med principer för aseptiskt arbete och lagstiftning • utvecklar sitt arbete med hänsyn till väsentliga belastnings- och riskfaktorer • hanterar professionellt känslor som arbetet väcker samt utnyttjar kollegialt stöd och handledning • upprätthåller och främjar för sin del ett bra arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbets säkerhet • identifierar mångsidigt säkerhetsriskerna och sörjer för klientens säkerhet och motiverar sina lösningar • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar och utvecklar sin verksamhet • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer och motiverar mångsidigt sin verksamhet med principer för aseptiskt arbete och lagstiftning • utvecklar sitt arbete med hänsyn till väsentliga belastnings- och riskfaktorer och motiverar sin verksamhet • hanterar professionellt känslor som arbetet väcker, utnyttjar kollegialt stöd och handledning samt motiverar deras betydelse för sin egen arbetshälsa • upprätthåller och främjar aktivt ett bra arbetsklimat.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sitt eget lärande och kunnande • identifierar en del av sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt • tar emot respons och anpassar sin verksamhet utifrån responsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i yrket • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sitt eget lärande och sina kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp realistiska mål för sin yrkesmässiga tillväxt • utvecklar sin verksamhet enligt respons och kraven i arbetet • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver samt motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och motiverar sin verksamhet med den
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt och mångsidigt sitt eget lärande och kunnande • identifierar mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp realistiska mål för sin yrkesmässiga tillväxt • utvecklar sin verksamhet enligt respons och kraven i arbetet och motiverar sin verksamhet • upprätthåller kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och motiverar mångsidigt sin verksamhet med den.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare i branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar produktifiering av sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete och anpassar smidigt sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och i verkliga arbetssituationer främja barns, ungas och familjers hälsa och välbefinnande. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.22. Mentalhälsoarbete och missbrukarvård, 40 kp (106241)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, anvisningar och principer för hållbar utveckling
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp och ett nätverk
- planera, genomföra och bedöma främjande av hälsan och välbefinnandet tillsammans med klienten
- använda professionella interaktionsfärdigheter i mentalhälsoarbete och missbrukarvård
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt i läkemedelsbehandling
- handleda i användning av tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, anvisningar och principer för hållbar utveckling.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper • agerar ansvarsfullt med hänsyn till branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket • känner till särdragen i mentalhälsoarbete och missbrukarvård ur synvinkeln självbestämmanderätt, vård oberoende av viljan och barnskydd • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens servicesystem, känner till klientavgifterna och använder sina kunskaper som medlem i arbetsgruppen i klienthandledningssituationer • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och genomför egenkontroll av enheten enligt anvisningarna • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer som medlem i arbetsgruppen • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar sin verksamhet • agerar ansvarsfullt och följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket och motiverar sin verksamhet • känner till särdragen i mentalhälsoarbete och missbrukarvård ur synvinkeln självbestämmanderätt, vård oberoende av viljan och barnskydd • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens servicesystem, känner till klientavgifterna och använder sina kunskaper i klienthandledningssituationer • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • utför egenkontroll och är insatt i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sin verksamhet • agerar ansvarsfullt och följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket och motiverar mångsidigt sin verksamhet • känner till särdragen i mentalhälsoarbete och missbrukarvård ur synvinkeln självbestämmanderätt, vård oberoende av viljan och barnskydd och agerar enligt dem

- utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens servicesystem, känner till klientavgifterna och använder sina kunskaper individuellt i klienthandledningssituationer
- iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen
- sätter sig aktivt in i arbetsplatsens planer för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete
- arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer och motiverar sin verksamhet samt gör förbättringsförslag
- följer principerna för hållbar utveckling, motiverar mångsidigt sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en arbetsgrupp och ett nätverk.

Att dokumentera och planera egna arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar dagliga och veckovisa arbetsuppgifter som medlem i arbetsgruppen • agerar i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk • uttrycker sitt ärende begripligt i olika kommunikationssituationer • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation och användning av sociala medier samt följer anvisningarna för säker nätanvändning • använder distans- och nätverkstjänster i multiprofessionellt samarbete • använder som medlem i arbetsgruppen klient- och patientdatasystem med hänsyn till bestämmelserna om datasekretess och tystnadsplikt • dokumenterar och sparar observationer och informerar arbetsgruppen om klientens tillstånd samt skaffar vid behov hjälp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter smidigt • samarbetar aktivt och ansvarsfullt som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och känner till de olika yrkesgruppernas uppgifter och ansvarsområden • uttrycker sitt ärende begripligt i olika kommunikationssituationer • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation och användning av sociala medier samt följer anvisningarna för säker nätanvändning • använder mångsidigt distans- och nätverkstjänster i multiprofessionellt samarbete • använder klient- och patientdatasystem med hänsyn till bestämmelserna om datasekretess och tystnadsplikt • dokumenterar och sparar observationer och informerar arbetsgruppen om klientens tillstånd muntligt och skriftligt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter med hänsyn till arbetsplatsens övriga planer och agerar smidigt i varierande situationer • agerar aktivt och ansvarsfullt som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk samt känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • uttrycker sitt ärende begripligt i olika kommunikationssituationer • känner till arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation och användning av sociala medier samt följer anvisningarna för säker nätanvändning • använder mångsidigt olika distans- och nätverkstjänster i multiprofessionellt samarbete • använder självständigt klient- och patientdatasystem med hänsyn till bestämmelserna om datasekretess och tystnadsplikt • dokumenterar och sparar observationer och informerar muntligt och skriftligt arbetsgruppen om viktiga omständigheter i klientens tillstånd.

Att vara medlem i en arbetsgemenskap	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler och rutiner • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • löser problem som medlem i arbetsgruppen • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen • medverkar ett bra arbetsklimat
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler och rutiner • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • löser problem och framför alternativa handlingsätt • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler och rutiner • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • löser problem och framför alternativa handlingsätt och motiverar sin verksamhet • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat och samarbete.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar tillsammans med klienten främjande av hälsan och välbefinnandet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens funktionsförmåga, resurser, beredskap för förändringar och förmåga att klara av dagliga sysslor • ser tillsammans med arbetsgruppen till att klienten och de närstående är delaktiga när behovet av tjänster fastställs, planeras och bedöms • gör, genomför, dokumenterar och utvärderar tillsammans med klienten en plan för daglig aktivitet för att främja hälsan och välbefinnandet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer mångsidigt klientens funktionsförmåga, resurser, beredskap för förändringar och förmåga att klara av dagliga sysslor • ser till att klienten och de närstående är delaktiga när behovet av tjänster fastställs, planeras och bedöms • genomför, uppdaterar, dokumenterar och utvärderar självständigt tillsammans med klienten en plan för daglig aktivitet för att främja hälsan och välbefinnandet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer mångsidigt och motiverat klientens funktionsförmåga, resurser, beredskap för förändringar och förmåga att klara av dagliga sysslor • ser aktivt till att klienten och de närstående är delaktiga när behovet av tjänster fastställs, planeras och bedöms • genomför, uppdaterar, dokumenterar och utvärderar självständigt och mångsidigt tillsammans med klienten en plan för daglig aktivitet för att främja hälsan och välbefinnandet.

Den studerande använder professionella interaktionsfärdigheter i mentalhälsoarbete och missbrukarvård.

Interaktion i klientsituationer	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • framställer sitt ärende begripligt och använder fackbegrepp i mentalhälsoarbete och missbrukarvård • observerar ordlös kommunikation i interaktionssituationer • lyssnar på klienten och beaktar klientens behov • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och utnyttjar lättbegripligt språk • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder som medlem i arbetsgruppen • betjänar och handleder ansvarsfullt och jämlikt klienterna i olika situationer, även i telefon och elektroniska medier och iakttar dataskydd och tystnadsplikt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • framställer sitt ärende begripligt, klart och förtroendeväckande samt använder fackbegrepp i mentalhälsoarbete och missbrukarvård • observerar ordlös kommunikation i interaktionssituationer • lyssnar på klienten och beaktar mångsidigt klientens behov • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och utnyttjar smidigt lättbegripligt språk • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion • använder klientorienterat talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen • betjänar och handleder ansvarsfullt och jämlikt klienterna i olika situationer, även i telefon och elektroniska medier och iakttar dataskydd och tystnadsplikt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • framställer sitt ärende klart, konstruktivt och förtroendeväckande samt använder yrkesmässiga begrepp i mentalhälsoarbete och missbrukarvård • observerar ordlös kommunikation i interaktionssituationer • lyssnar på klienten och beaktar aktivt och mångsidigt klientens behov • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och använder smidigt och mångsidigt lättbegripligt språk • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion • använder mångsidigt och klientorienterat talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen • betjänar och handleder ansvarsfullt och jämlikt klienterna i olika situationer, även i telefon och elektroniska medier och iakttar dataskydd och tystnadsplikt.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i mentalhälsoarbete och missbrukarvård och läkemedelsbehandling.

Att utnyttja evidensbaserade kunskaper, rekommendationer och arbetsmetoder	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar väsentliga psykiska och missbruksrelaterade problem och sjukdomar och utnyttjar informationen som medlem i arbetsgruppen • identifierar väsentliga somatiska sjukdomar och smittsamma sjukdomar och känner metoderna för behandling av dem och agerar som medlem i arbetsgruppen enligt dem • utnyttjar i sitt arbete viktiga evidensbaserade rekommendationer och använder dem i klientarbetet • använder som medlem i arbetsgruppen viktiga arbetsmetoder för individer och grupper inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård • bedömer och stödjer funktionsförmågan, förmågan att klara av dagliga sysslor och hjälpbehovet hos mentalvårds- och missbrukarklienter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar psykiska och missbruksrelaterade problem och sjukdomar och utnyttjar informationen resursorienterat i klientarbetet • identifierar väsentliga somatiska sjukdomar och smittsamma sjukdomar och känner metoderna för behandling av dem och agerar enligt dem • utnyttjar i sitt arbete evidensbaserade rekommendationer och använder dem mångsidigt i klientarbetet • planerar och använder ändamålsenligt arbetsmetoder för individer och grupper inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård • bedömer och stödjer mångsidigt funktionsförmågan, förmågan att klara av dagliga sysslor och hjälpbehovet hos mentalvårds- och missbrukarklienter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar psykiska och missbruksrelaterade problem och sjukdomar och utnyttjar informationen mångsidigt och resursorienterat i klientarbetet • identifierar väsentliga somatiska sjukdomar och smittsamma sjukdomar och känner metoderna för behandling av dem och deras effekter på funktionsförmågan hos mentalvårds- och missbrukarklienter och agerar enligt evidensbaserad kunskap • utnyttjar i sitt klientarbete evidensbaserade rekommendationer och använder dem mångsidigt och resursorienterat • planerar och använder mångsidigt och ändamålsenligt arbetsmetoder för individer och grupper inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård • bedömer och stödjer mångsidigt funktionsförmågan, förmågan att klara av dagliga sysslor och hjälpbehovet hos mentalvårds- och missbrukarklienter och tar hänsyn till de närstående.

Att främja funktionsförmåga och delaktighet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och motiverar klienten att främja och upprätthålla sin funktionsförmåga • tar i sitt arbete hänsyn till viktiga faktorer som påverkar klientens funktionsförmåga • assisterar klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen • handleder klienten i skötsel av hemmet, klädvård, näring, matinköp och matlagning • observerar säkerhet, tillgänglighet och trivsel i klientens omgivning • använder funktionella metoder och utnyttjar kulturens, motionens och konstens möjligheter att främja delaktighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och motiverar resursorienterat klienten att främja och upprätthålla sin funktionsförmåga • tar i sitt arbete hänsyn till viktiga faktorer som påverkar klientens funktionsförmåga och agerar klientorienterat • handleder och uppmuntrar resursorienterat klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen • handleder klienten i skötsel av hemmet, klädvård, näring, matinköp och matlagning och uppmuntrar till självständighet • observerar och främjar säkerhet, tillgänglighet och trivsel i klientens omgivning • använder mångsidigt funktionella metoder och utnyttjar kulturens, motionens och konstens möjligheter att främja delaktighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och motiverar resursorienterat klienten att främja och upprätthålla sin funktionsförmåga och sin livshantering • tar i sitt arbete hänsyn till viktiga faktorer som påverkar klientens funktionsförmåga och använder dem resursorienterat och klientorienterat i klientarbete • handleder och uppmuntrar resursorienterat och ändamålsenligt klienten i dagliga aktiviteter och självständig hantering av vardagen • handleder klienten mångsidigt i skötsel av hemmet, klädvård, näring, matinköp och matlagning och uppmuntrar till självständighet • observerar och främjar mångsidigt säkerhet, tillgänglighet och trivsel i klientens omgivning • använder mångsidigt och ändamålsenligt funktionella metoder och utnyttjar kulturens, motionens och konstens möjligheter att främja delaktighet.

**Att handleda vid användning och underhåll av
hjälpmedel och teknologi som stödjer välbefinnande**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten vid anskaffning, användning och underhåll av hjälpmedel och teknologi som stödjer välbefinnande • upprätthåller sitt kunnande i välfärdsteknologi och utnyttjar som medlem i arbetsgruppen teknologins möjligheter i sitt arbete • handleder klienterna att utnyttja välfärdsteknologins möjligheter för att främja välbefinnande och hälsa • tar i sitt arbete hänsyn till fördelarna, begränsningarna och riskerna med teknik och media
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten vid anskaffning, användning och underhåll av hjälpmedel och teknologi som stödjer välbefinnande • upprätthåller sitt kunnande i välfärdsteknologi och utnyttjar teknologins möjligheter säkert och ändamålsenligt i sitt arbete • handleder klienterna att utnyttja välfärdsteknologins möjligheter för att främja välbefinnande och hälsa och motiverar sin verksamhet • tar i sitt arbete hänsyn till fördelarna, begränsningarna och riskerna med teknik och media
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder aktivt klienten vid anskaffning, användning och underhåll av hjälpmedel och teknologi som stödjer välbefinnande • upprätthåller sitt kunnande i välfärdsteknologi och utnyttjar teknologins möjligheter säkert, ändamålsenligt och mångsidigt i sitt arbete • handleder klienterna att utnyttja välfärdsteknologins möjligheter för att främja välbefinnande och hälsa och motiverar sin verksamhet • tar i sitt arbete hänsyn till fördelarna, begränsningarna och riskerna med teknik och media.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt behärskar läkemedelsbehandling av de vanligaste psykiska och missbruksrelaterade sjukdomarna • känner till och observerar verkningar, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i mentalhälsoarbete och missbrukarvård, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna och uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • observerar verkningarna om läkemedel inte intagits i mentalhälsoarbete och missbrukarvård • observerar som medlem av arbetsgruppen särdragen vid läkemedelsbehandling oberoende av viljan
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt behärskar läkemedelsbehandling av de vanligaste psykiska och missbruksrelaterade sjukdomarna • känner till och observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i akuta situationer, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna och uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • observerar verkningarna om läkemedel inte intagits i mentalhälsoarbete och missbrukarvård • observerar särdragen vid läkemedelsbehandling oberoende av viljan
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten och de närstående om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt behärskar läkemedelsbehandling av de vanligaste psykiska och missbruksrelaterade sjukdomarna • känner till och observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i akuta situationer, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna och uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • observerar verkningarna om läkemedel inte intagits i mentalhälsoarbete och missbrukarvård • observerar särdragen vid läkemedelsbehandling oberoende av viljan och försöker samarbeta med klienten.
--	---

Den studerande handleder klienterna om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet och klientens vård- och servicekedja samt utnyttjar informationen tillsammans med arbetsgruppen • lyssnar på klienten och tar hänsyn till klientens behov • handleder klienten och de närstående till tjänster som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet och klientens vård- och servicekedja, utnyttjar kunskapen i sitt arbete och uppdaterar sina kunskaper • lyssnar aktivt på klienten och tar hänsyn till klientens behov • handleder klienten och de närstående till tjänster samt presenterar alternativ
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner mångsidigt till servicesystemet och klientens vård- och servicekedja, utnyttjar kunskapen i sitt arbete och uppdaterar sina kunskaper • lyssnar aktivt på klienten och tar mångsidigt hänsyn till klientens behov • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster samt presenterar alternativ för klienten på ett ändamålsenligt sätt.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar som medlem i arbetsgruppen enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik • följer bestämmelserna för bekämpning av smittsamma sjukdomar och förebygger smittspridning med sin verksamhet • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i arbetet • arbetar enligt ergonomiska principer och använder säkert olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga • tar ansvar för sin egen arbetsförmåga, säkerhet och arbetshälsa • använder arbetshandledning för att främja sin arbetshälsa
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik och motiverar sin verksamhet • följer bestämmelserna för bekämpning av smittsamma sjukdomar och förebygger smittspridning med sin verksamhet • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i arbetet och förebygger dem • arbetar enligt ergonomiska principer och använder säkert och ändamålsenligt olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga • tar ansvar för sin egen arbetsförmåga och säkerhet och främjar sin arbetshälsa • använder arbetshandledning för att främja sin arbetshälsa och sitt yrkesmässiga kunnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver och förebygger risker • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik och motiverar mångsidigt sin verksamhet • följer bestämmelserna för bekämpning av smittsamma sjukdomar och förebygger smittspridning med sin verksamhet • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i arbetet, förebygger dem och gör förbättringsförslag • arbetar enligt ergonomiska principer och använder säkert, ändamålsenligt och mångsidigt olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga • tar ansvar för sin egen arbetsförmåga och säkerhet och främjar sin arbetshälsa samt motiverar sin verksamhet • använder arbetshandledning för att främja sin arbetshälsa och sitt yrkesmässiga kunnande.

Den studerande utvärderar och utvecklar den egna verksamheten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina styrkor och utvecklingsområden samt anpassar sin verksamhet enligt respons • motiverar sina lösningar med yrkesmässig kunskap • fattar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp beslut inom sitt ansvarsområde • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i yrket
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina styrkor och utvecklingsområden samt utvecklar sin verksamhet utifrån respons • motiverar sina lösningar mångsidigt med yrkesmässig kunskap • fattar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp självständiga beslut inom sitt ansvarsområde • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina styrkor och utvecklingsområden samt utvecklar sin verksamhet aktivt utifrån respons • motiverar sina lösningar mångsidigt med yrkesmässig kunskap och tillämpar dem i olika situationer • fattar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp självständiga beslut inom sitt ansvarsområde och gör utvecklingsförslag • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som arbetet kräver

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.23. Mentalhälsoarbete och missbrukarvård i klient- och nätverksarbete, 35 kp (106239)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer
- planera sitt arbete, samarbeta med klienten och de närstående och ett multiprofessionellt nätverk
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- utföra förebyggande och rehabiliterande arbete i olika arbetsmiljöer
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i klient- och nätverksarbete samt i läkemedelsbehandling
- främja funktionsförmågan och förmågan att klara av dagliga aktiviteter hos klienter inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård
- ge handledning om användning av tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa

- bedöma sina möjligheter att bli företagare inom branschen
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning samt anvisningarna och principerna för förebyggande och rehabiliterande mentalhälsoarbete och missbrukarvård som medlem i arbetsgruppen • känner till arbetsplatsens kvalitetsrekommendationer, verksamhetsprinciper och plan för egenkontroll samt agerar som medlem i arbetsgruppen enligt dem • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare • känner till principerna för juridiskt förutseende och använder dem i sitt arbete • respekterar klientens självständiga aktivitet • agerar enligt principerna för hållbar utveckling och handleder klienten till hållbar utveckling i vardagen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning samt anvisningarna och principerna för förebyggande och rehabiliterande mentalhälsoarbete och missbrukarvård • känner till arbetsplatsens kvalitetsrekommendationer, verksamhetsprinciper och plan för egenkontroll samt agerar enligt dem • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare • känner till principerna för juridiskt förutseende och använder dem i sitt arbete • respekterar klientens självständiga aktivitet och främjar klientens medvetenhet om sina rättigheter • agerar enligt principerna för hållbar utveckling och handleder klienten till hållbar utveckling i vardagen och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning samt anvisningarna och principerna för förebyggande och rehabiliterande mentalhälsoarbete och missbrukarvård och motiverar sin verksamhet • känner till arbetsplatsens kvalitetsrekommendationer, verksamhetsprinciper och plan för egenkontroll och agerar enligt dem samt tillämpar dem i sitt arbete • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare • känner till principerna för juridiskt förutseende och använder dem i sitt arbete • respekterar klientens aktivitet och främjar aktivt klientens medvetenhet om sina rättigheter • agerar enligt principerna för hållbar utveckling, handleder klienten till hållbar utveckling i vardagen och motiverar mångsidigt sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete, samarbetar med klienten samt de närstående och ett multiprofessionellt nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till klienternas individuella behov • agerar som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk • gör val, fattar beslut och löser problem i arbetet inom närvårdarens ansvarsområde i bekanta arbetssituationer • uttrycker sitt ärende begripligt och är villig att betjäna klienter • gör en plan, genomför och utvärderar den tillsammans med klienten • dokumenterar de olika skedena i processen för klientarbetet med hänsyn till klient- och dataskydd • bedömer hur brådskande behovet av vård eller stöd är och handleder som medlem i arbetsgruppen klienten om att söka tjänster • betjänar klienterna ansvarsfullt i olika situationer, i telefon samt med elektroniska medier
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter smidigt och tar hänsyn till klienternas individuella behov • samarbetar aktivt och ansvarsfullt som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och känner till de olika yrkesgruppernas uppgifter och ansvarsområden • fattar beslut samt löser problem i arbetet inom närvårdarens ansvarsområde, löser problem och skaffar mer information som stöd för sina lösningar • uttrycker sitt ärende begripligt och betjänar klienterna ansvarsfullt i olika situationer • gör en plan, genomför och utvärderar den tillsammans med klienten och de närstående • dokumenterar helhetsbetonat de olika skedena i processen för klientarbetet med hänsyn till klient- och dataskydd • bedömer hur brådskande behovet av vård eller stöd är och handleder klienten om att söka tjänster • betjänar klienterna ansvarsfullt i olika situationer, i telefon samt med elektroniska medier
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter smidigt och tar hänsyn till klienternas och deras närståendes individuella behov • är en aktiv och ansvarsfull medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp och känner till de olika yrkesgruppernas uppgifter och ansvarsområden • fattar beslut i arbetet inom närvårdarens ansvarsområde och löser problem och motiverar sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • uttrycker sitt ärende begripligt och betjänar klienterna ansvarsfullt i olika situationer • gör en individuell plan, genomför och utvärderar den tillsammans med klienten och de närstående • dokumenterar helhetsbetonat de olika skedena i processen för klientarbetet med hänsyn till klient- och dataskydd

- bedömer hur brådskande behovet av vård eller stöd är samt handleder och ger självständigt klienten och de närstående råd om att söka vård eller tjänster
- betjänar klienterna ansvarsfullt i olika situationer, även i telefon samt med elektroniska medier.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Att främja samarbets- och vårdrelationen	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till företeelserna i samarbete och vårdrelationer och använder dem som medlem i arbetsgruppen • bemöter klienten professionellt och skapar en trygg interaktionsrelation • skapar en jämställd samarbetsrelation med klienten som medlem i arbetsgruppen • tar hänsyn till faktorer som påverkar hur förtroende uppkommer och bevaras och reglerar distansen • observerar transferens och mottransferens samt betydelsen av motstånd och försvarsmekanismer i interaktionsrelationen • använder aktivt lyssnande i interaktionsrelationen • förstår betydelsen av dialog i samarbetsrelationen med klienten och nätverket • avslutar samarbets- och vårdrelationen ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till företeelserna i samarbete och vårdrelationer och använder dem professionellt • bemöter klienten professionellt och skapar en trygg interaktionsrelation • skapar en jämställd samarbetsrelation med klienten • tar hänsyn till faktorer som påverkar hur förtroende uppkommer och bevaras och reglerar distansen professionellt • observerar transferens och mottransferens samt betydelsen av motstånd och försvarsmekanismer i interaktionsrelationen och vårdprocessen • använder aktivt lyssnande i interaktionsrelationen med klienten och de närstående • använder dialog i samarbetsrelationen med klienten och de närstående • avslutar samarbets- och vårdrelationen ansvarsfullt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till företeelserna i samarbete och vårdrelationer och använder dem professionellt • bemöter klienten professionellt och skapar en trygg interaktionsrelation • skapar en jämställd samarbetsrelation med klienten och de närstående • tar hänsyn till faktorer som påverkar hur förtroende uppkommer och bevaras och reglerar distansen och motiverar sin verksamhet med kunskap • observerar transferens och mottransferens samt betydelsen av motstånd och försvarsmekanismer i arbete i interaktionsrelationen, vårdprocessen och i arbetet med nätverket • använder mångsidigt aktivt lyssnande i interaktionsrelationen med klienten och de närstående • använder aktivt dialog i samarbetsrelationen med klienten och de närstående • avslutar samarbets- och vårdrelationen professionellt och ansvarsfullt.

Att agera kulturmedvetet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar med klienter från olika kulturer • tar i sin verksamhet hänsyn till klientens andliga, psykiska och etiska behov • tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa • tar hänsyn till sexuell mångfald hos klienterna • agerar könsmedvetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar med klienter från olika kulturer och skaffar information om kulturell mångfald • tar i sin verksamhet mångsidigt hänsyn till klientens andliga, psykiska och etiska behov • tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa • tar hänsyn till sexuell mångfald hos klienterna • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade könsförväntningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar med klienter från olika kulturer och skaffar aktivt information om kulturell mångfald • tar i sin verksamhet mångsidigt hänsyn till klientens andliga, psykiska och etiska behov och motiverar sin verksamhet • tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa • tar hänsyn till sexuell mångfald hos klienterna • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade könsförväntningar och främjar jämställdhet mellan könen med sin verksamhet.

Den studerande utför förebyggande och rehabiliterande arbete i olika arbetsmiljöer.

Att främja klientens mentala välbefinnande, mentala hälsa och drogfrihet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer positiv psykisk hälsa och återhämtningsorientering hos klienten och tar hänsyn till klienter med olika ålder och bakgrund • identifierar riskbeteende och skadorna av det • känner till jourtjänster och mobila tjänster och hänvisar som medlem i arbetsgruppen klienterna till dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer positiv psykisk hälsa och återhämtningsorientering hos klienten och tar mångsidigt hänsyn till klienter med olika ålder och bakgrund • identifierar riskbeteende och skadan av det • känner till jourtjänster och mobila tjänster och hänvisar självständigt klienterna till dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer positiv psykisk hälsa och återhämtningsorientering hos klienten och tar mångsidigt och individuellt hänsyn till klienter med olika ålder och bakgrund • identifierar riskbeteende och skadorna av det samt tar upp riskbeteende till diskussion • känner till jourtjänster och mobila tjänster och hänvisar självständigt och målmedvetet klienterna till dem.

Att stärka status och delaktighet hos klienter med psykiska och missbruksrelaterade problem	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • möjliggör för klienten att göra val i det dagliga livet • respekterar klientens integritet och val • lyssnar på klientens åsikter och främjar klientens möjligheter att påverka och vara delaktig i sitt eget liv • motiverar klienten till gemensamma aktiviteter • utnyttjar erfarenhetsexperter och kollegialt stöd i klientarbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • möjliggör för klienten att göra val i det dagliga livet och erbjuder olika alternativ • respekterar klientens integritet och val • lyssnar på klientens åsikter och främjar klientens möjligheter att påverka och vara delaktig i sitt eget liv och sin näromgivning • motiverar klienten till gemensamma aktiviteter och stärker klientens känsla av grupp- eller gemenskapstillhörighet • utnyttjar erfarenhetsexperter och kollegialt stöd i klientarbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • möjliggör för klienten att göra val i det dagliga livet och erbjuder mångsidigt olika alternativ • respekterar klientens integritet och val • lyssnar på klientens åsikter och främjar klientens möjligheter att påverka och vara delaktig i sitt eget liv, sin näromgivning och samhället • motiverar aktivt klienten till gemensamma aktiviteter och stärker klientens känsla av grupp- eller gemenskapstillhörighet • använder erfarenhetsexperter och kollegialt stöd i klientarbetet samt utnyttjar deras kunskaper.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i klient- och nätverksarbete samt i läkemedelsbehandling.

Att utnyttja evidensbaserade kunskaper, rekommendationer och arbetsmetoder	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar viktiga mentala och missbruksrelaterade problem och sjukdomar hos klienter i olika åldrar och med olika bakgrund och utnyttjar informationen i klientarbetet • känner till viktiga förebyggande, terapeutiska och rehabiliterande metoder inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt evidensbaserade rekommendationer och använder dem i klientarbetet • främjar hälsa och livshantering hos klienter med psykiska och missbruksrelaterade problem och sjukdomar samt förebygger som medlem i arbetsgruppen faktorer som utgör säkerhetshot • planerar och använder viktiga förebyggande, terapeutiska och rehabiliterande arbetsmetoder inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård individuellt och i grupp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mentala och missbruksrelaterade problem och sjukdomar hos klienter i olika åldrar och med olika bakgrund och utnyttjar informationen aktivt i klientarbetet • känner till förebyggande, terapeutiska och rehabiliterande metoder inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt evidensbaserade rekommendationer och använder dem mångsidigt i klientarbetet • främjar hälsa och livshantering hos klienter med psykiska och missbruksrelaterade problem och sjukdomar samt förebygger faktorer som utgör säkerhetshot • planerar och använder förebyggande, terapeutiska och rehabiliterande arbetsmetoder ändamålsenligt inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård individuellt och i grupp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mentala och missbruksrelaterade problem och sjukdomar hos klienter i olika åldrar och med olika bakgrund och utnyttjar informationen aktivt och mångsidigt i klientarbetet • känner till metoderna inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård samt evidensbaserade rekommendationer och använder dem mångsidigt och resursorienterat i klientarbetet • främjar aktivt hälsa och livshantering hos klienter med psykiska och missbruksrelaterade problem och sjukdomar samt förebygger faktorer som utgör säkerhetshot • planerar och använder mångsidigt förebyggande, terapeutiska och rehabiliterande arbetsmetoder ändamålsenligt inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård individuellt och i grupp.

Att identifiera kriser inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar några psykiska kriser och deras olika stadier och använder en del metoder för krisarbete tillsammans med arbetsgruppen • utnyttjar som medlem i arbetsgruppen kunskaper om effekter av kriser och trauman i mentalhälsoarbete och missbrukarvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar olika psykiska kriser och deras olika stadier och använder olika metoder för krisarbete tillsammans med arbetsgruppen • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om effekter av kriser och trauman i mentalhälsoarbete och missbrukarvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt olika psykiska kriser och deras olika stadier och använder klientorienterat olika metoder för krisarbete tillsammans med arbetsgruppen • utnyttjar helhetsbetonat i sitt arbete kunskaper om effekter av kriser och trauman i mentalhälsoarbete och missbrukarvård.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete inom sitt eget ansvarsområde • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste psykiska och missbruksrelaterade sjukdomarna • känner till och observerar verkningar, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i mentalhälsoarbete och missbrukarvård, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar muntligt om dem i arbetsgruppen • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • motiverar klienten enligt den individuella planen för läkemedelsbehandling • uppmärksammar och motiverar, som medlem i arbetsgruppen, för klienten verkningarna av att inte ta sina läkemedel
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete inom sitt eget ansvarsområde • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste psykiska och missbruksrelaterade sjukdomarna • känner till och observerar verkningarna, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i mentalhälsoarbete och missbrukarvård, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar muntligt och skriftligt om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • identifierar eventuella risker som påverkar klientens läkemedelsbehandling och informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • använder motiverande metoder i sin handledning av klienten och de närstående vid genomförandet av den individuella planen för läkemedelsbehandling • uppmärksammar och motiverar för klienten verkningarna av att inte ta sina läkemedel
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete inom sitt eget ansvarsområde • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av den vanligaste användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste psykiska och missbruksrelaterade sjukdomarna • känner till och observerar verkningarna, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i akuta situationer, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna och uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • identifierar eventuella risker som påverkar klientens läkemedelsbehandling, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem • använder motiverande metoder i sin handledning av klienten och de närstående vid genomförandet av den individuella planen för läkemedelsbehandling och motiverar dess betydelse för klienten • uppmärksammar och motiverar för klienten verkningarna av att inte ta sina läkemedel samt motiverar klienten i läkemedelsbehandlingen.
--------------	--

Den studerande främjar funktionsförmågan och förmågan att klara av dagliga aktiviteter hos klienter med mentala och missbruksrelaterade problem.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • assisterar klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen med hänsyn till klientens funktionsförmåga • handleder och motiverar klienten att främja och upprätthålla sin funktionsförmåga • handleder och assisterar klienten i munhälsovård och grundvård • handleder klienten i vård av hemmet, näring, matinköp och matlagning • använder funktionella metoder och utnyttjar kulturens, motionens och konstens möjligheter att främja delaktigheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • assisterar och uppmuntrar resursorienterat klienten i dagliga aktiviteter och hantering av vardagen med hänsyn till klientens funktionsförmåga • handleder och motiverar resursorienterat klienten att främja och upprätthålla sin funktionsförmåga • handleder och assisterar klienten i munhälsovård och grundvård samt motiverar till egenvård • handleder klienten i vård av hemmet, näring, matinköp och matlagning och uppmuntrar klienten till självständighet • använder mångsidigt funktionella metoder och utnyttjar kulturens, motionens och konstens möjligheter att främja delaktigheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • assisterar och uppmuntrar ändamålsenligt och resursorienterat klienten i dagliga aktiviteter och självständig hantering av vardagen med hänsyn till klientens funktionsförmåga • handleder och motiverar resursorienterat klienten att främja och upprätthålla sin funktionsförmåga och sin livshantering • handleder och assisterar klienten mångsidigt i munhälsovård och grundvård samt motiverar till egenvård • handleder klienten i vård av hemmet, näring, matinköp och matlagning och uppmuntrar klienten till självständighet och tar hänsyn till klientens önskemål • använder mångsidigt och ändamålsenligt funktionella metoder och utnyttjar kulturens, motionens och konstens möjligheter att främja delaktigheten.

Den studerande handleder om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar den grundläggande uppgiften vid sin verksamhetsenhet och agerar enligt den • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • känner till hur kombinerade tjänster organiseras och stödjer klienten att använda tjänster • handleder klienten och de närstående att få behövliga tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner som medlem av organisationen till den grundläggande uppgiften vid sin verksamhetsenhet och agerar enligt den • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • känner till hur kombinerade tjänster organiseras samt motiverar och stödjer klienten och de närstående att välja och använda tjänster • motiverar och handleder klienten och de närstående att få behövliga tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner som medlem av organisationen till den grundläggande uppgiften vid sin verksamhetsenhet och det övergripande servicesystemet och agerar därefter • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • känner till hur kombinerade tjänster organiseras samt motiverar och stödjer klienten och de närstående att välja och använda tjänster på ett ändamålsenligt sätt • motiverar och handleder klienten och de närstående att få behövliga tjänster samt framför alternativ.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förutser som medlem i arbetsgruppen tillsammans med klienten faktorer som utgör ett hot mot hälsan och välbefinnandet och är en säkerhetsrisk • identifierar etiskt svåra situationer och kan lösa dem som medlem i arbetsgruppen • främjar klientens självständighet och delaktighet och tar hänsyn till de närstående och omgivningen • främjar som medlem i arbetsgruppen klientens förmåga att besluta om egna angelägenheter som aktör i eget liv • främjar klientens livskompetens, hälsa och säkerhetskunskaper
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förutser tillsammans med klienten faktorer som utgör ett hot mot hälsan och välbefinnandet samt är en säkerhetsrisk • agerar professionellt i etiskt svåra situationer • främjar klientens självständighet och delaktighet och tar hänsyn till de närstående och omgivningen • främjar klientens förmåga att besluta om egna angelägenheter som aktör i eget liv • främjar klientens livskompetens, hälsa och säkerhetskunskaper
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förutser och förebygger tillsammans med klienten faktorer som utgör ett hot mot hälsan och välbefinnandet samt är en säkerhetsrisk och gör utvecklingsförslag för att förbättra säkerheten • agerar professionellt i etiskt svåra situationer och löser dem på olika sätt • främjar klientens självständighet och delaktighet tillsammans med klienten och tar hänsyn till de närstående och omgivningen • främjar aktivt klientens förmåga att besluta om egna angelägenheter som aktör i eget liv • främjar mångsidigt klientens livskompetens, hälsa och säkerhetskunskaper och tar hänsyn till de närstående och omgivningen och gör utvecklingsförslag.

Främjande av arbetshälsan och arbetarskyddet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • medverkar till ett bra arbetsklimat och förstår hur det påverkar klientnöjdheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat och förstår hur det påverkar klientnöjdheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker och motiverar sin verksamhet • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat och förstår hur det påverkar klientnöjdheten och gör förbättringsförslag.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare i välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar med handledning produktifiering av sina kunskaper • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom välfärds branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom välfärdsbranschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete och anpassar smidigt sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bidrar mångsidigt med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare inom välfärds branschen.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina styrkor och utvecklingsområden samt anpassar sin verksamhet enligt respons • motiverar sina lösningar med yrkesmässig kunskap • fattar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp beslut inom sitt ansvarsområde • upprätthåller kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt utnyttjar arbetshandledning i sitt arbete och sin yrkesmässiga tillväxt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina styrkor och utvecklingsområden samt utvecklar sin verksamhet utifrån respons • motiverar sina lösningar mångsidigt med yrkesmässig kunskap • fattar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp självständiga beslut inom sitt ansvarsområde • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt använder arbetshandledning i sitt arbete och sin yrkesmässiga tillväxt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina styrkor och utvecklingsområden samt utvecklar sin verksamhet aktivt utifrån respons • motiverar sina lösningar mångsidigt med yrkesmässig kunskap och tillämpar dem i olika situationer • fattar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp självständiga beslut inom sitt ansvarsområde och gör utvecklingsförslag • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt använder arbetshandledning i sitt arbete och sin yrkesmässiga tillväxt.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom mentalhälsoarbete och missbrukarvård eller i klientens hem. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.24. Att arbeta inom sjukvård, 35 kp (106247)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som gäller arbete inom social- och hälsovårdsbranschen
- planera sitt arbete i sjukvården och samarbeta med en arbetsgrupp och med ett nätverk
- planera, genomföra och utvärdera klientens sjukvård och omsorg
- interagera med klienten
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i sjukvårdsarbetet
- genomföra läkemedelsbehandling
- ge handledning om användning av olika tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper • följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • sätter sig in i arbetsplatsens plan för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete och arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll • följer principerna för hållbar utveckling • sorterar uppkommet avfall, återanvänder material och använder engångsprodukter på ett ändamålsenligt sätt • bemöter klienterna jämlikt och rättvist
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar sin verksamhet • agerar ansvarsfullt och följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket och motiverar sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • sätter sig aktivt in i arbetsplatsens plan för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete och arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet • använder engångsprodukter ändamålsenligt och tar hänsyn till ekonomi och mängden fall som samlas vid användningen av dem • sorterat uppkommet avfall, återvinner och återanvänder material samt tar hänsyn till aktiviteternas miljöeffekter • bemöter klienterna jämlikt och rättvist
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sin verksamhet • agerar ansvarsfullt och följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • sätter sig aktivt in i arbetsplatsens plan för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete och arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll och gör förbättringsförslag • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag • väljer och använder engångsprodukter ändamålsenligt och ekonomiskt och ser till att avfallet sorteras korrekt

	<ul style="list-style-type: none"> • återvinner och återanvänder material samt tar hänsyn till aktiviteternas miljöeffekter samt tänker på utrustningens livscykel • bemöter klienterna jämlikt och rättvist.
--	---

Den studerande planerar sitt arbete i sjukvården och samarbetar med en arbetsgrupp och ett nätverk.

Systematiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och sätter upp mål för sitt arbete som medlem i arbetsgruppen • planerar sitt arbete klientorienterat • planerar sina dagliga arbetsuppgifter som medlem i arbetsgruppen • gör val och fattar beslut som gäller arbetet som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och sätter upp mål för sitt arbete med hänsyn till klientens behov tillsammans med klienten • planerar sitt arbete klientorienterat tillsammans med hänsyn till klientens närstående • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsen övriga planer för verksamhet • planerar sin verksamhet som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp inom närvårdarens ansvarsområde och begär vid behov handledning • gör val och fattar beslut som gäller arbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter behovsorienterat upp mål för sitt arbete tillsammans med klienterna och planerar sitt arbete utifrån detta • planerar sitt arbete klientorienterat med hänsyn till klientens närstående, motiverar sin verksamhet och presenterar alternativa handlingsätt • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsen övriga planer för verksamhet och anpassar vid behov sina planer • planerar sin verksamhet som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp inom närvårdarens ansvarsområde och begär vid behov handledning • gör val och beslut som gäller arbetet och motiverar mångsidigt sin verksamhet.

Att arbeta som medlem i en arbetsgrupp	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och agerar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • löser problem som medlem i arbetsgruppen • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen • följer arbetsplatsens regler och rutiner • begär stöd för sitt arbete och utnyttjar konsultation • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och agerar aktivt som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • löser problem och framför alternativa handlingsätt • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen • följer arbetsplatsens regler och rutiner • begär aktivt stöd för sitt arbete och utnyttjar konsultation • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och agerar aktivt och smidigt som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp • löser problem och framför alternativa handlingsätt och motiverar sin verksamhet • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen och ger alternativa utvecklingsförslag • följer arbetsplatsens regler och rutiner • begär aktivt stöd för sitt arbete och utnyttjar konsultation och uppmuntrar arbetsgruppen att utnyttja stöd • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten.

Den studerande planerar, utför och utvärderar klientens sjukvård och omsorg.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> observerar klientens situation och tar hänsyn till klientens behov medverkar till att göra upp en plan som främjar klientens sjukvård och omsorg och använder finländsk klassificering av vårdarbete genomför och utvärderar planen som medlem i arbetsgruppen använder som medlem i arbetsgruppen patient- och klientdatasystemen enligt arbetsenhetens anvisningar och tar hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt dokumenterar som medlem i arbetsgruppen vårdprocessens olika skeden och begär vid behov hjälp svarar som medlem i arbetsgruppen för klientdokumenten på ett sådant sätt att klientens och den anställdas rättsskydd uppfylls
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> observerar klientens situation och tar mångsidigt hänsyn till klientens behov gör tillsammans med klienten upp en plan som främjar klientens sjukvård och omsorg och använder finländsk klassificering av vårdarbete genomför och utvärderar planen använder patient- och klientdatasystemen enligt arbetsenhetens anvisningar och tar hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt dokumenterar vårdprocessens olika skeden och informerar arbetsgruppen om klientens tillstånd muntligt och skriftligt svarar för klientdokumenten på ett sådant sätt att klientens och den anställdas rättsskydd uppfylls
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> observerar klientens situation och tar helhetsbetonat hänsyn till klientens behov utarbetar tillsammans med klienten och de närstående en plan som främjar klientens sjukvård och omsorg och använder finländsk klassificering av vårdarbete genomför och utvärderar planen för klienten och rådgör med arbetsgruppen, klienten och de närstående använder självständigt patient- och klientdatasystemen enligt arbetsenhetens anvisningar och tar hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt dokumenterar vårdprocessens olika skeden självständigt och klientorienterat och informerar arbetsgruppen om viktiga omständigheter i klientens tillstånd muntligt och skriftligt svarar för klientdokumenten på ett sådant sätt att klientens och den anställdas rättsskydd uppfylls och motiverar sin verksamhet.

Den studerande interagerar med klienten.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • är närvarande i interaktionssituationer med klienten och de närstående • använder i interaktionen talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen med klienterna • använder lättbegripligt tal och anpassar vid behov sin kommunikation • lyssnar på klientens åsikter och önskemål och stödjer som medlem i arbetsgruppen ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt och naturligt i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • är aktivt och omtänksamt närvarande i interaktionssituationer med klienten och de närstående • använder i interaktionen smidigt talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen med klienterna • använder lättbegripligt språk och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • lyssnar på klientens åsikter och önskemål och stödjer ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt, naturligt och ansvarsfullt i varierande interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • är aktivt och omtänksamt närvarande i interaktionssituationer med klienten och de närstående och skapar en känsla av trygghet • använder i interaktionen smidigt och mångsidigt talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen med klienterna • använder naturligt lättbegripligt tal och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och uppmuntrar klienten till att uttrycka sig själv • lyssnar på klientens åsikter och önskemål och stödjer ett delaktigt och betydelsefullt liv för klienten • tar hänsyn till klientens närstående och sociala nätverk • använder i sitt arbete informations- och kommunikationsteknik på ett mångsidigt och motiverar sin verksamhet.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i
branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande använder arbetsmetoder, verktyg och material som ingår i sjukvårdsarbete.

Att arbeta inom vård och omsorg av klienter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> utför klient- och behovsorienterat sjukvårdsarbete som medlem i arbetsgruppen stödjer, handleder och motiverar klienterna till att klara av dagliga sysslor på ett resursorienterat sätt i återkommande arbetssituationer vårdar enligt arbetsgruppens anvisningar klienter med de vanligaste inremedicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektioner, cancer, ögonsjukdomar och hudsjukdomar samt minnesjukdomar och utnyttjar evidensbaserad kunskap om sjukdomarna i sitt arbete vårdar enligt arbetsgruppens anvisningar klienter med psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och främjar klientens funktionsförmåga känner till vilka förändringar sjukdomar och åldrande orsakar i kroppens normala anatomi och fysiologi tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa samt sexuella läggning vårdar klienter med gynekologiska och urologiska sjukdomar som medlem i arbetsgruppen agerar som medlem i arbetsgruppen vid återupplivning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> utför klient- och behovsorienterat sjukvårdsarbete som multiprofessionellt samarbete stödjer, handleder och motiverar klienterna till att klara av dagliga sysslor på ett resursorienterat sätt vårdar klienter med de vanligaste inremedicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektioner, cancer, ögonsjukdomar och hudsjukdomar samt minnesjukdomar och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap vårdar klienter med psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och främjar resursorienterat klientens funktionsförmåga använder i sitt arbete evidensbaserad kunskap om förändringar som sjukdomar och åldrande orsakar i kroppens normala anatomi och fysiologi tar hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa samt sexuella läggning vårdar klienter med gynekologiska och urologiska sjukdomar agerar som medlem i arbetsgruppen vid återupplivning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> utför aktivt klient- och behovsorienterat sjukvårdsarbete som multiprofessionellt samarbete stödjer, handleder och motiverar klienterna till att klara av dagliga sysslor på ett resursorienterat sätt i varierande situationer vårdar självständigt klienter med de vanligaste inremedicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektioner, cancer, ögonsjukdomar och hudsjukdomar samt minnesjukdomar och motiverar mångsidigt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap

- vårdar individuellt klienter med psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar och främjar resursorienterat klientens funktionsförmåga
- använder i sitt arbete mångsidigt evidensbaserad kunskap om förändringar som sjukdomar och åldrande orsakar i kroppens normala anatomi och fysiologi
- tar individuellt hänsyn till klientens sexuella och reproduktiva hälsa samt sexuella läggning
- vårdar klienter med gynekologiska och urologiska sjukdomar
- agerar som medlem i arbetsgruppen vid återupplivning.

Att använda metoder för vårdarbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar klientens vitala funktioner och funktionsförmåga samt informerar om dem på överenskommet sätt • arbetar enligt aseptiska principer och utnyttjar kunskap om aseptik i sitt arbete • identifierar mikrobernas effekter på människans hälsa • utför som medlem i arbetsgruppen vård av smittsamma sjukdomar och genomför isolering enligt klientens situation samt motiverar sin verksamhet • förbereder, assisterar och utför vårdåtgärder (kontrollerar vitala funktioner så som blodtryck, puls, andningsfrekvens, blodsocker, syresaturation och temperatur; katetrisering, slemugning, syretillförsel, tar EKG och gör EKG-monitorering, förberedelse av sterila åtgärder, sondmatning, stygnborttagning och sårvård) som medlem i arbetsgruppen • tar prover för blodundersökningar som medlem i arbetsgruppen och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om grundläggande laboratorieundersökningar • förbereder klienten för undersökning, åtgärd och operation som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar klientens vitala funktioner och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem på överenskommet sätt • arbetar enligt aseptiska principer och motiverar sin verksamhet • känner till mikrobernas effekter på människans hälsa och motiverar sin verksamhet • utför vård av smittsamma sjukdomar och genomför isolering enligt klientens situation samt motiverar sin verksamhet • förbereder, assisterar och utför vårdåtgärder (kontrollerar vitala funktioner så som blodtryck, puls, andningsfrekvens, blodsocker, syresaturation och temperatur; katetrisering, slemugning, syretillförsel, tar EKG och gör EKG-monitorering, förberedelse av sterila åtgärder, sondmatning, stygnborttagning och sårvård) • tar prover för blodundersökningar och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om grundläggande laboratorieundersökningar • förbereder klienten för undersökning, åtgärd eller operation
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar klientens vitala funktioner och funktionsförmåga, dokumenterar sina observationer samt informerar om dem på överenskommet sätt • arbetar enligt aseptiska principer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • känner till mikrobernas effekter på människans hälsa och motiverar mångsidigt sin verksamhet • utför vård av smittsamma sjukdomar och genomför isolering enligt klientens situation samt motiverar sin verksamhet samt känner till hur förebyggande infektionskontrollen är organiserad • förbereder, assisterar och utför vårdåtgärder (kontrollerar vitala funktioner så som blodtryck, puls, andningsfrekvens, blodsocker, syresaturation och temperatur; katetrisering, slemugning, syretillförsel, tar EKG och gör EKG-monitorering, förberedelse av sterila åtgärder, sondmatning,

stygnborttagning och sårvård) och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap

- tar prover för blodundersökningar och utnyttjar i sitt arbete evidensbaserad kunskap om grundläggande laboratorieundersökningar
- förbereder självständigt klienten för undersökning, åtgärd eller operation.

Den studerande sörjer för klientens välbefinnande i sjukvårdsarbetet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på klientens näringsbehandling samt följer klientens näringsstatus • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på munhälsan • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på fothälsan • ger smärtbehandling och använder en del smärtbehandlingsmetoder • stödjer klientens psykiska hälsa och uppmuntrar till drogfrihet • observerar tillsammans med arbetsgruppen effekterna av sjukdom på klientens behov av sömn och vila • tar hänsyn till betydelsen av motion i behandlingen av olika sjukdomar som medlem av arbetsgruppen • utför terminalvård och vård av döende klienter som medlem av arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på klientens näringsbehandling samt bedömer och följer klientens näringsstatus • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på munhälsan samt identifierar svårigheter i basvården av munnen • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på fothälsan samt identifierar svårigheter i fotvården • ger smärtbehandling och använder olika smärtbehandlingsmetoder • stödjer klientens psykiska hälsa samt uppmuntrar och stödjer till drogfrihet • observerar effekterna av sjukdom på klientens behov av sömn och vila samt handleder klienten om sömn och vila • tar hänsyn till betydelsen av motion i behandlingen av olika sjukdomar • utför individuell terminalvård och vård av döende klienter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på klientens näringsbehandling samt bedömer och följer klientens näringsstatus och motiverar sin verksamhet • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på munhälsan, identifierar utmaningar i basvården av munnen samt samarbetar med sakkunniga • identifierar och tar hänsyn till effekterna av sjukdom på fothälsan, identifierar utmaningar i fotvården samt samarbetar med sakkunniga • ger smärtbehandling och använder olika smärtbehandlingsmetoder och förutser och tar hänsyn till förändringar i klientens tillstånd och funktionsförmåga • handleder klienten att främja sin psykiska hälsa och uppmuntrar samt stödjer till drogfrihet • observerar effekterna av sjukdom på klientens behov av sömn och vila samt handleder klienten om sömn och vila och erbjuder olika behandlingsalternativ mot brist på sömn och vila • tar hänsyn till betydelsen av motion i behandlingen av olika sjukdomar och handleder klienten • utför individuell terminalvård och vård av döende klienter och motiverar sin verksamhet.

Den studerande utför läkemedelsbehandling.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste inre medicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektionerna, cancerformerna, ögon-, hud- och minnessjukdomarna • känner till och observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste inre medicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektionerna, cancerformerna, ögon-, hud- och minnessjukdomarna och identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste inre medicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektionerna, cancerformerna, ögon-, hud- och minnessjukdomarna • känner till och observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste inre medicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektionerna, cancerformerna, ögon-, hud- och minnessjukdomarna och identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder aktivt klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den

	<p>elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den, användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till läkemedelsbehandling av de vanligaste inremedicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektionerna, cancerformerna, ögon-, hud- och minnessjukdomarna</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till, observerar och motiverar effekter, samverkningar och multimedicingering av de vanligaste inremedicinska, kirurgiska och neurologiska sjukdomarna, infektionerna, cancerformerna, ögon-, hud- och minnessjukdomarna och identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem.
--	--

Den studerande ger handledning om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • ger information om social- och hälsovårdstjänster och förmåner till klienten och de närstående • handleder klienten att använda elektroniska tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården • samarbetar multiprofessionellt för att säkra kontinuitet i klientens vård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • ger ändamålsenlig information om social- och hälsovårdstjänster och förmåner till klienten och de närstående • handleder klienten att använda elektroniska tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården • samarbetar multiprofessionellt för att säkra kontinuitet i klientens vård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • ger ändamålsenlig och klientorienterat information om social- och hälsovårdstjänster och förmåner till klienten och de närstående • handleder klienten att använda elektroniska tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården • samarbetar multiprofessionellt på ett ändamålsenligt och klientorienterat sätt för att säkra kontinuitet i klientens vård.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att upprätthålla arbetshälsan och arbets säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer enhetens bestämmelser och anvisningar för arbetshälsa och arbets säkerhet • ta ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga • medverkar till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbets klimatets inverkan på klientnöjdheten • följer ergonomiska anvisningar i förflyttnings- och vård situationer • identifierar klientens resurser i förflyttnings- och vård situationer • använder hjälpmedel i förflyttnings- och vård situationer • identifierar klientens resurser i förflyttnings- och vård situationer • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete • upprätthåller arbetsförmågan och arbetshälsan
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer enhetens bestämmelser och anvisningar för arbetshälsa och arbets säkerhet • ta ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbets klimatets inverkan på klientnöjdheten • följer ergonomiska anvisningar i förflyttnings- och vård situationer • aktiverar klientens resurser i förflyttnings- och vård situationer • använder hjälpmedel smidigt i förflyttnings- och vård situationer • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete och förebygger dem • sköter aktivt sin arbetsförmåga och arbetshälsa
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som situationen kräver • följer enhetens bestämmelser och anvisningar för arbetshälsa och arbets säkerhet • ta ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbets klimatets inverkan på klientnöjdheten • tillämpar och motiverar ergonomiska anvisningar i förflyttnings- och vård situationer samt använder i sitt arbete aktivt en bra arbets ställning och motiverar faktorer som påverkar den egna arbets ställningen • tillämpar och motiverar användning av hjälpmedel i förflyttnings- och vård situationer

	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar, identifierar och aktiverar klientens resurser i förflyttnings- och vårdssituationer och utnyttjar naturliga rörelsemönster och arbetsställningar • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete och förebygger dem samt gör förbättringsförslag • sköter aktivt sin arbetsförmåga och arbetshälsa och motiverar faktorer som påverkar arbetsställningen.
--	--

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till klientsäkerheten och förebyggande av olycksfall i sjukvårdsarbetet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar i sitt arbete klienter med utmanande beteende samt våldshot i familjen och nära relationer, handleder om tillgång till hjälp och informerar arbetsgruppen • handleder klienten och de närstående om intressebevakning som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar omfattande hänsyn till klientsäkerheten och förebyggande av olyckor i arbetet och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar i sitt arbete klienter med utmanande beteende samt våldshot i familjen och nära relationer, handleder om tillgång till hjälp och informerar arbetsgruppen • handleder klienten och de närstående om intressebevakning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar omfattande hänsyn till klientsäkerheten och förebyggande av olyckor i sitt sjukvårdsarbete och motiverar sin verksamhet samt gör förbättringsförslag • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar i sitt arbete klienter med utmanande beteende samt våldshot i familjen och nära relationer och försöker med sin verksamhet förebygga svåra situationer och handleder om tillgång till hjälp och för frågan vidare i arbetsgruppen • handleder klienten och de närstående om intressebevakning.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina egna kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons samt utnyttjar respons i sin verksamhet • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som krävs i yrket • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och söker information från tillförlitliga källor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sina kunskaper • identifierar realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden och utnyttjar sina starka sidor • tar emot och ger respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i yrket och motiverar lösningarna med yrkesmässig kunskap • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och hämtar information från tillförlitliga källor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt kunnande • identifierar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad utveckla sin verksamhet • tar emot och ger respons och utvecklar sitt arbetssätt aktivt utifrån responsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i yrket samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och motiverar sin verksamhet med den och söker information från tillförlitliga källor.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom sjukvård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.25. Genomförandet av immobilisationsvård, 15 kp (106229)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja klientens välbefinnande med hjälp av immobilisationsvård
- planera sitt arbete som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- använda arbetsmetoder, arbetsredskap och produkter för immobilisationsvård och utföra immobilisationsvård
- handleda klienten och de närstående i användningen av tjänster för immobilisationsvård
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa

- utvärdera och utveckla sitt arbete.

Bedömning

Den studerande främjar klientens välbefinnande med hjälp av immobilisationsvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, föreskrifter och etiska verksamhetsprinciper • arbetar klientorienterat, tar hänsyn till klientens välbefinnande under immobilisationsvården och skapar en trygg atmosfär i vårdsituationen • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete • följer arbetsenhetens kvalitetsrekommendationer och bestämmelser för immobilisationsvård • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling och kostnadsmedvetet i samarbete med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, föreskrifter och etiska verksamhetsprinciper och motiverar sina åtgärder med dessa • arbetar klientorienterat, tar hänsyn till klientens välbefinnande under immobilisationsvården och skapar med olika metoder en trygg atmosfär i vårdsituationen • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete • följer arbetsenhetens kvalitetsrekommendationer och bestämmelser för immobilisationsvård • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet med dem samt agerar kostnadsmedvetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, föreskrifter och etiska verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sina åtgärder med dessa • arbetar klientorienterat, tar hänsyn till klientens välbefinnande under immobilisationsvården och skapar med olika metoder en trygg atmosfär i vårdsituationen och motiverar sin verksamhet • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt i sitt arbete • följer arbetsenhetens kvalitetsrekommendationer och bestämmelser för immobilisationsvård • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet samt agerar kostnadsmedvetet.

Den studerande planerar sitt arbete som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer tillsammans med arbetsgruppen med hänsyn till arbetsenhetens övriga planer • utnyttjar i planeringen av arbetet evidensbaserad kunskap om immobilisationsvård samt identifierar och bedömer klientens behov av immobilisationsvård tillsammans med arbetsgruppen • gör val och fattar beslut som gäller arbetet samt löser problem tillsammans med arbetsgruppen • samarbetar tillsammans med arbetsgruppen med klienten och de närstående • arbetar tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och deltar i klientens vårdprocess inom arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer genom att bilda sig en uppfattning om arbetet och genom att arbeta flexibelt i dagliga situationer • utnyttjar i planeringen av arbetet mångsidigt evidensbaserad kunskap om immobilisationsvård samt identifierar och bedömer mångsidigt klientens behov av immobilisationsvård • gör val och fattar beslut som gäller arbetet, löser problem och motiverar sin verksamhet samt gestaltar klientens vårdprocess • samarbetar med klienten, de närstående och en multiprofessionell arbetsgrupp • agerar ansvarsfullt i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och klientens vårdprocess
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och prioriterar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer och gestaltar sitt arbete samt arbetar smidigt i varierande situationer • tillämpar i planeringen av arbetet evidensbaserad kunskap om immobilisationsvård samt identifierar och bedömer mångsidigt klientens behov av immobilisationsvård • gör val och fattar beslut som gäller arbetet, motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap samt gestaltar klientens vårdprocess • samarbetar med klienten, de närstående och ett multiprofessionellt nätverk och utvecklar sitt arbete • agerar ansvarsfullt och ändamålsenligt i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och vårdprocessen.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • tar i sin interaktion hänsyn till klientens kommunikationsförmåga • handleder klienten och de närstående ansvarsfullt och professionellt tillsammans med arbetsgruppen och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt och klientorienterat i interaktionssituationer • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • handleder klienten och de närstående ansvarsfullt, individuellt, professionellt och uppmuntrande och tar hänsyn till verksamhet som främjar förmåga till egenvård samt datasekretess och tystnadsplikt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt, klientorienterat och aktivt i interaktionssituationer • anpassar sin interaktion efter klientens kommunikationsförmåga och tar hänsyn till klientens situation och känslor • handleder klienten och de närstående klientorienterat, professionellt och ansvarsfullt och motiverar till verksamhet som främjar förmågan till egenvård samt tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt.

Den studerande använder arbetsmetoder, arbetsredskap och produkter för immobilisationsvård och utför immobilisationsvård.

Att bedöma behovet av immobilisationsvård och förbereda vården.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer tillsammans med arbetsgruppen klientens behov av immobilisationsvård och använder kunskap om mekanismer för uppkomst av benfrakturer och senskador och frakturtyper hos klienter i olika åldrar • förbereder tillsammans med arbetsgruppen klienten för immobilisationsvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientorienterat behovet av immobilisationsvård och använder kunskap om mekanismer för uppkomst av benfrakturer och senskador och frakturtyper hos klienter i olika åldrar • förbereder klienten för immobilisationsvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientorienterat behovet av immobilisationsvård och motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om mekanismer för uppkomst av benfrakturer och senskador och frakturtyper hos klienter i olika åldrar • förbereder klienten för immobilisationsvård och motiverar sin verksamhet med kunskap om immobilisationsvård.

Att förbereda arbetsmiljön, välja vårdmaterial och utrustning

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder behandlingsrummet och beställer den vård- och arbetsutrustning samt stödmaterial som behövs vid frakturbehandling • väljer tillsammans med arbetsgruppen behövliga stödmaterial och använder kunskap om gipsning och olika stödtekniker samt stödmaterial
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder behandlingsrummet och beställer den vård- och arbetsutrustning samt stödmaterial som behövs vid frakturbehandling och tar i sitt arbete hänsyn till hållbar utveckling • väljer behövliga stödmaterial och använder mångsidigt kunskap om gipsning och olika stödtekniker samt stödmaterial
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder behandlingsrummet och beställer den vård- och arbetsutrustning som behövs vid frakturbehandling och tar i sitt arbete hänsyn till kostnadseffektivitet och hållbar utveckling • väljer motiverat behövliga stödmaterial och använder mångsidigt kunskaper om gipsning och olika stödtekniker samt stödmaterial och deras egenskaper.

Att underhålla arbets- och vårdmiljön samt utrustningen

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ser till att arbets- och vårdmiljön är ren • ser till att det finns tillräckligt med utrustning, beställer, fyller på material och för bort avfall tillsammans med arbetsgruppen och följer principerna för hållbar utveckling • underhåller utrustning som behövs vid immobilisationsvård tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ser ansvarfullt till att arbets- och vårdmiljön är ren • ser till att det finns tillräckligt med utrustning, beställer, fyller på material och för bort avfall enligt arbetsenhetens anvisningar och följer principerna för hållbar utveckling • underhåller utrustning som behövs vid immobilisationsvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ser ansvarfullt till att arbets- och vårdmiljön är ren och motiverar sin verksamhet med immobilisationsvårdarbete • ser till att det finns tillräckligt med utrustning, beställer, fyller på material och för bort avfall enligt arbetsenhetens anvisningar och arbetar kostnadsmedvetet och följer principerna för hållbar utveckling • underhåller utrustning som behövs vid immobilisationsvård och informerar arbetsgruppen om problem med driftsäkerheten.

Att utföra och assistera vid immobilisationsvård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför tillsammans med arbetsgruppen stödbehandling av frakturer i bra läge i övre och nedre extremiteter baserat på immobiliseringsordination och radiologiskt fynd • utför säkert tillsammans arbetsgruppen stödbehandling av de vanligaste frakturerna i bra läge i de övre extremiteterna och använder kunskap om immobilisationsvård av skador bland annat i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge och axel • assisterar som medlem i arbetsgruppen vid reponering av skador i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge och axel • utför säkert tillsammans arbetsgruppen stödbehandling av de vanligaste frakturerna i bra läge i de nedre extremiteterna och använder kunskap om immobiliseringsvård av skador bland annat i fot, vrist, underben, knä och lår • assisterar som medlem i arbetsgruppen vid reponering av skador i fot, vrist, underben, knä och lår • utför på ett klientorienterat sätt den stödbehandling som krävs för frakturen med korrekta anatomiska mått och vinklar, enligt principen för trepunktsstöd • kontrollerar funktionsförmågan i den stödbehandlade extremiteten tillsammans med arbetsgruppen • använder gipssåg och gipssax säkert och ändamålsenligt vid gipsborttagning • observerar hudens tillstånd, upptäcker vårdrelaterade problem i huden och utför aseptisk sårvård tillsammans med arbetsgruppen • deltar som medlem i arbetsgruppen i uppföljningen av klientens tillstånd och smärta under och efter åtgärden • vårdar och handleder klienten om smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel • handleder klienten under immobilisationsvården samt säkerställer fortsatt vård tillsammans med arbetsgruppen • dokumenterar observationer och genomförandet av behandlingen och informerar arbetsgruppen om sina observationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför stödbehandling av frakturer i bra läge i övre och nedre extremiteter baserat på immobiliseringsordination och radiologiskt fynd • utför säkert stödbehandling av de vanligaste frakturerna i bra läge i de övre extremiteterna och använder kunskap om immobilisationsvård av skador bland annat i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge och axel • assisterar som medlem i arbetsgruppen vid reponering av skador i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge och axel • utför säkert stödbehandling av de vanligaste frakturerna i bra läge i de nedre extremiteterna och använder kunskap om immobilisationsvård av skador bland annat i fot, vrist, underben, knä och lår • assisterar som medlem i arbetsgruppen vid reponering av skador i fot, vrist, underben, knä och lår • utför på ett klientorienterat sätt den stödbehandling som krävs för frakturen med korrekta anatomiska mått och vinklar, enligt principen för trepunktsstöd • kontrollerar funktionsförmågan i den stödbehandlade extremiteten

	<ul style="list-style-type: none"> • använder gipssåg och gipssax säkert och ändamålsenligt vid gipsborttagning • observerar hudens tillstånd, upptäcker vårdrelaterade problem i huden, utför aseptisk sårvård och möjliggör vård av huden under den fortsatta behandlingen • följer upp klientens tillstånd och smärta under och efter åtgärden • vårdar klienten och ger handledning om smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel och följer effekterna av smärtbehandlingen • handleder klienten och de närstående under immobiliseringsbehandlingen samt säkerställer fortsatt vård • dokumenterar mångsidigt observationer och genomförandet av behandlingen och informerar arbetsgruppen om sina observationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utför stödbehandling av frakturer i bra läge i övre och nedre extremiteter baserat på immobiliseringsordination och radiologiskt fynd • utför säkert och klientorienterat stödbehandling av de vanligaste frakturerna i bra läge i de övre extremiteterna och utnyttjar kunskaper om immobiliseringsbehandling av skador bland annat i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge och axel • assisterar som medlem i arbetsgruppen vid reponering av skador i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge och axel • utför säkert stödbehandling av de vanligaste frakturerna i bra läge i de nedre extremiteterna och utnyttjar kunskaper om immobiliseringsbehandling av skador bland annat i fot, vrist, underben, knä och lår • assisterar som medlem i arbetsgruppen vid reponering av skador i fot, vrist, underben, knä och lår • utför klientorienterat den stödbehandling som krävs för frakturen med korrekta anatomiska mått och vinklar, enligt principen för trepunktsstöd och motiverar sin verksamhet • kontrollerar funktionsförmågan i den stödbehandlade extremiteten • använder gipssåg och gipssax säkert och ändamålsenligt vid gipsborttagning • observerar hudens tillstånd, upptäcker problem i huden i samband med behandlingen, utför aseptisk sårvård och möjliggör vård av huden under den fortsatta behandlingen och motiverar sin verksamhet • följer helhetsbetonat upp klientens tillstånd och smärta under och efter åtgärden • vårdar mångsidigt klienten och ger handledning om smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel och följer upp effekterna av smärtbehandlingen • handleder klienten och de närstående under immobilisationsvården samt säkerställer fortsatt vård och motiverar sin verksamhet med kunskap om immobilisationsvård • dokumenterar mångsidigt observationer och genomförandet av behandlingen och informerar arbetsgruppen om sina observationer.

Att handleda i vård, att handleda användning av hjälpmedel, ortoser och viloskenor och hur dessa används	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten och de närstående anvisningar om fortsatt vård och vård i hemmet • handleder som medlem i arbetsgruppen klienten i att klara av dagliga sysslor och att leva hälsosamt • bedömer tillsammans med arbetsgruppen frakturpatientens behov av hjälpmedel och justerar en färdig ortos tills den passar och utnyttjar kunskaper om anatomi och fysiologi • handleder klienten att använda och justera ortoser, viloskenor och hjälpmedel • använder i sitt arbete hjälpmedelstjänster samt handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten och de närstående i användning av hjälpmedelstjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten och de närstående om anvisningar för fortsatt vård och hemvård och utnyttjar kunskaper om anatomi och fysiologi • handleder klienten i att klara av dagliga sysslor och att leva hälsosamt • bedömer frakturpatientens behov av hjälpmedel och justerar en färdig ortos tills den passar och utnyttjar kunskaper om anatomi och fysiologi • handleder klienten att använda och justera ortoser, viloskenor och hjälpmedel med hänsyn till användningsområde • använder i sitt arbete hjälpmedelstjänster och handleder klienten och de närstående i användning av hjälpmedelstjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten och de närstående om anvisningar för fortsatt vård och hemvård och utnyttjar mångsidigt kunskaper om anatomi och fysiologi • handleder mångsidigt klienten i att klara av dagliga sysslor och att leva hälsosamt • bedömer frakturpatientens behov av hjälpmedel och justerar en färdig ortos tills den passar och utnyttjar mångsidigt kunskaper om anatomi och fysiologi • handleder klienten att använda och justera ortoser, viloskenor och hjälpmedel med hänsyn till deras egenskaper och användningsområden samt motiverar och handleder om användningen av dem • använder i sitt arbete smidigt hjälpmedelstjänster och handleder klienten och de närstående individuellt om användning av hjälpmedel.

Den studerande handleder klienten och de närstående om användning av tjänster vid immobilisationsvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster samt presenterar alternativ för klienten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av tjänster samt presenterar ändamålsenliga alternativ för klienten.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta arbetshälsan och arbets säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer enhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet samt el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna och säkerhetsdatabladen samt använder ändamålsenliga arbetskläder och nödvändiga säkerhetsskydd • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete, anpassar sin verksamhet enligt respons • arbetar enligt ergonomiska principer och utnyttjar kroppens naturliga rörelsemönster i arbetet med immobiliseringsbehandling • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer enhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna samt säkerhetsdatabladen samt använder ändamålsenliga arbetskläder och nödvändiga säkerhetsskydd • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete, anpassar sin verksamhet enligt respons och utvecklar sina arbetssätt • arbetar enligt ergonomiska principer och utnyttjar kroppens naturliga rörelsemönster i arbetet med immobilisationsbehandling • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer enhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet samt el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna samt säkerhetsdatabladen samt använder ändamålsenliga arbetskläder och nödvändiga säkerhetsskydd • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete, anpassar sin verksamhet enligt respons och utvecklar sitt arbete och sina arbetssätt och motiverar sin verksamhet • arbetar enligt ergonomiska principer och utnyttjar kroppens naturliga rörelsemönster i arbetet med immobilisationsbehandling • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet.

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar klientsäkert i arbetet med immobilisationsvård • skyddar klienten mot strålning enligt arbetsenhetens anvisningar • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • identifierar klientens resurser vid immobilisationsvård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar klientsäkert i arbetet med immobilisationsvård och motiverar sin verksamhet • skyddar klienten mot strålning enligt arbetsenhetens anvisningar • agerar enligt principerna för aseptiskt arbete • utnyttjar klientens resurser vid immobilisationsvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar klientsäkert i arbetet med immobilisationsvård och motiverar mångsidigt sin verksamhet och gör förbättringsförslag • skyddar klienten mot strålning enligt arbetsenhetens anvisningar • agerar motiverat enligt principerna för aseptiskt arbete • aktiverar klientens resurser vid immobilisationsvård.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar några styrkor och utvecklingsområden i arbetet inom immobilisationsvård • tar emot och ger respons samt utnyttjar respons i sin verksamhet • skaffar självständigt handledning i problemsituationer • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver för arbete inom immobilisationsvård • identifierar som medlem i arbetsgruppen effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på immobilisationsvården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden i arbetet inom immobilisationsvård • tar emot och ger respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt ber självständigt om handledning • upprätthåller kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • identifierar effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på immobilisationsvården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden i arbetet inom immobilisationsvård • tar emot och ger respons och utvecklar sin verksamhet aktivt utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer, skaffar självständigt handledning samt presenterar alternativa lösningar och motiverar sina lösningar professionellt • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskap och färdigheter som krävs i yrket inom immobilisationsvård och motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • identifierar effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på immobilisationsvården och anpassar sin verksamhet utifrån observationerna.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare eller akutvårdare på grundnivå i verkliga arbetssituationer där immobilisationsvård utförs. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.26. Att arbeta inom perioperativ vård, 15 kp (106245)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja med sin verksamhet klientens välbefinnande i perioperativt vårdarbete

- planera sitt arbete i perioperativt vårdarbete
- använda interaktionsfärdigheter i klientarbetet
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i perioperativt arbete
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande främjar med sin verksamhet klientens välbefinnande i perioperativt vårdarbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skapar en lugn atmosfär som medlem i arbetsgruppen och agerar säkert • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper • arbetar enligt planen för egenkontroll som medlem i arbetsgruppen • agerar enligt principerna för hållbar utveckling och är medveten om kostnadseffekter och kvalitetskriterier
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skapar en lugn atmosfär och agerar säkert • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar sin verksamhet med dem • utför egenkontroll och är insatt i arbetsplatsens plan för egenkontroll • främjar förverkligandet av principerna för hållbar utveckling, motiverar sina åtgärder, handlar kostnadsmedvetet och beaktar kvalitetskriterierna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skapar en lugn atmosfär, lyssnar på klienten och agerar säkert • arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens värdegrund, lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sin verksamhet med dem • sätter sig aktivt in i arbetsplatsens plan för egenkontroll ur synvinkeln närvårdarens arbete, arbetar enligt planen för egenkontroll samt gör förbättringsförslag • främjar med sin verksamhet att principerna för hållbar utveckling följs, motiverar sin verksamhet samt agerar kostnadsmedvetet och enligt kvalitetskriterierna.

Den studerande planerar sitt arbete i perioperativt vårdarbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • har ett helhetsbetonat grepp om sitt arbete och agerar som medlem i arbetsgruppen i dagligen återkommande situationer i den perioperativa vårdprocessen samt känner till gränserna för sitt kunnande • planerar som medlem i arbetsgruppen sitt arbete klientorienterat och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • arbetar systematiskt och målmedvetet som medlem i arbetsgruppen enligt anvisningarna • följer arbetsinstruktioner, arbetstider och avtal • säkerställer kontinuiteten i vården som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • har ett helhetsbetonat grepp om sitt arbete och agerar smidigt i dagligen återkommande situationer i den perioperativa vårdprocessen samt känner till möjligheterna och gränserna för sitt kunnande • planerar sitt arbete klientorienterat och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • arbetar systematiskt och målmedvetet som medlem i arbetsgruppen enligt anvisningarna och anpassar smidigt sin verksamhet enligt dagliga situationer • följer arbetsinstruktioner, arbetstider och avtal • säkerställer kontinuiteten i vården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • har ett helhetsbetonat grepp om sitt arbete och agerar ändamålsenligt och smidigt i olika faser i den perioperativa vårdprocessens olika skeden samt känner till möjligheterna och gränserna för sitt kunnande • planerar sitt arbete självständigt och klientorienterat och motiverar mångsidigt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • arbetar systematiskt, målmedvetet och ändamålsenligt enligt anvisningarna och anpassar sitt arbete efter den övriga verksamheten • följer arbetsinstruktioner, arbetstider och avtal • säkerställer ansvarsfullt kontinuiteten i vården.

Den studerande använder interaktionsfärdigheter i klientarbetet.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar sakligt och vänligt med klienten och handleder klienten under de olika faserna av åtgärden • agerar professionellt i interaktionssituationer och identifierar en del av klientens känslor inför åtgärden • använder i interaktionen talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder med klienterna • använder lättbegripligt tal och anpassar vid behov sin kommunikation • använder som medlem av arbetsgruppen arbetsenhetens informations- och kommunikationsutrustning inom närvårdarens ansvarsområde enligt enhetens instruktioner och iakttar datasekretess i kommunikationen • agerar som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt godkända verksamhetsprinciper på arbetsplatsen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar med den perioperativa klienten och handleder klienten sakligt, individuellt och uppmuntrande under de olika faserna av åtgärden • agerar professionellt i interaktionssituationer och identifierar klientens olika känslor inför åtgärden och anestesi • använder i interaktionen talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder med klienterna • använder lättbegripligt språk och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • använder arbetsenhetens informations- och kommunikationsutrustning sakligt inom sitt ansvarsområde enligt enhetens instruktioner och iakttar datasekretess i kommunikationen • agerar aktivt och ansvarsfullt som medlem i den multiprofessionella arbetsgruppen enligt de verksamhetsprinciper som godkänts på arbetsplatsen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar med klienten och handleder klienten sakligt, individuellt, uppmuntrande och förtroendeingivande under de olika faserna av åtgärden • agerar naturligt och professionellt i interaktionssituationer och tar i sitt arbete individuellt hänsyn till klientens olika känslor inför åtgärden och anestesi samt stödjer klientens förmåga att klara av åtgärden • använder i interaktionen talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder med klienterna i olika situationer • använder naturligt lättbegripligt tal och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och uppmuntrar klienten till att uttrycka sig själv • använder arbetsenhetens informations- och kommunikationsutrustning ändamålsenligt inom sitt eget ansvarsområde enligt enhetens instruktioner och iakttar datasekretess i kommunikationen • agerar aktivt och ansvarsfullt som medlem av en multiprofessionell arbetsgrupp samt med intressenter • agerar på arbetsplatsen enligt godkända verksamhetsprinciper och är saklig i konfliktsituationer

- bemöter klienten professionellt och främjar klientens välbefinnande självständigt och individuellt med hjälp av interaktiva metoder.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material i perioperativt vårdarbete.

Kunskaper i information som styr vårdarbetet i perioperativ vård och omgivning	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer i olika skeden av den perioperativa vårdprocessen arbetsenhetens anvisningar och utnyttjar evidensbaserad kunskap • skyddar sig själv och klienten och utnyttjar kunskap om strålningens effekter och biverkningar på människan
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer i olika skeden av den perioperativa vårdprocessen arbetsenhetens anvisningar och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • skyddar sig själv och klienten och motiverar sin verksamhet med kunskap om strålningens effekter och biverkningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar i olika skeden av den perioperativa vårdprocessen inom sitt eget ansvarsområde och som medlem i arbetsgruppen och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • skyddar sig själv och klienten och motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om strålningens effekter och biverkningar.

Att arbeta i en perioperativ vårdprocess, arbetsgrupp och omgivning

Den studerande

Nöjaktiga N1

- agerar inom sitt eget ansvarsområde i en multiprofessionell arbetsgrupp
- förstår operationsdiagnosernas och åtgärdernas betydelse för sitt arbete
- planerar och genomför säkert den grundvård som klienten behöver inom gränserna för sitt ansvarsområde samt enligt verksamhetsenhetens anvisningar
- underhåller utrustningen och vårdomgivningen
- informerar arbetsgruppen enligt sitt ansvarsområde om klientens vård och dokumenterar klientens vård inom sitt ansvarsområde

Nöjaktiga N2

Goda G3

- agerar inom sitt eget ansvarsområde i en multiprofessionell arbetsgrupp
- förstår operationsdiagnosernas och åtgärdernas betydelse för sitt arbete och motiverar sin verksamhet
- planerar och genomför säkert och inom gränserna för sitt ansvarsområde den grundvård som klienten behöver
- kontrollerar, kompletterar, rengör och underhåller utrustningen och vårdomgivningen självständigt
- informerar arbetsgruppen muntligt och skriftligt enligt sitt ansvarsområde om klientens vård och dokumenterar klientens vård och planen för den

Goda G4

Berömliga B5

- agerar inom sitt eget ansvarsområde i en multiprofessionell arbetsgrupp
- förstår operationsdiagnosernas och åtgärdernas betydelse för sitt arbete och motiverar mångsidigt sin verksamhet
- planerar, genomför och utvärderar den grundvård som klienten behöver självständigt, säkert och inom gränserna för sitt ansvarsområde och informerar om klientens tillstånd
- utvärderar vården och agerar på det sätt som situationen kräver och motiverar ändamålsenligt sin verksamhet
- ser till att kontrollera, komplettera, rengöra och underhålla utrustningen samt vårdomgivningen på det sätt som situationen kräver samt bedömer behovet av städning efter särskilda situationer
- informerar arbetsgruppen muntligt och skriftligt enligt sitt ansvarsområde om klientens vård och planen för den.

Att använda perioperativa vårdmetoder och hjälpmedel, utrustning samt förflyttningshjälpmedel	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • vet hur de vanligaste hjälpmedlen och utrustningarna i perioperativ vård fungerar och använder dem säkert tillsammans med arbetsgruppen • beställer som medlem i arbetsgruppen hjälpmedel och utrustning som behövs för ingreppet • använder i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen olika förflyttningsstekniker samt hjälpmedel • använder, rengör och underhåller utrustningen • medverkar till att skapa en steril omgivning och arbetar aseptiskt under operationen • använder C-båge enligt anvisningarna om strålskydd
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • vet hur hjälpmedlen och utrustningarna i perioperativ vård fungerar och använder dem säkert • beställer de hjälpmedel och utrustning som behövs för ingreppet • använder i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen olika förflyttningsstekniker samt tillhörande ändamålsenliga hjälpmedel säkert • använder, rengör och underhåller utrustningen • medverkar till att skapa en steril omgivning och arbetar aseptiskt under operationen och motiverar sin verksamhet • använder C-båge enligt anvisningarna om strålskydd
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • vet hur hjälpmedlen och utrustningarna i perioperativ vård fungerar, gör dem klara för användning och använder dem säkert • beställer självständigt hjälpmedel och utrustning som behövs för ingreppet och motiverar sin verksamhet • använder i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen olika förflyttningsstekniker och hjälpmedel säkert och bereder sig på varierande situationer • använder, rengör och underhåller utrustningen • medverkar till att skapa en steril omgivning och arbetar aseptiskt under operationen och motiverar mångsidigt sin verksamhet • använder C-båge enligt anvisningarna om strålskydd.

Att planera, genomföra och bedöma klientens operationsställning

Den studerande

Nöjaktiga N1

- tar hänsyn till betydelsen av olika renhetsklasser när operationsställningen planeras
- beställer det operationsbord och de hjälpmedel som klientens vård kräver
- tar hänsyn till vilken betydelse operationsställningen har i säker vård av klienten och placerar klienten i en säker ställning i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen
- tar vid placering i operationsställningar som medlem i arbetsgruppen hänsyn till kroppens anatomi och fysiologi
- tar hänsyn till egen ergonomi när operationsställningen planeras
- bedömer klientens operationsställning före och efter ingreppet

Nöjaktiga N2

Goda G3

- tar hänsyn till betydelsen av olika renhetsklasser när operationsställningen planeras och motiverar sin verksamhet med dem
- förbereder det operationsbord och de hjälpmedel som klientens vård kräver i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen
- placerar klienten i en ändamålsenlig och säker operationsställning för det planerade ingreppet i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen
- tar vid placering av klienten i operationsställning hänsyn till kroppens anatomi och fysiologi
- tar hänsyn till egen ergonomi när operationsställningen planeras och motiverar sin verksamhet
- bedömer och motiverar klientens operationsställning före och efter ingreppet

Goda G4

Berömliga B5

- tar hänsyn till betydelsen av olika renhetsklasser när operationsställningen planeras och motiverar mångsidigt sin verksamhet med dem
- använder klientorienterat och ändamålsenligt behövliga stöd, dynor och hjälpmedel vid placering på operationsbordet och i operationsställning
- placerar klienten i en ändamålsenlig och säker operationsställning för det planerade ingreppet i samarbete med den perioperativa arbetsgruppen och motiverar sin verksamhet
- tillämpar kunskaper om kroppens anatomi och fysiologi för att förebygga skador av operationsställningen för den vårdade klienten
- tar hänsyn till egen ergonomi när operationsställningen planeras och motiverar mångsidigt sin verksamhet
- bedömer och motiverar mångsidigt klientens operationsställning före och efter ingreppet.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsen anvisningar för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt gas-, el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna • använder ändamålsenlig skyddsutrustning • förebygger arbetsrelaterade hälsorisker och hälsoskador • medverkar till ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen • använder utrustningen enligt bruks- och säkerhetsanvisningarna och tar hänsyn till apparatsäkerheten samt förebygger risksituationer gällande apparatsäkerheten • agerar som medlem i arbetsgruppen i risksituationer och skriver en anmälan om apparatfel och risksituationer • identifierar gasernas märkningar och hanterar gasaggregaten säkert • arbetar enligt ergonomiska principer vid förflyttningar av klienten i samarbete med medlemmarna i arbetsgruppen • tar i sin verksamhet hänsyn till klientsäkerheten • utnyttjar i sitt arbete kunskap om olika smittvägar, skyddar sig själv och klienten mot smitta • sörjer för sin arbetsförmåga, arbetssäkerhet, arbetshälsa och hälsa
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt gas-, el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna och motiverar sin verksamhet • använder ändamålsenlig skyddsutrustning • förebygger arbetsrelaterade hälsorisker och hälsoskador och motiverar sin verksamhet • medverkar aktivt till ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen • använder utrustningen enligt bruks- och säkerhetsanvisningarna och tar hänsyn till apparatsäkerheten samt förebygger risksituationer gällande apparatsäkerheten och motiverar sin verksamhet • agerar ändamålsenligt i risksituationer och skriver en anmälan om apparatfel och risksituationer • identifierar gasernas märkningar och hanterar gasaggregaten säkert • arbetar i den perioperativa vårdomgivningen enligt ergonomiska principer och tar hänsyn till klientsäkerheten och motiverar sina lösningar • tar hänsyn till risker för smitta i det perioperativa vårdarbetet, skyddar ändamålsenligt sig själv och klienten mot smitta • sörjer för sin arbetsförmåga och arbetssäkerhet samt främjar sin arbetshälsa och hälsa
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetshälsa och arbetssäkerhet och gas-, el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna samt motiverar mångsidigt sin verksamhet • använder ändamålsenlig skyddsutrustning • förebygger arbetsrelaterade hälsorisker och hälsoskador • upprätthåller aktivt en bra atmosfär på arbetsplatsen samt identifierar faktorer som påverkar den skadligt • använder utrustningen enligt bruks- och säkerhetsanvisningarna och tar hänsyn till apparatsäkerheten

	<p>samt förebygger risksituationer gällande apparatsäkerheten och motiverar mångsidigt sin verksamhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • agerar ändamålsenligt i risksituationer och skriver en anmälan om apparatfel och risksituationer och motiverar sin verksamhet • identifierar gasernas märkningar och hanterar gasaggregaten säkert • arbetar i den perioperativa vårdomgivningen enligt ergonomiska principer och utnyttjar klientens resurser och hjälpmedel • tar hänsyn till de andra medlemmarna i arbetsgruppen och klientsäkerheten samt motiverar mångsidigt sina lösningar • skyddar ändamålsenligt sig själv och klienten mot smitta i den perioperativa vårdomgivningen och motiverar betydelsen av skydd • sörjer för sin arbetsförmåga, arbets säkerhet samt främjar sin arbetshälsa och hälsa samt motiverar betydelsen av dem.
--	---

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt eget arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger respons och justerar vid behov sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • motiverar lösningarna i sitt arbete med yrkesmässig kunskap och upprätthåller yrkesmässigt kunnande • tar emot och ger respons samt förstår responsens betydelse i utvecklingen av sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och skaffar handledning vid behov • motiverar lösningarna i sitt arbete med yrkesmässig kunskap och upprätthåller yrkesmässigt kunnande • tar emot och ger respons samt förstår responsens betydelse i utvecklingen av sitt arbete • presenterar realistiska utvecklingsförslag.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom perioperativ vård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.27. Att arbeta inom munhälsovård, 40 kp (106249)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som gäller arbete inom social- och hälsovårdsbranschen
- planera sitt arbete och samarbeta med ett arbetsteam och ett nätverk
- planera, genomföra och utvärdera klientens vård

- interagera med klienten
- använda branschens arbetsredskap och material i munhälsovården
- använda branschens arbetsmetoder i munhälsovården och utföra läkemedelsbehandling
- ge handledning om användning av olika tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter och verksamhetsprinciper • följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt arbetsplatsens anvisningar för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar sin verksamhet • följer branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket och motiverar sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt arbetsplatsens anvisningar för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter och verksamhetsprinciper och motiverar mångsidigt sin verksamhet • följa branschens värdegrund, ingångna avtal och etiken inom det egna yrket och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt arbetsplatsens anvisningar för hållbar utveckling och gör motiverade utvecklingsförslag för hållbar utveckling.

Att genomföra egenkontroll på arbetsplatsen	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar tillsammans med arbetsgruppen enligt arbetsplatsens plan för egenkontroll
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar tillsammans med arbetsgruppen enligt arbetsplatsens plan för egenkontroll och motiverar dess betydelse för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar tillsammans med arbetsgruppen enligt arbetsplatsens plan för egenkontroll och motiverar sin verksamhet med lagstiftning som styr den • gör motiverade utvecklingsförslag för arbetsplatsens egenkontroll.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med ett arbetsteam och ett nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar dagliga och veckovisa arbetsuppgifter tillsammans med teamet • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • agerar som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar dagliga och veckovisa arbetsuppgifter självständigt samt anpassar sin verksamhet vid behov • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • samarbetar med ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och organiserar dagliga och veckovisa arbetsuppgifter självständigt samt anpassar smidigt sin verksamhet vid behov • tar i sin planering hänsyn till arbetsplatsens övriga planer för verksamhet • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • samarbetar med ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk samt inför motiverade utvecklingsidéer i arbetsgruppen.

Att agera som medarbetare på en arbetsplats	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler, anvisningar och verksamhetsprinciper • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation och användning av sociala medier samt följer netiketten • löser problem som medlem i arbetsgruppen • agerar samarbetsvilligt tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler, anvisningar och verksamhetsprinciper • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten • löser problem och framför alternativa handlingsätt • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt tillsammans med arbetsgruppen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsplatsens regler, anvisningar och verksamhetsprinciper • kommunicerar och agerar professionellt och sakligt samt informerar medarbetarna om förändringar • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten • löser problem och framför alternativa handlingsätt och motiverar sin verksamhet • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt tillsammans med arbetsgruppen.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar klientens vård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar som medlem i arbetsgruppen information om klientens munhälsotillstånd med hjälp av anamnes och klinisk undersökning • dokumenterar felfritt de vanligaste vårduppgifterna för klienten i patientdatasystemet • utnyttjar vårdplanen i vårdarbetet som medlem i teamet • utvärderar som medlem i teamet hur vårdarbetet har genomförts
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar som medlem i teamet information om klientens munhälsotillstånd med hjälp av anamnes och klinisk undersökning och motiverar sin verksamhet • dokumenterar felfritt klientens vårduppgifter i patientdatasystemet och tolkar dem • utnyttjar vårdplanen i vårdarbetet och anpassar sin verksamhet om vårdplanen ändras • utvärderar hur vårdarbetet har genomförts
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar som medlem i teamet information om klientens munhälsotillstånd med hjälp av anamnes och klinisk undersökning och motiverar mångsidigt sin verksamhet • dokumenterar felfritt klientens vårduppgifter i patientdatasystemet och använder uppgifterna smidigt i planeringen av vårdarbetet • utnyttjar vårdplanen i vårdarbetet och anpassar smidigt sin verksamhet om vårdplanen ändras • utvärderar hur vårdarbetet har genomförts och utvecklar sitt arbete.

Den studerande interagerar med klienten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar och uppträder professionellt i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • förstår hur åldern, språket, kulturen och åskådningen påverkar mötet med klienten • handleder klienten i munvård och samarbetar med klienten, de närstående och vårdteamet • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal som medlem i teamet • använder medier och social- och hälsovårdsbranschens datanät i uppgifter som ingår i det egna yrkesområdet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar och uppträder professionellt i interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • tar i sitt arbete hänsyn till hur åldern, språket, kulturen och åskådningen påverkar mötet med klienten • handleder mångsidigt klienten i munvård och samarbetar med klienten, de närstående och vårdteamet • lyssnar, diskuterar och agerar i samarbete med klienten, de närstående och teamet • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • använder smidigt medier och social- och hälsovårdsbranschens datanät i uppgifter som ingår i det egna yrkesområdet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar och uppträder professionellt även i krävande interaktionssituationer • observerar effekterna av sitt eget beteende i interaktionssituationer • tar i sitt arbete hänsyn till hur åldern, språket, kulturen och åskådningen påverkar mötet med klienten • handleder mångsidigt och individuellt klienten i munvård och samarbetar med klienten, de närstående och vårdteamet • lyssnar, diskuterar och agerar i samarbete med klienten, de närstående och vårdteamet • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • använder ändamålsenligt medier och social- och hälsovårdsbranschens datanät i uppgifter som ingår i det egna yrkesområdet.

Den studerande använder branschens arbetsredskap och material i munhälsövård.

Att använda arbetsredskap och material	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder och underhåller de vanligaste hjälpmedlen, instrumenten och apparaterna för munhälsövård och agerar i samarbete med medlemmarna i teamet • hanterar, lagrar och förvarar material som används i arbetet enligt lagar och anvisningar och agerar i samarbete med medlemmarna i teamet • hanterar och sorterar avfallsmaterial samt risk- och problemavfall enligt lagen • arbetar kostnadsmedvetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder och underhåller de vanligaste hjälpmedlen, instrumenten och apparaterna för munhälsövård och agerar enligt anvisningarna • hanterar, lagrar och förvarar material som används i arbetet enligt lagar och anvisningar • hanterar och sorterar avfallsmaterial samt risk- och problemavfall enligt lagen • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sitt arbete med kvalitetsfaktorer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder och underhåller självständigt de vanligaste hjälpmedlen, instrumenten och apparaterna för munhälsövård och agerar enligt anvisningarna • hanterar, lagrar och förvarar material som används i arbetet enligt lagar och anvisningar och samt sätter sig in i anskaffning av arbetsredskap och material • hanterar och sorterar avfallsmaterial samt risk- och problemavfall enligt lagen och framför vid behov utvecklingsförslag • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sitt arbete med principer för hållbar utveckling och kvalitetsfaktorer.

Att sörja för vårdomgivningens beredskap	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför uppgifter som gäller vårdomgivningens dagliga beredskap • utför återkommande arbetsuppgifter som gäller vårdomgivningens beredskap tillsammans med teamet • följer arbetsplatsens rutiner för att upprätthålla beredskapen i samarbete med teamet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför självständigt uppgifter som gäller vårdmiljöns dagliga beredskap • utför återkommande arbetsuppgifter som gäller vårdomgivningens beredskap enligt överenskomna rutiner på arbetsplatsen • agerar enligt överenskomna rutiner på arbetsplatsen vid materialanskaffning och övrigt upprätthållande av beredskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar smidigt i varierande situationer i uppgifter som gäller vårdomgivningens dagliga beredskap • utför självständigt återkommande arbetsuppgifter som gäller vårdomgivningens beredskap enligt överenskomna rutiner på arbetsplatsen • agerar enligt överenskomna rutiner på arbetsplatsen vid materialanskaffning och övrigt upprätthållande av beredskapen • gör motiverade ändringsförslag gällande beredskapen.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder i munhälsovården och utför läkemedelsbehandling.

Att använda radiologiska arbetsmetoder	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i radiologiska åtgärder enligt lag och förordningar • kan skydda klienten och vårdteamet under en röntgenundersökning • handleder klienten före och efter undersökningen i samarbete med vårdteamet • kan hantera bildkassetter och använda andra bilddiagnostiska metoder i samarbete med vårdteamet • motiverar sin verksamhet med kunskap om medicinsk användning av strålning • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om en del vanliga bilddiagnostiska metoder som används inom munhälsovården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i radiologiska åtgärder enligt lag och förordningar • kan skydda klienten och vårdteamet under en röntgenundersökning och motiverar sin verksamhet • handleder klienten före och efter undersökningen • kan hantera bildkassetter och använda andra bilddiagnostiska metoder samt arbetar korrekt och självständigt • motiverar sin verksamhet med kunskap om medicinsk användning av strålning • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om vanliga bilddiagnostiska metoder inom munhälsovården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i radiologiska åtgärder enligt lag och förordningar • kan skydda klienten och vårdteamet under en röntgenundersökning och motiverar mångsidigt sin verksamhet • handleder självständigt och vid behov klienten före och efter undersökningen • kan hantera bildkassetter och använda andra bilddiagnostiska metoder samt arbetar korrekt och självständigt • motiverar sin verksamhet med kunskap om medicinsk användning av strålning • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om vanliga bilddiagnostiska metoder som används inom munhälsovården och motiverar deras syfte.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till den vanligaste läkemedlen vid munhälsovård • arbetar enligt anvisningarna med att sätta ihop och ta isär bedövningssprutan och motiverar sitt agerande med kunskap • observerar klienten efter bedövning eller medicinering med tanke på komplikationer • identifierar eventuella symtom på komplikationer och agerar efter givna anvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt känner till de vanligaste läkemedlen vid munhälsovård • arbetar enligt anvisningarna med att sätta ihop och ta isär bedövningssprutan och motiverar sitt agerande med kunskap • identifierar eventuella symtom på komplikationer och agerar efter givna anvisningar • handleder klienten om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen och giltighetstiden för den • är medveten om och motiverar rutinerna som gäller hantering, förvaring och förstöring av läkemedel
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder aktivt klienten och de närstående enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till den vanligaste läkemedlen vid munhälsovård • arbetar enligt anvisningarna med att sätta ihop och ta isär bedövningssprutan och motiverar sitt agerande med kunskap

- observerar klienten efter bedövning eller medicinering med tanke på komplikationer
- identifierar eventuella symtom på komplikationer och agerar efter givna anvisningar.

Att arbeta inom grundtandvården	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sitt arbete kunskap om de vanligaste sjukdomarna i munnen och sjukdomarnas uppkomstmekanismer • behärskar de vanligaste vårdmetoderna för plombering, tandutdragning, pulpabehandling och tandköttssjukdomar samt förstår betydelsen av kunskaper i arbetet • beställer rätt instrument och material för åtgärder inom grundtandvård • behärskar till största delen arbetsordningen vid åtgärder inom grundtandvård • arbetar kostnadsmedvetet • ger klienten anvisningar för tiden efter vården • är insatt i tändernas morfologi samt huvudets anatomi och fysiologi och förstår betydelsen av dessa kunskaper i arbetet • behärskar normal odontologisk fackterminologi
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de vanligaste sjukdomarna i munnen och deras uppkomstmekanismer och utnyttjar kunskaperna i sitt arbete • behärskar de vanligaste vårdmetoderna för plombering, tandutdragning, pulpabehandling och tandköttssjukdomar och kan motivera sitt arbete med kunskap • beställer rätt instrument och material för åtgärder inom grundtandvård • behärskar arbetsordningen vid åtgärder inom grundtandvård även i varierande situationer • arbetar smidigt och förutseende vid åtgärder • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sin verksamhet • ger klienten anvisningar för tiden efter vården • är insatt i tändernas morfologi samt huvudets anatomi och fysiologi och motiverar vid behov betydelsen av dessa kunskaper i arbetet • behärskar odontologisk fackterminologi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de vanligaste sjukdomarna i munnen och deras uppkomstmekanismer och utnyttjar kunskaperna i sitt arbete • behärskar smidigt de vanligaste vårdmetoderna för plombering, tandutdragning, pulpabehandling och tandköttssjukdomar och kan motivera sitt arbete ingående med kunskap • beställer rätt instrument och material för åtgärder inom grundtandvård och motiverar sina val • behärskar arbetsordningen vid åtgärder inom grundtandvård och anpassar sin verksamhet smidigt i varierande situationer • arbetar smidigt, rättidigt och förutseende vid åtgärder även i varierande situationer • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sitt arbete med kvalitetsfaktorer • ger klienten anvisningar för tiden efter vården och tar hänsyn till klientens individuella behov • är insatt i tändernas morfologi samt huvudets anatomi och fysiologi och utnyttjar sin kunskap i sitt arbete samt motiverar sitt arbete med kunskaper • behärskar omfattande odontologisk fackterminologi.

Att arbeta inom specialisttandvård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till vanliga kirurgiska, protetiska, bettfysiologiska och tandreglerande behandlingsmetoder samt principerna för behandlingen • kan utföra kirurgiska, protetiska, bettfysiologiska och tandreglerande åtgärder och förstår betydelsen av kunskap i sitt arbete • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om tändernas morfologi samt huvudets anatomi och fysiologi och bettfysiologi och förstår betydelsen av kunskap i specialistvården • beställer rätt instrument och material för åtgärder inom specialisttandvård • behärskar till största delen arbetsordningen vid åtgärder inom specialisttandvård • arbetar kostnadsmedvetet • ger klienten egenvårdsanvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till vanliga kirurgiska, protetiska, bettfysiologiska och tandreglerande behandlingsmetoder samt principerna för behandlingen och kan motivera sitt arbete med kunskap • kan utföra kirurgiska, protetiska, bettfysiologiska och tandreglerande åtgärder och motiverar sitt arbete med kunskap • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om tändernas morfologi samt huvudets anatomi och fysiologi och bettfysiologi samt kan motivera sitt arbete med kunskap • beställer rätt instrument och material för åtgärder inom specialisttandvård • behärskar arbetsordningen vid åtgärder inom specialisttandvård • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sin verksamhet • ger klienten egenvårdsanvisningar och handleder klienten i egenvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till vanliga kirurgiska, protetiska, bettfysiologiska och tandreglerande behandlingsmetoder samt principerna för behandlingen och använder kunskapen i sitt arbete • kan utföra kirurgiska, protetiska, bettfysiologiska och tandreglerande åtgärder och motiverar sitt arbete med kunskap • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om tändernas morfologi samt huvudets anatomi och fysiologi och bettfysiologi samt kan motivera sitt arbete med kunskap • beställer rätt instrument och material för åtgärder inom specialisttandvård och motiverar sina val • behärskar arbetsordningen vid åtgärder inom specialisttandvård • arbetar förutseende och rättidigt • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sin verksamhet samt presenterar motiverade alternativa arbetssätt • ger klienten egenvårdsanvisningar och handleder klienten i egenvård och tar hänsyn till klientens individuella behov.

Aseptiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar som medlem i arbetsgruppen inom instrumentvården och följer underhållsprocessen • är medveten om betydelsen av egenkontroll i instrumentvården och benämner ett antal metoder för kvalitetskontroll • följer aseptisk arbetsordning i olika vårdsituationer • utför patientbyte och följer aseptisk arbetsordning • tillämpar i sitt arbete kunskaper om förebyggande av infektioner samt aktuella hygienrutiner och lagar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar inom instrumentvården och följer underhållsprocessen • känner till och motiverar betydelsen av egenkontroll i instrumentvården • använder metoder för kvalitetskontroll • följer aseptisk arbetsordning i olika vårdsituationer • utför patientbyte och följer aseptisk arbetsordning • motiverar sitt arbete med kunskaper om förebyggande av infektioner samt aktuella hygienrutiner och lagar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar självständigt inom instrumentvården och följer underhållsprocessen • känner till och motiverar mångsidigt betydelsen av egenkontroll i instrumentvården • använder metoder för kvalitetskontroll och gör motiverade utvecklingsförslag • följer aseptisk arbetsordning i olika vårdsituationer och hanterar även varierande situationer • utför patientbyte och följer aseptisk arbetsordning • motiverar sitt arbete med kunskaper om förebyggande av infektioner samt aktuella hygienrutiner och lagar • presenterar motiverade, alternativa handlingsätt.

Den studerande ger handledning i användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet enligt sitt ansvarsområde • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående till service • agerar ansvarsfullt som medlem i teamet enligt arbetsfördelningen • bedömer i samarbete med de andra hur brådskande behovet av vård är och handleder klienten till tjänster för munhälsovård • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens service- och avgiftssystem samt använder som medlem i teamet sina kunskaper i klienthandledningssituationer • handleder som medlem i teamet klienten att använda elektroniska tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet enligt sitt ansvarsområde och uppdaterar sitt kunnande om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående till service samt presenterar alternativ • agerar ansvarsfullt som medlem i teamet enligt arbetsfördelningen • bedömer hur brådskande behovet av vård är och handleder klienten till tjänster för munhälsovård som medlem i teamet • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens service- och avgiftssystem samt använder sina kunskaper i klienthandledningssituationer • handleder klienten att använda elektroniska tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till servicesystemet enligt sitt ansvarsområde och uppdaterar sitt kunnande om servicesystemet • känner till klientens vård- och servicekedja och utnyttjar informationen i sitt arbete • handleder klienten och de närstående i användningen av service samt presenterar alternativ för klienten på ett ändamålsenligt sätt • agerar ansvarsfullt som medlem i teamet enligt arbetsfördelningen och presenterar motiverade utvecklingsförslag • bedömer hur brådskande behovet av vård är och handleder självständigt klienten till tjänster för munhälsovård och presenterar olika alternativ för klienten • utnyttjar i sitt arbete social- och hälsovårdsbranschens service- och avgiftssystem samt använder sina kunskaper individuellt i klienthandledningssituationer • handleder självständigt klienten att använda elektroniska tjänster.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta till arbetshälsa och arbets säkerhet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna om arbetshälsa och arbets säkerhet och känner till arbetsplatsens säkerhetsplan • känner till rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar som medlem av arbetsgruppen på det sätt som situationen kräver • känner till rutinerna vid stickolyckor och agerar enligt anvisningarna • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sin bransch och anpassar sin verksamhet enligt respons • upprätthåller arbetsförmågan och arbetshälsan • utnyttjar vardagsmotion samt förebygger olycksfall och skador i arbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet och förebygger arbetsrelaterade skador • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan • känner till rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som anvisningarna kräver • känner till instruktionerna för stickolyckor och agerar enligt instruktionerna • tar i sitt arbete hänsyn till belastnings- och riskfaktorer som gäller rörelseorganen och anpassar sin verksamhet så att belastningen och riskerna minskar • upprätthåller arbetsförmågan och arbetshälsan • medverkar till och främjar ett bra arbets klimat • utnyttjar vardagsmotion samt förebygger olycksfall och skador i arbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet och förebygger arbetsrelaterade belastnings- och riskfaktorer • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan • känner till rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som anvisningarna kräver • känner till instruktionerna för stickolyckor och agerar enligt instruktionerna • utvärderar sin verksamhet samt anpassar den så att belastningen och riskerna minskar och hittar motiverade, alternativa sätt att arbeta • upprätthåller arbetsförmågan och arbetshälsan • medverkar till och främjar ett bra arbets klimat och samarbete • utnyttjar vardagsmotion samt förebygger olycksfall och skador i arbetet.

Att beakta klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt som medlem i teamet i möten med klienter med utmanande beteende • agerar enligt arbetsplatsens säkerhetsrutiner i samarbete med teamet • kan hantera patienthandlingar med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • tar i sitt arbete hänsyn till lagstiftningen om förebyggande av smittsamma sjukdomar och agerar i sitt arbete tillsammans med teamet på ett sätt som inte orsakar smitta • sörjer för klientsäkerheten • identifierar situationer som kräver akut munvård och ger första hjälpen vid dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienter med utmanande beteende professionellt • agerar enligt arbetsplatsens säkerhetsrutiner • kan hantera patienthandlingar med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • känner till och följer i sitt arbete lagstiftningen om förebyggande av smittsamma sjukdomar och förebygger smittspridning med sin verksamhet • sörjer för klientsäkerheten och motiverar sin verksamhet • identifierar situationer som kräver akut munvård och ger första hjälpen vid dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienter med utmanande beteende professionellt och agerar enligt arbetsplatsens anvisningar • agerar enligt arbetsplatsens säkerhetsrutiner och motiverar sin verksamhet • kan hantera patienthandlingar med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt och agerar enligt dem • känner till och följer i sitt arbete lagstiftningen om förebyggande av smittsamma sjukdomar och förebygger smittspridning med sin verksamhet • sörjer för klientsäkerheten och motiverar sin verksamhet och framför utvecklingsförslag • identifierar situationer som kräver akut munvård och ger första hjälpen vid dem.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • utnyttjar professionell kunskap i sitt arbete och hämtar information från tillförlitliga källor • tar emot respons och justerar sin verksamhet enligt givna anvisningar • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • gör val och fattar beslut i arbetet och begär självständigt handledning i problemsituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • motiverar lösningarna i sitt arbete med yrkesmässig kunskap och skaffar dem från tillförlitliga källor • ger och tar emot respons och utnyttjar responsen för att vid behov justera sin verksamhet • utvärderar och identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt begär handledning vid behov • gör val, fattar beslut och löser problem självständigt i anslutning till arbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar aktivt kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • motiverar mångsidigt lösningarna i sitt arbete med yrkesmässig kunskap och skaffar dem från tillförlitliga källor • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • presenterar realistiska utvecklingsförslag • identifierar sitt kunnande och sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt • gör val, fattar beslut och löser problem självständigt i arbetet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer inom munhäsovård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.28. Att främja munhälsa, 35 kp (106250)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- utnyttja kunskaper om munhälsa och munsjukdomar
- planera sitt arbete och samarbeta med ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk
- planera, genomföra och utvärdera främjande av klientens munhälsa
- använda branschens arbetsredskap, material och produkter för att främja munhälsa
- använda branschens arbetsmetoder för att främja munhälsa
- utvärdera och utveckla sin verksamhet för att främja munhälsa

- bedöma sina möjligheter att bli företagare inom branschen.

Bedömning

Den studerande utnyttjar kunskaper om munhälsa och munsjukdomar.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar tändernas utvecklingsstadier och en del utvecklingsstörningar i tanduppsättningen • identifierar några kännetecken på en frisk mun • identifierar ett normalbett i samarbete med teamet • har för munhälsan viktiga kunskaper om näring, xylitol och fluor och utnyttjar kunskaperna delvis i sitt arbete • har kunskaper om munhygien, instrument och produkter för munvård och tillämpar kunskaperna delvis i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar tändernas utvecklingsstadier och vanliga utvecklingsstörningar i tanduppsättningen • identifierar en frisk mun och kännetecknen på en frisk mun • identifierar ett normalbett och kännetecknen på ett normalbett • tillämpar i sitt arbete för munhälsan viktiga kunskaper om näring, xylitol och fluor • tillämpar i sitt arbete kunskaper om munhygien, instrument och produkter för munvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar i sitt arbete kunskaper om tändernas utvecklingsstadier och vanliga utvecklingsstörningar i tanduppsättningen samt motiverar sitt arbete med kunskaper om tändernas utveckling och utvecklingsstörningar i tanduppsättningen • identifierar en frisk mun och kännetecknen på en frisk mun • tillämpar i sitt arbete kunskaper om ett normalbett och kännetecknen på ett normalbett samt motiverar sitt arbete med kunskaper om bettet och bettavvikelser • behärskar och tillämpar i sitt arbete för munhälsan viktiga kunskaper om näring, xylitol och fluor samt motiverar i olika arbetssituationer deras betydelse för munhälsan • tillämpar i sitt arbete för arbetet viktiga kunskaper om munhygien, instrument och produkter för munvård samt motiverar sitt arbete med kunskaper om munvård.

Att beakta sjukdomar i munnen och faktorer som påverkar dem	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar de vanligaste sjukdomarna i munnen samt en del faktorer som medverkar till uppkomsten av de vanligaste sjukdomarna i munnen • identifierar allmänna-sjukdomars samband med munhälsan i samarbete med teamet • identifierar munhälsans samband med allmänna- sjukdomar i samarbete med teamet • identifierar effekterna av läkemedel på munhälsan i samarbete med teamet • känner till effekterna av droger på munhälsan
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar de vanligaste sjukdomarna i munnen samt identifierar en del faktorer som medverkar till uppkomsten av de vanligaste sjukdomarna i munnen • identifierar allmänna-sjukdomars samband med munhälsan • identifierar munhälsans samband med systemiska sjukdomar • identifierar effekterna av läkemedel på munhälsan • känner till effekterna av droger på munhälsan och nämner några behandlingsalternativ
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sitt arbete kunskap om de vanligaste sjukdomarna i munnen och faktorer som medverkar till sjukdomarnas uppkomst • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om allmänna-sjukdomars samband med munhälsan • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om munhälsans samband med systemiska sjukdomar • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om effekterna av läkemedel på munhälsan • känner till effekterna av droger på munhälsan och känner till olika behandlingsalternativ samt handleder klienten till tjänster.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med ett multiprofessionellt team och nätverk.

Mångprofessionellt samarbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar munhälsofrämjande arbete tillsammans med teamet • agerar som medlem i ett multiprofessionellt team och nätverk för munhälsofrämjande arbete • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i teamet • agerar i olika arbetsmiljöer och team för munhälsofrämjande arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar munhälsofrämjande arbete självständigt och tar i sin planering hänsyn till andra planer för att främja munhälsan • agerar smidigt som medlem i ett multiprofessionellt team och nätverk för munhälsofrämjande arbete • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i teamet • agerar i olika arbetsmiljöer och team för munhälsofrämjande arbete och samarbetar med olika yrkesgrupper
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och organiserar munhälsofrämjande arbete självständigt och tar i sin planering hänsyn till andra planer för att främja munhälsan • agerar smidigt och aktivt som medlem i ett multiprofessionellt team och nätverk för munhälsofrämjande arbete • agerar samarbetsvilligt och ansvarsfullt som medlem i teamet • agerar i olika arbetsmiljöer och team för munhälsofrämjande arbete och samarbetar med olika yrkesgrupper och tar i sitt arbete hänsyn till särdrag i arbetsmiljön • anpassar sin verksamhet i varierande situationer.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • använder talstödjande eller alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal som medlem i teamet • förstår hur åldern, språket, kulturen och livsåskådningen påverkar mötet med klienten • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade förväntningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer och motiverar sin verksamhet • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • lyssnar, diskuterar och agerar i samarbete med klienten • tar i sitt arbete hänsyn till hur åldern, språket, kulturen och livsåskådningen påverkar mötet med klienten • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade förväntningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • använder alternativa och kompletterande kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • lyssnar, diskuterar och agerar i samarbete med klienten och tar hänsyn till klientens integritet • tar i sitt arbete hänsyn till hur åldern, språket, kulturen och livsåskådningen påverkar mötet med klienten • agerar könsmedvetet och bemöter klienten som individ utan förutfattade förväntningar.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i fackspråk på annat språk

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i medicinskt fackspråk i utbildning på ett främmande språk

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande planerar, utför och utvärderar främjande av munhälsan.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utreder klientens munhälsotillstånd och behandlingsbehov i samarbete med teamet • dokumenterar felfritt klientens anamnes och sina observationer om klientens munhälsotillstånd i patientdatasystemet och utnyttjar munhålsvårdens dokumentering av strukturer • utnyttjar sin insamlade information och gör i samarbete med teamet upp en vårdplan som främjar klientens munhälsa • utvärderar hur vårdplanen har genomförts och anpassar vid behov vårdplanen tillsammans med teamet • gör i samarbete med teamet upp en plan för munhälsofrämjande rådgivning för klientgruppen • ger i samarbete med teamet munhälsofrämjande rådgivning för en klientgrupp • utvärderar i samarbete med teamet sin plan och hur den har genomförts i munhälsorådgivning för klientgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utreder klientens munhälsotillstånd och behandlingsbehov • dokumenterar felfritt klientens anamnes och sina observationer om klientens munhälsotillstånd i patientdatasystemet och utnyttjar munhålsvårdens dokumentering av strukturer • utnyttjar sin insamlade information och gör för klienten upp en plan för munhälsofrämjande vård i samarbete med klienten • utvärderar hur vårdplanen har genomförts och anpassar vid behov vårdplanen • gör upp en plan för munhälsofrämjande rådgivning för en klientgrupp • utför självständigt munhälsorådgivning för en klientgrupp • utvärderar sin plan och hur den har genomförts i munhälsofrämjande rådgivning för klientgruppen samt tar fram utvecklingsområden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utreder klientens munhälsotillstånd och behandlingsbehov självständigt • dokumenterar felfritt klientens anamnes och sina observationer om klientens munhälsotillstånd i patientdatasystemet och utnyttjar munhålsvårdens dokumentering av strukturer • utnyttjar sin insamlade information när en vårdplan görs upp och gör för klienten upp en individuell plan för munhälsofrämjande vård i samarbete med klienten • utvärderar hur vårdplanen har genomförts och anpassar vid behov vårdplanen i samarbete med klienten • gör upp en plan för munhälsofrämjande rådgivning för avvikande klientgrupper • utför självständigt munhälsofrämjande rådgivning för avvikande klientgrupper • utvärderar sin plan och hur den har genomförts i munhälsofrämjande rådgivning samt tar fram utvecklingsområden och alternativa arbetssätt.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja munhälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder en lämplig arbetsmiljö för munhälsofrämjande arbete • väljer ändamålsenliga arbetsredskap, material, utrustning och produkter för munhälsofrämjande arbete • använder arbetsredskap, material, utrustning och produkter rätt och säkert och arbetar aseptiskt och säkert • hanterar, lagrar och förvarar material och produkter som används i munhälsofrämjande arbete enligt anvisningarna • använder och underhåller de vanligaste hjälpmedlen, instrumenten och apparaterna för munhälsofrämjande arbete och agerar i samarbete med teamet • hanterar och sorterar avfallsmaterial samt risk- och problemavfall enligt lagstiftningen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder en lämplig arbetsmiljö för munhälsofrämjande arbete enligt arbetsuppgiften • väljer ändamålsenliga arbetsredskap, material, utrustning och produkter för munhälsofrämjande arbete • använder arbetsredskap, material, utrustning och produkter rätt och säkert och arbetar aseptiskt och säkert • hanterar, lagrar och förvarar material och produkter som används i munhälsofrämjande arbete enligt anvisningarna • använder och underhåller de vanligaste hjälpmedlen, instrumenten och apparaterna för munhälsofrämjande arbete och agerar självständigt enligt anvisningarna • hanterar och sorterar avfallsmaterial samt risk- och problemavfall enligt lagstiftningen och arbetar enligt arbetsplatsens principer för hållbar utveckling • arbetar kostnadsmedvetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förbereder en lämplig arbetsmiljö för munhälsofrämjande arbete enligt arbetsuppgiften och tar i sina förberedelser hänsyn till arbetsmiljöns särdrag • väljer ändamålsenliga arbetsredskap, material, utrustning och produkter för munhälsofrämjande arbete samt kan motivera sina val professionellt och klientorienterat • använder arbetsredskap, material, utrustning och produkter rätt, säkert och smidigt • agerar aseptiskt och säkert i munhälsofrämjande arbete • hanterar, lagrar och förvarar material och produkter som används i arbetet enligt anvisningarna • använder och underhåller självständigt de vanligaste hjälpmedlen, instrumenten och apparaterna för munhälsofrämjande arbete och agerar självständigt och enligt anvisningarna • hanterar och sorterar avfallsmaterial samt risk- och problemavfall enligt lagstiftningen och motiverar principerna för hållbar utveckling som en del av sitt arbete • arbetar kostnadsmedvetet och motiverar sitt arbete med kvalitativa faktorer.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder i munhälsofrämjande arbete.

Att främja klientens munhälsa	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • gör en hälsoundersökning av klientens mun i samarbete med teamet • gör upp en plan för egenvård av munnen för klienten i samarbete med klienten och teamet • handleder klienten i egenvård av munnen • tar hänsyn till klientens behov vid handledningstillfället och uppfyller dem vid handledningen i egenvård • handleder klienten i val och användning av hjälpmedel och produkter • arbetar inom förebyggande klinisk munhälsovård enligt anvisningarna • utnyttjar i sitt arbete modeller för hälsorådgivning tillsammans med teamet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • gör självständigt en hälsoundersökning av klientens mun • gör upp en plan för egenvård av munnen för klienten i samarbete med klienten • handleder självständigt klienten i egenvård av munnen • tar hänsyn till klientens behov vid handledningstillfället i samarbete med klienten • handleder klienten individuellt i egenvård av munnen i val och användning av hjälpmedel och produkter • arbetar självständigt inom förebyggande klinisk munhälsovård enligt anvisningarna, med hänsyn till arbetsmiljöerna • hittar alternativa sätt att arbeta • utnyttjar i sitt arbete modeller för hälsorådgivning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • gör självständigt en hälsoundersökning av klientens mun • gör upp en individuell plan för egenvård av munnen för klienten i samarbete med klienten • handleder systematiskt och individuellt klienten i egenvård av munnen • tar hänsyn till klientens behov och önskemål vid handledningstillfället och uppfyller dem vid handledningen i samarbete med klienten • handleder klienten individuellt i egenvård av munnen, i val och användning av hjälpmedel och produkter • presenterar lämpliga och motiverade alternativ för egenvård av munnen för klienten • arbetar självständigt inom förebyggande klinisk munhälsovård enligt anvisningarna, med hänsyn till varierande situationer och arbetsmiljöer • utvärderar sin egen verksamhet i det munhälsofrämjande arbete för klienten och hittar alternativa, motiverade sätt att arbeta • utnyttjar i planeringen, utförandet och utvärderingen av sitt arbete modeller för hälsorådgivning om munnen.

Munhälsorådgivning för en klientgrupp	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder olika klientgrupper i munhälsofrämjande vård och egenvård av munnen i samarbete med teamet • identifierar klientgruppernas behov av hälsorådgivning och möter behoven i sin rådgivning • utvärderar sin plan och hur den har genomförts i rådgivningen av en klientgrupp • känner till modeller, kvalitetsrekommendationer och aktuella utmaningar för munhälsofrämjande arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder olika klientgrupper i munhälsofrämjande vård och egenvård av munnen • identifierar mångsidigt klientgruppernas behov av hälsorådgivning och möter behoven i sin rådgivning • arbetar självständigt och tar hänsyn till klientgrupper och arbetsmiljöer • utnyttjar i sitt arbete kunskap om modeller, kvalitetsrekommendationer och aktuella utmaningar för munhälsofrämjande arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • gör upp en plan för munhälsofrämjande rådgivning för avvikande klientgrupper • handleder självständigt olika klientgrupper i munhälsofrämjande vård och egenvård av munnen • identifierar mångsidigt klientgruppernas behov av hälsorådgivning och utnyttjar informationen i sin planering samt i rådgivningen • anpassar vid behov sin plan och sin verksamhet i förändrade situationer och motiverar sin verksamhet • utvärderar sin plan och hur den har genomförts i rådgivning av klientgruppen samt hittar alternativa arbetssätt • tillämpar mångsidigt i sitt arbete kunskap om modeller, kvalitetsrekommendationer och aktuella utmaningar för munhälsofrämjande arbete.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sina kunskaper • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och begär handledning vid behov • gör val, fattar beslut och löser problem i arbetet i samarbete med teamet • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och söker information från tillförlitliga källor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och begär handledning vid behov • gör val, fattar beslut och löser problem självständigt i arbetet • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och söker aktivt information från tillförlitliga källor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sitt arbete och sina kunskaper • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • ger och tar emot respons och anpassar vid behov sin verksamhet • gör motiverade utvecklingsförslag gällande sitt arbete • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och skaffar handledning vid behov • gör val, fattar beslut och löser problem självständigt i arbetet • motiverar sitt arbete med evidensbaserad kunskap och skaffar aktivt information från tillförlitliga källor.

Den studerande bedömer sina möjligheter att verka som företagare i branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar produktifiering av sitt kunnande som medlem i ett team • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet • medverkar till att uppfylla målen för främjande av munhälsan • bedömer sina möjligheter att bli företagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet • bedömer sina möjligheter att bli företagare
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt, observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete och anpassar sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bedömer sina möjligheter att bli företagare.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och främja munhälsan i verkliga arbetssituationer inom munhälsövård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.29. Att främja delaktighet i arbete med funktionsnedsättning, 35 kp (106244)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer för närvårdare
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp och som medlem i ett nätverk
- planera, utföra och utvärdera arbete som främjar delaktighet
- interagera med klienter med funktionsnedsättning och deras närstående
- stödja klienternas möjligheter att kommunicera och uttrycka sig själva
- främja klienternas möjligheter att påverka frågor som gäller deras eget liv
- främja delaktighet och förmåga att fungera tillsammans med andra och använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material
- ge handledning om användning av olika tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer för närvårdare.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • iakttar den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och instruktioner • känner till värdegrund i arbetet med funktionsnedsättningar, agerar enligt värderingarna i yrket samt de etiska principerna för närvårdare • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • iakttar den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och instruktioner • känner till värdegrunden i arbetet med funktionsnedsättningar agerar enligt värderingarna i yrket samt de etiska principerna för närvårdare och motiverar sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna och motiverar sin verksamhet • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och bestämmelser • känner till värdegrunden i arbetet med funktionsnedsättningar, agerar enligt värderingarna i yrket samt de etiska principerna för närvårdare och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna, motiverar sin verksamhet och ger utvecklingsförslag • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar som medlem i en arbetsgrupp och ett nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen • gör val och fattar beslut som gäller arbetet i samarbete med arbetsgruppen • agerar som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och följer planer och avtal • kommunicerar professionellt i arbetsgruppen och nätverket • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt klienternas behov och situationer • gör val och fattar beslut samt löser problem i anslutning till arbetet ansvarsfullt som medlem i arbetsgruppen • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt agerar ansvarsfullt som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk • kommunicerar professionellt och ansvarsfullt i arbetsgruppen och nätverket • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar smidigt sin verksamhet enligt klienternas behov och situationer samt förutser kommande verksamhet i samarbete med arbetsgruppen och nätverket • gör val och fattar beslut samt löser problem i anslutning till arbetet ansvarsfullt och samarbetsvilligt som medlem i arbetsgruppen • känner mångsidigt till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt agerar aktivt som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk • kommunicerar professionellt, aktivt och självständigt i arbetsgruppen och nätverket • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring.

Den studerande planerar, utför och utvärderar verksamhet som främjar delaktighet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om klientens resurser, stödbehov och intressen • sätter upp mål och planerar verksamheten tillsammans med klienten • tar i planeringen och verksamheten hänsyn till vad klienten är intresserad av och har för vanor samt utnyttjar kunskap om delaktighet • utvärderar måluppfyllelsen tillsammans med klienten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om klientens resurser, stödbehov och intressen och använder olika metoder • sätter upp mål och planerar verksamheten tillsammans med klienten och de närstående • planerar och genomför klientorienterat verksamhet som främjar delaktighet och utnyttjar kunskap om delaktighet • utvärderar måluppfyllelsen tillsammans med klienten och de närstående
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar helhetsbetonat information om klientens resurser, stödbehov och intressen och använder mångsidigt olika metoder • sätter upp mål och planerar verksamheten tillsammans med klienten och de närstående och säkerställer med olika metoder klientens delaktighet • planerar och genomför klientorienterat verksamhet som främjar delaktighet och utnyttjar mångsidigt kunskap om delaktighet • utvärderar med olika metoder måluppfyllelsen tillsammans med klienten och de närstående.

Den studerande interagerar med en klient med funktionsnedsättning och klientens närstående.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar professionellt med klienten och de närstående • observerar klientens initiativ till interaktion och besvarar dem • observerar gester och ordlös kommunikation i interaktionssituationer • förstår hur funktionsnedsättningen påverkar klientens beteende och anpassar sin kommunikation • använder lättbegripligt språk och uttrycker sig tydligt • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion • tar hänsyn till språkets och kulturens effekter på interaktionen och skaffar information om kulturell mångfald • bemöter klienten utan förut bestämda könsförväntningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar professionellt och företagsamt med klienten och de närstående • observerar även små initiativ till interaktion från klientens sida och besvarar dem • observerar gester och ordlös kommunikation i interaktionssituationer • förstår hur funktionsnedsättningen påverkar klientens beteende och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga • använder lättbegripligt språk och uttrycker sig tydligt • använder smidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion • tar hänsyn till språkets och kulturens effekter på interaktionen och utnyttjar information om kulturell mångfald och olika kulturers uppfattningar om handikapp • agerar på ett könssensitivt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • interagerar professionellt och företagsamt med klienten och de närstående på det sätt som situationen kräver • observerar även små initiativ till interaktion från klientens sida och besvarar dem och försäkras om att klienten har blivit förstådd • observerar gester och ordlös kommunikation i interaktionssituationer • förstår hur funktionsnedsättningen påverkar klientens beteende och anpassar sin kommunikation individuellt efter klientens kommunikationsförmåga • använder lättbegripligt språk och uttrycker sig tydligt • använder mångsidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion • utnyttjar i interaktionen information om kulturell mångfald och olika kulturers uppfattningar om funktionsnedsättning och tillämpar den på klientens individuella situation • agerar på ett könssensitivt sätt och främjar med sin verksamhet jämlikhet.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig någorlunda på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/Kunskaper i
branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i en servicesituation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande stödjer klientens möjlighet att kommunicera och uttrycka sig själv.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten tid, rum och möjligheter att uttrycka sitt ärende • tolkar klientens dagliga signaler och försäkrar sig tillsammans med arbetsgruppen om att klienten blir förstådd • använder de talstödjande och alternativa metoder som klienten använder och handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten i användningen av dem • använder hjälpmedel och teknologi som stöd i interaktionen • identifierar behov av tolkningstjänst och klientens rätt att använda tjänsten samt använder tolkningstjänsten tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger klienten tid, rum och stöd att uttrycka sitt ärende • tolkar klientens verbala kommunikation och gester och ordlösa kommunikation samt försäkrar sig om att klienten blir förstådd och utnyttjar arbetsgruppens kunnande • använder de talstödjande och alternativa metoder som klienten använder och handleder klienten i användningen av dem • använder klientorienterat hjälpmedel och teknologi som stöd i interaktionen • identifierar behov av tolkningstjänst och klientens rätt att använda tjänsten samt handleder klienten i användningen av dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillgodoser med olika metoder klientens rätt att uttrycka sitt ärende i olika situationer • tolkar klientens verbala kommunikation och gester och ordlösa kommunikation samt försäkrar sig med olika metoder om att klienten blir förstådd och utnyttjar arbetsgruppens kunnande • använder smidigt de talstödjande och alternativa metoder som klienten använder och handleder klientorienterat i användningen av dem • använder klientorienterat hjälpmedel och teknologi som stöd i interaktionen och motiverar sin verksamhet med kunskap om talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och tal- och kommunikationssvårigheter • identifierar behov av tolkningstjänst och klientens rätt att använda tjänsten samt använder tolkningstjänsten och handleder klienten i användningen av dem och motiverar sin verksamhet med lagstiftning.

Den studerande främjar klientens möjligheter att påverka frågor som gäller klientens eget liv

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar kundens självbestämmanderätt • agerar med respekt för integriteten • handleder i dagliga aktiviteter och stödjer klientens möjligheter att påverka i val och beslutsfattande som gäller egna angelägenheter • handleder i boende och främjar klientens förmåga att ta hand om sig själv och sin omgivning • handleder och assisterar klienten om livsmedelsinköp, matlagning och näring och tar hänsyn till livsmedelshygien och näringsrekommendationer • diskuterar med klienten om det aktuella för hen och ger klienten stöd till att bilda sig uppfattningar • handleder klienten att för sin egen del sköta hälsan, säkerheten och välbefinnandet • känner till bestämmelserna om begränsningsåtgärder och tillåtna begränsningsåtgärder • agerar vid begränsningsåtgärder enligt arbetsenhetens anvisningar samt med respekt för människovärdet och ser till klientens grundläggande behov
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens självbestämmanderätt samt ger klienten stöd att använda självbestämmanderätten i olika situationer • agerar med respekt för integriteten i klientens intresse på det sätt som situationen kräver • handleder i dagliga aktiviteter och stödjer mångsidigt klientens möjligheter att påverka i val och beslutsfattande som gäller egna angelägenheter • handleder i boende och främjar klientens förmåga att ta hand om sig själv och sin omgivning samt stödjer möjligheterna att påverka i frågor som gäller hem och boende • handleder och assisterar klienten om livsmedelsinköp, matlagning och näring och tar hänsyn till livsmedelshygien, näringsrekommendationer samt klientens seder och vanor • diskuterar med klienten om det aktuella för hen samt ger klienten stöd för att fundera över alternativ och bilda sig uppfattningar • handleder klienten att för sin egen del sköta hälsan, säkerheten och välbefinnandet och agerar förutseende • känner till bestämmelserna om begränsningsåtgärder och tillåtna begränsningsåtgärder • agerar vid begränsningsåtgärder enligt arbetsenhetens anvisningar samt med respekt för människovärdet och ser till klientens grundläggande behov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens självbestämmanderätt samt ger mångsidigt klienten stöd att använda självbestämmanderätten i olika situationer • agerar med respekt för integriteten i klientens intresse och smidigt på det sätt som situationen kräver • handleder i dagliga aktiviteter och ser konsekvent till klientens möjligheter att påverka i val och beslutsfattande som gäller egna angelägenheter

- handleder klientorienterat i boende och främjar klientens förmåga att ta hand om sig själv och sin omgivning samt stödjer mångsidigt möjligheterna att påverka i frågor som gäller hem och boende
- handleder klientorienterat och mångsidigt klienten om livsmedelsinköp, matlagning och näring och tar hänsyn till livsmedelshygien, näringsrekommendationer samt klientens seder och vanor
- diskuterar med klienten om det aktuella för hen samt ger klienten stöd för att fundera över alternativ och bilda sig uppfattningar
- handleder klienten att för sin egen del sköta hälsan, säkerheten och välbefinnandet och agerar förutseende och motiverande
- känner till bestämmelserna om begränsningsåtgärder och tillåtna begränsningsåtgärder
- agerar vid begränsningsåtgärder enligt arbetsenhetens anvisningar samt med respekt för människovärdet och ser till klientens grundläggande behov.

Den studerande främjar delaktighet och förmåga att fungera tillsammans med andra och använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • främjar uppkomsten av interaktionssituationer och handleder om att fungera tillsammans och utnyttjar kunskaper om handledning av grupper och delaktighet • handleder om att fungera i sociala situationer och utnyttjar de möjligheter som omgivningen bjuder • främjar klientens delaktighet och utnyttjar kreativa och funktionella metoder • tillgodoser klientens möjlighet till rörelse samt sinnes-, konst- och kulturupplevelser och utnyttjar kunskap om klientens rättigheter och metoder som främjar funktionsförmågan • uppmuntrar klienten att pröva på nya saker • handleder klienten till socialt deltagande, aktivt medborgarskap och använda sina egna rättigheter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • främjar uppkomsten av interaktionssituationer och handleder om att fungera tillsammans och stärker klientens grupptillhörighet och sociala tillhörighet och utnyttjar kunskaper om handledning av grupper och delaktighet • handleder klienten att fungera i sociala situationer och gör det möjligt för klienten att delta i olika sociala situationer och utnyttjar de möjligheter som omgivningen bjuder • främjar klientens delaktighet och utnyttjar klientorienterat kreativa och funktionella metoder • tillgodoser klientorienterat möjligheten till rörelse samt sinnes-, konst- och kulturupplevelser och utnyttjar kunskap om klientens rättigheter och metoder som främjar funktionsförmågan • uppmuntrar och stödjer klienten att pröva på nya saker, ta fram sina egna förmågor och intressen • handleder klientorienterat till socialt deltagande, aktivt medborgarskap och använda sina egna rättigheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • främjar målmedvetet uppkomsten av interaktionssituationer och handleder om att fungera tillsammans och stärker klientens grupptillhörighet och sociala tillhörighet och utnyttjar kunskaper om handledning av grupper och delaktighet • handleder klienten att fungera i sociala situationer och gör det möjligt för klienten att delta i olika sociala situationer och utnyttjar de möjligheter som omgivningen bjuder enligt klientens önskemål och behov • främjar klientens delaktighet och utnyttjar klientorienterat och mångsidigt kreativa och funktionella metoder • tillgodoser klientorienterat och mångsidigt möjligheten till rörelse samt sinnes-, konst- och kulturupplevelser och utnyttjar kunskap om klientens rättigheter och metoder som främjar funktionsförmågan • uppmuntrar och stödjer klienten att pröva på nya saker, ta fram sina egna förmågor och intressen samt ger stöd till att stärka självbilden • stärker klientens möjligheter till socialt deltagande, aktivt medborgarskap och att använda sina egna rättigheter.

Den studerande handleder klienterna om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och stödjer klienten och de närstående vid anskaffning av information om rättigheter, förmåner och tjänster • handleder och stödjer klienten och de närstående vid ansökning om tjänster och utnyttjar information om tjänster som gäller social- och hälsovård, fostran, utbildning och sysselsättning samt tredje sektorns tjänster • handleder och stödjer vid hantering av ärenden • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården • utnyttjar multiprofessionellt samarbete i handledningen till tjänster
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar servicebehovet, handleder och stödjer klienten och de närstående att skaffa information om rättigheter, förmåner och tjänster • handleder och stödjer klienten och de närstående i val som gäller tjänster och vid ansökning om tjänster och utnyttjar information om tjänster som gäller social- och hälsovård, fostran, utbildning och sysselsättning samt tredje sektorns tjänster • handleder och stödjer vid hantering av ärenden och tar hänsyn till klientens individuella behov och resurser • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården • utnyttjar multiprofessionellt samarbete i handledningen till tjänster
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt servicebehovet, handleder och stödjer klienten och de närstående att skaffa information om rättigheter, förmåner och tjänster • handleder och stödjer klienten och de närstående i val som gäller tjänster och vid ansökning om tjänster och utnyttjar klientorienterat information om tjänster som gäller social- och hälsovård, fostran, utbildning och sysselsättning samt tredje sektorns tjänster • handleder och stödjer klientorienterat vid hantering av ärenden och tar hänsyn till klientens och resurser och stärker dem • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården • utnyttjar aktivt multiprofessionellt samarbete i handledningen till tjänster och handleder klienten att utnyttja erfarenhetsexperter och kamratstöd.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet • identifierar säkerhetsriskerna och sörjer för klientens säkerhet • arbetar enligt ergonomiska principer • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer • identifierar väsentliga belastnings- och riskfaktorer i arbetet och beaktar dem i sin verksamhet • identifierar känslor som arbetet väcker samt begär kollegialt stöd och handledning • medverkar till ett bra arbetsklimat
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet • identifierar mångsidigt säkerhetsriskerna och sörjer för klientens säkerhet • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar sin verksamhet • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer och motiverar sin verksamhet • utvecklar sitt arbete med hänsyn till väsentliga belastnings- och riskfaktorer • hanterar professionellt känslor som arbetet väcker samt utnyttjar kollegialt stöd och handledning • upprätthåller och främjar ett bra arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet • identifierar mångsidigt säkerhetsriskerna och sörjer för klientens säkerhet och motiverar sina lösningar • arbetar enligt ergonomiska principer och motiverar och utvecklar sin verksamhet • sörjer för hygien och arbetar enligt aseptiska principer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • utvecklar sitt arbete med hänsyn till väsentliga belastnings- och riskfaktorer och motiverar sin verksamhet • hanterar professionellt känslor som arbetet väcker samt utnyttjar kollegialt stöd och handledning samt motiverar deras betydelse för sin egen arbetshälsa • upprätthåller och främjar ett bra arbetsklimat.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt • tar emot respons och anpassar sin verksamhet utifrån responsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet mångsidigt, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt • utvecklar sin verksamhet enligt respons och kraven i arbetet • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver samt motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet mångsidigt, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt sätter upp mål för sin yrkesmässiga tillväxt och motiverar sin verksamhet • utvecklar sin verksamhet enligt respons och kraven i arbetet och motiverar sin verksamhet • upprätthåller kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och i verkliga arbetssituationer främja delaktighet i arbete med funktionsnedsättning där personer med funktionsnedsättning bor, studerar, arbetar, vårdas, rehabiliteras eller använder tjänster. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.30. Att bevara och främja funktionsförmågan inom omsorg av person med funktionsnedsättning, 40 kp (106254)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens författningar, föreskrifter, värderingar och etiska principer för närvårdare
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp och som medlem i ett nätverk
- planera, genomföra och bedöma upprätthållande och främjande av funktionsförmågan hos en klient med funktionsnedsättning
- interagera med klienter med funktionsnedsättning och deras närstående
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid upprätthållande och bedömning samt läkemedelsbehandling av funktionsförmågan hos en klient med handikapp
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- bedöma sina möjligheter att bli företagare inom branschen
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar, föreskrifter, värderingar och etiska principer för närvårdare.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och föreskrifter • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och föreskrifter och motiverar sin verksamhet • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare och motiverar sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna och motiverar sin verksamhet • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar klientens grundrättigheter och mänskliga rättigheter i arbetet • följer den pedagogiska branschens och social- och hälsovårdsbranschens författningar och bestämmelser och motiverar mångsidigt sin verksamhet • agerar enligt värderingarna i yrket och de etiska principerna för närvårdare och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar datasekretess och tystnadsplikt samt följer principerna i förvaltnings- och offentlighetslagen • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna, motiverar sin verksamhet och ger utvecklingsförslag • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar som medlem i en arbetsgrupp och ett nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar dagliga arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen • gör val och fattar beslut som gäller arbetet tillsammans med arbetsgruppen • agerar som medlem av ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk och följer planer och avtal • kommunicerar professionellt i arbetsgruppen och nätverket • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina arbetsuppgifter enligt klienternas behov och situationer i samarbete med arbetsgruppen • gör val och fattar beslut samt löser problem i arbetet i samarbete med arbetsgruppen • känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt agerar ansvarsfullt som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk • kommunicerar professionellt och målmedvetet i arbetsgruppen och nätverket • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar smidigt sin verksamhet enligt klienternas behov och situationer samt förutser kommande verksamhet i samarbete med arbetsgruppen och nätverket • gör tillsammans med arbetsgruppen val och fattar beslut samt löser problem i anslutning till arbetet • känner mångsidigt till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt agerar aktivt som medlem i ett multiprofessionellt arbetsteam och nätverk • kommunicerar professionellt och målmedvetet i arbetsgruppen och nätverket och motiverar sina synsätt • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring.

Den studerande planerar, genomför och bedömer upprätthållande och främjande av funktionsförmågan hos klienter med funktionsnedsättning.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om klientens funktionsförmåga och behov av stöd och utnyttjar kunskaper om olika former av funktionsnedsättning, ytterligare skador och sjukdomar i samband med funktionsnedsättning • använder en metod för insamling av information för att beskriva funktionsförmågan hos klienter med funktionsnedsättning • känner till processen för att göra upp en klientplan och deltar i planeringen inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med klienten, de närstående och arbetsgruppen • arbetar enligt målen i klientplanen • rapporterar och dokumenterar tydligt och klart observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga resursorienterat och utan att bryta mot klientsäkerheten • utvärderar hur planen har genomförts och anpassar sin verksamhet utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om klientens funktionsförmåga och behov av stöd och utnyttjar kunskaper om olika former av funktionsnedsättning samt ytterligare skador och sjukdomar i samband med funktionsnedsättning och klientens livslopp • använder olika metoder för insamling av information för att beskriva funktionsförmågan hos klienter med funktionsnedsättning • känner till processen för att göra upp en klientplan och deltar aktivt i planeringen inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med klienten, de närstående och arbetsgruppen och stödjer klientens och de närståendes delaktighet • arbetar enligt målen i klientplanen och meddelar sina observationer till arbetsgruppen och de närstående • rapporterar och dokumenterar smidigt observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga resursorienterat och utan att bryta mot klientsäkerheten • utvärderar tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen hur planen har genomförts och anpassar sin verksamhet enligt utvärderingen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar mångsidigt information om klientens funktionsförmåga och behov av stöd och utnyttjar kunskaper om olika former av funktionsnedsättning samt ytterligare skador och sjukdomar i samband med funktionsnedsättning samt klientens livslopp • använder mångsidigt olika metoder för insamling av information för att beskriva funktionsförmågan hos klienter med handikapp • känner till processen för att göra upp en klientplan och deltar i den inom närvårdarens ansvarsområde i samarbete med klienten, de närstående och arbetsgruppen och stödjer mångsidigt klientens och de närståendes delaktighet • arbetar aktivt och smidigt enligt målen i klientplanen och meddelar sina observationer till arbetsgruppen och de närstående • rapporterar och dokumenterar aktivt och mångsidigt observationer om klientens tillstånd och funktionsförmåga resursorienterat och utan att bryta mot klientsäkerheten

- utvärderar helhetsbetonat tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen hur planen har genomförts och anpassar sin verksamhet enligt utvärderingen.

Den studerande interagerar med en klient med funktionsnedsättning och de närstående.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående respektfullt, lyssnar och visar intresse och reagerar på klientens initiativ till interaktion • observerar klientens miner, gester och ordlösa kommunikation • observerar effekterna av egna gester och ordlös kommunikation i interaktionen • observerar klientens kommunikationsförmåga och anpassar sin kommunikation och utnyttjar kunskaper om hur funktionsnedsättning påverkar interaktions- och kommunikationsfärdigheterna • ger klienten tid, rum och stöd att uttrycka sitt ärende och att förvissa sig om att bli förstådd • använder lättbegripligt tal samt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående respektfullt, lyssnar och visar intresse samt svarar ändamålsenligt på klientens olika initiativ till interaktion • observerar klientens miner, gester och ordlösa kommunikation och tolkar klientens ordlösa kommunikation tillsammans med arbetsgruppen • observerar effekterna av egna gester och ordlös kommunikation i interaktionen och förbättrar sina färdigheter i ordlös kommunikation • observerar klientens kommunikationsförmåga och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och utnyttjar kunskaper om hur funktionsnedsättning påverkar interaktions- och kommunikationsfärdigheterna • ger klienten tid, rum och stöd att uttrycka sitt ärende och att med olika metoder förvissa sig om att bli förstådd • använder lättbegripligt tal samt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och handleder klienten och de närstående i användningen av dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienten och de närstående respektfullt, lyssnar och visar intresse samt svarar ändamålsenligt på klientens olika initiativ till interaktion och skapar möjligheter att fortsätta interaktionen • observerar klientens miner, gester och ordlösa kommunikation och tolkar klientens ordlösa kommunikation tillsammans med arbetsgruppen och visar känslighet i tolkningen av budskapen • utnyttjar i sin kommunikation medvetet och målinriktat gester och ordlös kommunikation och motiverar sin verksamhet med kunskaper om utveckling av kommunikation och interaktionsfärdigheter • observerar klientens kommunikationsförmåga och anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och motiverar sin verksamhet med kunskaper om hur funktionsnedsättning påverkar interaktions- och kommunikationsfärdigheterna • tillgodoser klientens rätt att uttrycka sitt ärende i olika situationer och att med olika metoder förvissa sig om att bli förstådd • använder smidigt lättbegripligt tal eller talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och handleder klienten och de närstående i användningen av dem.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid upprätthållande och främjande av funktionsförmågan samt läkemedelsbehandling gällande klienter med funktionsnedsättning.

Att handleda i dagliga aktiviteter och skötsel av hemmet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och stödjer klienter i olika åldrar i dagliga aktiviteter och uppgifter som gäller skötsel av hemmet och tar hänsyn till klienternas funktionsförmåga • arbetar resursorienterat • tar i sin verksamhet hänsyn till klientens kulturella, religiösa och etiska seder • stödjer klienten att lära sig nya saker och stärka färdigheterna samt handleder att använda dem i vardagen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och stödjer klienter i olika åldrar individuellt i dagliga aktiviteter och uppgifter som gäller skötsel av hemmet och tar hänsyn till klienternas funktionsförmåga • arbetar resursorienterat och stärker klientens aktivitet • tar i sin verksamhet individuellt hänsyn till klientens kulturella, religiösa och etiska seder • stödjer klienten individuellt att lära sig nya saker och stärka färdigheterna samt handleder att använda dem i vardagen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och stödjer klienter i olika åldrar individuellt i dagliga aktiviteter och uppgifter som gäller skötsel av hemmet och tar hänsyn till klienternas åsikter, vanor och funktionsförmåga • arbetar resursorienterat och stärker klientens aktivitet i alla vardagssituationer • tar i sin verksamhet helhetsbetonat hänsyn till klientens kulturella, religiösa och etiska seder och motiverar sin verksamhet • stödjer klienten individuellt och mångsidigt att lära sig nya saker och stärka färdigheterna samt handleder att använda dem i vardagen.

Att handleda i användning och underhåll av hjälpmedel

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till olika hjälpmedel och anskaffningsprocessen för dem • observerar tillgängligheten i miljön och behovet av hjälpmedel • handleder klienten i att använda och underhålla hjälpmedel • handleder klienten i att använda datateknik och att utnyttja teknologi
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner mångsidigt till olika hjälpmedel och anskaffningsprocessen för dem • observerar tillgängligheten i miljön och behovet av hjälpmedel och diskuterar med klienten och de närstående om hur funktionell miljön är och om behovet av hjälpmedel • handleder klienten att använda och underhålla hjälpmedel samt meddelar arbetsgruppen om eventuella ändringsbehov • motiverar och handleder klienten att använda datateknik och att utnyttja teknologi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner mångsidigt till olika hjälpmedel och anskaffningsprocessen för dem och tillämpar kunskaperna individuellt i klientsituationen • observerar klientorienterat tillgängligheten i miljön och behovet av hjälpmedel och diskuterar med klienten och de närstående om hur funktionell miljön är och om behovet av hjälpmedel • handleder klienten individuellt i att använda och underhålla hjälpmedel samt meddelar aktivt arbetsgruppen om sina observationer samt eventuella ändringsbehov • motiverar och handleder aktivt klienten att använda datateknik och att utnyttja teknologi.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel felfritt och säkert till klienterna • tar hänsyn till individuella specialfrågor som rör administrationen av läkemedel • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen samt känner till de vanligaste läkemedlen som används handikappomsorg • känner till och observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används av klienterna, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna, uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk och informerar muntligt om dem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel felfritt och säkert till klienterna • tar hänsyn till individuella specialfrågor som rör administrationen av läkemedel • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till de vanligaste läkemedlen som används handikapparbete • känner till och observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används av klienterna, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna, uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel felfritt och säkert till klienterna • tar hänsyn till individuella specialfrågor som rör administrationen av läkemedel • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • handleder aktivt klienten och de närstående enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt känner till de vanligaste läkemedlen som används handikapparbete

- känner till, observerar och motiverar effekter, samverkningar och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används av klienterna, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna, uppmärksammar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem.

Att handleda i att främja hälsan och funktionsförmågan	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar klientens allmänna välbefinnande och hälsotillstånd samt informerar om sina observationer • observerar klientens näringsstatus och vätskebalans, handleder klienten till hälsofrämjande näring och sköter tillsammans med arbetsgruppen särskilda näringssituationer • handleder och hjälper klienten i munvård • utför säkert åtgärder i klientens grundvård enligt arbetsgruppens anvisningar • förbereder klienten för vårdåtgärder och undersökningar • handleder klienten att främja sin hälsa och funktionsförmåga • ger som medlem i arbetsgruppen klienten läges- och rörelsebehandling enligt givna anvisningar • handleder klienten till vardagsmotion och att upprätthålla och främja den fysiska funktionsförmågan • handleder klienten i avslappning och använder olika metoder
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar regelbundet klientens allmänna välbefinnande och hälsotillstånd samt informerar om sina observationer • observerar regelbundet klientens näringsstatus och vätskebalans, handleder och motiverar klienten till hälsofrämjande näring och sköter särskilda näringssituationer • handleder och hjälper klienten i munvård och motiverar till egenvård utför säkert åtgärder i klientens basvård • förbereder klienten för vårdåtgärder och undersökningar och tar hänsyn till klientens individuella behov • handleder klienten att främja sin hälsa och funktionsförmåga och ger regelbundet klienten läges- och rörelsebehandling • handleder och motiverar klienten till vardagsmotion och att upprätthålla och främja den fysiska funktionsförmågan • handleder klienten i avslappning och använder mångsidigt olika metoder
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar regelbundet och helhetsbetonat klientens allmänna välbefinnande och hälsotillstånd samt informerar om sina observationer • observerar regelbundet och helhetsbetonat klientens näringsstatus och vätskebalans, handleder och motiverar klienten individuellt till hälsofrämjande näring och sköter särskilda näringssituationer • handleder och hjälper klienten i munvård samt att välja och använda hjälpmedel för egenvård • utför säkert och klientorienterat åtgärder i klientens grundvård och motiverar sin verksamhet • förbereder klienten för vårdåtgärder och undersökningar och tar hänsyn till klientens individuella behov och motiverar sin verksamhet • handleder klienten att främja sin hälsa och funktionsförmåga mångsidigt • ger regelbundet klienten läges- och rörelsebehandling och tar hänsyn till klientens resurser och dagsprogram • handleder och motiverar klienten till vardagsmotion och att upprätthålla och främja den fysiska funktionsförmågan • handleder klienten i avslappning och använder mångsidigt olika metoder och motiverar sin verksamhet.

Att handleda i välbefinnande och säkerhet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer klientens psykiska välbefinnande, identifierar problem med psykisk hälsa och riskanvändning av droger • stödjer klienten i olika krissituationer • stödjer klientens sexualitet samt ger vid behov information om sexuell och reproduktiv hälsa samt i frågor som gäller parrelationer • identifierar illabehandling och våldshot samt ger handledning om tillgången till hjälp och främja säkerheten i samarbete med andra aktörer • sörjer för klientens fysiska, psykiska och sociala säkerhet • agerar professionellt som medlem i arbetsgruppen vid vård av döende personer • diskuterar döden med klienten och de närstående med arbetsgruppens stöd
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer klientens psykiska välbefinnande, identifierar problem med psykisk hälsa och riskanvändning av droger, ger information och vid behov handledning till tjänster • stödjer klienten i olika krissituationer och utnyttjar kunskaper om att hjälpa människor i kris • stödjer klientens sexualitet samt ger vid behov information om sexuell och reproduktiv hälsa samt i frågor som gäller parrelationer och tar hänsyn till sexuell mångfald • identifierar illabehandling och våldshot samt ger handledning om tillgången till hjälp och främja säkerheten i samarbete med andra aktörer • sörjer för klientens fysiska, psykiska och sociala säkerhet • agerar professionellt som medlem i arbetsgruppen vid vård av döende personer • diskuterar döden med klienten och de närstående
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stödjer aktivt klientens psykiska välbefinnande, identifierar problem med psykisk hälsa och riskanvändning av droger, ger information och vid behov handledning till tjänster • stödjer mångsidigt klienten i olika krissituationer och utnyttjar kunskaper om att hjälpa människor i kris • stödjer klientens sexualitet samt ger vid behov information om sexuell och reproduktiv hälsa samt i frågor som gäller parrelationer och tar hänsyn till sexuell mångfald • identifierar illabehandling och våldshot samt ger handledning om tillgången till hjälp och främja säkerheten i samarbete med andra aktörer • sörjer för klientens fysiska, psykiska och sociala säkerhet • agerar professionellt som medlem i arbetsgruppen vid vård av döende personer • diskuterar naturligt döden med klienten och de närstående.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Att beakta arbetshälsan och säkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbetsklimatets inverkan på klientnöjdheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • medverkar till ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen, är villig att främja det samt förstår vilka effekter arbetsklimatet på arbetsplatsen har på klientnöjdheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till arbetsplatsens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker och motiverar sin verksamhet • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbetssäkerhet • medverkar till ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen, är villig att främja det och framför utvecklingsförslag samt förstår vilka effekter arbetsklimatet på arbetsplatsen har på klientnöjdheten.

Aseptiskt och ergonomiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt principerna för aseptiskt och ergonomiskt arbete • identifierar fysiska och psykiska belastningssituationer i sitt arbete • utnyttjar naturliga rörelsemönster i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • identifierar klientens resurser vid förflyttningar • använder hjälpmedel säkert vid förflyttningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt principerna för aseptiskt och ergonomiskt arbete • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar fysisk och psykisk belastning och försöker minska dem med sin verksamhet • utnyttjar naturliga rörelsemönster ändamålsenligt i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • identifierar och utnyttjar klientens resurser vid förflyttningar • använder säkert och smidigt hjälpmedel vid förflyttningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt principerna för aseptiskt och ergonomiskt arbete • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar fysisk och psykisk belastning och minskar dem med sin verksamhet och motiverar sin verksamhet • utnyttjar aktivt naturliga rörelsemönster ändamålsenligt i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • aktiverar klientens resurser vid förflyttningar • använder säkert och smidigt hjälpmedel vid förflyttningar och motiverar sin verksamhet.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare inom välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar produktifiering av sina kunskaper • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • bidrar med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sin kompetens • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete och anpassar smidigt sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • bidrar mångsidigt med sin verksamhet till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sitt eget lärande och kunnande • identifierar en del av sina styrkor och utvecklingsområden • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och skaffar information från tillförlitliga källor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sitt eget lärande och sina kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons samt begär vid behov handledning • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och motiverar sina handlingar med kunskap och skaffar information från tillförlitliga källor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt eget lärande och kunnande • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad att utveckla sig själv och sitt kunnande • upprätthåller och utvecklar kunskaper och färdigheter som arbetet kräver • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sin verksamhet aktivt och begär handledning vid behov • använder evidensbaserad kunskap i sitt arbete och motiverar sina handlingar med kunskap och söker aktivt information från tillförlitliga källor.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare och i verkliga arbetssituationer främja funktionsförmågan hos klienter med funktionsnedsättning där klienter med funktionsnedsättning bor, studerar, arbetar, vårdas, rehabiliteras eller använder tjänster. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.31. Att främja hälsa, trygghet och välbefinnande, 25 kp (106251)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp
- planera, genomföra och utvärdera klientens vård vid främjande av hälsa, säkerhet och välbefinnande

- interagera med klienten
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja hälsa, säkerhet och välbefinnande
- informera om tjänster
- upprätthålla säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt arbete
- bedöma sina möjligheter att bli företagare inom branschen.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, enhetens värderingar, etiska principer, verksamhetsprinciper och viktiga värderingar som styr vårdarbetet tillsammans med arbetsgruppen • arbetar säkert tillsammans med arbetsgruppen enligt de verksamhetsprinciper och rekommendationer som gäller klientgruppen • tar i sitt arbete hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • sätter sig in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten tillsammans med arbetsgruppen • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, enhetens värderingar, etiska principer, verksamhetsprinciper och viktiga värderingar som styr vårdarbetet • arbetar säkert enligt de verksamhetsprinciper och rekommendationer som gäller klientgruppen • tar i sitt arbete hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • sätter sig in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, enhetens värderingar, etiska principer, verksamhetsprinciper och viktiga värderingar som styr vårdarbetet och motiverar sin verksamhet • arbetar säkert enligt de verksamhetsprinciper och rekommendationer som gäller klientgruppen samt motiverar sin verksamhet med dem • tar i sitt arbete hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • sätter sig aktivt in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter tillsammans med arbetsgruppen • identifierar behov i fråga om hälsa, säkerhet och välbefinnande hos klienter i olika åldrar och med olika bakgrund tillsammans med arbetsgruppen • agerar serviceinriktat och klientorienterat • arbetar pålitligt som medlem i arbetsgruppen och följer arbetsgruppens regler och verksamhetsprinciper • håller sig till arbetstider, avtal och andra rutiner i arbetslivet • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens veckovisa planer • identifierar självständigt behov i fråga om hälsa, säkerhet och välbefinnande hos klienter i olika åldrar och med olika bakgrund • agerar pålitligt, serviceinriktat och klientorienterat • arbetar pålitligt som medlem i arbetsgruppen och följer ansvarsfullt arbetsgruppens regler och verksamhetsprinciper • håller sig till arbetstider, avtal och andra rutiner i arbetslivet • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och tar hänsyn till arbetsplatsens övriga planer för verksamhet • identifierar mångsidigt och självständigt behov i fråga om hälsa, säkerhet och välbefinnande hos klienter i olika åldrar och med olika bakgrund och hittar realistiska alternativ till lösningar för dem • agerar pålitligt, serviceinriktat och klientorienterat samt ändamålsenligt i olika situationer • arbetar ansvarsfullt, självständigt och smidigt som medlem av arbetsgruppen och följer gemensamma verksamhetsprinciper • håller sig till arbetstider, avtal och andra rutiner i arbetslivet • följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar klientens vård vid främjande av hälsa, säkerhet och välbefinnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klienternas resurser och behov och utnyttjar dem i planeringen av arbetet tillsammans med arbetsgruppen • planerar mål för sin verksamhet tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen och agerar enligt planen i arbetsgruppen • deltar tillsammans med arbetsgruppen i arbetet med att göra upp en plan som främjar hälsan, säkerheten och välbefinnandet för klienten tillsammans med klienten • genomför planen tillsammans med arbetsgruppen • dokumenterar tillsammans med arbetsgruppen sina observationer i den klientspecifika planen och använder finländsk klassificering av vårdarbete • utvärderar hur den klientspecifika planen har genomförts • informerar muntligt och skriftligt om sina observationer och tar hänsyn till datasekretess • använder arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens datanät
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klienternas resurser och behov och utnyttjar olika metoder för insamling av information • planerar självständigt mål för sin verksamhet tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen och agerar enligt planen i arbetsgruppen • gör som medlem i arbetsgruppen upp en plan som främjar hälsan, säkerheten och välbefinnandet för klienten tillsammans med klienten och arbetsgruppen • genomför planen på ett motiverat sätt • dokumenterar observationer i den klientspecifika planen och använder finländsk klassificering av vårdarbete • utvärderar realistiskt hur den klientspecifika planen har genomförts • informerar ändamålsenligt om sina observationer muntligt och skriftligt och tar hänsyn till datasekretess • använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens datanät
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt klienternas resurser och behov och utnyttjar olika metoder för insamling av information • planerar självständigt och mångsidigt mål för sin verksamhet tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen samt agerar aktivt och smidigt enligt planen i arbetsgruppen • gör upp en plan som främjar hälsan, säkerheten och välbefinnandet för klienten tillsammans med klienten och arbetsgruppen och presenterar vid behov förändringar i den • genomför planen på ett smidigt och motiverat sätt • dokumenterar självständigt observationer i den klientspecifika planen och använder finländsk klassificering av vårdarbete • utvärderar realistiskt och helhetsbetonat hur den klientspecifika planen har genomförts • informerar smidigt och ändamålsenligt om sina observationer muntligt och skriftligt och tar hänsyn till datasekretess

- använder smidigt och mångsidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens datanät.

Den studerande interagerar med klienten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • lyssnar på och observerar klienten samt diskuterar med klienten om klientens behov • bemöter klienten och de närstående på ett professionellt, uppskattande och respektfullt sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund samt övertygelse tar hänsyn till sexuell mångfald • använder interaktion, beröring och närvaro för att främja klientens tillstånd • förstår klientens och de närståendes signaler och svarar på dem • uttrycker sig begripligt både muntligt och skriftligt och använder vid behov lättbegripligt tal • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • använder en del lämpliga informations- och kommunikationstekniska möjligheter för situationen som stöd för interaktion
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • lyssnar på och observerar klienten samt diskuterar med klienten och de närstående om klientens behov och tar hänsyn till klientens livssituation • bemöter klienten och de närstående på ett professionellt, uppskattande, individuellt, uppriktigt och förstående sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund samt övertygelse tar hänsyn till sexuell mångfald • använder smidigt sina interaktionsfärdigheter, beröring och närvaro för att främja klientens tillstånd • förstår klientens och de närståendes signaler och svarar klientorienterat på dem • uttrycker sig begripligt och klart både muntligt och skriftligt och använder vid behov lättbegripligt tal • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • använder smidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • lyssnar på och observerar klienten samt diskuterar naturligt med klienten och de närstående om klientens behov och tar mångsidigt hänsyn till klientens livssituation • bemöter klienten och de närstående på ett professionellt, uppskattande, individuellt, uppriktigt, förstående och förtroendeingivande sätt • respekterar människor i olika åldrar och med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund samt övertygelse tar hänsyn till sexuell mångfald • använder mångsidigt och smidigt sina interaktionsfärdigheter, beröring och närvaro för att främja klientens tillstånd i olika vårdssituationer • förstår klientens och de närståendes signaler och svarar klientorienterat och professionellt på dem • uttrycker sig begripligt och klart både muntligt och skriftligt och använder vid behov lättbegripligt tal • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder

- använder smidigt och mångsidigt lämplig informations- och kommunikationstekniska möjligheter för situationen som stöd för interaktion.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material för att främja hälsa, säkerhet och välbefinnande.

Att utföra vård och omsorg om klienten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och förebygger folkhälsorelaterade risker och olyckshändelser för klienten som medlem i arbetsgruppen • främjar klienternas fysiska och psykiska hälsa samt säkerhet och välbefinnande tillsammans med arbetsgruppen • utför vård och omsorg samt tillgodoser klientens grundläggande behov • följer principerna för aseptiskt arbete • utför kontroller av vitala funktioner • observerar och bedömer som medlem i arbetsgruppen normala vitala funktioner hos människor i olika åldrar, observerar förändringar i funktionerna och informerar arbetsgruppen om dem • skaffar information om hur klienten klarar av dagliga sysslor och använder metoder för insamling av information, dokumenterar sina observationer och informerar om dem på överenskommet sätt • hanterar mat och livsmedel enligt kraven för livsmedelshygien och tar hänsyn till klientens behov i fråga om näring
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och förebygger folkhälsorelaterade risker och olyckshändelser för klienten • främjar olika och olika gamla klienters fysiska och psykiska hälsa samt säkerhet och välbefinnande • ger vård och omsorg klient- och behovsorienterat samt handleder, uppmuntrar och hjälper motiverat klienten att tillgodose sina grundläggande behov • följer principerna för aseptiskt arbete • kontrollerar motiverat vitala funktioner och tar hänsyn till sjukdomsrelaterade förändringar i resultaten • observerar och bedömer med hjälp av olika metoder normala vitala funktioner hos människor i olika åldrar, observerar förändringar i funktionerna och informerar ändamålsenligt om dem • skaffar information om klientens funktionsförmåga och använder mångsidigt metoder för insamling av information, dokumenterar sina observationer och informerar mångsidigt om dem • hanterar mat och livsmedel enligt kraven för livsmedelshygien och tar hänsyn till klientens behov i fråga om näring
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och förebygger folkhälsorelaterade risker och olyckshändelser för klienten samt handleder klienten att förebygga dem • främjar mångsidigt olika och olika gamla klienters fysiska och psykiska hälsa och säkerhet och välfärd • ger vård och omsorg klient- och behovsorienterat som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp samt handleder, uppmuntrar och hjälper klienten att tillgodose sina grundläggande behov och motiverar sina hjälpinsatser med evidensbaserad kunskap • följer principerna för aseptiskt arbete

- kontrollerar motiverat vitala funktioner och tar hänsyn till sjukdomsrelaterade förändringar i resultaten samt tar hänsyn till eventuella felkällor i resultaten
- observerar, bedömer och tolkar med hjälp av olika metoder normala vitala funktioner hos människor i olika åldrar, observerar förändringar i funktionerna och informerar ändamålsenligt och motiverat om dem
- skaffar information om klientens funktionsförmåga och använder mångsidiga metoder för insamling av information, dokumenterar sina observationer och informerar konsekvent om dem
- hanterar mat och livsmedel enligt kraven för livsmedelshygien och tar mångsidigt hänsyn till klientens behov i fråga om näring.

Att använda teknologi och hjälpmedel för att stödja klientens delaktighet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för klienternas och arbetsmiljöns säkerhet samt förutser i sin verksamhet säkerhetsrisker och farliga situationer • använder teknologi som stödjer välbefinnande samt funktionsförmåga • känner till den friska människans anatomi och fysiologi samt principerna för stöd av rörelser • ger handledning om användning av hjälpmedel • gör det möjligt för klienten att få lämplig motion och utevistelse • aktiverar klienten till funktionsförmåga och använder funktionella metoder • handleder, uppmuntrar och hjälper klienten till funktionsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för klienternas och arbetsmiljöns säkerhet samt förutser i sin verksamhet säkerhetsrisker och farliga situationer • handleder vid användning och underhåll av teknologi och hjälpmedel som stödjer välbefinnande och funktionsförmåga samt använder välfärdsteknologins möjligheter i arbetet • känner till den friska människans anatomi och fysiologi samt principerna för stöd av rörelser • handleder om användning och underhåll av hjälpmedel • handleder om lämplig motion för klienten och gör inom vården och omsorgen utevistelse möjlig • aktiverar klienten till funktionsförmåga och använder mångsidigt funktionella metoder • handleder och uppmuntrar klienten till funktionsförmåga samt stödjer delaktighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för klienternas och arbetsmiljöns säkerhet samt förutser i sin verksamhet säkerhetsrisker och farliga situationer • handleder mångsidigt vid användning samt underhåll av teknologi som stödjer välbefinnande och funktionsförmåga och kartlägger och anskaffar samtidigt den teknologi som klienten behöver • känner till den friska människans anatomi och fysiologi samt principerna för stöd av rörelser • handleder mångsidigt vid användning och underhåll av hjälpmedel samt förebygger med sin verksamhet risksituationer med utrustningen • erbjuder klienten aktivt möjligheter till lämplig motion och utevistelse samt inför dem i vården och omsorgen • aktiverar klienten till funktionsförmåga och använder mångsidigt och kreativt funktionella metoder • handleder, uppmuntrar och hjälper klienten mångsidigt till funktionsförmåga samt stödjer delaktighet och tar hänsyn till de närstående.

Den studerande informerar om tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar information om vilka tjänster klienten behöver • ger klienten och de närstående information om social- och hälsovårdens tjänster och förmåner tillsammans med arbetsgruppen • stödjer som medlem i arbetsgruppen klienternas hälsa, säkerhet och välbefinnande genom att handleda dem att använda behövliga tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar motiverat information om vilka tjänster klienten behöver och utnyttjar klientens närstående • ger klienten och de närstående information om social- och hälsovårdens tjänster och förmåner • stödjer klienternas hälsa, säkerhet och välbefinnande genom att handleda dem att använda behövliga tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar helhetsbetonat och motiverat information om vilka tjänster klienten behöver i samarbete med klientens närstående och tar hänsyn till klientens livssituation • ger mångsidig information om social- och hälsovårdstjänster och förmåner till klienten och de närstående • stödjer med sin verksamhet klienternas hälsa, säkerhet och välbefinnande samt handleder dem att mångsidigt använda behövliga tjänster • tillämpar inom arbetsgruppen den handlednings-, kontakt- och anmälningsskyldighet som gäller inom social- och hälsovården.

Den studerande upprätthåller säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa.

Att upprätthålla klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> agerar som medlem i arbetsgruppen enligt de författningar och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan agerar enligt anvisningarna för hygien och principerna för aseptiskt arbete följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och hindrar smittspridning med sin verksamhet sörjer tillsammans med arbetsgruppen för klienternas samt omgivningens säkerhet och funktionsförmåga underhåller tillsammans med arbetsgruppen redskapen och vårdomgivningen samt medverkar för sin del till att arbetsmiljön är ren samt till att nödvändigt material fylls på agerar enligt ergonomiska principer och använder säkert olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga identifierar effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> agerar enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver agerar enligt anvisningarna för hygien och principerna för aseptiskt arbete följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och hindrar smittspridning med sin verksamhet sörjer för klienternas och omgivningens säkerhet och funktionsförmåga underhåller redskapen och vårdomgivningen samt medverkar för sin del till att arbetsmiljön är ren samt till att nödvändigt material fylls på agerar enligt ergonomiska principer och använder säkert och ändamålsenligt olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga identifierar och utvärderar effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten och arbetet med att upprätthålla och främja olika klienters säkerhet och välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> agerar enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker agerar enligt anvisningarna för hygien och principerna för aseptiskt arbete följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och hindrar smittspridning med sin verksamhet sörjer självständigt för klienternas och omgivningens säkerhet och funktionsförmåga underhåller ansvarsfullt redskapen och vårdomgivningen samt sörjer självständigt för att arbetsmiljön är ren samt för att nödvändigt material fylls på agerar enligt ergonomiska principer och använder säkert, ändamålsenligt och mångsidigt olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga

- identifierar och utvärderar effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten och arbetet med att upprätthålla och främja olika klienters säkerhet och välbefinnande och medverkar till att förebygga skadliga händelser.

Att upprätthålla arbetshälsan	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga • identifierar psykiskt belastande faktorer i sitt arbete • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete och informerar arbetsgruppen om det • identifierar fysiska belastningsfaktorer i vårdarbetet • planerar ett målinriktat träningsprogram för sig själv för att upprätthålla och förbättra konditionen (uthållighet, styrka och spänst) och genomför det • agerar enligt ergonomiska principer och sörjer för egen och klientens säkerhet och funktionsförmåga • förstår betydelsen ergonomi vid förebyggande av problem i rörelseorganen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga samt förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • identifierar psykiskt belastande faktorer i sitt arbete samt identifierar deras betydelse för sin egen arbetshälsa • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende, informerar arbetsgruppen om det samt agerar på det sätt som situationen kräver • identifierar fysiskt belastande faktorer i vårdarbetet samt identifierar deras betydelse för sin egen arbetshälsa • planerar ett målinriktat träningsprogram för sig själv för att upprätthålla och förbättra konditionen (uthållighet, styrka och spänst), genomför det och följer effekterna av det • agerar enligt ergonomiska principer och sörjer för egen och klientens säkerhet och funktionsförmåga och tar hänsyn till arbetsrelaterade olyckor och skador • förstår betydelsen ergonomi vid förebyggande av problem i rörelseorganen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga samt förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • identifierar psykiskt belastande faktorer i arbetet samt identifierar deras betydelse för sin egen arbetshälsa och sörjer för sin egen ork i arbetet • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete, agerar på det sätt som situationen kräver, informerar arbetsgruppen och förebygger med sin verksamhet uppkomsten av krävande situationer • identifierar mångsidigt fysiska belastningsfaktorer och försöker med sin verksamhet minska dem • planerar ett målinriktat träningsprogram för sig själv för att upprätthålla och förbättra konditionen (uthållighet, styrka och spänst), genomför det samt följer effekterna av det och anpassar vid behov sin plan • agerar enligt ergonomiska principer i varierande arbetssituationer och sörjer för egen och klientens säkerhet och funktionsförmåga och motiverar sin verksamhet och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador

- förstår betydelsen ergonomi vid förebyggande av problem i rörelseorganen.

Den studerande bedömer och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina egna kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons samt utnyttjar respons i sin verksamhet • söker självständigt handledning i problemsituationer • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt sina kunskaper • identifierar realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt ber om handledning • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver och motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt och mångsidigt sitt kunnande • identifierar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad utveckla sin verksamhet • tar emot och ger respons och utvecklar sitt arbetssätt aktivt utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt presenterar alternativa lösningar och motiverar sina lösningar professionellt • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare inom välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina möjligheter till företagande inom välfärdsbranschen • fattar företagsamt beslut i sitt arbete med arbetsgruppens stöd
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina förutsättningar att verka som företagare inom välfärdsbranschen • fattar företagsamt beslut i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt och mångsidigt sina förutsättningar att bli företagare inom välfärdsbranschen • fattar företagsamt beslut i sitt arbete och lägger fram utvecklingsförslag i arbetsplatsens och branschens verksamhet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare eller akutvårdare på grundnivå och främja och upprätthålla klientens funktionsförmåga i verkliga arbetsituationer inom social- och hälsovården. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.32. Att upprätthålla och främja funktionsförmågan, 30 kp (106253)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som gäller arbete inom social- och hälsovårdsbranschen
- planera sitt arbete och samarbeta med en arbetsgrupp
- planera, genomföra och bedöma upprätthållande och främjande av klientens funktionsförmåga
- interagera med klienten
- använda branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid upprätthållande och bedömning klientens funktionsförmåga samt vid klientens läkemedelsbehandling
- informera om tjänster
- upprätthålla säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, enhetens värderingar, etiska principer, verksamhetsprinciper och viktiga värderingar som styr vårdarbetet • arbetar säkert tillsammans med arbetsgruppen enligt de verksamhetsprinciper och rekommendationer som gäller klientgruppen • tar i sitt arbete hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • sätter sig in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten tillsammans med arbetsgruppen • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, enhetens värderingar, etiska principer, verksamhetsprinciper och viktiga värderingar som styr vårdarbetet • arbetar säkert enligt de verksamhetsprinciper och rekommendationer som gäller klientgruppen • tar i sitt arbete hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • sätter sig in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens författningar, enhetens värderingar, etiska principer, verksamhetsprinciper och viktiga värderingar som styr vårdarbetet • arbetar säkert enligt de verksamhetsprinciper och rekommendationer som gäller klientgruppen samt motiverar sin verksamhet med dem • tar i sitt arbete hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • sätter sig aktivt in i arbetsplatsens olika planer för egenkontroll och utför egenkontroll av enheten • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer tillsammans med arbetsgruppen • utnyttjar i planeringen av arbetet kunskaper om att upprätthålla och främja funktionsförmågan • agerar ansvarsfullt med en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och deltar i klientens vårdprocess inom arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar i samarbete med arbetsgruppen sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer tillsammans med arbetsteamet och tar hänsyn till enhetens veckovisa arbetsplaner • utnyttjar i planeringen av arbetet kunskaper om att upprätthålla och främja funktionsförmågan och agerar enligt klientens vårdprocess i olika faser • agerar ansvarsfullt som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar i samarbete med arbetsgruppen sina dagliga och veckovisa arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer tillsammans med arbetsteamet och tar hänsyn till enhetens övriga verksamhetsplaner • utnyttjar i planeringen av arbetet mångsidigt evidensbaserad kunskap om att upprätthålla och främja funktionsförmågan, förstår och tillämpar den på klientens totala vårdprocess och motiverar sin verksamhet • agerar ansvarsfullt, självständigt och smidigt som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar upprätthållande och främjande av klientens funktionsförmåga.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar klientens resurser och behov samt planerar mål för sin verksamhet tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen och agerar enligt planen i arbetsgruppen • gör som medlem i arbetsgruppen upp en plan som upprätthåller och främjar klientens funktionsförmåga tillsammans med klienten • genomför planen tillsammans med arbetsgruppen • dokumenterar tillsammans med arbetsgruppen sina observationer i den klientspecifika planen och använder finländsk klassificering av vårdarbete • utvärderar hur den klientspecifika planen har genomförts • informerar muntligt och skriftligt om sina observationer och tar hänsyn till datasekretess • använder arbetsplatsens klientdatasystem samt social- och hälsovårdsbranschens datanät inom närvårdarens ansvarsområde
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt klientens resurser och behov samt planerar mål för sin verksamhet tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen och agerar enligt planen i arbetsgruppen • gör som medlem i arbetsgruppen upp en klientorienterad plan som upprätthåller och främjar klientens funktionsförmåga tillsammans med klienten • genomför planen motiverat som medlem i arbetsgruppen • dokumenterar sina observationer i den klientspecifika planen och använder finländsk klassificering av vårdarbete • utvärderar realistiskt hur den klientspecifika planen har genomförts • informerar ändamålsenligt om sina observationer muntligt och skriftligt och tar hänsyn till datasekretess och motiverar sin verksamhet • använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem samt social- och hälsovårdsbranschens datanät inom närvårdarens ansvarsområde
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt klientens resurser och behov samt planerar mål för sin verksamhet tillsammans med klienten, de närstående och arbetsgruppen och agerar aktivt och smidigt enligt planen i arbetsgruppen • göra som medlem i arbetsgruppen upp en klientorienterad och mångsidig plan som upprätthåller och främjar klientens funktionsförmåga tillsammans med klienten • genomför planen på ett smidigt och motiverat sätt • dokumenterar motiverat sina observationer i den klientspecifika planen och använder finländsk klassificering av vårdarbete • utvärderar realistiskt och helhetsbetonat hur den klientspecifika planen har genomförts • informerar smidigt och ändamålsenligt om sina observationer muntligt och skriftligt och tar hänsyn till datasekretess och motiverar mångsidigt sin verksamhet

- använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem samt social- och hälsovårdsbranschens datanät inom närvårdarens ansvarsområde.

Den studerande interagerar med klienten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • lyssnar på och observerar klienten samt diskuterar med klienten och de närstående • bemöter klienten och de närstående på ett professionellt, uppskattande och respektfullt sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse tar hänsyn till sexuell mångfald • använder interaktion, beröring och närvaro i vårdsituationen för att främja klientens tillstånd • använder talstödjande och alternativa metoder och verktyg i kommunikationen samt lättbegripligt tal • använder en del informations- och kommunikationstekniska möjligheter som stöd för interaktion
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • lyssnar på och observerar klienten samt diskuterar självständigt med klienten och de närstående om klientens behov och tar hänsyn till klientens livssituation • bemöter klienterna och de närstående på ett professionellt, uppskattande, individuellt, uppriktigt och förstående sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse tar hänsyn till sexuell mångfald • använder smidigt sina interaktionsfärdigheter, beröring och närvaro i vårdsituationen för att främja klientens tillstånd • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal och tar hänsyn till klientens behov • använder smidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • lyssnar och observerar samt diskuterar naturligt och självständigt med klienten och de närstående om klientens behov och tar mångsidigt hänsyn till klientens livssituation • bemöter klienterna och de närstående på ett professionellt, uppskattande, individuellt, uppriktigt, förstående och förtroendeingivande sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse tar hänsyn till sexuell mångfald • använder mångsidigt och smidigt sina interaktionsfärdigheter, beröring och närvaro för att främja klientens tillstånd i olika vårdsituationer • använder klientorienterat talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • använder smidigt och mångsidigt lämplig informations- och kommunikationstekniska möjligheter för situationen som stöd för interaktion.

Den studerande använder branschens arbetsmetoder, arbetsredskap och material vid upprätthållande och främjande av klientens funktionsförmåga samt i läkemedelsbehandling.

Bedömning av klientens funktionsförmåga och vård av klientens sjukdom	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och identifierar tillsammans med arbetsgruppen förändringar i klientens tillstånd, funktionsförmåga och behov av grundvård och inleder de åtgärder som förändringarna kräver och utnyttjar kunskaper om människans anatomi och fysiologi, kropp, grundvård och funktionsförmåga, minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • observerar klientens vitala funktioner och använder olika undersökningsmetoder • planerar och utför den grundvård som klienten behöver tillsammans med arbetsgruppen • stödjer och hjälper klienten att klara av dagliga aktiviteter säkert och med ett arbetsgrepp som främjar funktionsförmågan • bedömer förändringar i klientens funktionsförmåga och behov av grundvård tillsammans med arbetsgruppen • följer principerna för aseptiskt arbete • inleder livräddande åtgärder och utnyttjar kunskaper om människans anatomi, fysiologi och vitala funktioner • identifierar klientens lidande och smärta och ger symtomlindrande smärtbehandling med och utan läkemedel • tar hänsyn till klientens livstestamente • kan principerna för terminalvård och vård av döende personer och agerar efter dem tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och identifierar förändringar i klientens tillstånd, funktionsförmåga och behov av grundvård och inleder de åtgärder som förändringarna kräver och utnyttjar kunskaper om människans anatomi och fysiologi, kropp, grundvård och funktionsförmåga, minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • observerar klientens vitala funktioner och använder olika undersökningsmetoder • planerar och utför självständigt den grundvård som klienten behöver • stödjer och hjälper klienten att klara av dagliga aktiviteter säkert, mångsidigt och med ett arbetsgrepp som främjar funktionsförmågan • bedömer förändringar i klientens funktionsförmåga och behov av grundvård • följer principerna för aseptiskt arbete • inleder livräddande åtgärder och utnyttjar kunskaper om människans anatomi, fysiologi och vitala funktioner • identifierar klientens lidande och smärta, ger symtomlindrande smärtbehandling med och utan läkemedel och följer deras effekter mot smärta • tar hänsyn till klientens livstestamente • kan principerna för terminalvård och vård av döende personer och agerar efter dem som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och identifierar tillsammans med arbetsgruppen förändringar i klientens tillstånd, funktionsförmåga och behov av grundvård och inleder de åtgärder som förändringarna kräver och utnyttjar mångsidigt kunskaper om människans anatomi och fysiologi, kropp, grundvård och funktionsförmåga, minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • observerar klientens vitala funktioner och använder olika undersökningsmetoder • planerar och utför självständigt den grundvård som klienten behöver och anpassar sin verksamhet om klientens tillstånd förändras • stödjer och hjälper klienten att klara av dagliga aktiviteter säkert, mångsidigt, klientorienterat och med ett arbetsgrepp som främjar funktionsförmågan • bedömer mångsidigt förändringar i klientens funktionsförmåga och behov av grundvård • följer principerna för aseptiskt arbete • inleder livräddande åtgärder och utnyttjar kunskaper om människans anatomi, fysiologi och vitala funktioner • identifierar klientens lidande och smärta, ger symtomlindrande smärtbehandling, följer effekterna mot smärta och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • tar hänsyn till klientens livstestamente • kan principerna för terminalvård och vård av döende personer och agerar efter dem som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp.

Att använda teknologi och hjälpmedel för att upprätthålla och främja funktionsförmågan

Den studerande

Nöjaktiga N1

- använder säkert hjälpmedel, undersökningsmetoder och redskap och teknologiska möjligheter som upprätthåller och främjar arbetsförmågan som medlem i arbetsgruppen
- bedömer eventuella störningsfaktorer i mätningar och mätresultat
- förbereder klienten för undersökningar och assisterar som medlem i arbetsgruppen vid åtgärder och arbetar aseptiskt och säkert

Nöjaktiga N2

Goda G3

- använder självständigt och säkert hjälpmedel, undersökningsmetoder och redskap, medicinsk utrustning och teknologiska möjligheter som upprätthåller och främjar arbetsförmågan
- bedömer eventuella störningsfaktorer i mätningar och tar hänsyn till dem i sitt arbete och vidtar korrigerande åtgärder
- förbereder klienten för undersökningar och assisterar som medlem i arbetsgruppen vid åtgärder och arbetar aseptiskt och säkert samt motiverar sin verksamhet

Goda G4

Berömliga B5

- använder självständigt, mångsidigt och säkert hjälpmedel, undersökningsmetoder och redskap, medicinsk utrustning och teknologiska möjligheter som upprätthåller och främjar arbetsförmågan mångsidigt
- bedömer eventuella störningsfaktorer i mätresultaten och vidtar korrigerande åtgärder och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap
- förbereder klienten för undersökningar och assisterar som medlem i arbetsgruppen vid åtgärder och arbetar aseptiskt och säkert samt motiverar mångsidigt sin verksamhet.

Läkemedelsbehandling	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt sitt ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • känner till de vanligaste läkemedelsgrupperna, vilka läkemedel och läkemedelsformer som används vid behandling av minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • hanterar och doserar läkemedel felfritt och säkert till klienterna • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel samt som inhalation enligt anvisningarna • handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen • observerar effekter, samverkningar och multimedcinering av läkemedlen som används, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt sitt ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • känner till de vanligaste läkemedelsgrupperna, vilka läkemedel och läkemedelsformer som används vid behandling av minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • hanterar och doserar läkemedel felfritt och säkert till klienterna • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel samt som inhalation enligt anvisningarna • handleder som medlem i arbetsgruppen klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen • observerar aktivt effekter, samverkningar och multimedcinering av läkemedlen som används, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna, uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • känner till de vanligaste läkemedelsgrupperna, vilka läkemedel och läkemedelsformer som används vid behandling av minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • hanterar och doserar läkemedel felfritt och säkert till klienterna • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel samt som inhalation enligt anvisningarna

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder aktivt klienten och de närstående enligt arbetsenhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen och förstöringen av läkemedlen • observerar aktivt effekter, samverkningar och multimedcinering av läkemedlen som används, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna, uppmärksammar eventuella företeelser för läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem.
--	---

Den studerande informerar om tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger information om social- och hälsovårdstjänster till klienten och de närstående tillsammans med arbetsgruppen • känner till klientens vård- och servicekedja • samarbetar multiprofessionellt för att säkra kontinuitet i klientens vård tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger ändamålsenligt information om social- och hälsovårdstjänster till klienten och de närstående • känner till klientens vård- och servicekedja • samarbetar multiprofessionellt på ett klientorienterat sätt för att säkra kontinuitet i klientens vård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger klientorienterat och ändamålsenligt information om social- och hälsovårdstjänster till klienten och de närstående • känner till klientens vård- och servicekedja • samarbetar multiprofessionellt på ett ändamålsenligt och klientorienterat sätt för att säkra kontinuitet i klientens vård.

Den studerande upprätthåller säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa.

Att upprätthålla klientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> agerar som medlem i arbetsgruppen enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver agerar enligt rutinerna för hygien och principerna för aseptiskt arbete följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och hindrar smittspridning med sin verksamhet sörjer tillsammans med arbetsgruppen för säkerhet och tillgänglighet i omgivningen underhåller tillsammans med arbetsgruppen redskapen och vårdomgivningen samt medverkar till att arbetsmiljön är ren samt till att nödvändigt material fylls på agerar enligt ergonomiska principer och använder säkert olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga identifierar effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> agerar enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver agerar enligt rutinerna för hygien och principerna för aseptiskt arbete följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och hindrar smittspridning med sin verksamhet sörjer för säkerhet och tillgänglighet i omgivningen underhåller redskapen och vårdomgivningen samt medverkar till att arbetsmiljön är ren samt till att nödvändigt material fylls på agerar enligt ergonomiska principer och använder säkert och ändamålsenligt olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga identifierar och bedömer effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten i arbetet med att upprätthålla och främja olika klienters arbetsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> agerar enligt de regler och verksamhetsprinciper som gäller arbetshälsa och arbetssäkerhet och följer arbetsplatsens säkerhetsplan och rutiner för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver och förebygger risker agerar enligt rutinerna för hygien och principerna för aseptiskt arbete följer bestämmelserna för förebyggande av smittsamma sjukdomar och hindrar smittspridning med sin verksamhet sörjer för säkerhet och tillgänglighet i omgivningen sörjer ansvarsfullt för vårdomgivningens aktionsberedskap, att redskapen är rengjorda, underhållna och kompletterade och bedömer behovet av städning efter särskilda situationer samt medverkar till ren och snygg arbetsmiljö agerar enligt ergonomiska principer och använder säkert, ändamålsenligt och mångsidigt olika förflyttningstekniker och utnyttjar klientens funktionsförmåga

- identifierar och bedömer effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten och medverkar till att förebygga skadliga händelser.

Att upprätthålla arbetshälsan	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ta ansvar för egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga • identifierar i sitt arbete psykiskt belastande faktorer • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete och informerar arbetsgruppen om det • identifierar i sitt arbete fysiskt belastande faktorer • planerar ett målinriktat träningsprogram för sig själv för att upprätthålla och förbättra konditionen (uthållighet, styrka och spänst) och genomför det • agerar enligt ergonomiska principer och sörjer för egen och klientens säkerhet och funktionsförmåga • förstår betydelsen ergonomi vid förebyggande av problem i rörelseorganen • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbetsklimatets inverkan på klientnöjdheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga samt förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • identifierar i sitt arbete psykiskt belastande faktorer samt identifierar deras betydelse för sin egen arbetshälsa • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende informerar arbetsgruppen om det samt agerar på det sätt som situationen kräver • identifierar i sitt arbete fysiskt belastande faktorer samt identifierar deras betydelse för sin egen arbetshälsa • planerar ett målinriktat träningsprogram för sig själv för att upprätthålla och förbättra konditionen (uthållighet, styrka och spänst), genomför det och följer effekterna av det • agerar enligt ergonomiska principer och sörjer för egen och klientens säkerhet och funktionsförmåga och tar hänsyn till olyckor och skador på grund av arbetet • förstår betydelsen ergonomi vid förebyggande av problem i rörelseorganen • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbetsklimatets inverkan på klientnöjdheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa, arbetssäkerhet och arbetsförmåga samt förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • identifierar i sitt arbete psykiskt belastande faktorer samt identifierar deras betydelse för sin egen arbetshälsa och sörjer för sin egen ork i arbetet • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete, agerar på det sätt som situationen kräver, informerar arbetsgruppen och förebygger med sin verksamhet uppkomsten av krävande situationer • identifierar mångsidigt i sitt arbete faktorer som orsakar fysisk belastning och försöker minska dem med sin verksamhet • planerar ett målinriktat träningsprogram för sig själv för att upprätthålla och förbättra konditionen (uthållighet, styrka och spänst), genomför det samt följer effekterna och anpassar vid behov sin plan

	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt ergonomiska principer i varierande arbetssituationer och sörjer för egen och klientens säkerhet och funktionsförmåga och motiverar sin verksamhet och förebygger olyckor och skador på grund av arbetet • förstår betydelsen ergonomi vid förebyggande av problem i rörelseorganen • medverkar för sin del till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbetsklimatets inverkan på klientnöjdheten.
--	--

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer sina egna kunskaper • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons samt utnyttjar respons i sin verksamhet • begär i varierande och oklara situationer handledning på eget initiativ • upprätthåller de kunskaper och färdigheter och den arbetsförmåga som yrket kräver
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sina kunskaper • identifierar realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons och utvecklar sitt arbetssätt utifrån respons • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt ber om handledning • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver och motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt kunnande • identifierar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad utveckla sin verksamhet • tar emot och ger respons och utvecklar sitt arbetssätt aktivt utifrån respons • agerar säkert i varierande och oklara situationer, presenterar alternativa lösningar och motiverar sina lösningar professionellt • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare eller akutmottagare på grundnivå och främja och upprätthålla klientens funktionsförmåga i verkliga arbetssituationer inom social- och hälsovården. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.33. Att arbeta inom akutvård på grundnivå, 40 kp (106225)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt social- och hälsovårdsbranschens bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer
- bedöma sina möjligheter att driva ett företag inom branschen.
- utvärdera och utveckla sitt arbete
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa inom akutvård
- använda olika arbetsmetoder, verktyg och material som ingår i akutvård
- interagera med klienten och klientens närstående
- planera, genomföra och utvärdera klientens vård inom servicen för akutvård samt informera om klientens vård
- planera sitt arbete och samarbeta med en multiprofessionell arbetsgrupp

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, regionala anvisningar och verksamhetsprinciper för akutvård • arbetar i dagliga vårdsituationer enligt de värderingar, enhetsvärderingar, etiska principer och instruktioner som styr vårdarbetet • iakttar i sitt arbete datasekretess, offentlighetslagstiftning och tystnadsplikt i enlighet med gällande bestämmelser • arbetar med arbetsgruppen enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer • utnyttjar kunskaper om systemet för akutvård, produktionen av tjänster för akutvård samt beslutet om servicenivå för akutvården i regionen och myndighetssamarbetet • följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, regionala anvisningar och verksamhetsprinciper för akutvård och motiverar sin verksamhet • arbetar i dagliga vårdsituationer enligt de värderingar, enhetsvärderingar, etiska principer och instruktioner som styr vårdarbetet och motiverar sin verksamhet • iakttar i sitt arbete datasekretess, offentlighetslagstiftning och tystnadsplikt i enlighet med gällande bestämmelser • arbetar med arbetsgruppen enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer • utnyttjar aktivt kunskaper om systemet för akutvård, produktionen av tjänster för akutvård samt beslutet om servicenivå för akutvården i regionen och myndighetssamarbetet och motiverar sin verksamhet • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning, föreskrifter, regionala anvisningar och verksamhetsprinciper för akutvårdsarbete och motiverar mångsidigt sin verksamhet • arbetar i varierande vårdsituationer enligt de värderingar, enhetsvärderingar, etiska principer och instruktioner som styr vårdarbetet och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar i sitt arbete datasekretess, offentlighetslagstiftning och tystnadsplikt i enlighet med gällande bestämmelser • arbetar med arbetsgruppen enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer • utnyttjar kunskaper om systemet för akutvård, produktion av akutvård samt beslutet om servicenivå och myndighetssamarbetet inom akutvården i regionen och motiverar mångsidigt sina lösningar i arbetet • agerar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag för sitt arbete.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en multiprofessionell arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar emot en uppgift inom akutvård och bedömer behovet av ytterligare information • använder prioriteringsklasser och uppgiftskoder för akutvård i patientsituationer inom akutvård • kommunicerar med nödcentralen, social- och hälsovårdsväsendet samt andra räddningsmyndigheter och använder myndighetsnätverket Virve och andra tekniska applikationer • känner till stegen i nödcentralens hantering av anmälan • följer anvisningen om Virve-kommunikation i dagliga situationer inom akutvård • leder situationen i dagliga situationer inom akutvård och agerar med handledning av teoretiska kunskaper i bakgrunden • agerar tillsammans med arbetsgruppen i situationer inom akutvård och tillsammans med enheter inom akutvård och enheter som deltar i klientens fortsatta vård och följer teoretiska anvisningar för verksamheten och vården • använder i sitt arbete information om regionens ledningssystem (så som fältledning), enheter och personal för akutvård vid situationsledning inom akutvård • använder i sitt arbete information om verksamhetens organisation och olika myndigheters uppgiftsområden vid situationer med storolyckor • följer arbetsenhetens anvisningar om de anställdas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar emot en uppgift inom akutvård och bedömer behovet av ytterligare information • använder smidigt angelägenhetsklasser och uppgiftskoder för akutvård i patientsituationer inom akutvård • kommunicerar med nödcentralen, social- och hälsovårdsväsendet samt andra räddningsmyndigheter och använder myndighetsnätverket Virve och andra tekniska applikationer • känner till stegen i nödcentralens hantering av anmälan och hur den påverkar eget arbete • följer anvisningen om Virve-kommunikation i dagliga situationer inom akutvård och motiverar sin verksamhet • leder situationen i situationer inom akutvård och motiverar sin verksamhet • agerar vid situationer inom akutvård i samarbete med olika enheter för akutvård och enheter som deltar i klientens fortsatta vård och utnyttjar sina teoretiska kunskaper • utnyttjar i sitt arbete information om regionens ledningssystem (så som fältledning), enheter och personal för akutvård vid situationsledning inom akutvård • utnyttjar i sitt arbete information om verksamhetens organisation och olika myndigheters uppgiftsområden vid situationer med storolyckor • följer arbetsenhetens anvisningar om de anställdas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar emot en uppgift inom akutvård och bedömer behovet av ytterligare information • använder smidigt och motiverat angelägenhetsklasser och uppgiftskoder för akutvård i patientsituationer inom akutvård • kommunicerar med nödcentralen, social- och hälsovårdsväsendet samt andra räddningsmyndigheter och använder myndighetsnätverket Virve och andra tekniska applikationer • känner till stegen i nödcentralens hantering av anmälan och agerar därefter • följer anvisningen om Virve-kommunikation i dagliga situationer och vid storolyckor och motiverar sin verksamhet • leder inom sitt eget ansvarsområde situationer för akutvård och motiverar sin verksamhet mångsidigt med evidensbaserad kunskap • agerar vid patientsituationer inom akutvård i samarbete med olika akutvårdsenheter och enheter som deltar i klientens fortsatta vård motiverar sin verksamhet och förutser i olika situationer vilka uppgifter som ingår i eget ansvarsområde • utnyttjar i sitt arbete vid situationsledning inom akutvård information om regionens ledningssystem (så som fältledning), enheter och personal inom akutvård • utnyttjar i sitt arbete information om verksamhetens organisation och olika myndigheters uppgiftsområden vid situationer med storolyckor • följer arbetsenhetens anvisningar om de anställdas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar klientens vård inom servicen för akutvård på grundnivå samt informerar om klientens vård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • gör systematiskt en första bedömning av klienten • planerar vilken grund- och förstavård klienten behöver • beslutar tillsammans med arbetsparet vid behov om att begära en vårdanvisning i enlighet med regionens anvisning och tillkallar den förstärkning som situationen kräver • genomför klientens grund- och förstavård • följer och bedömer klientens tillstånd och vård • dokumenterar och rapporterar viktiga uppgifter och fynd gällande klientens tillstånd samt vilken vård som har utförts samt behandlingseffekter i akutvårdsjournalen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • gör systematiskt och motiverat en första bedömning av klienten • planerar motiverat vilken grund- och förstavård klientens tillstånd kräver • beslutar vid behov om att begära en vårdanvisning i enlighet med regionens anvisning och tillkallar den förstärkning som situationen kräver och motiverar sin verksamhet • genomför motiverat den grund- och förstavård som klientens tillstånd kräver med hänsyn till tidigare anamnes • följer och bedömer vården av klienten och klientens tillstånd och motiverar sin verksamhet • dokumenterar och rapporterar tydligt viktiga uppgifter för klientens tillstånd samt vilken vård som har utförts, behandlingssvaret, fynd och avvikande värden i akutvårdsjournalen och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • gör systematiskt en första bedömning av klienten och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • planerar smidigt motiverad grund- och förstavård för klientens tillstånd med hänsyn till varierande situationer och utnyttjar evidensbaserad kunskap • drar motiverade slutledningar om klientens vård och om behovet att begära en vårdanvisning i enlighet med regionens anvisning och att tillkalla den förstärkning som situationen kräver och utnyttjar evidensbaserad kunskap • genomför motiverat den grund- och förstavård som klientens tillstånd kräver med hänsyn till tidigare anamnes och medicinering • följer och bedömer vården ändamålsenligt och motiverat på det sätt som situationen kräver och utnyttjar evidensbaserad kunskap • dokumenterar och rapporterar ansvarsfullt och logiskt viktiga uppgifter för patientens tillstånd, vilken vård som har utförts, behandlingssvaret, fynd och avvikande värden i akutvårdsjournalen och motiverar mångsidigt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap.

Den studerande interagerar med klienten och klientens närstående.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående på ett professionellt, respektfullt och jämlikt sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse och tar hänsyn till sexuell mångfald • interagerar på ett sätt som främjar klientens tillstånd i vårdssituationen • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och använder lättbegripligt tal och ordlösa uttryck i interaktionssituationer samt framställer sitt ärende begripligt och klart • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen • hanterar tillsammans med arbetsgruppen med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt klienter i olika åldrar och deras närstående i olika situationer för akutvård och utnyttjar möjligheten till distanshandledning • identifierar psykiskt belastande situationer och hanterar tillsammans med arbetsparet klienten eller de närstående till psykosocialt stöd och utnyttjar tillgängliga stödtjänster • hänvisar klienterna och deras närstående till vård i rätt tid och på rätt vårdplats samt ger anvisningar för vården hemma till klienten om tillståndet inte kräver transport
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående på ett uppskattande, professionellt, respektfullt, jämlikt sätt och skapar trygghetskänsla • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse • interagerar målinriktat på ett sätt som främjar klientens tillstånd i vårdssituationen • anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och använder smidigt lättbegripligt tal och ordlösa uttryck i interaktionssituationer samt framställer sitt ärende begripligt, klart och förtroendeväckande • använder smidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen • hanterar ansvarsfullt och motiverat med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt klienter i olika åldrar och deras närstående i olika situationer för akutvård och utnyttjar möjligheten till distanshandledning • identifierar psykiskt belastande situationer och kännetecknen på kris i klientens eller de närståendes beteende och hänvisar dem motiverat till psykosocialt stöd • hänvisar klienterna och deras närstående till vård i rätt tid och på rätt vårdplats samt ger för klientens tillstånd viktiga anvisningar för vården hemma till klienten om tillståndet inte kräver transport
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående på ett klientorienterat, uppskattande, professionellt, respektfullt, jämlikt sätt och skapar trygghetskänsla • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse

- interagerar målinriktat i vårdsituationen på ett sätt som främjar klientens tillstånd och använder sina interaktionskunskaper smidigt i olika vårdsituationer
- anpassar sin kommunikation efter klientens kommunikationsförmåga och använder smidigt och mångsidigt lättbegripligt tal och tar hänsyn till ordlösa uttryck i interaktionssituationer samt framställer sitt ärende klart, konstruktivt och förtroendeväckande
- använder mångsidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen
- handleder smidigt, ansvarsfullt och motiverat med hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt klienter i olika åldrar och deras närstående i olika situationer för akutvård och utnyttjar möjligheten till distanshandledning
- identifierar psykiskt belastande situationer och klienter eller närstående i kris och agerar motiverat på det sätt som situationen kräver och hänvisar dem till psykosocialt stöd
- hänvisar klienterna och deras närstående till vård i rätt tid och tillrätt vårdplats samt ger för klientens tillstånd viktiga anvisningar för vården hemma med hänsyn till klientens förmåga att förstå anvisningarna i situationer som inte kräver transport.

Den studerande använder olika arbetsmetoder, arbetsredskap och material.

Att bedöma klientens tillstånd	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens tillstånd enligt en systematisk modell och identifierar störningar i vitala funktioner som kräver brådskande vård • gör en mer precis bedömning av tillståndet, intervjuar klienten och bedömer behovet av förstärkning • identifierar livlöshet samt primära och sekundära tecken på död • inleder omedelbart tryckåterupplivning och fortsätter med vårdåterupplivning enligt sitt eget ansvarsområde under återupplivningen • utför systematiska undersökningar av klientens tillstånd • utför kontroller av vitala funktioner och utnyttjar kunskaper om folksjukdomar, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar, människans kropp, anatomi, fysiologi och funktionsförmåga och tar hänsyn till möjliga fel på apparaterna • tar EKG på rätt sätt och går igenom det systematiskt • identifierar med hjälp av EKG rytmens frekvens, regelbundenhet, normal sinusrytm, ST-förändringar, extrasystolier, förmaksflimmer och livshotande rytmstörningar samt begär vid behov vårdanvisning och förstärkning • utför tillsammans med arbetsgruppen POC-tester och behandlar proverna ändamålsenligt • bedömer, mäter och behandlar klientens smärta som medlem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens tillstånd enligt en systematisk modell och identifierar störningar i vitala funktioner som kräver brådskande vård • gör en mer precis bedömning av tillståndet, intervjuar klienten systematiskt och bedömer situationen och motiverar behovet av förstärkning och sin verksamhet • identifierar livlöshet samt primära och sekundära tecken på död • inleder omedelbart tryckåterupplivning och fortsätter med vårdåterupplivning enligt sitt eget ansvarsområde under återupplivningen och motiverar sin verksamhet efteråt • utför systematiska undersökningar som är viktiga för klientens tillstånd och motiverar sin verksamhet • utför motiverat kontroller av vitala funktioner som är viktiga för klientens tillstånd och utnyttjar kunskaper om folksjukdomar, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar, människans kropp, anatomi, fysiologi och funktionsförmåga och tar hänsyn till möjliga fel på apparaterna • tar EKG på rätt sätt och går igenom det systematiskt • identifierar med hjälp av EKG rytmens frekvens, regelbundenhet, normal sinusrytm, ST-förändringar, extrasystolier, förmaksflimmer och livshotande rytmstörningar samt begär vid behov vårdanvisning och förstärkning • utför POC-tester och behandlar proverna ändamålsenligt • bedömer, mäter och behandlar klientens smärta och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer klientens tillstånd enligt en systematisk modell och identifierar störningar i vitala funktioner som kräver brådskande vård

- utför motiverat, systematiskt och självständigt en mer precis bedömning av tillståndet, intervjuar klienten och drar slutsatser och motiverar dem med evidensbaserad kunskap och bedömer behovet av förstärkning
- identifierar livlöshet samt primära och sekundära tecken på död
- inleder omedelbart tryckåterupplivning och fortsätter med vårdåterupplivning enligt sitt eget ansvarsområde under återupplivningen och motiverar sin verksamhet efteråt med evidensbaserad kunskap
- utför systematiskt undersökningar som är motiverade för klientens tillstånd och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap
- utför motiverat och systematiskt kontroller av vitala funktioner som enligt evidensbaserad kunskap är viktiga för klientens tillstånd och utnyttjar kunskaper om folksjukdomar, psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar, människans kropp, anatomi, fysiologi och funktionsförmåga och tar hänsyn till möjliga fel på apparaterna samt eliminerar felkällor
- tar EKG på rätt sätt och tolkar det systematiskt
- identifierar med hjälp av EKG rytmens frekvens, regelbundenhet, normal sinusrytm, ST-förändringar, extrasystolier, förmaksflimmer och livshotande rytmstörningar samt begär vårdanvisning och förstärkning
- utför självständigt POC-tester och behandlar proverna ändamålsenligt och motiverat
- bedömer, mäter och behandlar klientens smärta med smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel och motiverar sin verksamhet.

Läkemedelsbehandling inom akutvård på grundnivå

Den studerande

Nöjaktiga N1

- ger läkemedel på naturlig väg inom akutvård i enlighet med verksamhetsenhetens anvisningar
- observerar verkningar och biverkningar av läkemedlen
- känner till fenomen för läkemedelsmissbruk
- skaffar vid behov mer information om läkemedelsbehandling från tillförlitliga källor
- gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt
- doserar läkemedlen rätt och dubbelkontrollerar läkemedlen
- tar tillsammans med arbetsgruppen reda på vilka läkemedel klienten använder
- utför kanylering i perifera vener och intravenös vätskeinfusion samt assisterar vid behov vid öppnande av en intraosseös förbindelse
- vet vilka läkemedel som används inom akutvård och observerar deras effekter och biverkningar och informerar om dem
- arbetar aseptiskt

Nöjaktiga N2

Goda G3

- ger läkemedel på naturlig väg inom akutvård i enlighet med verksamhetsenhetens anvisningar
- observerar och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om läkemedlens effekter och biverkningar
- observerar företeelser för läkemedelsmissbruk
- skaffar vid behov mer information om läkemedelsbehandling från tillförlitliga källor
- gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt
- doserar läkemedlen rätt och dubbelkontrollerar läkemedlen
- tar reda på vilka läkemedel klienten använder och tar hänsyn till effekterna av medicinering i hemmet
- utför kanylering i perifera vener och intravenös vätskeinfusion samt assisterar vid behov vid öppnande av en intraosseös förbindelse
- vet vilka läkemedel som används inom akutvård och observerar deras effekter och biverkningar och informerar om dem
- arbetar aseptiskt

Goda G4

Berömliga B5

- ger läkemedel på naturlig väg inom akutvård i enlighet med verksamhetsenhetens anvisningar
- observerar och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om läkemedlens effekter och biverkningar och motiverar sin verksamhet
- motiverar mångsidigt betydelsen av fenomen för läkemedelsmissbruk i sitt arbete
- gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt
- doserar läkemedlen rätt och dubbelkontrollerar läkemedlen
- skaffar vid behov mer information om läkemedelsbehandling från tillförlitliga källor
- tar reda på vilka läkemedel klienten använder och tar hänsyn till effekterna av medicinering i hemmet på patientens tillstånd och medicineringen patienten får nu
- utför kanylering i perifera vener och intravenös vätskeinfusion samt assisterar vid behov vid öppnande av en intraosseös förbindelse
- vet vilka läkemedel som används inom akutvård och observerar deras effekter och biverkningar och informerar motiverat om dem

- arbetar aseptiskt.

Att använda och underhålla arbetsredskap

Den studerande

Nöjaktiga N1

- använder undersökningsmetoder och instrument samt medicinsk utrustning inom akutvård
- använder säkert tillsammans med arbetsparet flytt- och stödhjälpmedel inom akutvård
- ser dagligen till att enheten är ren, kompletterar och kontrollerar instrumenten samt veckostädar
- ser tillsammans med arbetsgruppen till att fordonet är i funktionsdugligt skick och använder akutvårdsenhetens tekniska redskap

Nöjaktiga N2

Goda G3

- använder undersökningsmetoder och instrument samt medicinsk utrustning inom akutvård ändamålsenligt och motiverar sin verksamhet
- använder ändamålsenligt och säkert flytt- och stödhjälpmedel inom akutvård och motiverar sin verksamhet
- ser dagligen till att enheten är ren, kompletterar och kontrollerar instrumenten samt veckostädar
- ser som medlem i arbetsgruppen smidigt till att fordonet är i funktionsdugligt skick och använder akutvårdsenhetens tekniska redskap

Goda G4

Berömliga B5

- använder motiverat, ändamålsenligt och säkert undersökningsmetoder och instrument samt medicinsk utrustning inom akutvård och utnyttjar evidensbaserad kunskap
- använder ändamålsenligt, säkert och klientorienterat flytt- och stödhjälpmedel inom akutvård och motiverar sin verksamhet
- ser dagligen till att enheten är ren, kompletterar och kontrollerar instrumenten samt veckostädar
- ser mångsidigt till att fordonet är i funktionsdugligt skick och använder tekniska redskap inom akutvård.

Larmutryckning	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förhåller sig professionellt till larmutryckningar • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om betydelsen av larmutryckning och förutser olika väderförhållanden och trafiksituationer som påverkar körningen • tar hänsyn till andra väganvändares svårighet att upptäcka en ambulans på larmutryckning • ser till att vården av patienten är säker under transporten • ser till egen och arbetsparets säkerhet under utryckningen • kör ett utryckningsfordon åtminstone på ett slutet övningsområde
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förhåller sig professionellt till larmutryckningar • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om betydelsen av larmutryckning och förutser olika väderförhållanden och trafiksituationer som påverkar körningen • anpassar framförandet av ambulansen till rådande förhållanden • tar hänsyn till andra väganvändares svårighet att upptäcka en ambulans på larmutryckning • ser till att vården av patienten är säker under transporten • ser till egen och arbetsparets säkerhet under utryckningen • kör ett utryckningsfordon åtminstone på ett slutet övningsområde
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förhåller sig professionellt till larmutryckningar • utnyttjar i sitt arbete kunskaper om betydelsen av larmutryckning och förutser olika väderförhållanden och trafiksituationer som påverkar körningen • tar hänsyn till andra väganvändares svårighet att upptäcka en ambulans på larmutryckning • ser till att vården av patienten är säker under transporten • ser till egen och arbetsparets säkerhet under utryckningen • kör ett utryckningsfordon åtminstone på ett slutet övningsområde.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och arbetshälsa inom akutvård på grundnivå.

Att upprätthålla arbets säkerheten och arbetshälsan	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • följer arbets enhetens säkerhetsplan, rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete och deras betydelse för arbetsförmågan och anpassar sin verksamhet med hänsyn till respons • tar hand om sin arbetsförmåga, arbetshälsa, hälsa samt fysiska kondition med hjälp av ett målmedvetet träningsprogram och förebygger hälsorisker och hälsoskador • medverkar till ett bra arbetsklimat • tar i sitt arbete hänsyn till våldshot • agerar enligt anvisningarna inom akutvård vid möten med våldsamma klienter • skyddar vid behov sig själv och andra och begär vid behov förstärkning • agerar som medarbetare på arbetsplatsen förebyggande i hotfulla våldssituationer • identifierar i akutvårdsarbetet effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna och motiverar sin verksamhet • följer arbets enhetens säkerhetsplan, rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • agerar enligt anvisningarna om hygien och aseptik • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete och deras betydelse för arbetsförmågan och utvecklar sitt arbete med hänsyn till belastningsfaktorerna • tar hand om sin arbetsförmåga och fysiska kondition, främjar sin arbetshälsa och hälsa samt förebygger med hjälp av ett målmedvetet träningsprogram hälsorisker och hälsoskador • medverkar till ett bra arbetsklimat och samarbete • tar i sitt arbete hänsyn till våldshot och informerar arbetsgruppen om sina observationer av hotfulla situationer • agerar enligt anvisningarna inom akutvård vid möten med våldsamma klienter • agerar som medarbetare på arbetsplatsen förebyggande i hotfulla våldssituationer • skyddar vid behov sig själv och andra och begär vid behov förstärkning • identifierar och bedömer effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten inom akutvård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna och bestämmelserna om arbetshälsa och arbets säkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna

- följer arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver
- identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer inom sitt område och utvecklar sitt arbete och arbetsenhetens arbetssätt med hänsyn till belastningsfaktorerna och beaktar och identifierar deras betydelse för arbetsförmågan
- tar hand om sin arbetsförmåga, främjar sin arbetshälsa och hälsa, upprätthåller sin fysiska kondition med hjälp av ett målmedvetet träningsprogram och motiverar betydelsen av verksamheten
- förebygger olyckor i sin egen verksamhet och handleder andra att förebygga olyckor
- medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat och samarbete
- tar i sitt arbete ansvarsfullt hänsyn till våldshot och vidarebefordrar förebyggande åtgärder vid hotfulla situationer i arbetsgruppen
- agerar enligt anvisningarna inom akutvård vid möten med våldsamma klienter
- agerar som medarbetare på arbetsplatsen förebyggande i hotfulla våldssituationer
- skyddar vid behov sig själv och andra och begär vid behov förstärkning
- identifierar och bedömer effekterna av sin verksamhet på klientsäkerheten inom akutvård och medverkar till att förebygga skadliga händelser.

Ergonomiskt arbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina egna resurser och observerar vilka effekter livssituation, sömn, stress och hälsa har på funktionsförmågan • identifierar fysiska och psykiska belastningsfaktorer i sitt arbete • arbetar ergonomiskt riktigt och förebygger olyckor och skador orsakade av arbetet • utnyttjar naturliga rörelsemönster i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörlighet och förflyttning • använder säkert hjälpmedel säkert vid förflyttningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina egna resurser och observerar vilka effekter livssituation, sömn, stress och hälsa har på funktionsförmågan och motiverar sin verksamhet • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar belastning och minskar dem med sin verksamhet • arbetar ergonomiskt riktigt och förebygger olyckor och skador orsakade av arbetet • utnyttjar naturliga rörelsemönster ändamålsenligt i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • använder smidigt och säkert hjälpmedel säkert vid förflyttningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina egna resurser och observerar vilka effekter livssituation, sömn, stress och hälsa har på funktionsförmågan och motiverar mångsidigt sin verksamhet • identifierar i sitt arbete faktorer som orsakar belastning och minskar dem med sin verksamhet och motiverar sin verksamhet • arbetar ergonomiskt riktigt och förebygger olyckor och skador orsakade av arbetet • utnyttjar naturliga rörelsemönster aktivt och ändamålsenligt i sitt arbete och behärskar sin kropp när klienterna ska hjälpas med rörelse och förflyttning • använder smidigt och säkert hjälpmedel säkert vid förflyttningar och motiverar sin verksamhet

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons samt utnyttjar respons i sin verksamhet • söker självständigt handledning i problemsituationer • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • utvärderar sin yrkesmässiga tillväxt och sitt kunnande • identifierar som medlem i arbetsgruppen effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på akutvården
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt ber om handledning • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • utvärderar realistiskt sin yrkesmässiga tillväxt och sitt kunnande • identifierar effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på akutvården och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad utveckla sin verksamhet • tar emot och ger respons och utvecklar sitt arbetssätt aktivt utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt presenterar alternativa lösningar och motiverar sina lösningar professionellt • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver och motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • utvärderar realistiskt och mångsidigt sin yrkesmässiga tillväxt och sitt kunnande • identifierar effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på akutvården samt anpassar och motiverar sin verksamhet utifrån observationerna.

Den studerande bedömer sina möjligheter att bli företagare i välfärdsbranschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar produktifiering av sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och förstår effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • medverkar till att uppställda mål uppnås • bedömer sina möjligheter att verka som företagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utreder i sitt eget arbete möjligheterna att produktifiera sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete • medverkar till att uppställda mål uppnås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utvecklar aktivt sin beredskap för företagsamhet och bedömer realistiskt möjligheterna att produktifiera sitt kunnande • arbetar ansvarsfullt och observerar effekterna av sitt eget arbete på arbetsplatsens verksamhet och tjänsternas kvalitet i dagligt klientarbete och anpassar smidigt sin verksamhet på det sätt som situationen kräver • främjar genom sitt agerande till att uppställda mål nås och planerar sitt eget arbete enligt målen • bedömer sina möjligheter att verka som företagare.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare eller akutvårdare på grundnivå i verkliga arbetssituationer inom akutvård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.34. Att arbeta inom akutvård, 35 kp (106224)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer inom social- och hälsovårdsbranschen
- planera sitt arbete och samarbeta med en multiprofessionell arbetsgrupp
- planera, genomföra och utvärdera en klients akutvård
- interagera med klienten och klientens närstående
- använda olika arbetsmetoder, arbetsredskap och material som ingår i akutvård
- ge handledning om användning av olika tjänster
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa i akutvårdsomgivning
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt social- och hälsovårdsbranschens bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter samt anvisningarna för akutvårdsarbete • agerar enligt de värderingar, enhetsvärderingar, etiska principer och instruktioner som styr akutvårdsarbetet i dagliga situationer • iakttar i sitt arbete datasekretess, offentlighetslagstiftning och tystnadsplikt i enlighet med gällande bestämmelser • arbetar som medlem i arbetsgruppen enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer • agerar enligt principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter samt anvisningarna för akutvårdsarbete och motiverar sin verksamhet • agerar enligt de värderingar, enhetsvärderingar, etiska principer och instruktioner som styr akutvårdsarbetet inom den egna yrkesgruppens ansvarsområde i vårdprocessens olika steg i akutvårdsarbetet • iakttar i sitt arbete datasekretess, offentlighetslagstiftning och tystnadsplikt i enlighet med gällande bestämmelser • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer och motiverar sin verksamhet • agerar enligt principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer social- och hälsovårdsbranschens lagstiftning och föreskrifter samt anvisningarna för akutvårdsarbete och motiverar mångsidigt sin verksamhet • agerar enligt de värderingar, enhetens värderingar, etiska principer och instruktioner som styr akutvårdsarbetet i varierande situationer och motiverar mångsidigt sin verksamhet • iakttar i sitt arbete datasekretess, offentlighetslagstiftning och tystnadsplikt i enlighet med gällande bestämmelser • arbetar enligt föreskrifterna om egenkontroll, arbetsenhetens verksamhetsprinciper och kvalitetsrekommendationer och motiverar sin verksamhet och gör realistiska förbättringsförslag • agerar enligt principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar med en multiprofessionell arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer tillsammans med arbetsgruppen • utnyttjar kunskaper om vården av akut insjuknade klienter i planeringen av arbetet • gör val och fattar beslut som gäller arbetet samt löser problem tillsammans med arbetsgruppen • agerar och kommunicerar med en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och deltar i klientens vårdprocess inom arbetsgruppen • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer med ett helhetsbetonat grepp samt agerar smidigt i dagliga situationer • utnyttjar mångsidigt kunskap om vården av akut insjuknade klienter i planeringen av arbetet • gör val och fattar beslut som gäller arbetet samt löser problem och motiverar sin verksamhet samt har ett helhetsbetonat grepp om klientens vårdprocess • agerar och kommunicerar ansvarsfullt i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och klientens vårdprocess • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och prioriterar sina dagliga arbetsuppgifter och schemat enligt klienternas behov och situationer, har ett helhetsbetonat grepp om sitt arbete samt agerar smidigt i varierande situationer • tillämpar evidensbaserad kunskap om vården av akut insjuknade klienter i planeringen av arbetet • gör val och fattar beslut som gäller arbetet samt löser problem och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap och förstår klientens totala vårdprocess • agerar och kommunicerar ändamålsenligt och ansvarsfullt i en multiprofessionell arbetsgrupp enligt givna vårdföreskrifter och klientens vårdprocess • följer arbetsenhetens anvisningar om medarbetarnas kommunikation, användning av sociala medier och imagerelaterad marknadsföring samt följer netiketten.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar klientens akutvård.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer akut insjuknade eller skadade personers tillstånd och utnyttjar kunskaper om människans anatomi, fysiologi och vitala funktioner • planerar och genomför den akutvård som klienten behöver tillsammans med arbetsgruppen • bedömer tillsammans med arbetsgruppen hur klientens akutvård ska genomföras och agerar så som situationen kräver • följer klientens tillstånd och välbefinnande och observerar förändringar i tillståndet • dokumenterar observationer om klientens tillstånd och om vården samt rapporterar sina observationer till arbetsgruppen • använder arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens datanät inom sitt ansvarsområde
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer akut insjuknade eller skadade personers tillstånd och utnyttjar kunskaper om människans anatomi, fysiologi, vitala funktioner och förändringar i dem • planerar och genomför motiverat och säkert den akutvård som klienten behöver • bedömer hur klientens akutvård ska genomföras och agerar så som situationen kräver och motiverar sin verksamhet • följer mångsidigt klientens tillstånd och välbefinnande och observerar förändringar i tillståndet • dokumenterar smidigt observationer om klientens tillstånd och om vården samt rapporterar sina observationer till arbetsgruppen • använder smidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens datanät inom sitt ansvarsområde
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer systematiskt akut insjuknade eller skadade personers tillstånd och utnyttjar kunskaper om människans anatomi, fysiologi, vitala funktioner och förändringar i dem • planerar och genomför den akutvård som klienten behöver och utnyttjar evidensbaserad kunskap • bedömer hur klientens akutvård ska genomföras och agerar så som situationen kräver och motiverar ändamålsenligt sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • följer och förutser förändringar i klientens tillstånd och välbefinnande och utnyttjar evidensbaserad kunskap • dokumenterar smidigt och motiverat observationer om klientens tillstånd och om vården samt rapporterar sina observationer till arbetsgruppen • använder smidigt och mångsidigt arbetsplatsens klientdatasystem och social- och hälsovårdsbranschens datanät inom sitt ansvarsområde.

Den studerande interagerar med klienten och klientens närstående.

Yrkesmässig interaktion	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående på ett uppskattande, professionellt, respektfullt och jämlikt sätt • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse • interagerar på ett sätt som främjar klientens tillstånd i vårdssituationen • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktion, bedömning av vårdbehov, handledning och distanshandledning • agerar som stöd för klienter i kris och deras närstående tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp • tar i sitt arbete hänsyn till olika sexuell läggning hos klienterna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående på ett individuellt, uppriktigt, professionellt, sympatiskt sätt som skapar en känsla av trygghet • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse • interagerar målinriktat på ett sätt som främjar klientens tillstånd i vårdssituationen • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • använder smidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för bedömning av vårdbehov, handledning och distanshandledning • agerar som stöd för klienter i kris och deras närstående och hänvisar dem till psykosocialt stöd när det är motiverat • tar hänsyn till olika sexuell läggning hos klienterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och deras närstående på ett individuellt, empatiskt, respektfullt, professionellt sätt som skapar en känsla av trygghet • respekterar människor i olika åldrar, med olika sätt att kommunicera och med olika kulturell bakgrund och övertygelse • interagerar målinriktat på ett sätt som främjar klientens tillstånd samt använder sina interaktionskunskaper smidigt i olika vårdssituationer • använder smidigt talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal • använder smidigt och mångsidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för bedömning av vårdbehov, handledning och distanshandledning • agerar som stöd för klienter i kris, deras närstående och andra delaktiga i händelsen och hänvisar dem till psykosocialt stöd när det är motiverat • tar hänsyn till olika sexuell läggning hos klienterna.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för finskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och klarar sig med hjälplig förmåga på svenska samt på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen på svenska och ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på finska och sköter servicesituationen smidigt på det andra inhemska språket och ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för svenskspråkiga**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

**Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/
Kunskaper i branschspecifikt språk för studerande med annat språk**

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska eller svenska och klarar sig med hjälplig förmåga på ett främmande språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen på finska och svenska samt på ett främmande språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service på svenska och finska och sköter servicesituationen smidigt på ett främmande språk.

Att använda språkkunskaper i kundbetjäning/ Kunskaper i branschspecifikt språk i utbildning på ett främmande språk	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt hjälper kunden vidare på ett annat språk i servicesituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sköter servicesituationen såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt på ett annat språk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ger klienterna service såväl på undervisningsspråket som på finska eller svenska samt sköter servicesituationen smidigt på ett annat språk.

Den studerande använder arbetsmetoder, arbetsredskap och material som ingår i akutvård.

Bedömer vårdbehovet och utför undersökningar och åtgärder i akutvårdsomgivning	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och identifierar akut insjuknade och skadade klienters tillstånd och behov av brådskande vård och använder olika metoder och utrustning för undersökning samt medicinsk utrustning. Utnyttjar i sitt arbete kunskaper om människans anatomi, fysiologi, kropp, grundvård och funktionsförmåga, skademekanism, minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • identifierar livlöshet och inleder livräddande åtgärder • observerar förändringar i klientens välbefinnande och tillstånd, identifierar som medlem i arbetsgruppen tecken på försämring av tillståndet och använder olika metoder och redskap för undersökning samt medicinsk utrustning • bedömer eventuella störningsfaktorer vid mätningar och i mätresultat • förbereder klienten och assisterar tillsammans med arbetsgruppen vid undersökningar och åtgärder och arbetar aseptiskt och säkert • observerar och handleder klienten under och efter undersökningen eller åtgärden samt tar hand om patienten tillsammans med arbetsgruppen under vårdprocessen • utför tillsammans med arbetsgruppen POC-tester, laboratorieundersökningar, tar mikrobiologiska prover samt behandlar proverna korrekt vid provtagningen • handleder klienten vid provtagningen och tolkar tillsammans med arbetsgruppen undersökningsresultaten inom sitt eget ansvarsområde • handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten och klientens närstående i vårdprocessens olika steg och ger patienten anvisningar om fortsatt vård och vård i hemmet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och identifierar systematiskt akut insjuknade och skadade klienters tillstånd och behov av brådskande vård och använder olika metoder och utrustning för undersökning samt medicinsk utrustning. Utnyttjar i sitt arbete kunskaper om människans anatomi, fysiologi, kropp, grundvård och funktionsförmåga, skademekanism, minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • identifierar livlöshet och inleder livräddande åtgärder • observerar mångsidigt förändringar i klientens välbefinnande och tillstånd, identifierar som medlem i arbetsgruppen tecken på försämring av tillståndet och använder säkert olika metoder och utrustning för undersökning samt medicinsk utrustning • bedömer eventuella störningsfaktorer vid mätning, tar hänsyn till dem i sitt arbete och vidtar korrigerande åtgärder • förbereder klienten och assisterar tillsammans med arbetsgruppen vid undersökningar och åtgärder och arbetar aseptiskt och säkert • observerar och handleder klienten under och efter undersökningen eller åtgärden samt tar hänsyn till särskilda krav i samband med åtgärden och tar hand om patienten under vårdprocessen enligt sitt eget ansvarsområde

	<ul style="list-style-type: none"> • utför POC-tester, laboratorieundersökningar, tar mikrobiologiska prover samt behandlar proverna korrekt vid provtagningen • handleder klienten vid provtagningen och tolkar som medlem av arbetsgruppen resultaten av rutinundersökningar inom sitt eget ansvarsområde • handleder klienten och klientens närstående i vårdprocessens olika steg och ger patienten anvisningar om fortsatt vård och vård i hemmet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och identifierar systematiskt akut insjuknade och skadade klienters tillstånd och behov av brådskande vård och använder olika metoder och utrustning för undersökning samt medicinsk utrustning. Utnyttjar i sitt arbete kunskaper om människans anatomi, fysiologi, kropp, grundvård och funktionsförmåga, skademekanism, minnessjukdomar, kroniska sjukdomar och folksjukdomar samt psykiska och missbruksrelaterade sjukdomar • identifierar livlöshet och inleder livräddande åtgärder • observerar mångsidigt förändringar i klientens välbefinnande och tillstånd, identifierar tecken på försämring av tillståndet och använder säkert och ändamålsenligt olika metoder och utrustning för undersökning samt medicinsk utrustning • bedömer eventuella störningsfaktorer vid mätning, tar hänsyn till dem i sitt arbete och vidtar korrigerande åtgärder och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • förbereder klienten och assisterar självständigt vid undersökningar och åtgärder och arbetar aseptiskt och säkert • observerar och handleder klienten under och efter undersökningen eller åtgärden samt tar hänsyn till särskilda krav i samband med åtgärden och tar självständigt och helhetsbetonat hand om patienten under vårdprocessen utifrån sitt eget ansvarsområde • utför självständigt POC-tester, laboratorieundersökningar, tar mikrobiologiska prover samt behandlar proverna korrekt vid provtagningen • handleder klienten vid provtagningen och tolkar mångsidigt undersökningsresultaten inom sitt eget ansvarsområde • handleder och motiverar klienten och klientens närstående smidigt i vårdprocessens olika steg och ger självständigt och ingående klienten anvisningar om fortsatt vård och vård i hemmet.

Grundvård i akutmårdarbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar klientens behov av grundvård i akutmårdsomgivningen • planerar och utför tillsammans med klienten den grundvård som behövs i akutmårdsomgivningen i enlighet med vårdplanen • utvärderar klientens grundvård och sin egen verksamhet i akutmårdsomgivningen • följer principerna för aseptiskt arbete • identifierar klientens lidande och smärta och ger symtomlindrande smärtbehandling • tar hänsyn till klientens vårdtestamente • kan principerna för vård av döende personer och agerar efter dem tillsammans med en multiprofessionell arbetsgrupp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar aktivt klientens behov av grundvård i akutmårdsomgivningen • planerar och utför mångsidigt tillsammans med klienten den grundvård som behövs i akutmårdsomgivningen i enlighet med vårdplanen • utvärderar klientens grundvård och sin egen verksamhet i akutmårdsomgivningen • följer principerna för aseptiskt arbete • identifierar klientens lidande och smärta, ger symtomlindrande smärtbehandling och utnyttjar kunskap om smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel • tar hänsyn till klientens vårdtestamente • kan principerna för vård av döende personer och agerar efter dem som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar mångsidigt och aktivt klientens behov av grundvård i akutmårdsomgivningen • planerar och utför mångsidigt tillsammans med klienten den grundvård som behövs i akutmårdsomgivningen i enlighet med vårdplanen och motiverar sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • utvärderar realistiskt och ändamålsenligt klientens grundvård och sin egen verksamhet i akutmårdsomgivningen • följer principerna för aseptiskt arbete • identifierar klientens lidande och smärta, ger symtomlindrande smärtbehandling och utnyttjar evidensbaserad kunskap om smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel • tar hänsyn till klientens vårdtestamente • kan principerna för vård av döende personer och agerar efter dem som medlem i en multiprofessionell arbetsgrupp och motiverar sin verksamhet.

Läkemedelsbehandling i akutvårdsarbete	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • vet hur de vanligaste läkemedelsdatabaserna fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna samt rapporterar vid behov biverkningar • gör doseringsräkningar och enhetsomvandlingar felfritt • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel, som inhalation och lägger in perifer venkateter samt assisterar vid behov när en I.O. infusion påbörjas samt genomför en infusion enligt enhetens anvisningar • handleder klienten och de närstående enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden och användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt om läkemedelsbehandling vid de vanligaste akutsituationerna • känner till och observerar effekter, interaktion och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i akuta situationer, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna samt observerar företeelser för eventuell läkemedelsmissbruk och informerar om dem i arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder de vanligaste läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna samt rapporterar vid behov biverkningar • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel, som inhalation och lägger in perifer venkateter samt assisterar vid behov när en I.O. infusion påbörjas samt genomför en infusion enligt enhetens anvisningar • handleder aktivt klienten och de närstående enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden samt användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt om läkemedelsbehandling av de vanligaste akutsituationerna • känner till och observerar effekter, interaktioner och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i akuta situationer, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna och uppmärksammar företeelser för eventuell läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt eget ansvarsområde samt följer säkert enhetens och klientens plan för läkemedelsbehandling • använder läkemedelsdatabaserna, förstår hur de fungerar och utnyttjar dem aktivt i sitt arbete • hanterar, doserar och ger läkemedel aseptiskt, felfritt och säkert till klienterna samt rapporterar vid behov biverkningar • gör dosberäkningar och enhetsomvandlingar felfritt • ger läkemedel den naturliga vägen, som injektion under huden eller i en muskel, som inhalation och lägger in perifer venkateter

samt assisterar vid behov när en I.O. infusion påbörjas samt genomför en infusion enligt enhetens anvisningar

- handleder aktivt och smidigt klienten och de närstående enligt enhetens anvisningar om tolkningen av den elektroniska läkemedelsordinationen, giltighetstiden och användningen, förvaringen, förstöringen av läkemedlen samt om läkemedelsbehandling av de vanligaste akutsituationerna
- känner till och observerar aktivt effekter, interaktioner och multimedcinering av de vanligaste läkemedlen som används i akuta situationer, identifierar de vanligaste skade- och biverkningarna och observerar företeelser för eventuellt läkemedelsmissbruk, informerar om dem i arbetsgruppen och förebygger dem.

Att utföra immobiliseringsbehandling i akutvård	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer tillsammans med arbetsgruppen klientens behov av immobiliseringsbehandling och utnyttjar kunskaper om mekanismer för uppkomst av benfrakturer och senskador och frakturtyper hos klienter i olika åldrar • förbereder tillsammans med arbetsgruppen klienten för immobiliseringsbehandling och tar hänsyn till riskerna med gipsbehandling • förbereder behandlingsrummet och beställer den behandlings- och arbetsutrustning samt stödmaterial som behövs vid frakturbehandling • lägger tillsammans med arbetsgruppen stöd på frakturer i bra läge i övre och nedre extremiteter baserat på immobilisationsordination och radiologiskt fynd • lägger det stöd som krävs för frakturen med korrekta anatomiska mått och vinklar och utnyttjar kunskaper om immobiliseringsbehandling av skador bland annat i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge, axel, fot, vrist, underben, knä och lår • assisterar vid reponering av de vanligaste skadorna i övre och nedre extremiteter • kontrollerar funktionsförmågan i den stödbehandlade extremiteten tillsammans med arbetsgruppen • observerar hudens tillstånd, upptäcker problem i huden i samband med behandlingen och utför aseptisk sårvård tillsammans med arbetsgruppen • observerar klientens tillstånd och behandlar klientens smärta tillsammans med arbetsgruppen • arbetar aseptiskt och ergonomiskt samt med hänsyn till klientsäkerheten och strålsäkerheten • använder gipssåg och gipssax säkert och korrekt vid gipsborttagning • bedömer tillsammans med arbetsgruppen frakturpatientens behov av hjälpmedel, anpassar en färdig ortos tills den passar och utnyttjar kunskaper om anatomi och fysiologi samt ger anvisningar om användning • handleder tillsammans med arbetsgruppen klienten och de närstående om fortsatt vård och vård i hemmet enligt den vård som klienten har fått • underhåller arbetsrummet och behandlingsutrustningen och ser till att komplettera materialen i enlighet med hållbar utveckling tillsammans med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • gör som medlem av arbetsgruppen en klientorienterad bedömning av behovet av immobiliseringsbehandling och utnyttjar kunskaper om mekanismer för uppkomst av benfrakturer och senskador och frakturtyper hos klienter i olika åldrar • förbereder klienten för immobiliseringsbehandling och tar hänsyn till riskerna med gipsbehandling • förbereder omsorgsfullt behandlingsrummet och beställer den behandlings- och arbetsutrustning samt stödmaterial som behövs vid frakturbehandling och utnyttjar kunskaper om olika material • lägger tillsammans med arbetsgruppen stöd på frakturer i bra läge i övre och nedre extremiteter baserat på immobilisationsordination och radiologiskt fynd

	<ul style="list-style-type: none"> • lägger på ett klientorienterat sätt det stöd som krävs för frakturen med korrekta anatomiska mått och vinklar och utnyttjar kunskaper om immobiliseringsbehandling av skador bland annat i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge, axel, fot, vrist, underben, knä och lår • assisterar vid reponering av de vanligaste skadorna i övre och nedre extremiteter • kontrollerar funktionsförmågan i den stödbehandlade extremiteten • observerar klientens tillstånd och behandlar klientens smärta • observerar mångsidigt hudens tillstånd, upptäcker problem i huden i samband med behandlingen och utför aseptisk sårvård • arbetar aseptiskt och ergonomiskt samt med hänsyn till klientsäkerheten och strålsäkerheten • använder gipssåg och gipssax säkert och korrekt vid gipsborttagning • bedömer som medlem av arbetsgruppen frakturpatientens behov av hjälpmedel, anpassar en färdig ortos tills den passar och utnyttjar kunskaper om anatomi och fysiologi samt ger anvisningar om användning med hänsyn till klientens funktionsförmåga • handleder motiverat klienten och de närstående om fortsatt vård och vård i hemmet enligt den vård som klienten har fått • underhåller arbetsrummet och instrumenten och ser till att komplettera materialen i enlighet med hållbar utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • gör en klientorienterad bedömning av behovet av immobiliseringsbehandling och utnyttjar mångsidigt kunskaper om mekanismer för uppkomst av benfrakturer och senskador och frakturtyper hos klienter i olika åldrar • förbereder självständigt klienten för immobiliseringsbehandling och tar hänsyn till riskerna med gipsbehandling och motiverar sin verksamhet • förbereder omsorgsfullt behandlingsrummet och beställer klientorienterat den behandlings- och arbetsutrustning samt stödmaterial som behövs vid frakturbehandling och utnyttjar kunskaper om olika material • lägger stöd på frakturer i bra läge i övre och nedre extremiteter baserat på immobilisationsordination och radiologiskt fynd • lägger på ett klientorienterat sätt det stöd som krävs för frakturen med korrekta anatomiska mått och vinklar och utnyttjar kunskaper om immobiliseringsbehandling av skador bland annat i fingrar, handflata, handled, överarm, armbåge, axel, fot, vrist, underben, knä och lår • assisterar vid reponering av de vanligaste skadorna i övre och nedre extremiteter • kontrollerar funktionsförmågan i den stödbehandlade extremiteten och samarbetar mångprofessionellt • observerar mångsidigt hudens tillstånd, upptäcker problem i huden i samband med behandlingen och utför aseptisk sårvård och motiverar sin verksamhet med professionell kunskap • observerar klientens tillstånd och behandlar klientens smärta med smärtbehandlingsmetoder med och utan läkemedel • arbetar aseptiskt och ergonomiskt. Tar hänsyn till klientsäkerheten och strålsäkerheten och motiverar sin verksamhet • använder gipssåg och gipssax säkert och korrekt vid gipsborttagning

	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer frakturpatientens behov av hjälpmedel, justerar en färdig ortos tills den är lämplig och utnyttjar kunskaper om anatomi och fysiologi samt ger anvisningar om användning med hänsyn till klientens funktionsförmåga och motiverar sina lösningar med professionell kunskap • handleder klientorienterat och motiverat klienten och de närstående om fortsatt vård och vård i hemmet • underhåller arbetsrummet, instrumenten och ser till att komplettera materialen i enlighet med hållbar utveckling.
--	---

Den studerande handleder om användning av tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • ger information om social- och hälsovårdstjänster till klienten och de närstående • handleder klienten att använda elektroniska tjänster • samarbetar multiprofessionellt för att säkra kontinuitet i klientens vård
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • ger på ett ändamålsenligt sätt information om social- och hälsovårdstjänster till klienten och de närstående • handleder smidigt klienten att använda elektroniska tjänster • samarbetar multiprofessionellt för att säkra kontinuitet i klientens vård
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till klientens vård- och servicekedja • ger på ett ändamålsenligt och klientorienterat sätt information om social- och hälsovårdstjänster till klienten och de närstående • handleder smidigt och mångsidigt klienten att använda elektroniska tjänster • samarbetar multiprofessionellt på ett ändamålsenligt och klientorienterat sätt för att säkra kontinuitet i klientens vård.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa i akutvårdsmiljö.

Att upprätthålla arbetsförmågan och arbetssäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • följer arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete, anpassar sin verksamhet enligt respons • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete och informerar arbetsgruppen om det • kontrollerar utrustningens skick, använder utrustningen säkert, underhåller som medlem i arbetsgruppen utrustningen och vårdomgivningen samt medverkar till att arbetsmiljön är ren samt att nödvändigt material fylls på • tar ansvar för sin egen arbetshälsa och arbetssäkerhet och arbetsförmåga • medverkar till medarbetarnas välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • följer arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det som de kräver • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete, anpassar sin verksamhet enligt respons och utvecklar sina arbetssätt • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete och informerar arbetsgruppen om det samt agerar på det sätt som situationen kräver • kontrollerar utrustningens skick, använder utrustningen säkert, underhåller utrustningen och vårdomgivningen samt medverkar till att arbetsmiljön är ren samt att nödvändigt material fylls på • tar ansvar för sin egen arbetshälsa och arbetssäkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • medverkar till medarbetarnas välbefinnande och förstår arbetsklimatets inverkan på klientnöjdheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbetssäkerhet samt strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • följer arbetsenhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det som de kräver och förebygger risker • identifierar psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete, anpassar sin verksamhet enligt respons och utvecklar sitt arbete och sina arbetssätt och motiverar sin verksamhet • identifierar klienter eller närstående med utmanande beteende i sitt arbete, informerar arbetsgruppen om det och agerar på det

	<p>sätt som situationen kräver och förebygger med sin verksamhet att utmanande situationer uppstår</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar utrustningens skick, använder utrustningen säkert, ser ansvarsfullt till att vårdomgivningen är klar för användning, att utrustningen är rengjord och underhållen samt bedömer behovet av städning efter särskilda situationer • tar aktivt ansvar för sin egen arbetshälsa, arbets säkerhet och arbetsförmåga och förebygger eventuella olägenheter med sin verksamhet • medverkar till medarbetarnas välbefinnande och till klientnöjdheten.
--	--

Beaktar clientsäkerheten	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar clientsäkerheten i arbetet • ser till klientens säkerhet i enlighet med strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • agerar enligt principerna för aseptiskt och ergonomiskt arbete • identifierar och utnyttjar klientens resurser och naturliga rörelsemönster vid förflyttningar • använder hjälpmedel för förflyttning säkert
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar hänsyn till clientsäkerheten i arbetet och motiverar sin verksamhet • ser till klientens säkerhet i enlighet med strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • agerar enligt principerna för aseptiskt och ergonomiskt arbete • identifierar och aktiverar klientens resurser vid förflyttningar och utnyttjar naturliga rörelsemönster • använder hjälpmedel för förflyttning säkert och smidigt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar omfattande hänsyn till clientsäkerheten i sitt arbete och motiverar sin verksamhet samt ger realistiska förbättringsförslag • ser till klientens säkerhet i enlighet med strål-, el- och brandsäkerhetsbestämmelserna • agerar enligt principerna för aseptiskt och ergonomiskt arbete • identifierar och aktiverar klientens resurser vid förflyttningar mångsidigt och utnyttjar naturliga rörelsemönster • använder hjälpmedel för förflyttning säkert och smidigt och motiverar sin verksamhet.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons samt utnyttjar respons i sin verksamhet • skaffar på eget initiativ handledning i problemsituationer • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • utvärderar sin yrkesmässiga tillväxt och kompetens • identifierar som medlem i arbetsgruppen effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på akutvårdsarbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden • tar emot och ger respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt ber om handledning • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap • utvärderar realistiskt sin yrkesmässiga tillväxt och kompetens • identifierar effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på akutvårdsarbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden och är motiverad utveckla sin verksamhet • tar emot och ger respons och utvecklar sin verksamhet aktivt utifrån responsen • agerar säkert i varierande och oklara situationer samt presenterar alternativa lösningar och motiverar sina lösningar professionellt • upprätthåller kunskaper, färdigheter och arbetsförmåga som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med evidensbaserad kunskap • utvärderar realistiskt och mångsidigt sin yrkesmässiga tillväxt och kompetens • identifierar effekterna av sin verksamhet på klientens upplevelse av kvaliteten på akutvårdsarbetet och anpassar sin verksamhet utifrån observationerna.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare eller akutvårdare på grundnivå i verkliga arbetssituationer inom akutvård. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.35. Att arbeta i situationer med många patienter och storolyckor, 15 kp (106242)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- samarbeta med myndigheterna i en multiprofessionell arbetsgrupp
- arbeta i situationer med många patienter och storolyckor
- använder arbetsmetoder och arbetsredskap för situationer med många patienter och storolyckor
- använder interaktions- och handledningsfärdigheter
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande samarbetar med myndigheterna i en multiprofessionell arbetsgrupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> agerar som medlem i arbetsgruppen i samarbete med nödcentralen och känner till lagstiftningen som styr dess verksamhet, nödcentralens riskbedömning, stegen i hanteringen av ett nödsamtal samt uppföljningen av enheter utnyttjar i sitt arbete som medlem i arbetsgruppen kunskaper om regionens förstavårdssystem och ledningssystem agerar som medlem i arbetsgruppen i uppgifter för förstavård i samarbete med räddningsväsendet och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om räddningsväsendets organisation och ledningssystem agerar som medlem i arbetsgruppen i polisledda förstavårdssituationer med kännedom om polisens uppgifter och sin egen verksamhet i dessa situationer utnyttjar i sitt arbete information om polisens taktiska förstavård utnyttjar som medlem i arbetsgruppen kunskap om socialväsendets tjänster, gränsbevakningens arbetsuppgifter och den frivilliga räddningstjänstens verksamhetsprinciper, rättigheter och ansvar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> agerar i samarbete med nödcentralen och känner till lagstiftningen som styr dess verksamhet, nödcentralens riskbedömning, stegen i hanteringen av ett nödsamtal samt uppföljningen av enheter utnyttjar i sitt arbete kunskaper om regionens förstavårdssystem och ledningssystem agerar i uppgifter för förstavård i samarbete med räddningsväsendet och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om räddningsväsendets organisation och ledningssystem agerar i polisledda förstavårdssituationer med kännedom om polisens uppgifter och sin egen verksamhet i dessa situationer utnyttjar i sitt arbete information om polisens taktiska förstavård och dess användning i förstavårdssituationer utnyttjar i sitt arbete kunskap om socialväsendets tjänster, gränsbevakningens arbetsuppgifter och den frivilliga räddningstjänstens verksamhetsprinciper, rättigheter och ansvar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> agerar smidigt i samarbete med nödcentralen och känner till lagstiftningen som styr dess verksamhet, nödcentralens riskbedömning, stegen i hanteringen av ett nödsamtal samt uppföljningen av enheter utnyttjar i sitt arbete mångsidigt kunskaper om regionens förstavårdssystem och ledningssystem agerar smidigt i uppgifter för förstavård i samarbete med räddningsväsendet och utnyttjar i sitt arbete kunskaper om räddningsväsendets organisation och ledningssystem agerar smidigt i polisledda förstavårdssituationer med kännedom om polisens uppgifter och sin egen verksamhet i dessa situationer utnyttjar i sitt arbete mångsidigt information om polisens taktiska förstavård och dess användning i förstavårdssituationer utnyttjar i sitt arbete mångsidigt kunskap om socialväsendets tjänster, gränsbevakningens arbetsuppgifter och den frivilliga

räddningstjänstens verksamhetsprinciper, rättigheter och ansvar.

Den studerande arbetar i situationer med många patienter och storolyckor

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar inom sitt ansvarsområde och som underordnad i uppgifter med många patienter och storolyckor och känner till olika myndigheters ansvarsområden • agerar i myndighetssamarbetet enligt regionala planer i särskilda situationer under normala förhållanden samt utnyttjar i undantagsförhållanden information om verksamheten vid social- och hälsovårdsministeriets beredskapsenhet • agerar i storolyckor i sitt arbete med stöd av information om ledningsförhållanden och informationsansvar vid storolyckor • agerar i uppgifter med många patienter och storolyckor inledningsvis som situationsledare för förstavårdsservicen eller som ledare för förstavårdens klassificerings-, vård- eller transportsektor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar smidigt inom sitt ansvarsområde och som underordnad i uppgifter med många patienter och storolyckor och känner till olika myndigheters ansvarsområden och motiverar sin verksamhet • agerar i myndighetssamarbetet på det sätt som situationen kräver enligt regionala planer i särskilda situationer under normala förhållanden samt utnyttjar i undantagsförhållanden information om verksamheten vid social- och hälsovårdsministeriets beredskapsenhet • agerar i storolyckor i sitt arbete med stöd av lämplig information för situationen om ledningsförhållanden och informationsansvar vid storolyckor • agerar i uppgifter med många patienter och storolyckor inledningsvis som situationsledare för förstavårdsservicen eller som ledare för förstavårdens klassificerings-, vård- eller transportsektor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar smidigt och på det sätt som situationen kräver inom sitt ansvarsområde och som underordnad i uppgifter med många patienter och storolyckor och känner till olika myndigheters ansvarsområden och motiverar sin verksamhet samt tar i sin verksamhet hänsyn till den totala processen • agerar i myndighetssamarbetet smidigt och på det sätt som situationen kräver enligt regionala planer i särskilda situationer under normala förhållanden samt utnyttjar i undantagsförhållanden information om verksamheten vid social- och hälsovårdsministeriets beredskapsenhet • agerar i storolyckor och utnyttjar i sitt arbete smidigt lämplig information för situationen om ledningsförhållanden och informationsansvar vid storolyckor • agerar i uppgifter med många patienter och storolyckor inledningsvis som situationsledare för förstavårdsservicen eller som ledare för förstavårdens klassificerings-, vård- eller transportsektor.

Den studerande använder arbetsmetoder och arbetsredskap för situationer med många patienter och storolyckor.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder enligt arbetsenhetens anvisningar myndighetsnätverket Virve i situationer för myndighetssamarbete samt iakttar datasekretess i kommunikationen • använder Virves samtalsgrupper och mappar för storolyckor enligt anvisningarna i situationer för storolyckor • gör en situationsbedömning av läget vid en olycka med många patienter och storolycka och agerar på det sätt som situationen kräver • använder tillsammans med arbetsgruppen klassificeringskort för storolyckor enligt anvisningarna • utför undersökningar och behandlingar som är nödvändiga för klientens tillstånd • använder klientdatasystem samt informations- och kommunikationsteknik med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt • ger den mottagande vårdenheten en förhandhandsanmälan om patienterna som enheten transporterar • transporterar klienten säkert till rätt vårdställe och återvänder omedelbart tillbaka till olycksplatsen enligt anvisningarna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder sakligt myndighetsnätverket Virve i situationer för myndighetssamarbete samt iakttar datasekretess i kommunikationen • använder smidigt Virves samtalsgrupper och mappar för storolyckor enligt anvisningarna i situationer för storolyckor • gör en situationsbedömning av läget vid en olycka med många patienter och storolycka och agerar aktivt på det sätt som situationen kräver • använder klassificeringskort för storolyckor enligt anvisningarna • utför undersökningar och behandlingar som är nödvändiga för klientens tillstånd och motiverar sin verksamhet • använder klientdatasystem samt informations- och kommunikationsteknik med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt • ger den mottagande vårdenheten en konsekvent förhandhandsanmälan om klienterna som enheten transporterar • transporterar klienten säkert till rätt vårdställe och återvänder omedelbart tillbaka till olycksplatsen enligt anvisningarna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar i samarbete med nödcentralen och använder professionellt och ändamålsenligt myndighetsnätverket Virve i situationer för myndighetssamarbete samt iakttar datasekretess i kommunikationen • använder smidigt Virves samtalsgrupper och mappar för storolyckor enligt anvisningarna och motiverar sin verksamhet i situationer för storolyckor • gör en situationsbedömning av läget vid en olycka med många patienter och storolycka och motiverar sin verksamhet • använder klassificeringskort för storolyckor enligt anvisningarna och motiverar sin verksamhet • utför undersökningar och behandlingar som är nödvändiga för klientens tillstånd och motiverar lösningarna mångsidigt

	<ul style="list-style-type: none"> • använder klientdatasystem samt informations- och kommunikationsteknik med hänsyn till bestämmelser om datasekretess och tystnadsplikt • ger den mottagande vårdenheten en konsekvent och motiverad förhandhandsanmälan om klienterna som enheten transporterar • transporterar klienten säkert till rätt plats och återvänder omedelbart tillbaka till olycksplatsen enligt anvisningarna.
--	--

Den studerande använder interaktions- och handledningsfärdigheter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • behärskar myndighetskommunikation i undantagsförhållanden • handleder verksamheten i situationer med många patienter och storolyckor • använder lättbegripligt tal och utnyttjar talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder tillsammans med arbetsgruppen • identifierar tecken på chock och beaktar det i kommunikationen • hänvisar klienterna, deras närstående och andra delaktiga i händelsen till efterbehandling av krissituationen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • behärskar myndighetskommunikation i undantagsförhållanden och motiverar sin verksamhet • handleder verksamheten i situationer med många patienter och storolyckor • anpassar sin kommunikation efter klientens tillstånd och behov och använder lättbegripligt tal och utnyttjar talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • identifierar tecken på chock och anpassar sin kommunikation för människor i kris • hänvisar klienterna, deras närstående och andra delaktiga i händelsen till efterbehandling av krissituationen i rätt tid
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar professionellt i interaktionssituationer • behärskar myndighetskommunikation i undantagsförhållanden och motiverar sin verksamhet mångsidigt • handleder verksamheten i situationer med många patienter och storolyckor • anpassar sin kommunikation efter klientens tillstånd och behov och använder klientorienterat lättbegripligt tal och utnyttjar talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder • identifierar tecken på chock och anpassar sin kommunikation för människor i kris • hänvisar ändamålsenligt och smidigt klienterna, deras närstående och andra delaktiga i händelsen till efterbehandling av krissituationen.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer enhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbets säkerhet samt el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna • använder ändamålsenliga arbetskläder och behövlig skyddsutrustning samt informerar om risker i samband med enhetens verksamhet • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i arbetet och förebygger dem med sin verksamhet • sörjer för sin arbetsförmåga, arbetshälsa och hälsa • identifierar effekterna av sin verksamhet på egen säkerhet och patientsäkerheten • deltar i debriefing och söker stöd i efterbehandlingen av krissituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer enhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbets säkerhet samt el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna • använder ändamålsenliga arbetskläder och behövlig skyddsutrustning samt förebygger hälsorisker och hälsoskador på grund av arbetet • identifierar fysiska och psykiska belastnings- och riskfaktorer i arbetet, förebygger dem med sin verksamhet och gör förbättringsförslag för att förhindra dem • sörjer för sin arbetsförmåga samt främjar sin arbetshälsa och hälsa mångsidigt • identifierar och bedömer effekterna av sin verksamhet på egen säkerhet och klientsäkerheten • deltar i debriefing och söker på eget initiativ stöd i efterbehandlingen av krissituationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer enhetens säkerhetsplan och rutinerna för rapportering av risksituationer och agerar på det sätt som de kräver • följer anvisningar och bestämmelser för arbetshälsa och arbets säkerhet samt el-, strål- och brandsäkerhetsbestämmelserna • använder ändamålsenliga arbetskläder och behövlig skyddsutrustning, förebygger hälsorisker och hälsoskador på grund av arbetet och motiverar sin verksamhet • identifierar fysiska och psykiska belastningsfaktorer i arbetet, förebygger dem med sin verksamhet och gör motiverade förbättringsförslag för att förhindra dem • sörjer för sin arbetsförmåga samt främjar sin arbetshälsa och hälsa mångsidigt och motiverat • identifierar och bedömer effekterna av sin verksamhet på egen säkerhet och klientsäkerheten och förebygger skadliga händelser • deltar i debriefing och söker aktivt och självständigt stöd i efterbehandlingen av krissituationer.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt eget arbete

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt eget lärande och kunnande samt begär vid behov handledning • tar emot respons och utvecklar sin verksamhet utifrån respons • skaffar yrkesmässig kunskap och utnyttjar den i arbetsuppgifterna • identifierar som medlem i arbetsgruppen effekterna av sin verksamhet på kvaliteten på myndighetssamarbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt lärande och sitt kunnande och sätter upp utvecklingsmål för sig • tar emot och ger sakligt respons och utvecklar sin verksamhet utifrån respons • skaffar yrkesmässig kunskap och utnyttjar den mångsidigt i arbetsuppgifterna • identifierar effekterna av sin verksamhet på kvaliteten på myndighetssamarbetet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt lärande och sina styrkor och utvecklingsområden och sätter upp realistiska utvecklingsmål för sig • tar emot och ger konstruktivt respons samt utvecklar sitt kunnande i förstavård och motiverar sin verksamhet • skaffar aktivt yrkesmässig kunskap och utnyttjar den mångsidigt i arbetsuppgifterna samt tillämpar tidigare lärdomar i varierande arbetssituationer • identifierar effekterna av sin verksamhet på kvaliteten på myndighetssamarbetet och anpassar sin verksamhet utifrån observationerna.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare eller akutvårdare på grundnivå i verkliga arbetssituationer med många patienter och storolyckor. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt. Kunnandet i situationer med storolyckor kan även påvisas i samarbete med sakkunniga i arbetslivet i en planerad simulation.

2.36. Kunnande i kommunikation och interaktion (12 kp i svenskspråkig yrkesutbildning), 11 kp (400012)

Delområdet kommunikation och interaktion på modersmålet ska avläggas och undervisas, så att modersmålet är svenska, finska eller samiska enligt utbildningsanordnarens undervisnings- och examensspråk. Delområdet kommunikation och interaktion på modersmålet kan enligt den studerandes beslut avläggas och undervisas även i form av svenska eller finska som den studerandes andraspråk, romani, teckenspråk eller något annat språk som är den studerandes modersmål om utbildningsanordnaren erbjuder denna möjlighet.

Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska

Obligatoriska mål för kunnandet, 4 kp

Den studerande kan

- kommunicera ändamålsenligt i olika situationer
- tolka olika texter samt söka och bedöma information från olika källor
- producera olika texter och uttrycka känslor, tankar, åsikter och begrepp.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande kommunicerar ändamålsenligt i olika situationer.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar på ett sätt som lämpar sig för situationen • uttrycker sina åsikter sakligt i samarbets- och gruppsituationer • presenterar ett fenomen eller ämne inom den egna branschen och använder standardspråk enligt situationen • förstår betydelsen av språk och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och arbetslivet • utvärderar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar smidigt i olika situationer • för diskussionen framåt på ett målinriktat sätt i samarbets- och gruppsituationer • motiverar sina åsikter och påståenden • använder enligt situationen standardspråk, branschtermen och textgenrer på ett naturligt sätt då hen presenterar fenomen eller ämnen inom den egna branschen • visar att hen förstår betydelsen av språk och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och i arbetslivet • utvärderar på ett realistiskt sätt sina interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar på ett övertygande sätt även i utmanande situationer • fungerar konstruktivt och främjar gruppens interaktion i samarbets- och gruppsituationer • motiverar mångsidigt sina ståndpunkter och påståenden på ett sätt som passar för situationen • använder enligt situationen standardspråk, branschtermen och textgenrer på ett naturligt sätt då hen presenterar fenomen inom den egna branschen och riktar sin kommunikation enligt målgruppen • visar att hen förstår betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen, i arbetslivet och samhället • utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar olika texter samt söker och bedömer information från olika källor.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet • drar slutsatser om texternas innebörd huvudsakligen självständigt • söker information i källor som är centrala för den egna branschen och använder sin multilitteracitet i enkla informationssökningsuppgifter • gör en del anteckningar och sammanfattar till vissa delar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • bedömer tillförlitligheten i källor och fakta huvudsakligen självständigt • använder inhämtad information • beaktar upphovsrätten huvudsakligen självständigt • utvärderar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet på ett mångsidigt sätt • tolkar olika texters centrala mål och väsentliga betydelse • söker information i mångsidiga källor som är centrala för den egna branschen och använder sin multilitteracitet • gör anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • bedömer tillförlitligheten i källor och fakta • använder inhämtad information konsekvent och flexibelt • beaktar upphovsrätten på ett korrekt sätt • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att tolka texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet på ett mångsidigt sätt och bedömer användningen av dem • tolkar olika texters mål mångsidigt och utvärderar texternas innehåll och uttryck • söker information i källor som är mångsidiga och centrala för ämnet ifråga och använder sin multilitteracitet på ett flexibelt sätt • gör självständigt anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • bedömer tillförlitligheten i källor och fakta på ett sakkunnigt sätt • använder inhämtad information mångsidigt och flexibelt • beaktar upphovsrätten och hänvisar till källor på ett naturligt sätt • utvecklar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande producerar olika texter och uttrycker känslor, tankar, åsikter och begrepp.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och riktar in det i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet • behärskar delvis skriftspråkets normer • producerar texter som är typiska för den egna branschen och arbetslivet • använder ett talspråk som lämpar sig för situationen • utvärderar sina färdigheter i att producera texter och språkligt uttryck utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och kommunicerar i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet och utvärderar hur ändamålsenliga olika alternativ är • behärskar huvudsakligen skriftspråkets normer • producerar texter som är typiska för och som motsvarar textbruket inom branschen och i arbetslivet • riktar sina muntliga texter till målgruppen och uttrycker sig tydligt • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att producera texter, så att hen identifierar sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck, kommunicerar i enlighet med målen och bedömer kommunikationens effekt • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att mångsidigt använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet och bedömer hur ändamålsenliga olika alternativ är • behärskar smidigt skriftspråkets normer och redigerar uttrycket och strukturen i den text hen producerat • producerar smidigt texter som motsvarar textbruket inom den egna branschen och i arbetslivet • använder ett tydligt talspråk som anpassas till situationen på ett kommunikativt sätt och behärskar även vårdat standardspråk • utvecklar sina färdigheter i att producera texter utifrån respons och självvärdering.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande

- kan utveckla sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter
- kan utveckla sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp
- kan tolka och producera olika texter
- känner till språkets och litteraturens former och betydelse.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande utvecklar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker sakligt sina åsikter och motiverar dem på ett övertygande sätt • beaktar andras ståndpunkter vid interaktion • visar att hen känner till betydelsen av non-verbal kommunikation och dess påverkan på mottagandet av budskapet • utvärderar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • är artig och flexibel i interaktionssituationer i olika miljöer • tar i sin kommunikation hänsyn till mottagaren, situationen och kraven inom den egna branschen • beaktar den non-verbala kommunikationens påverkan när hen uttrycker sig • utvärderar realistiskt sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller interaktionen när hen talar, åskådliggör sitt inlägg och bygger upp dess innehåll så att det blir logiskt • tar i sin kommunikation hänsyn till mottagaren, situationen och kraven inom den egna branschen och kommunicerar på ett konstruktivt sätt även i konflikt- och problemsituationer • tillämpar reglerna för non-verbal kommunikation i sin interaktion och jämför kulturella betydelser • utvecklar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande utvecklar sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • framför både ett spontant och ett förberett inlägg eller håller ett muntligt anförande om ett ämne som är bekant för hen • visar samarbetsvilja vid grupparbete • följer mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet, men behöver ibland handledning • utvärderar sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • håller både ett spontant och ett förberett anförande, åskådliggör sitt inlägg och bygger upp dess innehåll, så att det blir logiskt • för aktivt gruppens arbete framåt och värdesätter andras ståndpunkter • följer mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet • utvärderar realistiskt sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp, så att hen identifierar sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • håller både ett spontant och ett på egen hand förberett inlägg även i utmanande situationer, åskådliggör sitt anförande och bygger upp dess innehåll, så att det blir logiskt • förstår hur hen inverkar på gruppens arbete och uppmuntrar gruppens övriga medlemmar till samarbete • behärskar smidigt mötes- och förhandlingsrutinerna • utvecklar sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar och producerar olika texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer • känner till kraven för situationsanpassad användning av textgenrer • producerar och tolkar under handledning texter ensam och tillsammans med andra • ger och tar under handledning emot konstruktiv respons på producerade texter • utvärderar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt kritiskt • producerar och tolkar texter ensam och tillsammans med andra • redigerar egna texter utifrån respons • ger och tar emot konstruktiv respons på en producerad text • utvärderar realistiskt sin förmåga att tolka och producera texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt kritiskt och mångsidigt • producerar och tolkar mångsidigt texter ensam och tillsammans med andra • ger konstruktiv och mångsidig respons på producerade texter och tar emot respons • redigerar egna texter och utvecklar sin skrivförmåga utifrån respons • utvecklar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande känner till språkets och litteraturens former och betydelse.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uppmärksammar betydelsen av mångfalden av språk, kultur och identiteter • bekantar sig med olika genrer inom litteraturen och med andra konstformer • läser skönlitterära texter • gör iakttagelser i samband med sitt läsande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar mångfalden av språk, kultur och identiteter i sin interaktion • bekantar sig mångsidigt med olika genrer inom litteraturen och med andra konstformer • läser skönlitterära texter samt tolkar och utvärderar skönlitteratur och övriga konstverk • utvärderar sitt läsande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar mångsidigt sitt kunnande om mångfalden av språk, kultur och identiteter • visar sin kännedom om olika genrer inom litteraturen och inom andra konstformer • skaffar sig mångsidiga läsoplevelser samt analyserar och utvärderar skönlitteratur och andra konstverk • utvärderar och utvecklar sitt läsande.

Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk**Obligatoriska mål för kunnandet, 4 kp**

Den studerande kan

- kommunicera ändamålsenligt i olika situationer
- tolka olika texter samt söka och bedöma information från olika källor
- producera olika texter och uttrycka känslor, tankar, åsikter och begrepp.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande kommunicerar ändamålsenligt i olika situationer.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår i viss mån kommunikationen i talsituationer inom den egna branschen • strävar till att i interaktionssituationer kommunicera utifrån situationen • strävar till att uttrycka sina åsikter • strävar till att använda standardspråk då hen presenterar ett fenomen eller ämne inom den egna branschen • identifierar betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och i arbetslivet • utvärderar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår kommunikationen i talsituationer inom den egna branschen • kommunicerar rätt smidigt i vanliga interaktionssituationer • uttrycker sakligt sina åsikter • använder standardspråk och i viss mån branschtermen och textgenrer då hen presenterar fenomen eller ämnen inom den egna branschen • förstår betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och i samhället • utvärderar på ett realistiskt sätt sina interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår på ett mångsidigt sätt kommunikationen i talsituationer inom den egna branschen • kommunicerar rätt smidigt i olika interaktionssituationer • uttrycker sina ståndpunkter och påståenden och strävar efter att motivera dem • använder standardspråk, branschtermen och textgenrer då hen presenterar fenomen eller ämnen inom den egna branschen • visar att hen förstår betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen, i arbetslivet och samhället • utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar olika texter samt söker och bedömer information från olika källor.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de vanligaste textgenrerna och medierna som används inom den egna branschen och i arbetslivet huvudsakligen självständigt • söker information från källor inom den egna branschen och bedömer tillförlitligheten av informationen huvudsakligen självständigt • gör en del anteckningar och strävar till att sammanfatta det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • använder sin multilitteracitet huvudsakligen självständigt • förstår det huvudsakliga innehållet i texter som är centrala för den egna yrkesskickligheten • använder inhämtad information i tolkning av texter huvudsakligen självständigt • beaktar upphovsrätten huvudsakligen självständigt • utvärderar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de centrala textgenrerna och medierna som används inom den egna branschen och i arbetslivet • söker information från källor som är mångsidiga med tanke på den egna branschen och bedömer tillförlitligheten av informationen • gör anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • använder sin multilitteracitet • förstår innehållet i och syftet med texter som är centrala för den egna yrkesskickligheten • använder inhämtad information i tolkning av texter • beaktar upphovsrätten på ett sakligt sätt • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att tolka texter genom att identifiera styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet och bedömer användningen av dem • söker information i källor som är mångsidiga och centrala med tanke på ämnet och bedömer tillförlitligheten av informationen • gör självständigt anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • använder sin multilitteracitet mångsidigt • tolkar betydelsen av och målen med texter samt bedömer tillförlitligheten av informationen • använder inhämtad information i tolkning av texter mångsidigt • beaktar upphovsrätten och hänvisar på ett naturligt sätt till källor hen använt • utvecklar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande producerar olika texter och uttrycker känslor, tankar, åsikter och begrepp.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och strävar till att rikta in det i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter huvudsakligen självständigt genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet • identifierar skriftspråkets normer • producerar texter som är typiska för den egna branschen och arbetslivet • uttrycker sig begripligt i vanliga talsituationer • utvärderar sina färdigheter i att producera texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och uttrycker sig huvudsakligen i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet • strävar till att använda skriftspråkets normer • utarbetar texter som är typiska för och som motsvarar textbruket inom den egna branschen • uttrycker sig begripligt i talsituationer • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att producera texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och uttrycker sig i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet och strävar efter att bedöma hur ändamålsenliga olika alternativ är • använder huvudsakligen skriftspråkets normer och redigerar uttrycket och strukturen i den text hen producerat • producerar texter som motsvarar textbruket inom den egna branschen och i arbetslivet • använder ett interaktivt talspråk • utvecklar sina färdigheter i att producera texter utifrån respons och självvärdering

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande

- kan utveckla sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter
- kan utveckla sina språkfärdigheter som behövs inom den egna branschen
- kan tolka och producera olika texter
- känner till språkets och litteraturens former och betydelse.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande utvecklar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker sakligt sina åsikter och strävar till att motivera dem • strävar till att beakta andras ståndpunkter vid interaktion • observerar människors non-verbala kommunikation och dess påverkan på mottagandet av budskapet • utvärderar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • är artig och flexibel i interaktionssituationer • beaktar mottagaren och situationen i sin kommunikation • beaktar den non-verbala kommunikationens påverkan när hen uttrycker sig • utvärderar realistiskt sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker sig logiskt och åskådligt i olika interaktionssituationer • kommunicerar med beaktande av andra även i konflikt- och problemsituationer • kan tolka regler i non-verbal kommunikation i sin interaktion och jämför kulturella betydelser • strävar till att utveckla sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande utvecklar sina språkfärdigheter som behövs inom den egna branschen.

Den studerande

Nöjaktiga N1

- utvidgar behärskan av begrepp och språkliga normer inom den egna branschen
- framför både ett spontant och ett förberett inlägg eller håller ett muntligt anförande om ett ämne som är bekant för hen
- följer huvudsakligen självständigt mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet och strävar till att använda situationsbundna uttryck
- utvärderar sin språkfärdighet inom den egna branschen utifrån respons

Nöjaktiga N2

Goda G3

- behärskar centrala begrepp och språkliga normer inom sin bransch
- framför ett på förhand förberett inlägg eller håller ett muntligt anförande om ett ämne inom den egna branschen
- följer mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet och använder situationsbundna uttryck
- utvärderar sin språkfärdighet inom den egna branschen realistiskt, så att hen identifierar styrkor och utvecklingsbehov

Goda G4

Berömliga B5

- använder mångsidigt begrepp och språkliga normer inom den egna branschen
- håller både ett spontant och ett på förhand förberett, åskådligt anförande om ett ämne inom den egna branschen
- följer smidigt mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet och använder situationsbundna uttryck
- utvecklar sin språkfärdighet inom den egna branschen utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar och producerar olika texter.

Den studerande tolkar och producerar olika texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer • känner till kraven för situationsanpassad användning av textgenrer • producerar under handledning texter ensam och tillsammans med andra • ger och tar under handledning emot konstruktiv respons på producerade texter • utvärderar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt • producerar och tolkar texter ensam och tillsammans med andra • redigerar egna texter utifrån respons • ger och tar emot respons på en producerad text • utvärderar realistiskt sin förmåga att tolka och producera texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt mångsidigt • producerar och tolkar mångsidigt texter ensam och tillsammans med andra • ger konstruktiv respons på producerade texter och tar emot respons • redigerar egna texter och utvecklar sin skrivförmåga utifrån respons • utvecklar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande känner till språkets och litteraturens former och betydelse.

Den studerande känner till språkets och litteraturens former och betydelse.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till mångfalden av språk, kultur och identiteter i interaktionen • bekantar sig med språkets centrala struktur, register och stil • bekantar sig med olika genrer inom litteraturen • gör iakttagelser i samband med sitt läsande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • uppmärksammar mångfalden av språk, kultur och identiteter i sin interaktion • identifierar mångsidigt språkets struktur, register och stil • läser olika genrer inom litteraturen • utvärderar sitt läsande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar sitt kunnande om mångfalden i språk, kultur och identiteter i interaktionen • identifierar mångsidigt språkets struktur, register och stil och förstår hur språkval påverkar texter • läser olika genrer inom litteraturen och analyserar det lästa • utvärderar och utvecklar sitt läsande.

Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- använda det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt
- förstå olika slags texter och skriva enklare texter på finska
- kan söka information från olika finskspråkiga källor och använda dem i sin kommunikation
- förstå betydelsen av att kunna finska i arbetslivet

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår enkla instruktioner och tilltal på en arbetsplats • gör sig förstådd i interaktionen med kunder eller kollegor • deltar i vardagliga samtal i en finskspråkig arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår tydliga instruktioner och samtal i normalt tempo på en arbetsplats • uttrycker sig tydligt och agerar ändamålsenligt i interaktionen med kunder och kollegor • deltar i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår även i snabbt tempo olika slags instruktioner och diskussioner på en arbetsplats • uttrycker sig väluttryckt och agerar flexibelt i interaktionen med kunder och kollegor • deltar aktivt i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö

Den studerande förstår olika slags texter och skriver enklare texter på finska.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden i olika slags texter • skriver korta texter och gör enkla dokument enligt mall
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden och det centrala innehållet i olika slags texter • skriver texter och gör ändamålsenliga dokument
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår genomgående innebörden och innehållet i olika slags texter • skriver och bearbetar texter enligt respons och gör självständigt ändamålsenliga dokument.

Den studerande söker information från olika finskspråkiga källor och använder dem i sin kommunikation.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> söker information från enklare källor och använder dem i sin kommunikation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> söker information från olika källor och använder dem på ett mångsidigt sätt i sin kommunikation
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> söker information från olika källor, också svårare, och använder dem på ett flexibelt och kritiskt sätt i sitt arbete.

Den studerande förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och gör sig förstådd i en finskspråkig arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och arbetar väl i en finskspråkig arbetsmiljö
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och deltar aktivt i en finskspråkig arbetsmiljö

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- diskutera och argumentera på ett säkert och kreativt sätt
- förstå och skriva arbetslivsrelaterade texter
- känna till sina strategier för språkinläring

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande diskuterar och argumenterar på ett säkert och kreativt sätt.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker och motiverar sina åsikter och beaktar även andras åsikter i en diskussion • presenterar muntligt ett bekant ämne på ett kreativt sätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker och motiverar på ett övertygande sätt sina åsikter och beaktar även olika åsikter i en diskussion • muntligt presentera ett ämne på ett förståeligt och kreativt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker och analyserar på ett självkritiskt sätt sina åsikter och kommunicerar på ett konstruktivt sätt i en diskussion • kan muntligt presentera även ett mer krävande ämne på ett logiskt och kreativt sätt.

Den studerande förstår och skriver arbetslivsrelaterade texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden i en arbetslivsrelaterad text och kan kortfattat återge dess innehåll • skriver korta och enkla yrkesinriktade texter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden och det centrala innehållet i en arbetslivsrelaterad text och anknyter informationen till egna erfarenheter • skriver yrkesinriktade texter på ett tydligt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår både innebörden och budskapet i en arbetslivsrelaterad text och analyserar textens innehåll • skriver väl strukturerade yrkesinriktade texter

Den studerande känner till sina strategier för språkinläring.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • är medveten om sin personliga inlärningsstrategi
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de svaga och starka sidorna i sin inlärningsstrategi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • prövar nya inlärningsstrategier och inlärningsstilar.

Kommunikation och interaktion på ett främmande språk

Obligatoriska mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- använda det främmande språket i olika interaktionssituationer
- söka information från olika källor på ett främmande språk
- verka i en flerspråkig och mångkulturell miljö.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder det främmande språket i olika interaktionssituationer.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig vanligen i interaktionssituationer genom att använda språket och visar att hen förstår enkelt språk som talas i långsamt tempo • berättar om sig själv och sina uppgifter genom att svara på frågor i förutsägbara och bekanta situationer • producerar korta meddelanden och texter som behövs i interaktionen • tolkar korrekt de vanligaste termerna, meddelandena och anvisningarna i den egna verksamheten • strävar till att utvärdera och utveckla sin språkfärdighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig vanligen i interaktionssituationer genom att använda språket och visar att hen förstår vanligt språk som talas i normalt tempo • berättar om sig själv och sina uppgifter på ett förståeligt sätt och deltar i en diskussion förutsatt att diskussionspartnern talar tydligt • producerar meddelanden och texter som behövs i interaktionen • tolkar korrekt och följer de texter och anvisningar som rör den egna verksamheten samt ställer förtydligande frågor • utvärderar och utvecklar sin språkfärdighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig på ett naturligt sätt i interaktionssituationer genom att använda språket och visar att hen förstår vanligt språk som talas i normalt tempo • berättar i bekanta situationer om sin verksamhet och normer och sätt som hör ihop med den samt frågar efter ytterligare riktlinjer för sin verksamhet • producerar smidigt vanliga meddelanden och texter samt fyller i olika dokument • tolkar korrekt de texter och anvisningar och den respons som rör den egna verksamheten • utvärderar och utvecklar sin språkfärdighet mångsidigt och på eget initiativ.

Den studerande söker information i olika källor på ett främmande språk.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> söker under handledning information på ett främmande språk i material och anvisningar som rör den egna verksamheten bedömer och väljer under handledning information utifrån ändamålsenlighet, pålitlighet och aktualitet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> söker mångsidigt information som behövs i verksamheten på ett främmande språk bedömer och väljer information utifrån ändamålsenlighet, pålitlighet och aktualitet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> söker självständigt och mångsidigt information som behövs i verksamheten på ett främmande språk, tillämpar sina kunskaper och färdigheter samt motiverar sina lösningar gällande val och tillämpning av informationen bedömer och väljer mångsidigt och kritiskt information utifrån ändamålsenlighet, pålitlighet och aktualitet.

Den studerande verkar i en flerspråkig och mångkulturell miljö.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> är medveten om betydelsen av det språk som hen studerat och den kultur som det representerar strävar till att bemöta människor jämlikt och med en positiv inställning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> använder språket i en flerspråkig eller mångkulturell miljö bemöter människor jämlikt och med en positiv inställning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> tillämpar sina kunskaper och färdigheter i det främmande språket på ett flexibelt sätt bemöter människor exceptionellt jämlikt och med en positiv inställning.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- kommunicera på ett främmande språk i arbetslivssituationer
- verka aktivt som medborgare i situationer på ett främmande språk.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande kommunicerar på ett främmande språk i arbetslivssituationer.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • berättar om sig själv och sina arbetsuppgifter samt svarar på enkla frågor • klarar sig i interaktionssituationer på standardspråk i vilka man även talar om frågor som hör ihop med de vanligaste arbetsuppgifterna • uttrycker sig på det sätt situationen kräver, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • berättar på ett förståeligt sätt om sig själv och branschens arbetsuppgifter, deltar i en diskussion samt frågar efter ytterligare anvisningar som gäller arbetet • klarar sig i många olika interaktionssituationer som hör ihop med arbetet • uttrycker sig på det sätt situationen kräver
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • berättar om sin arbetsplats, sitt arbete och därtill hörande normer och rutiner genom att använda ett rätt brett ordförråd och genom att dessutom utreda motsvarande frågor i andra länder • klarar sig på ett naturligt sätt i olika interaktionssituationer som hör ihop med arbetet, även i sådana där man behandlar mer krävande frågor • uttrycker sig flexibelt på det sätt situationen kräver.

Den studerande verkar som aktiv medborgare i situationer på ett främmande språk.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar hur man på ett främmande språk kan påverka genom att använda olika medier • verkar i olika situationer i arbete och vardagsliv på ett främmande språk i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter genom att hen förstår de mest centrala principerna för samhälleligt beslutsfattande • strävar i sin verksamhet till att beakta de centrala dragen i olika kulturer och förstår dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder ett främmande språk för att påverka genom att använda olika medier • verkar konsekvent i olika situationer i arbete och vardagsliv på ett främmande språk i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter genom att hen förstår de mest centrala principerna för samhälleligt beslutsfattande • beaktar i sin verksamhet de centrala dragen i olika kulturer och förstår dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder på ett argumenterande sätt ett främmande språk för att påverka genom att använda olika medier på ett kreativt sätt • verkar konsekvent och exemplariskt i olika situationer i arbete och vardagsliv på ett främmande språk i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter genom att hen har en bred förståelse för de mest centrala principerna för samhälleligt beslutsfattande • beaktar på ett mångsidigt sätt de centrala dragen i olika kulturer och förstår dem.

Verksamhet i den digitala miljön

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- använda den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik och gör val i fråga om den
- använda digitala tjänster och program.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder utrustning för informations- och kommunikationsteknik och gör val i fråga om den.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • väljer utrustning som är lämplig för ändamålet delvis under handledning • använder den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • väljer utrustning som är lämplig för ändamålet • använder den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • väljer lämplig utrustning för olika ändamål • använder smidigt och mångsidigt den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter.

Den studerande använder digitala tjänster och program.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om ändamålsenliga digitala tjänster och program delvis under handledning • använder digitala tjänster och program i sina arbetsuppgifter delvis under handledning • använder och delar det digitala innehållet med beaktande av upphovsrätten delvis under handledning • följer anvisningar om informationssäkerhet och datasekretess • förstår principerna för hur man skapar och skyddar sin nätidentitet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om ändamålsenliga digitala tjänster och program • använder digitala tjänster och program i sina arbetsuppgifter • använder och delar digitala innehåll med beaktande av upphovsrätten • följer anvisningar om informationssäkerhet och datasekretess • förstår principerna för hur man skapar och skyddar sin nätidentitet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker systematiskt information om ändamålsenliga digitala tjänster och program • använder smidigt och mångsidigt digitala tjänster och program i sina arbetsuppgifter • använder och delar mångsidiga digitala innehåll med beaktande av upphovsrätten • följer systematiskt anvisningar om informationssäkerhet och datasekretess • förstår principerna för hur man skapar och skyddar sin nätidentitet.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- använda olika digitala miljöer och program i sina arbetsuppgifter
- producera och dela digitala material i nätverk kring det egna yrket.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder olika digitala miljöer och program i sina arbetsuppgifter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i digitala miljöer och nätverk delvis under handledning • använder program i sitt arbete inom yrkesinriktade nätverk, men behöver ibland handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i digitala miljöer och nätverk • använder program i sitt arbete inom yrkesinriktade nätverk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • är aktiv i digitala miljöer och nätverk • använder mångsidigt program i sitt arbete inom yrkesinriktade nätverk

Den studerande producerar och delar digitala material i nätverk kring det egna yrket.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • producerar digitala material i yrkesinriktade nätverk delvis under handledning • delar material internt i en arbetsgrupp och följer anvisningarna om upphovsrätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • producerar digitala material i yrkesinriktade nätverk • delar material och följer anvisningarna om upphovsrätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • producerar mångsidiga digitala material i yrkesinriktade nätverk • delar material och följer systematiskt anvisningarna om upphovsrätt.

Konst och kreativt uttryck

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- identifiera betydelsen av kulturer och konst för välbefinnandet
- uttrycka sig själv genom konst och kreativt uttryck
- uttrycka sig själv kreativt genom att skriva och använda fiktiva texter.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande identifierar betydelsen av kulturer och konst för välbefinnandet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar kultur- och konstformer i sitt arbete • identifierar exempel på lokal, nationell och europeisk kultur och konst under handledning • observerar hur konst och kultur inverkar på välbefinnandet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder olika kultur- och konstformer i sitt arbete • identifierar exempel på lokal, nationell och europeisk kultur och konst • identifierar hur konst och kultur inverkar på välbefinnandet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt kultur- och konstformer i sitt arbete • identifierar mångsidiga exempel på lokal, nationell och europeisk kultur och konst • identifierar mångsidigt hur konst och kultur inverkar på välbefinnandet.

Den studerande uttrycker sig själv genom konst och kreativt uttryck.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvecklar sitt kreativa uttryck delvis under handledning • uttrycker sig själv genom konst och kreativt uttryck självständigt eller i samarbete med andra delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvecklar sitt kreativa uttryck • uttrycker sig själv genom konst och kreativt uttryck självständigt eller i samarbete med andra
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvecklar målmedvetet sitt kreativa uttryck • uttrycker sig själv mångsidigt genom konst och kreativt uttryck självständigt eller i samarbete med andra

Den studerande uttrycker sig själv kreativt genom att skriva och använda fiktiva texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • prövar kreativt skrivande • använder fiktiva texter när hen skriver • identifierar exempel från skönlitteraturen som stöd för arbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • prövar olika sätt att skriva kreativt • använder olika fiktiva texter när hen skriver • använder skönlitteratur som stöd för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • prövar mångsidiga sätt att skriva kreativt • använder mångsidiga fiktiva texter när hen skriver • använder mångsidig skönlitteratur som stöd för sitt arbete

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- observera och samla information om kulturmiljön och dess fenomen
- planera och testa utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativa uttryckssätt

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande observerar och samlar information om kulturmiljön och dess fenomen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar sin kulturmiljö tillsammans med andra • samlar information om fenomen i sin kulturmiljö som stöd för sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar sin kulturmiljö • samlar information om fenomen i sin kulturmiljö ur ett perspektiv som hen själv väljer som stöd för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar mångsidigt sin kulturmiljö • samlar information om fenomen i sin kulturmiljö ur ett perspektiv som hen själv väljer som stöd för sitt arbete.

Den studerande planerar och testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativa uttrycksätt.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> planerar ett verk, en produkt eller en tjänst i mindre skala genom att använda kreativa uttrycksätt testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst i mindre skala genom kreativt uttryck
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> planerar ett verk, en produkt eller en tjänst genom att använda kreativa uttrycksätt testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativt uttryck
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> planerar ett verk, en produkt eller en tjänst genom att använda kreativa uttrycksätt testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativt uttryck.

2.37. Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp (400013)

Matematik och tillämpad matematik

Obligatoriska mål för kunnandet, 4 kp

Den studerande kan

- utföra räkneoperationer, omvandla måttenheter och tillämpa ekonomisk matematik i den omfattning som krävs i den egna branschen och i vardagslivet
- göra observationer och dra slutsatser om figurers och kroppars geometriska egenskaper
- använda logisk slutledningsförmåga, ekvationer och nödvändiga tekniska hjälpmedel vid lösning av matematiska problem
- bedöma resultatens korrekthet och storleksordning samt den använda lösningsmetoden
- utvärdera sitt kunnande i den egna branschens matematik.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande utför räkneoperationer, omvandlar måttenheter och tillämpar ekonomisk matematik i den omfattning som krävs i den egna branschen och i vardagslivet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför räkneoperationer som anknyter till den egna branschen och vardagslivet, såsom grundläggande räkneoperationer och procenträkning • omvandlar måttenheter • gör med hjälp av instruktioner enkla ekonomisk-matematiska beräkningar som anknyter till vardags- och arbetslivet • märker förhållanden mellan storheter och proportionaliteter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför smidigt räkneoperationer som anknyter till den egna branschen och vardagslivet, såsom grundläggande räkneoperationer och procenträkning • omvandlar måttenheter på egen hand • gör enkla ekonomisk-matematiska beräkningar som anknyter till vardags- och arbetslivet • märker och identifierar förhållanden mellan storheter och proportionaliteter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar räkneoperationer som behövs i den egna branschen och i vardagslivet, såsom grundläggande räkneoperationer och procenträkning, samt bedömer resultatens noggrannhet • omvandlar måttenheter smidigt och självständigt • gör ekonomisk-matematiska beräkningar som anknyter till vardags- och arbetslivet och gör välgrundade slutsatser utifrån jämförelser • förstår vad som avses med förhållande mellan storheter och proportionalitet.

Den studerande gör observationer och drar slutsatser om geometriska egenskaper hos figurer och kroppar.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför de vanligaste area- och volymberäkningarna • löser praktiska problem med hjälp av geometri, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför smidigt de vanligaste area- och volymberäkningarna • löser praktiska problem inom branschen med hjälp av geometri
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar area- och volymberäkningar på arbetsuppgifter och bedömer resultaten • löser praktiska problem inom den egna branschen med hjälp av geometri.

Den studerande använder logisk slutledningsförmåga, ekvationer och nödvändiga tekniska hjälpmedel vid lösning av matematiska problem.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • löser centrala matematiska problem som rör den egna branschen med hjälp av de grundläggande räkneoperationerna • använder enkla matematiska ekvationer för lösning av enkla matematiska problem, men behöver emellanåt handledning • använder räknare och andra tekniska hjälpmedel, såsom matematiska dataprogram, för att lösa elementära matematiska uppgifter som anknyter till arbetsuppgifterna • använder enligt instruktioner tabeller och ritningar för att lösa uppgifter i arbetslivet • behandlar statistiska material och tolkar statistiska mått, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • löser problem som rör den egna branschen med hjälp av matematiska metoder • använder enkla matematiska ekvationer för att lösa enkla matematiska problem • använder smidigt räknare och andra hjälpmedel, såsom matematiska dataprogram, för att lösa problem som anknyter till yrkesområdet • använder tabeller och ritningar för att lösa uppgifter i arbetslivet • behandlar på egen hand statistiska material och tolkar statistiska mått
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar matematiska metoder för att formulera och lösa problem som rör den egna branschen samt bedömer resultatens tillförlitlighet och noggrannhet • använder matematiska ekvationer för att lösa matematiska problem • använder mångsidigt och effektivt egenskaperna hos en räknare och andra hjälpmedel, såsom matematiska dataprogram, för att lösa problem som rör yrkesområdet • använder tabeller, ritningar och annat statistiskt producerat material för att lösa matematiska problem i arbetslivet • behandlar på egen hand och smidigt statistiska material och tolkar statistiska mått.

Den studerande bedömer resultatens riktighet och storleksordning samt den använda lösningsmetoden.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> kontrollerar resultatens riktighet och storleksordning bedömer om den använda lösningsmetoden är användbar, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> kontrollerar resultatens riktighet och storleksordning samt identifierar eventuella felkällor bedömer på ett logiskt sätt om den använda lösningsmetoden är användbar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> kontrollerar resultatens riktighet och storleksordning och beaktar eventuella felkällor bedömer på ett logiskt sätt lösningsmetodens användbarhet och eventuella andra lösningsmetoder för att få resultat.

Den studerande utvärderar sitt kunnande i den egna branschens matematik.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> identifierar på ett välgrundat sätt sina matematiska styrkor och utvecklingsområden som är relevanta för den egna branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina matematiska styrkor och utvecklingsområden som är relevanta för den egna branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina matematiska styrkor och utvecklingsområden som är relevanta för den egna branschen samt ger förslag på hur kunnandet i matematik kan utvecklas.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- lösa matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning, ekvationer och funktioner
  - skaffa, gruppera och tolka matematisk information
  - producera information utifrån ett statistiskt material, tolka grafiska framställningar och beräkna sannolikheter
  - bedöma matematiska lösningars riktighet och resultatens storleksordning
  - tillämpa den ekonomiska matematik som behövs i vardags- och arbetslivet
  - utvärdera sitt kunnande i matematik.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande löser matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning, ekvationer och funktioner.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • löser matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning, men behöver emellanåt handledning • använder enkla matematiska ekvationer för att lösa matematiska problem som rör den egna branschen • använder tabeller och ritningar i branschspecifika uppgifter enligt instruktioner
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • löser matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning • löser vanliga problem som rör vardagslivet och den egna branschen med hjälp av matematik • använder ekvationer, tabeller och ritningar i branschspecifika uppgifter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • löser på ett självständigt och konsekvent sätt matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning • gör modeller och löser vanliga problem som rör vardagslivet och den egna branschen med hjälp av matematik • använder ekvationer, tabeller och ritningar i branschspecifika uppgifter och bedömer deras användbarhet.

Den studerande skaffar, grupperar och tolkar matematisk information.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar central matematisk information som rör den egna branschen • samlar information i grafisk form och i tabellform från olika källor och grupperar den
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och jämför matematisk information som rör den egna branschen enligt behov genom att använda statistik, tabeller och grafiska framställningar som källor • samlar information i grafisk form och i tabellform från olika källor samt grupperar och analyserar den
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar, bedömer och drar slutsatser utifrån matematisk information som rör den egna branschen • samlar information på ett mångsidigt sätt genom att tillämpa och använda statistik, tabeller och grafiska framställningar som informationskällor och grupperar information för olika behov utifrån dessa.

Den studerande producerar information utifrån ett statistiskt material, tolkar grafiska framställningar och beräknar sannolikheter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • producerar utifrån ett statistiskt material de viktigaste statistiska måtten, men behöver handledning • förstår sannolikhetskalkylens betydelse i sitt arbete och beräknar enkla sannolikheter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • producerar utifrån ett statistiskt material de viktigaste statistiska måtten • förstår sannolikhetskalkylens betydelse i sitt arbete och beräknar sannolikheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • producerar på egen hand de viktigaste statistiska måtten utifrån ett statistiskt material • förstår sannolikhetskalkylens betydelse i sitt arbete och beräknar sannolikheter på egen hand.

Den studerande bedömer matematiska lösningars riktighet och resultatets storleksordning.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar enkla matematiska lösningars riktighet och uppfattar resultatets storleksordning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar matematiska lösningars riktighet och kommer fram till resultatets storleksordning genom slutledning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar riktigheten i matematiska lösningar som består av flera steg och kommer fram till resultatets storleksordning genom slutledning.

Den studerande tillämpar ekonomisk matematik som behövs i vardags- och arbetslivet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • gör enkla kostnads- och lönsamhetsjämförelser
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • gör kostnads- och lönsamhetsjämförelser och drar slutsatser utifrån jämförelserna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • gör kostnads- och lönsamhetsjämförelser som består av flera steg och drar välgrundade slutsatser utifrån jämförelserna.

Den studerande utvärderar sitt kunnande i matematik.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> identifierar på ett välgrundat sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i matematik
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i matematik
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt sitt kunnande i matematik samt ger förslag på hur kunnandet kan utvecklas.

Fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpning av dem

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- identifiera de centrala fysikaliska begreppen och tillämpa dem i vardags- och arbetslivet
- beakta de kemiska ämnena och deras egenskaper i sitt arbete
- utvärdera sitt kunnande i fysik och kemi inom den egna branschen.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande identifierar de centrala fysikaliska begreppen och tillämpar dem i vardags- och arbetslivet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> beskriver vanliga fysikaliska fenomen med de centrala begreppen kopplar samman vanliga egenskaper och storheter som anknyter till fysikaliska fenomen, men behöver tidvis handledning använder sina färdigheter i fysik i sitt arbete, men behöver handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> beskriver och förklarar fysikaliska fenomen med de centrala begreppen kopplar samman vanliga egenskaper och storheter som anknyter till fysikaliska fenomen använder sina färdigheter i fysik i sitt arbete på ett mångsidigt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> beskriver och förklarar mångsidigt fysikaliska fenomen med de centrala begreppen kopplar samman egenskaper och storheter som anknyter till fysikaliska fenomen tillämpar sina färdigheter i fysik i sitt arbete på ett mångsidigt sätt.

Den studerande beaktar de kemiska ämnena och deras egenskaper i sitt arbete.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver vanliga kemiska fenomen med de centrala begreppen • beaktar egenskaperna och de eventuella miljöriskerna hos de kemiska ämnen som är vanligast i det egna arbetet • hanterar kemiska ämnen utan att orsaka fara för sig själv, andra eller miljön
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar kemiska fenomen med de centrala begreppen • beaktar egenskaperna och de eventuella miljöriskerna hos de kemiska ämnen som används i det egna arbetet • hanterar kemiska ämnen utan att orsaka fara för sig själv, andra eller miljön
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar mångsidigt kemiska fenomen med de centrala begreppen • beaktar på ett ansvarsfullt sätt egenskaperna och de eventuella miljöriskerna hos de kemiska ämnen som används i det egna arbetet • hanterar kemiska ämnen utan att orsaka fara för sig själv, andra eller miljön.

Den studerande utvärderar sitt kunnande i fysik och kemi inom den egna branschen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat sätt sina styrkor och utvecklingsområden i fysik och kemi som är relevanta för den egna branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina styrkor och utvecklingsområden i fysik och kemi som är relevanta för den egna branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina styrkor och utvecklingsområden i fysik och kemi som är relevanta för branschen samt ger förslag på hur kunnandet kan utvecklas.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- beskriva och förklara fenomen i sin egen bransch med hjälp av fysikaliska begrepp och lagbundenheter
- göra experimentella mätningar och observationer av fysikaliska och kemiska fenomen som rör den egna branschen
- behandla experimentella mätresultat och analysera observationer av fysikaliska och kemiska fenomen inom den egna branschen
- utvärdera sitt kunnande i fysik och kemi.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande beskriver och förklarar fenomen i sin egen bransch med hjälp av fysikaliska begrepp och lagbundenheter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar begrepp och lagbundenheter inom värmelära, mekanik, våglära och ellära i sina arbetsuppgifter, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar konsekvent begrepp och lagbundenheter inom värmelära, mekanik, våglära och ellära i sina arbetsuppgifter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar självständigt begrepp och lagbundenheter inom värmelära, mekanik, våglära och ellära i sina arbetsuppgifter.

Den studerande gör experimentella mätningar och observationer av fysikaliska och kemiska fenomen som rör den egna branschen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beräknar halter och ämnesmängder, men behöver emellanåt handledning • söker information i säkerhetsdatablad för kemikalier, men behöver emellanåt handledning • utför mätningar och experimentella observationer med metoder och verktyg som är lämpliga för branschen, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beräknar halter och ämnesmängder • söker information i säkerhetsdatablad för kemikalier som används i vardagslivet och i den egna branschen • utför på egen hand mätningar och experimentella observationer med metoder och verktyg som är lämpliga för branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beräknar självständigt halter och ämnesmängder • söker information i säkerhetsdatablad för kemikalier med hjälp av mångsidiga informationskällor • planerar och utför på egen hand mätningar och experimentella observationer med metoder och verktyg som är lämpliga för branschen.

Den studerande behandlar experimentella mätresultat och analyserar observationer av fysikaliska och kemiska fenomen inom den egna branschen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar de centrala resultaten med tabeller och grafiska framställningar • bedömer mätresultatens tillförlitlighet, men behöver emellanåt handledning • fastställer eventuella felfaktorer och meddelar resultatet med tillräcklig noggrannhet, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar de centrala resultaten med tabeller och grafiska framställningar • bedömer mätresultatens tillförlitlighet på ett konsekvent sätt • fastställer eventuella felfaktorer och meddelar resultatet med tillräcklig noggrannhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar på ett åskådligt sätt de centrala resultaten med tabeller och grafiska framställningar • bedömer självständigt mätresultatens tillförlitlighet och drar slutsatser utifrån dem • fastställer eventuella felfaktorer och meddelar resultatet med rätt noggrannhet

Den studerande utvärderar sitt kunnande i fysik och kemi.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i fysik och matematik
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i fysik och kemi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i fysik och kemi samt ger förslag på hur kunnandet kan utvecklas.

2.38. Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp (400014)

Att verka i samhället och som medborgare

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- vara delaktig i det finländska samhället
- använda och konsumera samhällsrelaterade tjänster
- planera sin egen ekonomi och bedöma riskerna i fråga om den.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande är delaktig i det finländska samhället.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer principerna om jämställdhet och likabehandling • känner till medborgarnas grundrättigheter och skyldigheter • tar reda på några sätt att påverka i samhället och är en aktiv medborgare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer principerna om jämställdhet och likabehandling • känner till medborgarnas grundrättigheter och skyldigheter • känner till olika sätt att påverka i samhället och är en aktiv medborgare
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer och främjar principerna om jämställdhet och likabehandling • känner väl till medborgarnas grundrättigheter och skyldigheter • har mångsidig kännedom om olika sätt att påverka i samhället och är en aktiv medborgare.

Den studerande använder och konsumerar samhällliga tjänster.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder de samhällliga tjänster som hen behöver • agerar ansvarsfullt och är medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument • skaffar den information som hen behöver i konsumentfrågor delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder ändamålsenligt de samhällliga tjänster som hen behöver • agerar ansvarsfullt och är medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument • skaffar den information som hen behöver i konsumentfrågor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • är en medveten användare av samhällliga tjänster • agerar ansvarsfullt och är väl medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument • skaffar aktivt den information som hen behöver i konsumentfrågor.

Den studerande planerar sin egen ekonomi och bedömer riskerna i fråga om den.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar faktorer med central inverkan på samhället och den egna ekonomiska situationen • följer upp sina inkomster och utgifter • planerar inköp och jämför olika finansieringsalternativ • sätter upp personliga ekonomiska mål • förutser sin ekonomi i olika livssituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer faktorer med central inverkan på den egna ekonomiska situationen • följer upp sina inkomster och utgifter på ett planmässigt sätt • planerar inköp och jämför olika finansieringsalternativ • sätter upp personliga ekonomiska mål och följer upp dem • förutser sin ekonomi i olika livssituationer genom att identifiera riskfaktorer i olika situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och förutser faktorer som inverkar på den egna ekonomiska situationen • följer upp sina inkomster och utgifter på ett planmässigt och systematiskt sätt • planerar inköp och jämför olika finansieringsalternativ systematiskt och mångsidigt • sätter upp personliga ekonomiska mål, följer upp dem och preciserar vid behov sina mål • förutser sin ekonomi i olika livssituationer, handlar planmässigt för att nå målen och beaktar riskfaktorer i olika situationer.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- delta i samhällelig påverkan
- bedöma den egna branschens betydelse i samhället
- tolka grundläggande samhällsekonomiska begrepp och identifiera de centrala aktörerna.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande deltar i samhällelig påverkan.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om några möjligheter till samhällelig påverkan och följer det samhälleliga beslutsfattandet • deltar i samhällelig verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om möjligheter till samhällelig påverkan och följer det samhälleliga beslutsfattandet • deltar i verksamhet som riktar in sig på samhällelig påverkan
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker mångsidigt information om möjligheter till samhällelig påverkan och följer aktivt det samhälleliga beslutsfattandet • deltar målinriktat i verksamhet som riktar in sig på samhällelig påverkan.

Den studerande bedömer den egna branschens betydelse i samhället.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer den samhälleliga diskussionen inom branschen • bedömer den egna branschens betydelse i samhället delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer och bedömer den samhälleliga diskussionen inom branschen • bedömer den egna branschens betydelse i samhället och framtidsutsikterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer och bedömer den samhälleliga diskussionen inom branschen genom att delta i den på något sätt • bedömer och följer mångsidigt den egna branschens betydelse i samhället och framtidsutsikterna.

Den studerande tolkar grundläggande samhällsekonomiska begrepp och identifierar de centrala aktörerna.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer de ekonomiska nyheterna • tar reda på hur den samhälleliga och ekonomiska situationen inverkar på arbetsplatserna och sysselsättningen i den egna branschen • ger exempel på grundläggande samhällsekonomiska begrepp och centrala samhällsekonomiska aktörer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer de ekonomiska nyheterna och förstår ekonomins betydelse i samhället • förstår hur den samhälleliga och ekonomiska situationen inverkar på arbetsplatserna, sysselsättningen och framtiden i den egna branschen • känner till de grundläggande samhällsekonomiska begreppen och identifierar de centrala samhällsekonomiska aktörerna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer aktivt de ekonomiska nyheterna och förstår ekonomins betydelse i samhället • förstår hur den samhälleliga och ekonomiska situationen inverkar på arbetsplatserna, sysselsättningen och framtiden i den egna branschen och resonerar mångsidigt om temat • känner till de grundläggande samhällsekonomiska begreppen och de centrala samhällsekonomiska aktörerna samt bedömer deras betydelse för samhällsekonomin.

Att verka i arbetslivet

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- ta reda på situationen på arbetsmarknaden och kompetensbehoven i branschen
- ingå arbetsavtal med en arbetsgivare
- arbeta i en arbetsgemenskap.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande tar reda på situationen på arbetsmarknaden och kompetensbehoven i branschen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på situationen på arbetsmarknaden i branschen delvis under handledning • känner till de centrala principerna i arbetsmarknadssystemet • känner till exempel på yrkesnätverk i sin bransch • identifierar det kunnande som behövs i arbetsuppgifter i branschen delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på situationen på arbetsmarknaden i branschen • känner till de centrala principerna i arbetsmarknadssystemet • känner till de centrala yrkesnätverken i sin bransch • identifierar det kunnande som behövs i olika arbetsuppgifter i branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på situationen på arbetsmarknaden i branschen på ett mångsidigt sätt • känner till och förstår de centrala principerna i arbetsmarknadssystemet • känner till de centrala yrkesnätverken i sin bransch och deltar i deras verksamhet • identifierar det kunnande som behövs i olika arbetsuppgifter på ett mångsidigt sätt.

Den studerande ingår arbetsavtal med en arbetsgivare.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i den egna branschens arbetsvillkor och den centrala arbetslagstiftningen delvis under handledning • granskar innehållet i arbetsavtalet i samarbete med en expert
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i den egna branschens arbetsvillkor och den centrala arbetslagstiftningen • granskar innehållet i arbetsavtalet och använder vid behov experthjälp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i den egna branschens arbetsvillkor och den centrala arbetslagstiftningen på ett heltäckande sätt • granskar självständigt innehållet i arbetsavtalet och diskuterar arbetsvillkoren med arbetsgivaren.

Den studerande arbetar i en arbetsgemenskap.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetstiderna och de överenskomna verksamhetsätten • följer i sitt arbete anvisningarna om utseende och klädsel delvis under handledning • använder i sitt arbete ändamålsenliga skyddskläder och följer arbetarskyddsanvisningarna • arbetar i en diversifierad och mångkulturell arbetsgemenskap
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetstiderna och de överenskomna verksamhetsätten samt handlar flexibelt i olika situationer • följer i sitt arbete anvisningarna om utseende och klädsel • använder i sitt arbete ändamålsenliga skyddskläder och följer arbetarskyddsanvisningarna • arbetar på ett naturligt sätt i en diversifierad och mångkulturell arbetsgemenskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetstiderna och de överenskomna verksamhetsätten samt handlar flexibelt i olika situationer och i föränderliga situationer • följer i sitt arbete anvisningarna om utseende och klädsel och beaktar även speciella situationer • använder ändamålsenliga skyddskläder och sköter om dem samt följer arbetarskyddsanvisningarna • arbetar på ett naturligt sätt i en diversifierad och mångkulturell arbetsgemenskap och främjar välbefinnandet i gemenskapen.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- verka som medlem i en arbetsgemenskap
- verka i olika interaktions- och gruppsituationer i arbetslivet
- ta reda på vilka arbetsuppgifter som finns i den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande verkar som medlem i en arbetsgemenskap.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sin egen roll som medlem i arbetsgemenskapen delvis under handledning • beaktar i regel arbetsplatsens verksamhetskultur i sitt arbete • följer de överenskomna verksamhetssätten och identifierar utvecklingsområden i sina egna verksamhetssätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sin egen roll som medlem i arbetsgemenskapen • beaktar arbetsplatsens verksamhetskultur i sitt arbete • följer de överenskomna verksamhetssätten och utvecklar sina egna verksamhetssätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar sin egen roll och andras roller som medlemmar i arbetsgemenskapen • beaktar arbetsplatsens verksamhetskultur i sitt arbete, utvärderar den och presenterar utvecklingsidéer • följer de överenskomna verksamhetssätten och utvecklar aktivt sina egna verksamhetssätt.

Den studerande verkar i olika interaktions- och grupsituationer i arbetslivet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • verkar i olika interaktionssituationer i arbetslivet • utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons delvis under handledning • handlar i grupsituationer enligt sin egen arbetsuppgift och arbetsplatsens verksamhetskultur • använder ändamålsenlig psykologisk kunskap för att främja sitt eget och arbetsgemenskapens välbefinnande delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handlar konstruktivt i olika interaktionssituationer i arbetslivet • utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons • handlar i olika grupsituationer enligt sin egen arbetsuppgift och arbetsplatsens verksamhetskultur • använder ändamålsenlig psykologisk kunskap för att främja sitt eget och arbetsgemenskapens välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handlar konstruktivt och flexibelt i olika interaktionssituationer i arbetslivet och tar hänsyn till andra • utvecklar aktivt sina interaktionsfärdigheter utifrån respons • handlar naturligt i olika grupsituationer enligt sin egen arbetsuppgift och arbetsplatsens verksamhetskultur • använder ändamålsenlig psykologisk kunskap för att främja och utveckla sitt eget och arbetsgemenskapens välbefinnande.

Den studerande tar reda på vilka arbetsuppgifter som finns i den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om arbetsplatser inom den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden delvis under handledning • söker arbetsplatser som är lämpliga för hen själv på den nationella och den internationella arbetsmarknaden delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker självständigt information om arbetsplatser inom den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden • söker arbetsplatser som är lämpliga för hen själv på den nationella och den internationella arbetsmarknaden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker självständigt och mångsidigt information om arbetsplatser inom den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden • söker arbetsplatser som är lämpliga för hen själv på den nationella och den internationella arbetsmarknaden.

Färdigheter i studie- och karriärplanering

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- identifiera sina intresseområden, möjligheter och behov av stöd
- göra val som gäller den egna examen och karriären
- under avläggandet av examen skaffa information om olika möjligheter till vidareutbildning och om utbildningsutbudet
- under avläggandet av examen förbereda sig för att söka arbete och presentera sitt kunnande.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande identifierar sina intresseområden, möjligheter och behov av stöd.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på sina styrkor, färdigheter och utvecklingsområden • identifierar sina intresseområden och sina möjligheter inom yrkesområdet, men behöver uppmuntran • följer sporadiskt upp sina framsteg i lärandet och sitt förvärvande av kunskaper • utvärderar sitt eget lärande och kunskaper
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på och identifierar sina styrkor, färdigheter och utvecklingsområden • identifierar självständigt sina intresseområden och sina möjligheter inom yrkesområdet • följer på eget initiativ upp sina framsteg i lärandet och sitt förvärvande av kunskaper samt identifierar sitt eventuella behov av stöd • utvärderar sitt eget lärande och kunskaper regelbundet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar mångsidigt reda på och identifierar självständigt sina styrkor, färdigheter och utvecklingsområden • identifierar sina intresseområden och bedömer realistiskt sina möjligheter inom yrkesområdet • tar ansvar för och främjar sitt lärande • följer engagerat upp sina framsteg i lärandet och sitt förvärvande av kunskaper genom dokumentation och genom att identifiera sitt eventuella behov av stöd • utvärderar sitt lärande och kunskaper självständigt och gör de ändringar som behövs.

Den studerande gör val som gäller den egna examen och karriären.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i lämpliga alternativ för sin karriär genom att använda informationskällor och digitala handledningstjänster • sätter sig in i uppbyggnaden av den egna examen, i de prestationer som krävs i examen och i valmöjligheter som främjar placeringen i arbetslivet • följer upp hur avläggandet av examen framskrider under handledning • identifierar och prövar olika lärmiljöer vid förvärvandet av kunnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på alternativ som är lämpliga för hen själv och som stöder den egna karriärplanen genom att använda informationskällor och digitala handledningstjänster • känner till uppbyggnaden av den egna examen, de prestationer som krävs i examen och de valmöjligheter som främjar placeringen i arbetslivet och den egna karriärplanen • följer på eget initiativ upp hur avläggandet av examen framskrider • använder olika lärmiljöer vid förvärvandet av kunnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar mångsidigt och självständigt reda på alternativ utifrån den egna karriärplanen genom att aktivt använda olika informationskällor och digitala handledningstjänster • känner till uppbyggnaden av den egna examen, de prestationer som krävs i examen och valmöjligheterna genom att självständigt göra val och fatta beslut som främjar den egna karriären • följer aktivt och engagerat upp hur avläggandet av examen framskrider • använder och väljer lärmiljöer som stöder den egna yrkesmässiga utvecklingen.

Den studerande skaffar under avläggandet av examen information om olika möjligheter till vidareutbildning och om utbildningsutbudet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder informationskällor, handledningstjänster och ansökningssystem som rör vidareutbildning • skaffar information om olika alternativ och möjligheter kring vidareutbildning och planerar en egen karriärplan • sätter sig in i inträdeskraven, ansökningsförfarandet och antagningskriterierna för vidareutbildning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder smidigt informationskällor, handledningstjänster och ansökningssystem som rör vidareutbildning och planering av framtiden • skaffar mångsidigt information om olika alternativ för vidareutbildning som är lämpliga för hen själv och utarbetar en karriärplan • sätter sig mångsidigt in i inträdeskraven, ansökningsförfarandet och antagningskriterierna för vidareutbildning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder självständigt informationskällor, handledningstjänster och ansökningssystem som rör vidareutbildning och planering av framtiden • skaffar aktivt information om olika alternativ för vidareutbildning och använder informationen i sin karriärplan • sätter sig aktivt och på eget initiativ in i inträdeskraven, ansökningsförfarandet och antagningskriterierna för vidareutbildning.

Den studerande förbereder sig under avläggandet av examen för att söka arbete och presentera sitt kunnande.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i de möjligheter, arbetsmiljöer och karriäralternativ som olika arbetsplatser erbjuder • gör en produkt som presenterar det egna kunnandet vid arbetssökning och övar sig i att presentera sitt kunnande • söker arbetsplatser, men behöver tidvis handledning i att använda ansökningssystem och ansökningsmetoder • uppdaterar sin karriärplan med tanke på anställning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig mångsidigt in i de möjligheter och arbetsmiljöer som olika arbetsplatser erbjuder samt kartlägger karriäralternativ som är lämpliga för hen själv • gör en produkt som presenterar det egna kunnandet och som kan användas vid arbetssökning och presenterar sitt kunnande på ett heltäckande sätt • söker arbetsplatser och använder olika ansökningssystem och ansökningsmetoder smidigt • uppdaterar på egen hand sin karriärplan med tanke på anställning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar systematiskt reda på vilka möjligheter och arbetsmiljöer olika arbetsplatser erbjuder samt de realistiska karriäralternativen utifrån den egna planen • gör en personlig och säljande produkt som presenterar det egna kunnandet vid arbetssökning och presenterar sitt kunnande på ett heltäckande och intresseväckande sätt • söker självständigt arbetsplatser och använder mångsidigt och smidigt olika ansökningssystem och ansökningsmetoder • uppdaterar aktivt och självständigt sin karriärplan så att den främjar anställning.

Företagsamhet och företagarinriktad verksamhet

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- arbeta på ett sätt som främjar företagets mål
- ta fram en affärsidé och bedöma möjligheterna att genomföra den.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande arbetar på ett sätt som främjar företagets mål.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar betydelsen av företagsverksamhet i samhället • beskriver organisationens affärsverksamhetsmodell delvis under handledning • handlar ekonomiskt genom att identifiera betydelsen av den egna verksamheten som en del av arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver betydelsen av företagsverksamhet i samhället • beskriver organisationens affärsverksamhetsmodell • handlar ekonomiskt och kundorienterat i sina uppgifter genom att identifiera betydelsen av den egna verksamheten som en del av arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver betydelsen av branschens företagsverksamhet i samhället och förutser utvecklingsutsikterna för branschen • beskriver självständigt organisationens affärsverksamhetsmodell • handlar på eget initiativ, ekonomiskt och kundorienterat i sina uppgifter genom att identifiera hur det egna arbetet inverkar på organisationens resultat.

Den studerande tar fram en affärsidé och bedömer möjligheterna att genomföra den.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar fram en affärsidé delvis under handledning • hittar tjänster och informationskällor som stöder grundande av ett företag • tar reda på vilka ekonomiska resurser som affärsidén kräver • beskriver de nätverk som behövs för att genomföra affärsidén • bedömer sina färdigheter att verka som företagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar fram en affärsidé på ett kundorienterat sätt • hittar centrala tjänster och informationskällor som stöder grundande av ett företag • bedömer de ekonomiska och operativa resurser som affärsidén kräver • beskriver de nätverk som behövs för att genomföra affärsidén • bedömer sina färdigheter att verka som företagare och identifierar riskerna inom företagsverksamheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar fram en affärsidé på ett kundorienterat sätt och bedömer dess funktionalitet • hittar tjänster och informationskällor som stöder grundande av ett företag med hjälp av olika kanaler • bedömer tillgången på de ekonomiska och operativa resurser som affärsidén kräver • beskriver de nätverk som behövs för att genomföra affärsidén och bedömer möjligheterna till samarbete • bedömer realistiskt sina färdigheter att verka som företagare och är medveten om riskerna inom företagsverksamheten.

Upprätthållande av arbetsförmågan och välbefinnandet

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- ta hand om sin hälsa och arbetsförmåga
- bedöma säkerheten och sundheten i sin verksamhetsmiljö och sin verksamhet
- främja sin studie- och arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion
- förebygga olyckor och ge första hjälpen.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande tar hand om sin hälsa och arbetsförmåga.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om hälsan i sin åldersklass och om möjligheterna att främja sin egen hälsa och funktionsförmåga delvis under handledning • utarbetar en genomförbar plan för främjande av sin hälsa och sitt välbefinnande genom att beakta bl.a. motion, näring, återhämtning, sömn, psykiskt välbefinnande, rökfrihet (inkl. alla nikotinprodukter), drogfrihet, sexuell hälsa samt de mänskliga relationernas betydelse i de dagliga aktiviteterna • främjar sin hälsa och sitt välbefinnande enligt planen och avgör om målen nåtts delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om hälsan i sin åldersklass och om möjligheterna att främja sin egen hälsa och funktionsförmåga • utarbetar en individuell plan för främjande av sin hälsa och sitt välbefinnande genom att mångsidigt beakta betydelsen av motion, näring, återhämtning, sömn, psykiskt välbefinnande, rökfrihet (inkl. alla nikotinprodukter), drogfrihet, sexuell hälsa samt mänskliga relationer för att upprätthålla sin studie- och arbetsförmåga • främjar sin hälsa och sitt välbefinnande enligt planen och avgör realistiskt hur den egna verksamheten inverkar och om målen nåtts
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker mångsidigt information om skillnaderna i hälsan i sin åldersklass och om möjligheterna att främja sin egen hälsa och funktionsförmåga • utarbetar för främjande av sin hälsa och sitt välbefinnande en plan som är mångsidig och som kan uppdateras enligt situation och beaktar betydelsen av motion, näring, återhämtning, sömn, psykiskt välbefinnande, rökfrihet (inkl. alla nikotinprodukter), drogfrihet, sexuell hälsa samt mänskliga relationer för att bibehålla sin studie- och arbetsförmåga • främjar aktivt sin hälsa och sitt välbefinnande och avgör realistiskt om planen genomförts och målen nåtts även med hjälp av respons hen fått av andra.

**Den studerande bedömer säkerheten och
sundheten i sin arbetsmiljö och sin verksamhet.**

Den studerande

Nöjaktiga N1

- följer de överenskomna säkerhets- och hälsofrämjande instruktionerna i samverkan med andra, men behöver tidvis handledning
- beaktar i sitt arbete yrkets belastningsfaktorer och betydelsen av att utveckla sin arbetsförmåga, men behöver tidvis handledning
- tar reda på hur ergonomi inverkar på arbetsförmågan under handledning

Nöjaktiga N2

Goda G3

- följer de överenskomna säkerhets- och hälsofrämjande instruktionerna i samverkan med andra
- beaktar i sitt arbete yrkets belastningsfaktorer och främjar sin arbetsförmåga
- tar reda på hur ergonomi inverkar på arbetsförmågan

Goda G4

Berömliga B5

- följer de överenskomna säkerhets- och hälsofrämjande instruktionerna i samverkan med andra och bedömer om det finns behov av att utveckla sina arbetssätt
- beaktar i sitt arbete yrkets belastningsfaktorer mångsidigt och främjar sin arbetsförmåga
- tar reda på hur ergonomi inverkar på arbetsförmågan i olika arbetsmiljöer.

Den studerande främjar sin studie- och arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om de vanligaste fördelarna med och kraven på motion med tanke på studie- och arbetsförmågan samt beaktar en del av informationen i sin plan för främjande av hälsa och välbefinnande • tränar till vissa delar de fysiska egenskaper och ergonomiska färdigheter som krävs för studie- och arbetsförmågan • rör på sig i motionssituationer och upprätthåller sin studie- och arbetsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om fördelarna med och kraven på motion med tanke på hälsan samt studie- och arbetsförmågan och beaktar informationen i sin plan för främjande av hälsa och välbefinnande • utvecklar de fysiska egenskaper och ergonomiska färdigheter som krävs för studie- och arbetsförmågan • rör på sig mångsidigt i olika motionssituationer och upprätthåller sin studie- och arbetsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker mångsidigt information om fördelarna med och kraven på motion med tanke på hälsan samt studie- och arbetsförmågan och beaktar informationen i sin plan för främjande av hälsa och välbefinnande och beaktar också de branschspecifika kraven på att upprätthålla sin studie- och arbetsförmåga • utvecklar på eget initiativ och mångsidigt de fysiska egenskaper och ergonomiska färdigheter som krävs för studie- och arbetsförmågan • rör på sig mångsidigt och försöker sitt bästa i alla motionssituationer och främjar sin studie- och arbetsförmåga

Den studerande förebygger olyckor och ger första hjälpen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förutser olycksrisker i motionssituationer • ger första hjälpen i de vanligaste situationerna, känner till gränserna för sitt kunnande och kallar snabbt på hjälp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förebygger uppkomsten av olyckor vid motion • ger första hjälpen och kallar snabbt på hjälp om situationen kräver det
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • är aktsam och förebygger uppkomsten av olyckor vid motion • ger första hjälpen och kallar på hjälp vid rätt tidpunkt • förhindrar genom sitt agerande uppkomsten av fler olyckor.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- upprätthålla och främja sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion
- främja välbefinnandet och delaktigheten i läroanstalten och för de studerande.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande upprätthåller och främjar sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga och deltar i motionssituationer enligt givna anvisningar samt följer principerna för rent spel • använder de motoriska grundfärdigheter som behövs i motion • följer upp sin belastning och kraven på arbetsförmåga i förhållande till sin funktionsförmåga under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga och deltar aktivt i motionssituationer genom att följa principerna för rent spel • tillämpar mångsidigt de motoriska grundfärdigheter som behövs i motion • följer självständigt upp sin belastning och kraven på arbetsförmåga i förhållande till sin funktionsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer, bedömer och upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga samt deltar aktivt i motionssituationer genom att främja principerna för rent spel • tillämpar mångsidigt de motoriska grundfärdigheter som behövs i motion och i olika idrottsgrenar • bedömer välgrundat sin belastning och kraven på arbetsförmåga i förhållande till sin funktionsförmåga.

Den studerande främjar välbefinnandet och delaktigheten i läroanstalten och för de studerande.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar som medlem i en studerandegrupp på ett sätt som främjar delaktigheten samt deltar i motions- och andra aktiviteter och evenemang som är riktade till de studerande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • deltar aktivt som medlem i en studerandegrupp på ett sätt som främjar välbefinnandet samt planerar och deltar i motions- och andra aktiviteter och evenemang som de studerande ordnar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • deltar aktivt som medlem i en studerandegrupp samt planerar och deltar i motions- och andra aktiviteter och evenemang som de studerande ordnar på ett sätt som främjar välbefinnandet och delaktigheten.

Främjande av hållbar utveckling

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- arbeta enligt principerna för hållbar utveckling

- beakta principerna för livscykelänkandet
- resonera om lösningar ur etiska synvinklar.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande arbetar enligt principerna för hållbar utveckling.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de centrala målen som rör ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av hållbar utveckling • förstår betydelsen av att naturtillgångarna är begränsade och vad en hållbar förbrukning innebär på nationell nivå • identifierar de centrala sätten att främja hållbar utveckling med hjälp av experter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de centrala målen som rör ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av hållbar utveckling och hur dessa påverkar varandra • förstår betydelsen av att naturtillgångarna är begränsade och vad en hållbar förbrukning innebär på nationell nivå i förhållande till den globala verksamhetsmiljön genom att ge exempel på dessa • identifierar självständigt de centrala sätten att främja hållbar utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de centrala målen som rör ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av hållbar utveckling och hur dessa påverkar varandra på ett omfattande sätt • förstår betydelsen av att naturtillgångarna är begränsade och vad en hållbar förbrukning innebär på nationell nivå i förhållande till den globala verksamhetsmiljön och föreslår tillämpningsobjekt • identifierar självständigt de centrala sätten att främja hållbar utveckling och beaktar olika dimensioner.

Den studerande beaktar principerna för livscykelänkandet.

Den studerande beaktar principerna för livscykelänkandet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår principen för cirkulär ekonomi • identifierar energi- och materialeffektiviteten för en produkt eller tjänst • bestämmer livscykeln för en produkt på allmän nivå
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår principen för cirkulär ekonomi och avgör dess betydelse • bedömer energi- och materialeffektiviteten för en produkt eller tjänst • bestämmer självständigt livscykeln för en produkt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår principen för cirkulär ekonomi, avgör dess betydelse och presenterar utvecklingsmöjligheter • bedömer energi- och materialeffektiviteten för en produkt eller tjänst genom att presentera ändamålsenliga utvecklingsbehov • bestämmer livscykeln för en produkt och förstår de totala konsekvenserna.

Den studerande resonerar om lösningar ur etiska synvinklar.

Den studerande resonerar om lösningar ur etiska synvinklar.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar några faser och situationer i arbetet, där etiska val ingår • resonerar om konsekvenserna av sina egna lösningar ur etisk synvinkel tillsammans med andra
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar faser och situationer i arbetet, där etiska val ingår • resonerar självständigt om konsekvenserna av sina egna och andras lösningar ur etisk synvinkel
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar mångsidigt faser och situationer i arbetet, där etiska val ingår • resonerar om och analyserar konsekvenserna av sina egna och andras lösningar ur etiska synvinklar.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- bedöma de faktorer som inverkar på hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch
- planera verksamhetsätt som främjar hållbar utveckling
- främja hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch
- bedöma hur väl främjandet av hållbar utveckling genomförts i sitt arbete eller i sin bransch.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande bedömer de faktorer som inverkar på hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i arbetsplatsens eller branschens verksamhet, så att hen kan bedöma verksamheten ur någon av synvinklarna (ekologisk, ekonomisk, social eller kulturell) inom hållbar utveckling tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar • bedömer de centrala faktorer som inverkar på den hållbara utvecklingen på arbetsplatsen eller i branschen enligt instruktioner • väljer tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar vilken av synvinklarna inom hållbar utveckling som särskilt borde utvecklas
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i arbetsplatsens eller branschens verksamhet, så att hen självständigt kan bedöma verksamheten ur de olika synvinklarna (ekologisk, ekonomisk, social eller kulturell) inom hållbar utveckling • bedömer de centrala faktorer som inverkar på den hållbara utvecklingen på arbetsplatsen eller i branschen • väljer vilken av synvinklarna inom hållbar utveckling som särskilt borde utvecklas och kommer med några initiativ
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i arbetsplatsens eller branschens verksamhet, så att hen på ett heltäckande sätt kan bedöma verksamheten ur de olika synvinklarna (ekologisk, ekonomisk, social eller kulturell) inom hållbar utveckling • bedömer på ett omfattande sätt de faktorer som inverkar på den hållbara utvecklingen på arbetsplatsen eller i branschen • väljer vilken av synvinklarna inom hållbar utveckling som särskilt borde utvecklas, motiverar sin lösning och kommer med behövliga initiativ.

Den studerande planerar verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • fastställer mål för att främja hållbar utveckling och för att lösa problem i samarbete med arbetsgemenskapens medlemmar • väljer enligt instruktioner metoder och verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling • gör upp en tidsplan för uppgifterna och fastställer resurserna i samarbete med andra • deltar i avgörandet av vilket samarbete som behövs
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • fastställer självständigt mål för att främja hållbar utveckling och för att lösa problem • väljer metoder och verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling • gör upp en tidsplan för uppgifterna och fastställer resurserna • planerar det samarbete som behövs
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • fastställer tydliga och konkreta mål för att främja hållbar utveckling och för att lösa problem • väljer realistiskt metoder och verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling • gör upp en tidsplan för uppgifterna och fastställer resurserna på ett realistiskt sätt • planerar samarbetsformerna och sätten att involvera andra.

Den studerande främjar hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • genomför planen tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar • följer själv principerna för hållbar utveckling • deltar i samarbete med andra och strävar efter att motivera andra
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • genomför planen • följer själv principerna för hållbar utveckling och informerar andra om behov av att ändra verksamhetssätten • uppmuntrar och motiverar andra att delta genom att använda en på förhand bestämd metod
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • genomför planen och gör de ändringar som situationen kräver • följer själv principerna för hållbar utveckling, informerar andra om behov av att ändra verksamhetssätten och ger aktivt ändringsförslag • uppmuntrar och motiverar andra att delta genom att använda metoder som är lämpliga i situationen.

Den studerande bedömer hur väl främjandet av hållbar utveckling genomförts i sitt arbete eller i sin bransch.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer hur verksamhetssätten eller produkterna har förändrats under processens gång och tar det stöd som behövs till hjälp • presenterar utvecklingsbehov och en fortsatt plan för främjandet av hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer hur verksamhetssätten eller produkterna har förändrats under processens gång och jämför dem med de tidigare • presenterar tydliga utvecklingsbehov och en fortsatt plan för främjandet av hållbar utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer hur verksamhetssätten eller produkterna har förändrats under processens gång och jämför dem med de tidigare och bedömer hur väl processen genomförts • presenterar tydliga utvecklingsbehov och en välgrundad fortsatt plan för främjandet av hållbar utveckling.

3. Specialbestämmelser för grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen

En närvårdare som har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen är en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning med stöd av såväl lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården. Författningarna som gäller utövande av yrket har beaktats i kraven på yrkesskicklighet och bedömning som gäller obligatoriska och valbara yrkesinriktade examensdelar i grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen. För att den som har avlagt examen ska kunna verka som yrkesutbildad person inom social- och hälsovårdsbranschen ska tillräcklig kompetens och färdigheter som krävs i yrkesverksamheten uppnås i utbildningen. Detta kan främjas genom mångsidig verksamhet i verkliga klient- och patientsituationer under utbildningen.

Den som avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen registreras, oberoende av kompetensområde, med yrkesbeteckningen närvårdare i centralregistret över yrkesutbildade inom social- och hälsovården enligt anvisningar av tillstånds- och tillsynsverket för social-och hälsovården, Valvira.

4. Anpassning och avvikelser

I grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen och dess examensdelar är det inte möjligt att anpassa läkemedelsbehandling inklusive tillhörande läkemedelsmatematik och inte heller de krav på yrkesskicklighet och mål för kunnande eller bedömningar som gäller patient- och klientsäkerhetskrav. Samma gäller även kraven på yrkeskompetens och kunskaper.

5. Bedömningskala

N2 = Nivån för den studerandes kunskande överskrider tydligt N1-nivån, men når inte upp till G3-nivån.

G4 = Nivån för den studerandes kunskande överskrider tydligt G3-nivån, men når inte upp till B5-nivån.